

PROIECT DE LEGE PRIVIND CODUL PATRIMONIULUI CULTURAL

Cuprins

Titlul I - Dispoziții generale	3
Capitolul I - Principii fundamentale privind patrimoniul cultural național	3
Capitolul II - Definiții și dispoziții generale privind patrimoniul cultural	4
Secțiunea 1 - Obiectul de reglementare și definițiile generale	4
Secțiunea 2 - Regimul de proprietate asupra bunurilor culturale aparținând patrimoniului cultural național	8
Capitolul III - Proceduri și măsuri specifice protejării patrimoniului cultural național	15
Secțiunea 1 - Inventarierea și evidența bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial	15
Secțiunea 2 - Cercetarea patrimoniului cultural național.....	18
Secțiunea 3 - Evaluarea financiară a bunurilor culturale.....	18
Secțiunea 4 - Protejarea, gestiunea și monitorizarea obiectivelor de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial și în Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial, precum și a zonelor lor de protecție	19
Secțiunea 5 - Clasarea bunurilor culturale și atribuirea regimului juridic de reper al memoriei comunității.....	23
Secțiunea 6 - Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural național	25
Secțiunea 7 - Punerea în valoare a patrimoniului cultural național	28
Secțiunea 8 - Finanțarea protejării patrimoniului cultural național.....	28
Secțiunea 9 Atestarea persoanelor fizice în domeniul patrimoniului cultural național	34
Secțiunea 10 - Formarea profesională continuă a personalului de specialitate din domeniul protejării patrimoniului cultural.....	38
Titlul II - Autorități, instituții și organisme cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural național	39
Capitolul I - Atribuțiile autorităților și instituțiilor publice în domeniul protejării patrimoniului cultural.....	39
Secțiunea 1 - Atribuțiile autorităților și instituțiilor publice în domeniul protejării patrimoniului cultural	39
Secțiunea 2 - Atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul protejării patrimoniului cultural	44
Capitolul II - Instituții și organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural	51
Secțiunea 1 - Muzee, parcuri arheologice și colecții.....	51
Secțiunea 2 - Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală	63
Secțiunea 3 - Institutul Național al Patrimoniului.....	64
Secțiunea 4 - Instituții, organizații și structuri cu atribuții în domeniul patrimoniului imaterial	67
Secțiunea 5 - Alte instituții și organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural.....	68
Secțiunea 6 - Cultele religioase.....	69
Capitolul III - Organisme științifice de specialitate ale Ministerului Culturii	71
Secțiunea 1 - Prevederi generale	71
Secțiunea 2 - Comisiile naționale	72
Secțiunea 3 - Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale.....	77
Titlul III - Protejarea patrimoniului cultural imobil	80

Capitolul I - Imobile și grupuri de imobile	80
Secțiunea 1 - Cadrul general și definiții specifice	80
Secțiunea 2 - Proceduri și măsuri de protejare specifice	84
Capitolul II – Arheologie	102
Secțiunea 1 - Cadrul general și definiții specifice	102
Secțiunea 2 - Proceduri și măsuri de protejare specifice	111
Titlul IV - Protejarea peisajului cultural	119
Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice	119
Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice	122
Secțiunea 1 - Mecanismele de instituire a protecției legale	122
Secțiunea 2 - Instrumentele de control și gestiune a peisajelor culturale protejate	125
Secțiunea 3 - Avize de specialitate pentru protejarea peisajului cultural	127
Secțiunea 4 - Alte măsuri de protecție specifice	129
Titlul IV - Protejarea patrimoniului cultural mobil.....	130
Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice.....	130
Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice	133
Secțiunea 1 - Evidența și gestiunea bunurilor culturale mobile.....	133
Secțiunea 2 - Clasarea bunurilor culturale mobile	136
Secțiunea 3 - Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile.....	141
Secțiunea 4 - Circulația bunurilor culturale mobile.....	146
Secțiunea 5 - Colecții private și colecționari particulari	160
Titlul VI – Protejarea patrimoniului cultural imaterial	160
Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice.....	160
Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice	165
Titlul VII- Sancțiuni	170
Capitolul I - Contravenții	170
Secțiunea 1 - Prevederi cu caracter general	170
Secțiunea 2 - Contravenții	171
Capitolul II - Infrațiuni	174
Titlul VIII - Dispoziții tranzitorii și finale	177
Capitolul I - Dispoziții tranzitorii	177
Capitolul II - Dispoziții finale.....	178
Secțiunea 1 - Acte normative emise în aplicarea Codului patrimoniului cultural	178
Secțiunea 2 - Acte normative abrogate prin Codul patrimoniului cultural	180
Secțiunea 3 - Acte normative modificate	182
Secțiunea 4 - Alte dispoziții finale.....	192
Secțiunea 5 - Intrarea în vigoare	194

Proiect de Lege privind Codul Patrimoniului Cultural

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Titlul I - Dispoziții generale

Capitolul I - Principii fundamentale privind patrimoniul cultural național

Art. 1 Peambul

(1) Pe teritoriul României, planificarea utilizării, utilizarea sau postutilizarea patrimoniului cultural, se subordonează și nu pot contraveni principiilor și prevederilor din prezentul Cod.

(2) În art. 2 – 11 se statutează principiile care fundamentează politicile publice precum și activitățile generale legate de patrimoniul cultural.

Art. 2 Principiul resursei non-regenerabile și al dezvoltării durabile

Patrimoniul cultural național, ansamblu de valori materiale și imateriale, este o expresie a identității naționale, constituind o resursă non-regenerabilă, fundamentală pentru o dezvoltare durabilă.

Art. 3 Principiul interesului public și al responsabilităților statului

Protejarea patrimoniului cultural național este de utilitate publică, obiectiv al intereselor de securitate națională și angajează responsabilitatea Statului, așa cum decurge ea din Constituție.

Art. 4 Principiul diversității și al complementarității identităților culturale, fără discriminare

Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național implică menținerea diversității și complementarității tuturor expresiilor și formelor sale, locale și regionale, indiferent de caracterul majoritar sau minoritar al grupului social care le-a generat.

Art. 5 Principiul responsabilităților cetățenești echitabile în protejarea patrimoniului cultural

Protejarea patrimoniului cultural național, înțeleasă ca activitate de interes public, este responsabilitatea fiecărui cetățean, fără a deveni povară pentru niciunul.

Art. 6 Principiul unității dintre patrimoniul cultural și contextul său

Patrimoniul cultural este un complex de expresii format atât din elemente majore cât și din acele elemente minore care, constituind contextul celor majore, generează valoare culturală prin asocierea lor.

Art. 7 Principiul autenticității

Protejarea patrimoniului cultural are ca scop păstrarea și transmiterea resursei culturale către generațiile viitoare, în forma sa autentică și nealterată.

Art. 8 Principiul specializării

Protejarea patrimoniului cultural presupune un complex de acțiuni care necesită înaltă specializare.

Art. 9 Principiul educației

Protejarea patrimoniului cultural este un obiectiv al formării și educării permanente a cetățenilor.

Art. 10 . Principiul incluziunii și al accesibilității

Patrimoniul cultural este fundament al unei societăți incluzive și participative.

Art. 11 Principiul identității naționale în context internațional

Patrimoniul cultural este o parte importantă a promovării internaționale a identității culturale a României și a politicilor naționale externe, în acord cu tratatele internaționale la care România este parte și cu bunele practici internaționale din domeniul protejării patrimoniului cultural.

Capitolul II - Definiții și dispoziții generale privind patrimoniul cultural

Secțiunea 1 - Obiectul de reglementare și definițiile generale

Art. 12 Obiectul de reglementare

(1) Prezentul Cod reglementează regimul juridic general al bunurilor culturale și naturale, respectiv al expresiilor imateriale care fac parte din patrimoniul cultural prin:

a) instituirea măsurilor administrative sau tehnice specifice pentru protejarea și punerea în valoare a acestora în vederea transmiterii lor în formă autentică și nealterată către generațiile viitoare;

b) instituirea de sarcini privind circuitul lor civil, respectiv în administrarea și utilizarea acestora.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) urmăresc aplicarea unitară pe teritoriul României a articolelor 6, 11, 33, 35, 44 din Constituție în raport cu drepturile fiecărui cetățean asupra moștenirii culturale naționale comune.

(3) Nicio formă de bun cultural material sau expresie imaterială a cărei autor este în viață nu face obiectul reglementărilor prezentului cod decât în situații excepționale, care sunt identificate și descrise în normele sale de aplicare.

Art. 13 Definiția bunului cultural

Bunul cultural este acel bun imobil sau mobil identificat ca atare, rezultat al acțiunii umane, al interacțiunii dintre om și natură sau rezultat din evoluția mediului înconjurător, de interes istorico-documentar, arheologic, artistic, etnografic, arhitectural-urbanistic și al peisajului cultural, tehnic sau științific, relevant pentru civilizația din spațiul geografic în care a fost creat ori pentru umanitate, în ansamblul ei.

Art. 14 Elemente culturale imateriale tradiționale

Elementele culturale imateriale tradiționale sunt practici, reprezentări, expresii, cunoștințe și abilități permanent în schimbare, precum și instrumente, obiecte, artefacte și spații culturale asociate acestora, reprezentative identitar și recunoscute ca atare de comunitățile umane care le-au creat, păstrat și perpetuat.

Art. 15 Expresia culturală tradițională

Element cultural imaterial tradițional, expresia culturală tradițională este o formă de manifestare a creativității umane exprimată în modalități diverse, rezultat al activității de creație a unei comunități umane cu caracteristici culturale coerente, care permit delimitarea ei de alte comunități umane.

Art. 16 Definiția patrimoniului cultural național

(1) Patrimoniul cultural național este ansamblul bunurilor culturale și al elementelor culturale imateriale tradiționale, identificate ca atare, care reprezintă o mărturie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor aflate în continuă evoluție, integrând elementele rezultate din interacțiunea dintre factorii umani, respectiv dintre cei umani și cei naturali, de-a lungul timpului.

(2) Patrimoniul cultural național este alcătuit din următoarele categorii:

- a)** patrimoniul cultural național imobil, constituit din bunuri culturale imobile - construcții, terenuri, plantații și vestigii arheologice;
- b)** peisajele culturale, constituite din zone cu intervenții și/sau interacțiuni antropice culturale semnificative într-un teritoriu cu sau fără valori naturale, delimitat geografic și topografic;
- c)** patrimoniul cultural național mobil, constituit din bunuri culturale mobile de interes istorico-documentar, artistic, etnografic, tehnic sau științific.
- d)** patrimoniul cultural național imaterial, constituit din elemente culturale imateriale tradiționale.

Art. 17 Categori de bunuri culturale și elemente culturale imateriale tradiționale din patrimoniul cultural național

Bunurile culturale materiale și elementele culturale imateriale tradiționale din patrimoniul cultural național pot face parte din următoarele categorii:

a) bunurile culturale și elementele culturale imateriale tradiționale cu semnificație excepțională sau deosebită pentru România ori pentru umanitate, asupra cărora s-a instituit un regim special de protecție legală, la nivel național sau internațional, în temeiul legii sau prin ordin al ministrului culturii, emis ca urmare a procedurii de clasare, respectiv:

1. bunuri culturale imobile clasate ca monumente istorice;
2. situri arheologice;
3. arii culturale, alte peisaje culturale;
4. areale și expresii de manifestare a unor tradiții, obiceiuri și a altor forme ale patrimoniului imaterial;
5. locuri intrate în memoria colectivă datorită unor evenimente istorice deosebite;
6. cimitire, monumente de for public;
7. bunuri culturale mobile clasate și alte categorii de bunuri culturale mobile prevăzute de prezentul Cod.

b) bunurile culturale și elementele culturale imateriale tradiționale, relevante pentru identitatea culturală locală, asupra cărora s-a instituit un regim special de protecție legală, la nivel local, prin hotărâre a autorităților publice locale – repere ale memoriei comunității -, cum ar fi:

1. zone construite protejate, clădiri, ansambluri de clădiri;
2. peisaje culturale;
3. areale și expresii de manifestare a unor tradiții, obiceiuri și a altor forme ale patrimoniului imaterial;
4. locuri intrate în memoria comunității datorită unor evenimente istorice deosebite;
5. cimitire, monumente de for public;

c) alte bunuri și elemente culturale imateriale tradiționale, de interes istorico-documentar, artistic, etnografic, tehnic sau științific.

Art. 18 Definiția noțiunii de "reper al memoriei comunității"

(1) Titlul de "reper al memoriei comunității" definește juridic acel patrimoniu cultural național alcătuit din bunuri culturale materiale neclasate în *Lista Monumentelor Istorice* sau expresii imateriale neincluse în *Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial*, dar care, prin relevanța lor specială pentru identitatea culturală locală, se protejează legal prin hotărâri ale unităților administrativ teritoriale competente.

(2) Reperele memoriei comunității pot fi din categoriile:

- a)** imobile sau grupurilor de imobile;
- b)** mărcilor tradiționale distinctive și ale tezaurilor umane vii.

(3) Indiferent de clasa patrimoniului cultural din care fac parte, bunurile sau expresiile imateriale aparținând patrimoniului cultural național de importanță locală se protejează cu titlul de reper al memoriei comunității, cu precizarea clasei patrimoniului cultural corespunzătoare.

Art. 19 Despre patrimoniul mondial

(1) Dintre bunurile sau expresiile imateriale aparținând patrimoniului cultural național de importanță națională se selectează acele bunuri sau expresii în vederea recunoașterii valorii lor universale excepționale, în temeiul convențiilor internaționale la care România este parte.

(2) Selecțiile de bunuri sau expresii considerate a avea valoare universală excepțională se reflectă în liste indicative întocmite de către Ministerul Culturii sau de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, după caz.

(3) Bunurile imobile sau expresiile imateriale pentru care instituțiile internaționale au recunoscut valoarea universală excepțională în conformitate cu prevederile procedurale ale convențiilor internaționale la care România este parte se gestionează în temeiul prevederilor prezentului Cod și a normelor sale de aplicare, cu respectarea prioritară a exigențelor rezultate din statutul internațional obținut.

Art. 20 Protejarea patrimoniului cultural național

(1) Protejarea patrimoniului cultural național reprezintă ansamblul măsurilor având caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic, menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, evidența, clasarea, întreținerea, conservarea, restaurarea, asigurarea securității și punerea în valoare a patrimoniului cultural național în vederea asigurării accesului generației prezente la patrimoniul cultural național și a transmiterii lui către generațiile viitoare.

(2) Protejarea patrimoniului cultural național constituie un ansamblu de măsuri de interes public.

(3) Protejarea bunurilor culturale care aparțin patrimoniului cultural național poate constitui cauză de utilitate publică.

(4) Regimul special de protecție legală se instituie prin lege, prin ordin al ministrului culturii, prin hotărâre a autorităților publice locale sau în temeiul altor acte normative, după caz.

(5) Autoritățile publice, proprietarii, titularii altor drepturi reale, precum și titularii dreptului de administrare asupra bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național au obligația de a le proteja împotriva oricăror acte comise sau omise care pot duce la degradarea, distrugerea, pierderea, sustragerea sau, în cazul bunurilor culturale mobile, la exportul ilegal al acestora.

(6) În fața instanțelor de judecată Ministerul Culturii, serviciile publice deconcentrate ale acestuia, autoritățile publice locale, alte autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural, precum și asociațiile și fundațiile legal constituite, cu activitate în domeniul patrimoniului cultural au calitate procesuală activă pentru toate acțiunile pe care le inițiază în interesul protejării patrimoniului cultural și sunt exceptate de la plata taxelor judiciare de timbru.

(7) Activitățile de protejare desfășurate în cadrul măsurilor menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, evidența, conservarea, consolidarea, restaurarea se execută în mod direct numai de către personal calificat, precum și de persoane fizice sau juridice,

atestate sau, după caz, autorizate de către Ministerul Culturii, în domeniile specifice protejării patrimoniului cultural național.

(8) Atingerea scopurilor descrise la alin. (1) se face prin integrarea durabilă a patrimoniului cultural în viața social-economică și culturală a colectivităților locale, ca parte obligatorie a strategiilor de dezvoltare regională și locală, precum și a planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului unităților administrativ-teritoriale în aria cărora se află acel patrimoniu cultural.

(9) Pentru protejarea patrimoniului cultural național se stabilesc prin lege măsuri stimulative cu caracter economic, financiar, fiscal sau de altă natură.

(10) Constituirea de obligații care au drept consecință desființarea, distrugerea sau degradarea bunurilor din patrimoniul cultural național este interzisă.

Secțiunea 2 - Regimul de proprietate asupra bunurilor culturale aparținând patrimoniului cultural național

Art. 21 Dreptul de proprietate asupra bunurilor culturale

(1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general al bunurilor culturale și al elementelor culturale imateriale tradiționale, precum și regimul juridic de protejare a patrimoniului cultural național.

(2) Statul asigură și sprijină protejarea bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național.

Art. 22 Proprietatea și instituirea de sarcini asupra acestora

(1) Statul asigură sau, după caz, sprijină protejarea bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național, indiferent de regimul de proprietate al acestora.

(2) Interesul public privind păstrarea în formă autentică și nealterată a patrimoniului cultural național conduce implicit la grevarea cu sarcini a acestuia.

(3) În temeiul art. 44 alin. (1) și alin. (7) din Constituție, pe baza prevederilor prezentului Cod și a reglementărilor specifice aprobate prin Hotărâri ale Guvernului, instituirea unor sarcini asupra dreptului de proprietate în scopul protejării patrimoniului cultural național poate conduce la compensații fiscale sau financiare către proprietarii bunurilor culturale afectate.

(4) Indiferent de regimul său juridic de proprietate, patrimoniului cultural național este de interes public iar acțiunile de protejare a sa pot constitui cauză de utilitate publică.

(5) Distrugerea, deteriorarea sau folosirea bunurilor aparținând patrimoniului cultural național pentru utilități incompatibile cu caracterul lor istoric, tehnic sau artistic ori care pot crea riscuri pentru conservarea acestora sunt interzise.

(6) Având în vedere caracterul neregenerabil al patrimoniului cultural material și garanțiile prevăzute de Constituție, în cazul faptelor care aduc atingere patrimoniului cultural național, împiedicarea transmiterii în formă autentică și nealterată a moștenirii culturale comune către generațiile viitoare constituie fapte agravante.

Art. 23 Obligații privind publicitatea regimului de protecție legală al bunurilor din patrimoniul cultural național

(1) Actele constitutive sau translativ de drepturi reale asupra bunurilor din patrimoniul cultural național vor include mențiunea regimului de protecție legală corespunzător bunurilor respective, stabilit potrivit prezentului Cod și normelor sale de aplicare.

(2) Notarii publici, autoritățile și persoanele învestite de stat cu autoritate publică în scopul autentificării înscrisurilor au obligația verificării și menționării regimului de protecție al bunurilor ce fac obiectul actelor prevăzute la alin. (1) pe care le autentifică.

(3) Actele prevăzute la alin. (1), încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (1) și (2), sunt nule de drept.

(4) Regimul de protecție legală asupra bunurilor culturale imobile din patrimoniul cultural național face obiectul înscrierii în Cartea funciară.

(5) Înscrierea, modificarea, rectificarea, îndreptarea erorilor materiale, radierea și orice alte operațiuni de Carte funciară având ca obiect regimul de protecție legală asupra bunurilor imobile din patrimoniul cultural național se efectuează cu titlu gratuit, de către Autoritatea Națională pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară și instituțiile și departamentele subordonate acesteia, potrivit prevederilor prezentului Cod și normelor sale de aplicare.

Art. 24 Dreptul de proprietate publică asupra bunurilor culturale

(1) Bunurile culturale aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt bunuri de uz și interes public și fac obiectului dreptului de proprietate publică.

(2) Bunurile culturale aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile.

(3) Asupra bunurilor prevăzute la alin. (2) se pot constitui drepturi de administrare sau alte drepturi reale, în condițiile legii.

Art. 25 Constituirea dreptului de proprietate publică asupra bunurilor culturale

(1) Dreptul de proprietate al statului și al unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor culturale se constituie potrivit prevederilor legale în materie și prezentului Cod.

(2) Bunurile arheologice mobile și imobile, epigrafice, numismatice, paleontologice sau geolitice, descoperite la suprafața solului, în sol, în subsol sau în mediul subacvatic întâmplător sau în cadrul unor cercetări arheologice fac obiectul exclusiv al dreptului de proprietate publică, indiferent de regimul de proprietate al terenului unde au fost descoperite.

(3) Dreptul de proprietate al statului și al unităților administrativ-teritoriale asupra unor bunuri culturale cu valoare financiară mai mică de 25.000 de lei se poate constitui și prin dar manual, potrivit prevederilor Codului civil.

(4) Instituțiile publice de cultură – muzee, parcuri arheologice, colecții, arhive, biblioteci, așezăminte culturale, centre culturale, case memoriale, precum și alte instituții de cultură - pot primi daruri manuale constând în bunuri culturale cu o valoare financiară mai mică de

25.000 de lei, din partea persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept privat, cu acordul autorităților publice în subordinea cărora funcționează.

(5) Darul manual prevăzut la alin. (3) și (4) se atestă prin declarația pe proprie răspundere a donatorului bunurilor, declarație întocmită prealabil efectuării darului manual către stat sau unitățile administrativ-teritoriale.

(6) Declarația pe proprie răspundere prevăzută la alin. (5) va cuprinde cel puțin datele de identificare ale donatorului, datele de identificare ale donatarului, descrierea și valoarea financiară estimată de donator a bunurilor culturale ce fac obiectul darului manual, menționarea faptului că bunurile au proveniență licită și că nu fac obiectul unui litigiu în curs, data și locul efectuării darului manual.

(7) Bunurile culturale prevăzute la alin. (4) intră în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, potrivit subordonării instituției publice care a primit bunurile culturale prin dar manual.

Art. 26 Interdicția deținerii anumitor bunuri culturale mobile

(1) Deținerea de către persoane fizice sau juridice de drept privat a bunurilor culturale mobile ce fac parte din Fondul Arhivistic Național al României, potrivit prevederilor Legii nr. 16/1996 privind Arhivele Naționale, republicată și a bunurilor culturale mobile de interes arheologic care au fost descoperite întâmplător pe teritoriul României, fără înscris doveditor al titlului legal cu care respectivele bunuri sunt deținute, este interzisă.

(2) Deținătorii bunurilor prevăzute la alin. (1) au obligația de a le preda serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, instituțiilor publice muzeale sau arhivelor publice, după caz, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 27 Exproprierea pentru cauză de utilitate publică

(1) În vederea salvării de la pieire sau deteriorare semnificativă, precum și pentru alte activități de uz și interes public de protejare a bunurilor din patrimoniul cultural național aflate în proprietate privată, pentru care s-a întocmit o notă de constatare de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii sau Institutul Național al Patrimoniului, statul și autoritățile publice județene și locale pot iniția exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legislației în vigoare.

(2) Inițierea procedurii de către stat se poate realiza pentru bunurile imobile asupra cărora a fost instituit regimul juridic de monument istoric clasat în grupa A și pentru bunurile mobile asupra cărora a fost instituit regimul juridic de patrimoniu cultural mobil clasat în categoria Tezaur.

(3) În aplicarea prevederilor alin. (1), pentru bunurile de patrimoniu cultural declarate de interes național, statul este reprezentat de Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia.

(4) Pentru bunurile de patrimoniu cultural indiferent de regimul juridic de protecție, dacă acestea sunt declarate de interes județean, inițierea procedurii se face de autoritățile publice județene, iar pentru cele declarate de interes local, de autoritățile publice locale.

(5) Exproprierea pentru cauză de utilitate publică prevăzută la alin. (1) se realizează în următoarele situații:

a) atunci când, ca urmare a neacceptării de către proprietar a sarcinilor specifice impuse proprietății sale în virtutea instituirii protecției legale asupra respectivului bun al patrimoniului cultural, acesta solicită autorităților administrației publice competente acest lucru;

b) atunci când proprietarul refuză înstrăinarea bunului în cazurile în care, pentru prevenirea distrugerii bunului patrimoniului cultural pentru care a fost somat să ia măsuri de scoatere din pericol, și acesta este în incapacitate să finanțeze acele lucrări din surse proprii sau atrase;

c) atunci când proprietarul nu-și îndeplinește în mod repetat obligațiile de întreținere a bunului protejat, cu constatarea unor consecințe de natură a conduce la distrugerea bunului.

(6) Calculul justei despăgubiri a bunurilor aflate într-o stare fizică rea va avea în vedere în mod obligatoriu scăderea din această despăgubire a costurilor necesare aducerii bunului degradat la o stare fizică medie, constatarea costurilor se face în baza lucrărilor ce trebuie finanțate stabilite prin expertiză de specialitate.

(7) În situația în care bunul aparținând patrimoniului cultural nu are un proprietar cunoscut, în baza notei de constatare prevăzute la alin. (1), în termen de maximum 30 de zile de la primirea acesteia, autoritatea publică locală, respectiv Ministerul Culturii se adresează tribunalului în a cărui rază teritorială este situat imobilul propus pentru expropriere, cerând exproprierea pentru cauză de utilitate publică, potrivit prevederilor legii, iar hotărârea instanței va ține loc de titlu de proprietate asupra imobilului.

(8) În urma exproprierii, bunul respectiv aparținând patrimoniul cultural intră în proprietate publică, în condițiile legii. Acțiunea este scutită de la plata taxelor judiciare de timbru.

(9) Pentru exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor din patrimoniul cultural, documentația tehnico-economică necesară în prealabil exproprierii este înlocuită cu expertiza de evaluare privind resursa culturală a respectivului imobil prevăzut la art. 223, potrivit criteriilor de la art. 204 și o evaluare tehnică, realizate de experți atestați de Ministerul Culturii.

(10) Inițierea procedurii de expropriere poate fi suspendată dacă proprietarul inițiază executarea lucrărilor necesare care permit conservarea, restaurarea sau punerea în valoare a bunului imobil, fiind obligat să respecte prevederile pe care serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Institutul Național al Patrimoniului le stabilește în acest sens.

(11) Inițierea exproprierii pentru cauză de utilitate publică prevăzută la alin. (1) se face sub condiția integrării bunului expropriat în circuitul public.

(12) Normele metodologice specifice privind procedurile de expropriere a bunurilor patrimoniului cultural se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(13) Activitățile de protejare a patrimoniului arheologic, inclusiv cercetările arheologice, pot constitui cauză de utilitate publică.

(14) În cazul în care proprietarul bunului aparținând patrimoniului cultural, titularul dreptului de administrare sau, respectiv, titularul altui drept real, nu își îndeplinește obligațiile, constatându-se un pericol de distrugere sau de alterare fizică ori un astfel de proces în desfășurare, administrația publică locală poate să întreprindă, în regim de urgență, lucrări în vederea scoaterii din pericol a bunului, substituindu-se proprietarului, titularului dreptului de

administrare sau, respectiv, a titularului altui drept real asupra unui bun protejat, urmând ca prin acțiune în regres să recupereze cheltuielile de la aceștia.

(15) Prin excepție de la prevederile alin. (14), se poate asigura, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, în bugetul administrației publice locale, preluarea integrală a cheltuielilor aferente lucrărilor de intervenție corespunzătoare cotei proprietarului bunului aflat în imposibilitate de a asigura sumele necesare, la cererea acestuia, ca măsură de protecție socială.

(16) Pentru protejarea patrimoniului cultural, prin planurile de peisaj, planurile de gestionare a peisajului cultural, planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale de zonă construită protejată și zonă de protecție a monumentelor istorice se identifică zone pentru care se instituie reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări.

Art. 28 Dreptul de preempțiune al statului și al unităților administrativ-teritoriale

(1) Bunurile culturale clasate și cele protejate ca reper al memoriei comunității, precum și terenurile localizate în situri arheologice, aflate în proprietate privată, pot face obiectul circuitului civil, în condițiile stabilite de prezenta lege.

(2) Statul și autoritățile publice locale au drept de preempțiune asupra bunurilor culturale clasate și a celor protejate cu titlul de reper al memoriei comunității, precum și asupra terenurilor aflate în situri arheologice, în condițiile Codului civil și ale prezentei legi.

(3) Vânzătorul, persoană fizică sau juridică de drept privat, este obligat să notifice preemtorului, serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și autoritatea publică locală corespunzătoare unității administrativ-teritoriale, înainte de a efectua vânzarea, transmitând împreună cu notificarea și documentația stabilită prin ordin al ministrului culturii.

(4) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și autoritățile publice locale, după caz, vor comunica vânzătorului și cumpărătorului intenția de a-și exercita dreptul de preempțiune, în termen de 30 de zile de la momentul transmiterii notificării și a documentației prevăzut la alin. (3).

(5) Lipsa transmiterii unui răspuns de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și autoritățile publice locale, în termenul prevăzut la alin. (4), se consideră comunicare tacită a neexercitării dreptului de preempțiune.

(6) Termenul de exercitare a dreptului de preempțiune este de maximum 60 zile de la data comunicării prevăzute la art. 29 alin. (5) și art. 30 alin. (4).

(7) Preemtorii vor prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitării dreptului de preempțiune; valoarea de achiziționare se negociază cu vânzătorul.

(8) Ministerul Culturii și autoritățile publice locale se pot asocia în exercitarea dreptului de preempțiune, prin acorduri scrise.

(9) Comunicările privind neexercitarea dreptului de preempțiune au termen de valabilitate pentru întregul an calendaristic în care au fost emise, inclusiv pentru situațiile în care bunul este vândut de mai multe ori, cu excepția situației în care bunul urmează să fie vândut la un preț mai mic celui menționat în notificarea prevăzută la alin. (3).

Art. 29 Exercițarea dreptului de preempțiune de către stat

(1) Statul are drept de preempțiune la vânzarea bunurilor culturale clasate sau în categoria „Tezaur”, aflate în proprietate privată.

(2) Bunurilor culturale prevăzute la alin. (1) aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat pot fi vândute numai în condițiile exercitării dreptului de preempțiune ale statului român, prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii ori al unităților administrativ-teritoriale, după caz, potrivit prezentei legi, sub sancțiunea nulității relative a vânzării.

(3) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii transmit Ministerului Culturii notificarea și documentația prevăzute la art. 28 alin. (3) în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea acestora.

(4) În situația în care Ministerul Culturii nu răspunde în termen de maximum 15 de zile de la data înregistrării notificării și documentației prevăzute la art. 28 alin. (3), serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii pot emite răspunsul de neexercitare a dreptului de preempțiune.

(5) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, din oficiu, în situația în care dispun de fondurile necesare sau la solicitarea Ministerului Culturii care le informează cu privire la suma disponibilă în vederea exercitării dreptului de preempțiune, comunică proprietarului inițierea negocierilor privind achiziția în termen de cel mult 30 de zile de la notificarea prevăzută la art. 28 alin. (3).

(6) După aprobarea bugetului de stat conform reglementărilor legale în vigoare, Ministerul Culturii poate stabili, prin ordin al ministrului culturii, în funcție de alocațiile bugetare pentru anul în curs, categoriile de bunuri pentru care Ministerul Culturii sau serviciile publice deconcentrate ale acestuia nu exercită dreptul de preempțiune.

Art. 30 Exercițarea dreptului de preempțiune de către unitățile administrativ-teritoriale locale

(1) În cazul în care serviciile publice deconcentrate nu exercită dreptul de preempțiune al statului pentru bunurile prevăzute la art. 29 alin. (1), acest drept se transferă autorităților publice locale.

(2) Unitatea administrativ-teritorială la nivelul căreia s-a instituit statutul de reper al memoriei comunității are drept de preempțiune la vânzarea acestei categorii de bunuri culturale aflate în proprietate privată.

(3) Unitatea administrativ-teritorială are drept de preempțiune la vânzarea imobilelor localizate în situri arheologice în care se află vestigii arheologice din categoria structurilor, construcțiilor, grupurilor de clădiri.

(4) Lipsa transmiterii unui răspuns de către unitățile administrativ-teritoriale locale, în termen de cel mult 30 de zile de la notificarea prevăzută la art. 28 alin. (3), pentru bunurile prevăzute la alin. (1)-(3) se consideră comunicare tacită a neexercitării dreptului de preempțiune.

Art. 31 Bunurile culturale clasate din patrimoniul unor entități supuse privatizării

(1) Bunurile culturale imobile clasate și bunurile culturale mobile aflate în patrimoniul regiilor autonome, companiilor și societăților naționale sau altor societăți comerciale cu capital

integral ori majoritar de stat, care se privatizează, vor fi trecute în proprietatea publică a statului înainte de declanșarea procesului de privatizare.

(2) Bunurile culturale mobile prevăzute la alin. (1), ce intră în proprietatea publică a statului, vor fi date, după caz, în administrarea sau custodia unei instituții publice specializate.

(3) Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului sau, după caz, autoritatea publică centrală ori locală, care privatizează o persoană juridică din cele prevăzute la alin. (1), are obligația de a anunța, în scris, declanșarea procedurii de privatizare serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii în a cărei rază teritorială își are sediul entitatea privatizată, cu cel puțin 30 de zile înainte de declanșării privatizării.

(4) Statul român, prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, va face demersurile necesare în vederea recuperării integrale a bunurilor culturale mobile și imobile ce au aparținut regiilor autonome, companiilor și societăților naționale sau altor societăți comerciale cu capital integral ori majoritar de stat, care s-au privatizat fără respectarea prevederilor legale în vigoare la data privatizării, referitoare la regimul acestor bunuri.

Art. 32 Bunurile culturale din patrimoniul persoanelor fizice sau juridice aflate în procedura falimentului sau în lichidare

(1) Statul și autoritățile administrației publice locale, creditoare ale persoanelor fizice sau juridice aflate în procedura falimentului sau a lichidării, pot valorifica creanțele deținute prin preluarea bunurilor culturale aflate în patrimoniul respectivelor persoane fizice sau juridice, având întâietate față de alți creditori.

(2) În cazul în care valoarea creanțelor prevăzute la alin. (1) este mai mică decât valoarea bunurilor culturale ce pot fi preluate, statul sau autoritățile administrației publice locale vor despăgubi creditorii concurenți.

(3) Statul și autoritățile administrației publice locale își vor manifesta opțiunea prevăzută la alin. (1) prin comunicare scrisă către lichidator, în termen de 30 de zile de la data deschiderii procedurii de faliment sau lichidare.

Art. 33 Drepturi și obligații generale ale deținătorilor bunurilor din patrimoniul cultural național

(1) Proprietarii, titularii altor drepturi reale, precum și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale aparținând patrimoniului cultural, denumite în continuarea prezentului articol „bunuri”, au următoarele obligații:

a) să asigure cele mai bune condiții de păstrare, conservare și, după caz, depozitare a bunurilor, prevenind orice degradare, deteriorare sau distrugere a acestora;

b) să asigure securitatea bunurilor;

c) să înștiințeze serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în cazul constatării unui pericol iminent de distrugere sau de degradare gravă a bunurilor, în termen de maximum 5 zile calendaristice de la constatarea acestuia;

d) să nu utilizeze și să nu permită utilizarea bunurilor în scopuri improprii, care ar putea duce la deteriorarea lor;

e) să permită accesul la bunuri specialiștilor din cadrul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în scopul evaluării valorii culturale și a constatării stării de conservare a bunurilor; în cazul proprietarilor privați, accesul se va face cu acordul scris prealabil al proprietarului, ordonanță președințială sau cu mandat judecătoresc;

f) să asigure conservarea și restaurarea bunurilor;

g) să încredințeze coordonarea executării lucrărilor de conservare și restaurare exclusiv experților atestați de Ministerul Culturii sau de instituțiile sale subordonate, și laboratoarelor de conservare și restaurare autorizate.

(2) Instituțiile publice specializate și nespecializate, cultele, precum și operatorii economici, care dețin cu orice titlu bunuri aparținând patrimoniului cultural, au obligația să finanțeze achiziționarea și instalarea de sisteme antiefracție, antiincendiu și de echipamente necesare asigurării unei bune stări de conservare.

(3) Persoanele fizice și juridice care dețin cu orice titlu bunuri aparținând patrimoniului cultural beneficiază de consultanță gratuită din partea instituțiilor specializate, în scopul păstrării, conservării și punerii în valoare a acestor bunuri.

(4) În vederea respectării regimului bunurilor din patrimoniul cultural național, proprietarii acestora pot beneficia de derogări de la regulile de exploatare tehnice sau administrative care sunt aplicabile unor bunuri comune de același tip, dar care nu se află sub un regim special de protecție legală, cu condiția ca respectivele derogări să asigure conservarea caracterului și autenticității bunului cultural protejat, conform dispozițiilor prezentului Cod.

Capitolul III - Proceduri și măsuri specifice protejării patrimoniului cultural național

Secțiunea 1 - Inventarierea și evidența bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial

Art. 34 Inventarierea și evidența

(1) Inventarierea bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial este operațiunea de înscriere a acestor bunuri și elemente, precum și de consemnare a informațiilor referitoare la acestea, în documente și baze de date distincte, denumite „repertorii”, „liste”, „arhive neconvenționale”, „inventare”, „registre” sau „registre-inventar”, constituite și administrate în conformitate cu norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Informațiile prevăzute la alin. (1) au caracter de identificare, descriptiv, juridic, administrativ, istoric, documentar și științific.

(3) Evidența bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial este procesul permanent de completare și actualizare a documentelor și bazelor de date prevăzute la alin. (1).

Art. 35 Obligația de inventariere și evidență

(1) Deținătorii de bunuri culturale - autorități și instituții publice, culte religioase, precum și alte persoane juridice de drept public sau privat, au obligația realizării inventarierii și

evidenței bunurilor culturale deținute, în registre-inventar proprii, distincte, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Deținătorii de bunuri culturale au obligația de a asigura resursele financiare necesare în vederea inventarierii informatizate a bunurilor culturale deținute.

Art. 36 Inventarierea și evidența centralizată

(1) Inventarierea și evidența centralizată a bunurilor culturale clasate se realizează de către Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate și instituțiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, din subordinea sa.

(2) Inventarierea și evidența centralizată a elementelor ce alcătuiesc patrimoniul cultural imaterial de pe teritoriul României se realizează de către Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, din subordinea sa.

(3) Inventarierea și evidența bunurilor culturale protejate cu titlul de reper al memoriei comunității se realizează de către autoritățile publice locale, competente teritorial, care au instituit respectivul regim de protecție.

Art. 37 Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național

(1) Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național este o colecție de baze de date cu caracter permanent constituită, administrată și publicată de Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, din subordinea sa.

(2) Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național este alcătuit din:

- a)** Lista monumentelor istorice;
- b)** Lista monumentelor istorice dispărute sau distruse;
- c)** Lista indicativă pentru Lista monumentelor istorice;
- d)** Repertoriul arheologic național;
- e)** Lista siturilor arheologice;
- f)** Lista siturilor arheologice de interes național prioritar;
- g)** Registrul peisajelor culturale;
- h)** Registrul bunurilor culturale mobile clasate;
- i)** Registrul bunurilor culturale mobile distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României;
- j)** Registrul național al bunurilor culturale aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale;
- k)** Registrele reperelor memoriei comunității;
- l)** Registrele-inventar cu bunuri culturale deținute de instituțiile publice specializate;
- m)** Registrele-inventar cu bunuri culturale deținute de cultele religioase;
- n)** Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial;

o) Registrului național al mărcilor tradiționale distinctive;

p) alte registre instituite conform legii.

(3) Registrele-inventar sunt documente și baze de date, actualizate permanent, în care sunt înscrise bunuri culturale și consemnate informații despre aceste bunuri, de către deținătorii lor.

Art. 38 Fișa analitică de evidență

(1) Inventarierea și evidența individuală a bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial se realizează prin fișe analitice de inventariere și evidență, documente specifice, întocmite în format analog și digital, după cum urmează:

a) fișe ale localităților, ale centrelor istorice, ale zonelor construite protejate sau ale arealelor de manifestare a unor elemente ale patrimoniului imaterial;

b) fișe ale siturilor arheologice;

c) fișe ale monumentelor istorice;

d) fișe ale peisajelor culturale și naturale;

e) fișe ale bunurilor culturale mobile;

f) fișe ale elementelor patrimoniului imaterial.

(2) Formatul și conținutul fișelor se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(3) Elaborarea și actualizarea fișelor analitice de inventariere și evidență a bunurilor culturale se efectuează de către instituțiile și organizațiile de drept public sau privat deținătoare ale bunurilor respective, precum și de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, după caz, în conformitate cu prevederile legale.

(4) Elaborarea și actualizarea fișelor analitice de inventariere și evidență a elementelor patrimoniului cultural imaterial se efectuează de către instituțiile și organizațiile de drept public sau privat care au ca obiect de activitate protejarea patrimoniului cultural imaterial, precum și de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, după caz, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 39 Codul unic de inventariere

Pentru inventarierea eficientă, bunurile culturale clasate și elementele patrimoniului cultural imaterial repertoriate primesc un cod unic de inventariere, individual.

Art. 40 Informațiile privind patrimoniul cultural național

(1) Lista cuprinzând bunurile culturale, datele de identificare, descrierea și imaginea acestora au destinație publică, fără acordul proprietarilor bunurilor și titularilor altor drepturi reale asupra lor.

(2) Documentațiile anexate unor cereri la momentul depunerii în procedurile derulate de Ministerul Culturii, serviciile publice deconcentrate ale acestuia și instituțiile din subordinea

acestui se consideră comunicate public pot fi puse la dispoziția publicului în baza prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fără acordul autorilor și persoanelor care au depus cerererea, anonimizat, pentru respectarea dreptului la viață privată, secretului comercial și Regulamentului nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

(3) În diversele stadii ale proceselor de decizie privind patrimoniul cultural, autoritățile publice centrale și locale instituie structuri de informare, de consultare și de colaborare cu colectivitățile locale, institutii și asociații culturale și public.

(4) Accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme privind patrimoniul cultural imobil sunt garantate, în condițiile legii.

(5) Informațiile cuprinse în Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național pot fi furnizate organelor de poliție, organelor de urmărire penală, instanțelor judecătorești și altor autorități publice, pentru exercitarea atribuțiilor legale ale acestora.

Secțiunea 2 - Cercetarea patrimoniului cultural național

Art. 41 Activitatea de cercetare a patrimoniului cultural național

Activitatea de cercetare a bunurilor care face parte din patrimoniul cultural național se desfășoară în instituții publice specializate, instituții de cercetare și unități de învățământ superior și are ca obiect constituirea, colectarea, dezvoltarea, inventarierea și evidența, conservarea, restaurarea și valorificarea științifică a patrimoniului cultural național.

Art. 42 Organizarea sistemului național de cercetare a patrimoniului cultural național

(1) Organizarea sistemului național de cercetare a patrimoniului cultural național intră în atribuțiile Ministerului Culturii.

(2) Activitatea desfășurată de cercetătorii științifici în instituții publice specializate, deținătoare de bunuri care fac parte din patrimoniul cultural, are ca obiect prioritar patrimoniul cultural deținut de instituția respectivă.

Secțiunea 3 - Evaluarea financiară a bunurilor culturale

Art. 43 Definiția evaluării financiare a bunurilor culturale

În sensul prezentului Cod, evaluarea financiară este activitatea de estimare a valorii financiare a unui bun cultural, materializată într-un înscris denumit „raport de evaluare financiară”, realizată potrivit unor standarde specifice stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii, de către experți atestați de Ministerul Culturii.

Art. 44 Reevaluarea financiară a bunurilor culturale proprietate publică

(1) Reevaluarea financiară a bunurilor culturale proprietate publică este activitatea de actualizare a valorii financiare a unui bun cultural, materializată într-un înscris denumit „raport de reevaluare financiară”.

(2) La fiecare 10 ani sau, după caz, ori de câte ori este necesar, se efectuează reevaluarea financiară a tuturor bunurilor culturale aflate în proprietate publică, utilizându-se indicii de inflație corespunzător anului reevaluării anterioare sau, în cazul în care nu s-au efectuat reevaluări, anului evaluării inițiale a bunului.

Art. 45 Principii generale pentru evaluarea și reevaluarea financiară a bunurilor culturale

(1) Evaluarea sau, după caz, reevaluarea financiară a bunurilor culturale se realizează în funcție de specificul diverselor categorii de bunuri culturale, utilizându-se ca reper:

a) prețurile practicate pe piața de artă, antichități sau imobiliară, după caz, internă sau internațională, pentru bunuri comparabile sau asimilabile ca raritate, calitate artistică, vechime și valoare culturală;

b) valoarea de înlocuire a bunului evaluat;

c) costul de producție a unor bunuri similare bunului evaluat;

d) indicii de inflație, pentru operațiuni de reevaluare.

(2) Evaluarea sau reevaluarea se realizează de către experți atestați, direct sau prin instituțiile sale subordonate, de Ministerul Culturii.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), evaluarea și reevaluarea bunurilor culturale aflate în patrimoniul instituțiilor publice specializate – muzee, parcuri arheologice, colecții, biblioteci, arhive, centre și așezăminte culturale -, se realizează de către personalul de specialitate al instituției.

Secțiunea 4 - Protejarea, gestiunea și monitorizarea obiectivelor de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial și în Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial, precum și a zonelor lor de protecție

Art. 46 Înscrierea obiectivelor de patrimoniu cultural în Lista patrimoniului mondial și Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial

(1) Obiectivele de patrimoniu cultural protejate ca monumente istorice, situri arheologice și peisaje culturale pot fi înscrise, cu respectarea Convenției UNESCO pentru protejarea patrimoniului mondial natural și cultural și a actelor subsecvente acesteia, ca bun individual sau într-o grupare, ca bun serial, în Lista patrimoniului mondial, denumită în continuare LPM, și Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial, denumită în continuare LI.

(2) Bunul serial poate fi localizat:

a) pe teritoriul unui singur Stat parte a Convenției, fiind un bun serial național;

b) pe teritoriul mai multor State părți ale Convenției, care nu au obligatoriu granițe comune, fiind propus cu acordul tuturor acestor state, fiind un bun serial transnațional.

(3) Subseria națională se definește ca totalitatea obiectivelor parte a unui bun serial transnațional aflate pe teritoriul României.

(4) Bunurile mixte culturale și naturale înscrise în LPM și LI se definesc ca acele bunuri care satisfac, în parte sau în întregime, definițiile de la art. 1 și 2 din Convenție. Prevederile prezentei ordonanțe se aplică și componentelor bunurilor mixte care respectă prevederile art. 1 din Convenție.

Art. 47 Sistemul unitar de protejare, gestiune și monitorizare a obiectivelor de patrimoniu cultural

Organizarea sistemului unitar de protejare, gestiune și monitorizare a bunurilor culturale înscrise în LPM și LI, precum și a zonelor de protecție a acestora se face prin hotărâri ale Guvernului.

Art. 48 Administrația obiectivelor de patrimoniu cultural

(1) Managementul obiectivelor de patrimoniu cultural se poate realiza de către o administrație, instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, aflată în subordinea directă a primului-ministru sau a ministrului culturii, în condițiile prevăzute prin hotărâre a guvernului.

(2) Conducerea administrației este realizată de către guvernator, cu rang de subsecretar de stat, ale cărui atribuții se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al administrației.

Art. 49 Comitetele de organizare UNESCO

(1) Pentru bunurilor culturale înscrise în LPM și LI, se constituie comitete de organizare UNESCO, denumite în continuare COU, din care fac parte reprezentanți ai Comisiei Naționale a României pentru UNESCO, reprezentanți ai autorităților și instituțiilor cu atribuții în ceea ce privește protejarea bunurilor culturale, reprezentanți ai instituțiilor academice sau de învățământ superior, ai proprietarilor, ai comunităților locale și experți în domeniu. În cazul bunului serial național, respectiv pentru fiecare subserie națională, se constituie un singur COU.

(2) COU, atunci când pentru respectivul bun cultural nu este instituită o administrație, pot forma, în condițiile legii, organizații neguvernamentale.

(3) COU are următoarele atribuții principale:

a) urmărește și sprijină îndeplinirea sarcinilor, obligațiilor și respectarea drepturilor, stabilite potrivit prevederilor legale, privind bunurile culturale și zona de protecție a acestora;

b) acordă asistență autorităților publice prevăzute de lege, la elaborarea programelor și a planurilor anuale de protejare și gestiune, asigurând urmărirea și evaluarea implementării acestora;

c) identifică surse de finanțare și atrage finanțări pentru implementarea programelor și planurilor anuale de protejare și gestiune;

d) raportează anual către Ministerului Culturii și Punctul Focal Național pentru Convenția patrimoniului mondial stadiul implementării fiecărui program de protejare și gestiune;

e) oferă consultanță autorităților publice centrale, județene și locale cu privire la strategiile și proiectele publice;

f) formulează puncte de vedere asupra intervențiilor care au incidență asupra autenticității și integrității bunurilor culturale;

g) organizează întâlniri, consultări, dezbateri publice, proiecte educaționale prin care să se atragă atenția asupra importanței protejării valorii universale excepționale a bunurilor culturale, respectiv a valorii universale excepționale potențiale a acestora, precum și a măsurilor avute în vedere pentru îmbunătățirea stării lui de conservare, a promovării și a punerii sale în valoare.

(4) Componenta nominală a comitetelor de organizare UNESCO, precum și regulamentele de organizare și funcționare ale acestora se aprobă prin hotărâre a administrației prevăzute la art. 48, atunci când o astfel de administrație este înființată, iar în caz contrar prin:

a) hotărâre a consiliului local, respectiv a Consiliului General al municipiului București, atunci când bunul individual se află într-o singură localitate;

b) hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, atunci când bunul serial sau subseria națională se află într-un singur județ sau în municipiul București;

c) hotărâre a Guvernului, atunci când bunul serial sau subseria națională se află în mai multe județe.

(5) COU este condus de guvernatorul administrației sau, în situația în care pentru obiectivul de patrimoniu cultural nu este înființată o administrație, de un coordonator, numit prin concurs de autoritatea publică care aprobă componenta nominală a COU; conducătorul COU este membru al COU.

(6) Pentru sprijinirea din punct de vedere administrativ a activității fiecărui COU, se instituie Biroul Executiv COU format din următorii membrii COU: coordonatorul, reprezentanți ai Ministerului Culturii, serviciului public deconcentrat al acestuia, Institutului Național al Patrimoniului, și un reprezentant al proprietarilor bunului.

(7) Pentru sprijinirea din punct de vedere științific a activității fiecărui COU, se instituie Comitetul Operațional de Specialitate format din specialiști și experți atestați de Ministerul Culturii în domeniile protejării patrimoniului cultural.

Art. 50 Programe și planuri anuale de protejare și gestiune

(1) Activitățile și intervențiile realizate asupra bunurilor înscrise în Lista patrimoniului mondial se realizează în conformitate cu programe și planuri anuale de protejare și gestiune.

(2) Programele de protejare și gestiune a bunurilor înscrise în LPM și LI se elaborează de Institutul Național al Patrimoniului cu asigurare resurselor necesare de ordonatorul principal de credite, în colaborare cu COU și consiliile județene, și se aprobă prin ordin al ministrului culturii, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajului Cultural și, în cazul siturilor arheologice, a Comisiei Naționale de Arheologie, pentru fiecare bun individual, bun serial național și subserie națională, pentru perioade de 6 ani.

(3) Obiectivele generale ale programelor de protejare și gestiune sunt:

a) protejarea și gestiunea valorii universale excepționale, respectiv a valorii universale excepționale potențiale evidențiate prin indicatorii de autenticitate și integritate așa cum sunt definiți în Declarația de valoare universală excepțională întocmită potrivit ghidului operațional pentru implementarea Convenției;

b) luarea măsurilor cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a bunurilor culturale și a zonelor lor de protecție și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale;

c) responsabilizarea autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniu, implicarea autorităților județene și locale în administrarea, păstrarea, revitalizarea socială și economică a bunurilor culturale prin promovarea și susținerea unor politici cu efecte durabile și adecvate în plan local;

d) creșterea participării comunităților locale la păstrarea valorilor universale excepționale, respectiv la păstrarea valorilor universale excepționale potențiale a bunurilor culturale;

e) îmbunătățirea accesului publicului, precum și încurajarea populației și a comunităților, în vederea conștientizării și înțelegerii importanței și valorii universale excepționale, respectiv a valorilor universale excepționale potențiale, a bunurilor culturale.

(4) Cu trei ani înainte de terminarea perioadei de valabilitate a fiecărui program de protejare și gestiune, începe evaluarea de către COU a rezultatelor obținute și realizarea studiilor de fundamentare, în vederea elaborării programului pentru următoarea perioadă.

(5) Documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului pentru zonele care cuprind bunurile culturale înscrise în Lista patrimoniului mondial și zonele lor de protejare se elaborează sau se actualizează prin includerea prevederilor și reglementărilor de urbanism și amenajare a teritoriului din programele de protejare și gestiune, în termen de 12 luni de la aprobarea acestora.

(6) Realizarea Programelor de protejare și gestiune se detaliază prin planuri anuale de protejare și gestiune.

(7) Planurile anuale de protejare și gestiune sunt elaborate de consiliul județean pe teritoriul căruia se afla obiectivele de patrimoniu și sunt avizate de Ministerul Culturii.

Art. 51 Comunicarea către Comitetul patrimoniului mondial a intervențiilor asupra obiectivelor de patrimoniu cultural

(1) Intervențiile asupra obiectivelor de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial, asupra imobilelor din zonele lor de protecție și care au efecte asupra protejării zonelor sunt avizate, în condițiile legii, de Ministerul Culturii și, după caz, de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației; acestea sunt comunicate Comitetului patrimoniului mondial, în conformitate cu reglementările Convenției UNESCO pentru protejarea patrimoniului mondial natural și cultural, prin grija Ministerului Culturii.

(2) Este în sarcina Punctului Focal Național pentru Convenția patrimoniului mondial comunicarea către Comitetului patrimoniului mondial a propunerilor de intervenții ale căror consecințe pot afecta bunurilor culturale înscrise în LPM și LI înainte de aprobarea acestora.

Autoritățile publice transmit Punctului Focal Național pentru Convenția patrimoniului mondial datele necesare în vederea comunicării către Comitetului patrimoniului mondial.

Art. 52 Paza bunurilor culturale înscrise în LPM și LI

(1) Obiectivele de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial sunt obiective speciale, iar paza acestora se asigură, fără plata, de către Ministerul Afacerilor Interne.

(2) Îndeplinirea prevederilor alin. (1) se face cu efective de jandarmi în baza dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, republicată, respectiv conform Anexei nr. 1 a Hotărârii de Guvern nr. 1486/2005 privind asigurarea pazei și protecției obiectivelor, bunurilor și valorilor cu efective de jandarmi.

(3) Autoritățile publice județene și locale pot sprijini efectivele prevăzute la alin. (1) prin asigurarea de servicii de supravegere și pază proprii sau achiziționate, în condițiile legii.

Art. 53 Marcarea bunurilor culturale înscrise în LPM și LI

Obiectivele de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial sunt marcate, prin grija autorităților publice locale, cu sigla "Patrimoniu cultural mondial".

Art. 54 Protejarea, gestiunea și monitorizarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru care România a depus la Comitetul patrimoniului mondial de pe lângă UNESCO dosarul pentru includerea în Lista patrimoniului mondial

Măsurile speciale de protecție a bunurilor culturale înscrise în Lista patrimoniului mondial se vor aplica și obiectivelor culturale pentru care România a depus la Comitetul patrimoniului mondial de pe lângă UNESCO dosarul pentru includerea acestora în Lista patrimoniului mondial.

Secțiunea 5 - Clasarea bunurilor culturale și atribuirea regimului juridic de reper al memoriei comunității

Art. 55 Procedura privind clasarea

(1) Clasarea este procedura prin care se instituie regimul de protecție juridică la nivel național, asupra unui bun cultural cu semnificație excepțională sau deosebită pentru România, de interes național, județean sau local, după caz, în scopul protejării și transmiterii lui în stare autentică și nealterată generațiilor viitoare.

(2) Pe parcursul derulării procedurii privind clasarea, până la finalizarea acesteia, bunului cultural i se aplică regimul juridic de protecție corespunzător bunurilor culturale clasate.

Art. 56 Declanșarea procedurii privind clasarea

(1) Declanșarea procedurii privind clasarea se face de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii din județul pe raza căruia se află bunurile culturale ce fac obiectul procedurii; în cazul bunurilor aflate pe teritoriul mai multor județe, declanșarea procedurii se poate face de către oricare dintre serviciile publice deconcentrate, competente teritorial.

(2) Procedura privind clasarea bunurilor culturale se declanșează din oficiu sau la cerere, în condițiile prevăzute de prezentul Cod și ale normelelor sale de aplicare.

(3) Proprietarii, administratorii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor culturale pot solicita declanșarea procedurii privind clasarea pentru respectivele bunuri.

(4) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii pot declanșa procedura privind clasarea, în baza unui raport de expertiză, pentru bunuri culturale aflate în proprietate privată, la solicitarea Ministerului Culturii, autorităților publice, a unor instituții publice specializate sau a unor organizații de drept privat cu activitate în domeniul patrimoniului cultural, chiar dacă solicitanții nu sunt titulari ai unor drepturi reale asupra bunurilor pentru care cer declanșarea procedurii privind clasarea.

(5) Data declanșării procedurii privind clasarea este aceea a înregistrării cererii de clasare la serviciul deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial sau, după caz, data la care serviciul public deconcentrat a inițiat procedura privind clasarea, prin decizie, ori data publicării sau a comunicării înștiințării privind inițierea clasării, după caz, potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului.

(6) Serviciile publice deconcentrate au obligația de a înștiința proprietarii sau deținătorii de alte drepturi reale asupra bunurilor pentru care s-a declanșat procedura privind clasarea, precum și alte persoane fizice și juridice interesate și de a comunica public cu privire la declanșarea procedurii privind clasarea și instituirea regimului special de protecție asupra respectivelor bunuri culturale.

Art. 57 Declasarea bunurilor culturale

Declasarea bunurilor culturale urmează procedura prevăzută pentru clasare și se declanșează din oficiu sau la cerere, în condițiile prezentului Cod și ale normelor sale de aplicare.

Art. 58 Atribuirea și revocarea titlului de reper al memoriei comunității

(1) Atribuirea titlului de reper al memoriei comunității este procedura prin care un bun cultural material sau un element cultural imaterial tradițional capătă protecție legală prin hotărâre a consiliului județean sau local, după caz, pe raza administrativă a căruia se află respectivul bun cultural sau se manifestă respectivul element cultural imaterial.

(2) Bunurile culturale clasate nu pot primi titlul de reper al memoriei comunității.

(3) Procedura de instituire a protecției legale se întemeiază pe un raport de expertiză de specialitate privind relevanța pentru memoria culturală a bunurilor culturale sau elementelor culturale imateriale tradiționale potențial a fi protejate.

(4) Raportul de expertiză prevăzut la alin. (3) se întocmește doar de către experți atestați în domeniile în care ar urma să fie protejate legal bunurile culturale în cauză, la solicitarea consiliului județean sau local care inițiază atribuirea titlului de reper al memoriei comunității.

(5) Dacă un bun protejat cu titlul de reper al memoriei comunității este clasat, titlul de reper al memoriei comunității se desființează de drept, la data clasării bunului.

(6) Revocarea titlului de reper al memoriei comunității se face prin procedură similară celei prin care a fost atribuit, în următoarele situații:

a) dispariția sau distrugerea bunului cultural;

b) constatarea pierderii calităților care au stat la baza atribuirii titlului de reper al memoriei comunității;

c) invalidarea raportului de expertiză;

d) deteriorare gravă a bunului, ce nu poate fi remediată prin operațiuni de conservare curativă și/sau restaurare.

(7) Actele administrative privind clasarea, declasarea, atribuirea și revocarea titlului de reper al memoriei comunității pot fi contestate în contencios administrativ de către proprietarii bunurilor ce fac obiectul respectivelor proceduri, de instituțiile, asociațiile și fundații legal constituite, cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural național.

Secțiunea 6 - Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural național

Art. 59 Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural național

(1) Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural național reprezintă ansamblul de măsuri, activități și intervenții care au ca obiectiv salvagardarea patrimoniului cultural, păstrarea semnificației și, după caz, a caracteristicilor sale fizice într-o stare cât mai apropiată de cea originală, pentru un timp cât mai îndelungat, în scopul accesibilizării lui pentru generațiile prezente și al transmiterii către generațiile viitoare.

(2) Conservarea patrimoniului cultural include conservarea preventivă și conservarea curativă a bunurilor din patrimoniul cultural național.

Art. 60 Conservarea preventivă a bunurilor din patrimoniul cultural național

Conservarea preventivă este un ansamblu de măsuri și activități indirecte, cu caracter permanent, având ca scop prevenirea, evitarea, reducerea și contracararea acțiunii tuturor factorilor care intervin în procesele de deteriorare sau de distrugere a bunurilor din patrimoniul cultural național.

Art. 61 Conservarea curativă a bunurilor din patrimoniul cultural național

Conservarea curativă este un ansamblu de măsuri și intervenții directe asupra bunurilor culturale, efectuate în scopul stopării proceselor de degradare chimică, fizică și biologică și al consolidării structurale a bunurilor din patrimoniul cultural național.

Art. 62 Restaurarea bunurilor din patrimoniul cultural național

Restaurarea este un ansamblu de intervenții directe asupra bunurilor din patrimoniul cultural național ale căror atribute, semnificație sau funcțiune au fost alterate, intervenții efectuate cu scopul de a facilita înțelegerea, aprecierea și utilizarea respectivelor bunuri.

Art. 63 Realizarea intervențiilor de conservare și restaurare a bunurilor din patrimoniul cultural național

(1) Conservarea și restaurarea bunurilor din patrimoniul cultural național sunt activități complexe, cu caracter științific și tehnic, desfășurate de personal calificat, în conformitate cu prevederile legale.

(2) Lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale clasate se efectuează numai de către experți atestați de Ministerul Culturii.

(3) Lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale clasate mobile se efectuează numai în laboratoare de conservare și restaurare autorizate de Ministerul Culturii.

Art. 64 Laboratoarele de conservare și restaurare a bunurilor culturale

Laboratoarele care efectuează lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale se organizează, funcționează și sunt autorizate de Ministerul Culturii, în conformitate cu norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 65 Regimul acordurilor și avizelor aflate în competența Ministerului Culturii

(1) Managementul și reglementarea la nivelul amenajării teritoriului și urbanistic și intervențiile de conservare, construire, modificare, extindere, consolidare, restaurare efectuate asupra bunurilor aparținând patrimoniului cultural imobil se fac numai în temeiul și cu respectarea acordului sau avizului conforme emise de către Ministerul Culturii sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în baza documentațiilor de specialitate, eliberat potrivit prevederilor prezentului cod.

(2) Acordurile și avizele aflate în competența Ministerul Culturii și a serviciilor sale publice deconcentrate sunt emise pe baza formatului, procedurilor și a drepturilor de semnătură care se stabilesc prin ordin al ministrului culturii.

(3) Textul acordurilor și avizelor este întotdeauna, în copie, cu extrase esențiale ale documentațiilor pentru care au fost emise acordurile, respectiv avizele, ștampilate cu înscrisul „vizat spre neschimbare” și marcate cu datele de înregistrare ale acordului/avizului.

(4) Perioada de valabilitate a acordului/avizului se stabilește potrivit prevederilor legale și poate fi scurtată de elemente noi care să impună reluarea procedurilor sau o reevaluare a oportunității intervenției.

Art. 66 Despre autenticitate și nealterare

(1) În implementarea principiilor care fundamentează prezentul cod și a sarcinilor administrative care decurg din acesta, bunurile culturale sunt permanent evaluate privind nivelul de autenticitate și starea lor de integritate.

(2) Nivelul de autenticitate este stabilit în urma evaluărilor făcute de specialiști și/sau experți atestați, în cursul procedurilor de instituire a protecției legale și se consemnează în fișele de inventariere ale bunurilor culturale respective.

(3) În înțelesul prezentului cod, sunt autentice acele bunuri culturale sau părți ale acestora, respectiv acele expresii imateriale pentru care studiile de evaluare au stabilit cu certitudine că:

a) acel bun este cel menționat de sursele istorice relevante folosite sau poate fi asociat direct cu acestea;

b) acel bun este creat de un anumit autor reprezentativ sau de atelierul acestuia;

c) acel bun poate fi asociat cu un curent de gândire și de exprimare estetică iar partea sa materială și conceptuală datează din acea perioadă în care s-a manifestat respectivul curent de gândire considerat reprezentativ de către istoriografia consacrată;

d) concepția acelui bun sau a acelei expresii materiale este în concordanță cu caracteristicile specifice pentru o perioadă istorică relevantă și cu tehnologiile existente în acea perioadă, respectiv pentru cultura și locul din care bunul provine în mod documentat;

e) partea sa materială sau de concepție este în relație directă cu alte aspecte relevante ce sunt detaliate în normele de aplicare ale prezentului cod.

(4) Bunurile culturale sau părți ale acestora care se constată a nu fi autentice în raport cu criteriile enunțate la alin. (3) pot fi, după caz:

a) copii, atunci când bunurile sunt reproduceri fidele realizate prin orice metodă tehnică și în mod direct după un bun cultural;

b) replici, atunci când bunurile sunt reproduceri cu nivel variabil de fidelitate ale unui bun cultural realizate prin interpretarea oricăror informații documentare directe sau indirecte care descriu forma și materialul din care ar fi fost alcătuit respectivul bun cultural la origine;

c) falsuri, atunci când copiile sau replicile descrise la lit. a) și b) sunt nemarcate cu numerotarea în cadrul seriei de reproducere respectiv cu data și numele autorului/atelierului care le-a executat și care sunt prezentate ca fiind autentice în scopul unor beneficii morale sau materiale.

(5) Copiile și mulajele pe baza cărora s-au făcut în trecut copii ale unor bunuri ale patrimoniului cultural național au vocația de a fi incluse în patrimoniul cultural național în condițiile stabilite de normele de aplicare ale prezentului cod.

(6) Autenticitatea și integritatea au relevanță administrativă exclusiv pentru bunurile culturale care sunt susceptibile de a fi protejate legal sau asupra cărora s-a instituit o asemenea protecție legală.

(7) În înțelesul prezentului Cod, alterarea produsă prin acțiunea sau inacțiunea omului este o formă atenuată a distrugerii, așa cum este aceasta descrisă în Codul Penal și constă în modificări materiale și/sau conceptuale care diminuează gradul de autenticitate ori care deformează sensul valorilor pentru care bunul cultural respectiv a fost protejat legal.

(8) Alterarea se identifică de către specialiști și/sau experți atestați, în cursul oricărui tip de demers care urmărește evaluarea patrimoniului cultural național, respectiv avizarea, monitorizarea sau controlul activităților pentru protejarea sa.

Secțiunea 7 - Punerea în valoare a patrimoniului cultural național

Art. 67 Punerea în valoare a patrimoniului cultural național

(1) Punerea în valoare a patrimoniului cultural este un ansamblu de activități de identificare, cercetare științifică, documentare, conservare, restaurare, expunere și comunicare a bunurilor din patrimoniul cultural, la nivel local, național și internațional, realizate în scopul cunoașterii, educării, recreerii și al progresului cultural, economic și social al întregii societăți.

(2) Punerea în valoare a patrimoniului cultural național se realizează de către autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice specializate, organizațiile neguvernamentale având ca obiect de activitate protejarea patrimoniului cultural, proprietarii, deținătorii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor culturale ce fac parte din patrimoniul cultural național.

Secțiunea 8 - Finanțarea protejării patrimoniului cultural național

Art. 68 Obligația de finanțare a protejării patrimoniului cultural național

Finanțarea activităților de descoperire, colectare, cercetare, expertizare, clasare, inventariere, depozitare, conservare, preparare, restaurare, securizare și punere în valoare a patrimoniului cultural național se face de către autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile publice specializate, cultele religioase, proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor din patrimoniul cultural național, alte organizații de drept public sau privat, persoane fizice.

Art. 69 Finanțarea protejării patrimoniului cultural național din fonduri publice

(1) Finanțarea de către autorități și instituții publice a activităților de protejare a patrimoniului cultural se realizează din alocații bugetare, venituri extrabugetare și alte surse

(2) Alocațiile bugetare destinate activităților prevăzute la alin. (1) vor fi nominalizate cu aceste destinații în bugetul Ministerului Culturii, al Ministerului Educației, în bugetele autorităților administrației publice centrale și locale, precum și în bugetele altor instituții publice.

(2) Finanțarea din fonduri publice a activităților de protejare a patrimoniului cultural este condiționată de uzul sau interesul public pe care îl prezintă bunurile culturale asupra cărora se realizează activitățile de protejare finanțate și de integrarea acestor bunuri în circuitul public.

Art. 70 Alocări bugetare pentru protejarea patrimoniului cultural național, la nivelul Ministerului Culturii

În bugetul Ministerului Culturii se prevăd:

- a)** credite bugetare și de angajament necesare finanțării lucrărilor la monumentele istorice aflate în administrarea Ministerului Culturii, a Institutului Național al Patrimoniului și a altor instituții direct subordonate Ministerului Culturii;
- b)** credite bugetare și de angajament necesare în vederea finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- c)** credite bugetare și de angajament destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat;
- d)** credite bugetare și de angajament destinate finanțării cercetărilor arheologice;
- e)** credite bugetare și de angajament destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a peisajelor culturale;
- f)** credite bugetare și de angajament destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a patrimoniului cultural mobil, a patrimoniului muzeal, al parcurilor arheologice și al colecțiilor publice;
- g)** credite bugetare și de angajament destinate finanțării sau cofinanțării programelor, proiectelor și acțiunilor de promovare internațională a patrimoniului cultural național;
- h)** credite bugetare și de angajament destinate achiziției de bunuri culturale, în exercitarea dreptului de preempțiune al statului;
- i)** credite bugetare și de angajament destinate pregătirii, specializării, perfecționării și mobilității personalului propriu și personalului instituțiilor publice din subordinea sa, cu atribuții în domeniul protejării patrimoniului cultural.

Art. 71 Finanțarea lucrărilor de conservare și restaurare și a intervențiilor de urgență asupra bunurilor din patrimoniul cultural național

- (1)** Autoritățile publice centrale și locale pot finanța efectuarea de lucrări de conservare și restaurare asupra bunurilor din patrimoniul cultural național, inclusiv intervenții de urgență pentru împiedicarea pieirii iminente sau a degradării grave a acestor bunuri, potrivit prevederilor normelor metodologice.
- (2)** Finanțarea prevăzută la alin. (1) realizată de Ministerul Culturii se face prin programe naționale derulate de instituțiile din subordine reglementate prin hotărâre a guvernului.
- (3)** Termenii și condițiile finanțării prevăzute la alin. (1) vor fi stabilite prin legislația specifică și contract de finanțare încheiat în formă autentică, între autoritatea finanțatoare și beneficiarul finanțării, proprietar al bunului ce face obiectul intervenției de urgență.
- (4)** Sumele cheltuite de autoritățile publice în condițiile prevăzute la alin. (1), pentru intervenții asupra unor bunuri aflate în proprietate privată, vor fi recuperate de la proprietarii bunurilor asupra cărora s-au efectuat intervențiile, în condițiile stabilite prin contractul prevăzut la alin. (3), prin mijloacele prevăzute de lege.
- (5)** Pentru recuperarea sumelor cheltuite de autoritatea finanțatoare, în condițiile prezentului articol, contractul prevăzut la alin. (3) poate prevedea rambursarea sumelor cheltuite, cărora li se poate adăuga dobânda legală, sau compensarea sumelor cheltuite prin cesionarea, cu

titlu gratuit, a dreptului de folosință a bunului, în integralitatea sa sau parțial, ori prin darea în plată a bunului asupra căruia s-au efectuat intervențiile.

(6) Contractul de finanțare prevăzut la alin. (3) trebuie să prevadă expres condițiile și modalitatea de recuperare a sumelor cheltuite de autoritatea finanțatoare și constituie titlu executoriu.

Art. 72 Credite pentru protejarea patrimoniului

(1) În scopul realizării unor lucrări de conservare și restaurare asupra bunurilor din patrimoniul cultural național, proprietarul poate solicita credite din partea autorităților publice locale, autorităților publice centrale, a instituțiilor publice și serviciilor publice deconcentrate prevăzute de legislația în vigoare.

(2) Creditele prevăzute la alin. (1), care sunt rambursabile, vor fi folosite doar pentru lucrări de conservare și restaurare asupra bunurilor din patrimoniul cultural național.

(3) Condițiile și metodologia acordării creditului se stabilesc prin hotărâre a guvernului.

Art. 73 Obligația utilizării spațiilor care au beneficiat de finanțări publice

Este obligatorie utilizarea spațiilor care au beneficiat, în baza prevederilor art. 68-72, de finanțări publice, pe perioade de minim 11 luni într-un an, timp de 10 ani de la acordarea finanțării, cazul contrar reprezentând încălcare a prevederilor art. 226 alin. (1) lit. a).

Art. 74 Succesiuni și legate având ca obiect bunuri culturale

(1) Sunt scutite de taxe legale, succesiunile și legatele care au ca obiect bunuri culturale, făcute în favoarea statului, a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice sau persoanelor juridice de drept privat, fără scop lucrativ, cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(2) Sunt scutite de la plata taxelor de timbru succesiunile prin care se transmite un patrimoniu muzeal sau o colecție, în care persoane fizice sau juridice au calitatea de moștenitori, numai dacă persoanele respective își asumă obligația, printr-o convenție încheiată cu serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, să mențină la dispoziția publicului patrimoniul muzeal sau colecția respectivă, spre vizitare, pe termen nelimitat, în condițiile prezentei legi.

(3) În cazul în care moștenitorii nu îndeplinesc obligația asumată prin convenția prevăzută la alin. (2), taxa de timbru se recuperează pe baza notei de constatare întocmite de Direcția generală a finanțelor publice județeană, respectiv a municipiului București, competentă teritorial, la sesizarea serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii.

(4) Se consideră neîndeplinire a obligației asumate potrivit alin. (2), cazul în care accesul publicului este interzis pe o perioadă mai mare de 60 de zile dintr-un an calendaristic, cu excepția situațiilor în care obligația respectivă a devenit imposibil de executat pentru cauze neimputabile moștenitorilor.

Art. 75 Donația de bunuri din patrimoniul cultural național

(1) Donația de bunuri culturale aparținând patrimoniului cultural național asupra cărora s-a instituit un regim special de protecție legală la nivel național sau internațional se poate face numai către stat, unitățile administrativ-teritoriale, instituții publice sau persoane juridice de drept privat, fără scop lucrativ care au ca obiect de activitate protejarea patrimoniului cultural, sau către rude ale donatorului de până la gradul al IV-lea, inclusiv.

(2) Donația de bunuri culturale către stat, unități administrativ-teritoriale, instituții publice sau persoane juridice de drept privat fără scop lucrativ care au ca obiect de activitate protejarea patrimoniului cultural, este scutită de taxe.

Art. 76 Scutirea de taxe pentru dobândirea de bunuri culturale de către stat sau unitățile administrativ-teritoriale

Dobândirea de bunuri culturale, cu titlu oneros, de către stat sau de către unitățile administrativ-teritoriale este scutită de taxe.

Art. 77 Fondurile pentru patrimoniu cultural

(1) Se constituie Fondul național pentru patrimoniu cultural, fond administrat la nivelul Ministerului Culturii și constituit din alocații bugetare, taxe, donații și alte surse extrabugetare.

(2) La nivel local se constituie fonduri județene cu același scop, administrate de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, constituite din veniturile proprii ale serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și din amenzile aplicate de acestea, precum și din donații și alte surse extrabugetare, potrivit prevederilor legii.

(3) Fondurile vor fi folosite exclusiv pentru activități de protejare a patrimoniului cultural.

Art. 78 Sursele de finanțare ale Fondului național pentru patrimoniu cultural

(1) Fondul național pentru patrimoniu cultural este alimentat din:

a) 1% din impozitul colectat la bugetul de stat pe venitul sau, după caz, pe profitul rezultat din activitățile economice din zonele de protecție, ale unităților de cazare, restaurante, terase, servicii asociate turismului;

b) 1% din impozitul colectat la bugetul de stat pe venit sau, după caz, pe profit, datorat de agenții economici care au ca obiect de activitate restaurarea și conservarea, asigurarea măsurilor de pază și protecție și a oricăror activități economice legate de protejarea și valorificarea patrimoniului cultural național, altele decât comerțul cu bunuri culturale mobile;

c) 1% din impozitul colectat la bugetul de stat pe venit sau, după caz, pe profit, datorat de agenții economici care au ca obiect de activitate comercializarea bunurilor culturale mobile și de agenții economici care comercializează detectoare de metale;

d) 1% din impozitul colectat la bugetul de stat pe venit sau, după caz, pe profit, datorat de agenții economici care au ca obiect de activitate comercializarea de metale prețioase și amanet.

e) 0,5% din valoarea totală a investiției pentru lucrările de construire a unor imobile noi sau de desființare, desfășurate în zonele de protecție a monumentelor istorice;

f) 1% din valoarea autorizației de desființare desfășurată în zonele de protecție a monumentelor istorice, sumă ce va fi virată Ministerului Culturii de către autoritățile care percep taxa pentru eliberarea autorizațiilor de desființare;

g) 0,5% din veniturile realizate din vânzarea de bilete și din taxe de închiriere a terenului, ca urmare a organizării unor manifestări de genul spectacolelor, târgurilor sau parcurilor de distracții, se virează către proprietarul sau titularul dreptului de administrare, după caz, a monumentului istoric în a cărui zonă de protecție se organizează manifestarea; sumele astfel obținute vor fi utilizate exclusiv pentru finanțarea lucrărilor de protejare a monumentului istoric în cauză.

(2) Taxa pentru patrimoniul cultural nu se aplică meșteșugarilor tradiționali și deținătorilor de certificate de notorietate, potrivit prezentului Cod.

(3) Unitățile de consum care promovează bucătăria tradițională locală beneficiază de o reducere de 5% din plata taxei pentru patrimoniul cultural.

(4) Sumele încasate ca urmare a aplicării taxei pentru patrimoniul cultural se fac venit la bugetul Ministerului Culturii, cu destinația distinctă „Fondul național pentru patrimoniu cultural”.

Art. 79 Timbrul monumentelor istorice

(1) Timbrul monumentelor istorice este o taxă gestionată în regim extrabugetar, în condițiile legii, de Ministerul Culturii, prin Institutul Național al Patrimoniului.

(2) Cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii, cu avizul Ministerului Finanțelor.

(3) Timbrul monumentelor istorice este obligatoriu pentru:

a) cărțile poștale ilustrate, plicurile, mărcile poștale, hărțile, pliantele, revistele, ghidurile turistice, cărțile, albumele, atlasele, enciclopediile, filmele artistice și documentare, casetele video, diapozitivele, videoclipurile, cardurile bancare și produsele digitale comercializate în România, reprezentând monumente istorice, prin imagini fotografice sau reprezentări grafice de interior sau exterior;

b) biletele de intrare, inclusiv taxele de fotografiere sau de filmare, pentru monumentele istorice puse la dispoziție publicului, în totalitate ori în parte, aflate în proprietatea sau în folosința persoanelor juridice de drept privat care desfășoară activități economice;

c) biletele de intrare la manifestările culturale, sportive sau de agrement, târguri și expoziții desfășurate în spații situate în zona de protecție a acestora sau în zonele construite protejate.

(4) Produsele prevăzute la alin. (3) vor fi inscripționate cu informația că prin cumpărarea acestora se contribuie la timbrul monumentelor istorice.

(5) Un procent de 3% din sumele colectate anual la bugetul de stat, în aplicarea prevederilor art. 53 din OUG nr. 114/2018, de la operatorii economici care desfășoară activități în

domeniul jocurilor de noroc, va fi direcționat anual către Ministerul Culturii pentru finanțarea lucrărilor de proiectare, restaurare, conservare și consolidare la monumentele istorice; cu suma corespunzătoare procentului de 3%, identificată de Ministerul Finanțelor, se suplimentează, anual, bugetul Ministerului Culturii, la capitolul 67.01 "Cultură, recreere și religie", titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice, pentru Institutul Național al Patrimoniului.

(6) Timbrul monumentelor istorice, în situațiile prevăzute la alin. (3), se percepe de la operatorii economici, editori sau producători, de la proprietari, titulari ai dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra imobilelor situate în zona de protecție a monumentelor istorice în zonele construite protejate sau de la beneficiarii veniturilor realizate, după caz.

(7) Se exceptează de la plata timbrului muzeele și parcurile arheologice.

(8) Pot fi exceptați de la plata taxei timbrului monumentelor istorice operatorii economici care, prin activitățile pe care le desfășoară, contribuie la protejarea monumentelor istorice cu o sumă cel puțin egală celei pe care o datorează la plata taxei timbrului monumentelor istorice.

(9) Fondurile obținute din aplicarea timbrului monumentelor istorice se utilizează de către Institutul Național al Patrimoniului în mod exclusiv pentru:

a) acordarea de credite, în condițiile art. 72, cu prioritate pentru lucrări de intervenție urgentă la monumente istorice;

b) finanțarea elaborării de reglementări tehnico-economice, de norme și metodologii privind elaborarea de documentații specifice, executării de lucrări, realizării de achiziții, contractării și decontării de lucrări privind monumentele istorice;

c) finanțarea unor amenajări în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare gratuită, precum și pentru realizarea unor programe sau proiecte culturale.

Art. 80 Taxe pentru emiterea avizelor și acordurilor.

Pentru eliberarea avizelor și acordurilor Ministerul Culturii și serviciile publice deconcentrate ale acestuia percep taxe, care se gestionează de către acestea în regim extrabugetar, în condițiile legii, exclusiv pentru acțiuni, proiecte și programe în domeniul protejării patrimoniului cultural.

Art. 81 Gestionarea veniturilor din taxele conexe patrimoniului cultural

Veniturile provenite din taxele prevăzute la art. 77 - art. 80 sunt gestionate în regim extrabugetar.

Art. 82 Programul național „Redescoperă oina!”

(1) Se instituie Programul național "Redescoperă oina!" la nivelul Ministerului Sportului, cu scopul promovării practicării oinei, ca sport național.

(2) Finanțarea Programului național "Redescoperă oina!" va fi asigurată din fonduri prevăzute distinct în bugetul de stat, alocații bugetare, venituri proprii ale Ministerului Sportului, din

fondurile Ministerului Educației, din fonduri alocate în bugetele autorităților și instituțiilor publice locale, precum și din donații și alte surse de finanțare.

(3) Finanțările acordate de organizațiile de drept privat sunt sume deductibile la calculul impozitului pe profit sau, după caz, pe venit.

Art. 83 Facilități fiscale

(1) Pentru stimularea protejării bunurilor patrimoniului cultural național imobil, proprietarii persoane fizice care realizează pe cheltuială proprie, integral sau parțial, lucrări de întreținere, reparare, conservare, consolidare, restaurare, punere în valoare, precum și programe și proiecte culturale, beneficiază, în condițiile legii, de reducerea cu 40% a cuantumului impozitelor și a taxelor aferente acestor lucrări.

(2) În conformitate cu dispozițiile prezentei legi, proprietarii de monumente istorice sunt scutiți de la plata taxei de autorizare a intervențiilor executate exclusiv în scopul reparării, consolidării, conservării sau restaurării monumentelor istorice deținute.

(3) Pentru deținătorii de bunuri culturale imobile protejate legal cu titlul de repere ale memoriei comunității, autoritățile locale pe raza administrativă a cărora se află acele bunuri pot institui scutiri sau reduceri de taxe de autorizare a intervențiilor executate exclusiv în scopul reparării, consolidării, conservării sau restaurării bunurilor culturale imobile respective.

(4) Proprietarii imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice beneficiază de reducerea cu 50% a taxelor de autorizare pentru lucrările pe care le finanțează și care sunt necesare pentru păstrarea integrității fizice a cadrului construit sau natural al monumentelor istorice, astfel cum sunt ele reglementate prin documentația de urbanism sau de amenajare a teritoriului, aprobată pentru zona de protecție respectivă.

(5) Proprietarii imobilelor din zona de protecție a reperelor memoriei comunității pot beneficia de reducerea taxelor de autorizare pentru lucrările pe care le finanțează și care sunt necesare pentru păstrarea integrității fizice a cadrului construit sau natural al respectivului imobil, astfel cum sunt ele reglementate prin documentația de urbanism sau de amenajare a teritoriului, aprobată pentru zona de protecție respectivă, în cote ce se stabilesc prin hotărâre a consiliului local pe raza administrativă căruia se află.

(6) Proprietarii terenurilor sunt scutiți de plată impozitului pe terenul agricol pentru suprafețele afectate de cercetările arheologice, pe întreaga durată a efectuării acestora.

(7) Pentru bunurile imobile incluse în peisaje culturale asupra cărora s-a instituit un regim legal de protecție, autoritățile publice locale pot aproba, prin hotărâre a consiliului local, scutiri sau reduceri de impozit pe clădiri și terenuri.

Secțiunea 9 Atestarea persoanelor fizice în domeniul patrimoniului cultural național

Art. 84 Rolul exclusiv al persoanelor atestate de către Ministerul Culturii în cadrul protejării patrimoniului cultural

(1) Activitățile de protejare desfășurate în cadrul măsurilor menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, evidența, planificarea și execuția conservării, consolidării,

restaurării sunt activități ce presupun o calificare înaltă și se execută în mod direct numai de către specialiști, experți sau tehnicieni ai patrimoniului, persoane fizice sau juridice, atestați de către Ministerul Culturii în domenii specifice ale protejării patrimoniului cultural național sau, după caz, sunt coordonate nemijlocit de către aceștia.

(2) Prin excepție de la alin. (1), în cazul reperelor memoriei comunității planificarea și execuția conservării, consolidării, restaurării pot fi executate și de personal neatestat, cu condiția avizării și monitorizării respectivelor proiecte și lucrări de către comisii de specialiști sau experți atestați constituite de către unitatea administrativ teritorială relevantă sau de către comisiile de specialitate ale Ministerului Culturii.

(3) Ministerul Culturii, prin Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, este autoritatea administrației publice centrale abilitată să ateste persoanele fizice calificate pentru executarea de intervenții și expertize asupra patrimoniului cultural național.

(4) Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală organizează sesiuni de atestare, de regulă lunar, pentru fiecare din domeniile prevăzute la art. 85 alin. (2), potrivit metodologiei aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(5) Atestarea se acordă pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea prelungirii pe perioade de 5 ani prin dovedirea activității și/sau a pregătirii profesionale continue în domeniu, respectiv cu posibilitatea a suspendării, potrivit normelor aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 85 Domenii de expertiză, atestări, specializări

(1) Atestarea de către Ministerul Culturii a persoanelor fizice pentru executarea de intervenții și expertize asupra patrimoniului cultural național se acordă pentru domeniile de expertiză și specializările prevăzute de lege, potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Domeniile de expertiză pentru care se acordă atestări sunt:

- a)** patrimoniu cultural imobil și peisaj cultural;
- b)** arheologie;
- d)** patrimoniu cultural mobil;
- e)** patrimoniu cultural imaterial.

(3) În domeniile prevăzute la alin. (2) se acordă următoarele atestări:

- a)** debutant
- b)** expert.

(4) Atestările prevăzute la alin. (2) lit. a) se acordă într-una sau mai multe dintre următoarele specializări:

- a)** cercetare, expertizare, evaluare și inventariere;
- b)** proiectare conservare-restaurare, lucrări de intervenții;
- c)** execuție lucrări de intervenție.

(5) Atestările prevăzute la alin. (2) lit. c) se acordă într-una sau mai multe dintre următoarele specializări:

- a) identificare, clasare, evaluare, autentificare;
- b) conservare;
- c) restaurare;
- d) investigații științifice.

(6) În domeniul patrimoniului cultural imobil și peisajului cultural, persoanele fizice fără studii superioare pot fi atestate ca tehnician al patrimoniului cultural imobil și peisajului cultural.

(7) Conservatorii, restauratorii și investigatorii atestați în domeniul patrimoniului cultural național mobil, înscrși în Registrul specialiștilor, experților, conservatorilor, restauratorilor și investigatorilor în domeniul patrimoniului cultural național mobil, sunt abilitați să facă, după caz, investigații științifice și intervenții de conservare-restaurarea asupra componentelor artistice ale monumentelor istorice.

(8) În condițiile normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii, se poate echivala atestarea conservatorilor, restauratorilor și investigatorilor în domeniul patrimoniului cultural național mobil cu atestarea în domeniul patrimoniu cultural imobil și peisaj cultural, în domenii/specializări, potrivit competențelor acestora.

Art. 86 Codul deontologic al experților și debutanților atestați în domeniile de expertiză

În vederea exercitării competente și calificate a competențelor, prin ordin al ministrului culturii se aprobă codul deontologic al experților și debutanților atestați în domeniile de expertiză pentru care se acordă atestare de către Ministerul Culturii, cu consultarea Institutului Național al Patrimoniului, Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală și comisiilor naționale prevăzute la art. 172 alin. (2), care se publică în Monitorul Oficial al României.

Art. 87 Expertize pentru instanțe judecătorești și notari publici

(1) Experții atestați în domeniul peisajului cultural și în domeniul patrimoniului cultural național mobil au calitatea de a face expertize de specialitate pentru instanțele judecătorești și notarii publici, la solicitarea acestora.

(2) Conservatorii, restauratorii și investigatorii atestați în domeniul patrimoniului cultural național mobil și imobil au calitatea de a face expertize de specialitate pentru instanțele judecătorești și notarii publici, la solicitarea acestora.

Art. 88 Criterii de atestare

Criteriile de atestare și probele scrise și/sau practice ale concursului național de atestare trebuie să aibă în vedere:

- a) studiile superioare de specialitate corespunzătoare domeniului și specializării, cu excepția cazului atestării ca tehnician în domeniul patrimoniului imobil și peisajului cultural, precum și a atestării în domeniul patrimoniului cultural național mobil;
- b) pentru acreditarea ca verficator în domeniul protejării patrimoniului cultural imobil, obținerea prealabilă a atestării de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, ca verficator tehnic;

- c) experiența de lucru, stabilită potrivit normelor metodologice, în domeniul și specializarea pentru care se concurează;
- d) cunoașterea legislației specifice domeniului de atestare, inclusiv a bunelor practici cuprinse în documente de referință recunoscute intern și internațional;
- e) capacitățile practice de aplicare a cunoștințelor teoretice acumulate cu privire la tehnicile și materialele adecvate intervențiilor asupra patrimoniului cultural național.

Art. 89 Atestarea persoanelor fizice cu cetățenie străină

- (1) Orice persoana fizică de cetățenie străină poate solicita și obține atestarea Ministerului Culturii, în aceleași condiții ca și persoanele fizice cu cetățenie română.
- (2) Atestările similare celor prevăzute la art. 85, acordate de autorități competente din alte state membre ale Uniunii Europene vor fi echivalate sau recunoscute de Ministerul Culturii, la solicitarea titularului atestării respective, cetățean al unui alt stat membru al Uniunii Europene.
- (3) Atestările similare celor prevăzute la art. 85, acordate de autorități competente din alte state care nu sunt membre ale Uniunii Europene vor fi echivalate sau recunoscute de Ministerul Culturii, la solicitarea titularului atestării respective, prin procedura de atestare aplicabilă cetățenilor români.

Art. 90 Suspendarea atestării

Atestarea poate fi suspendată pentru o perioadă determinată, pentru următoarele motive:

- a) săvârșirea de fapte care constituie contravenții în legătură cu patrimoniul cultural național;
- b) situarea în conflict de interese în exercitarea atribuțiilor pentru care s-a acordat atestarea.
- c) în urma aplicării prevederilor art. 84 alin. (2);
- d) nerespectarea codului deontologic;
- e) la cererea titularului.

Art. 91 Retragera atestării

Atestarea poate fi retrasă în următoarele situații:

- a) condamnarea penală a persoanei atestate pentru infracțiuni contra securității naționale, contra autorității, infracțiuni de corupție sau de serviciu, infracțiuni de fals ori contra înfăptuirii justiției, infracțiuni în legătură cu patrimoniul cultural, cu excepția situației în care a intervenit reabilitarea;
- b) comiterea repetată de erori profesionale în exercitarea atribuțiilor și competențelor pentru care a fost atestat;
- c) dovedirea falsului în declarații în legătură cu îndeplinirea criteriilor de atestare și a plagiatului.
- d) nerespectarea codului deontologic;

e) la cererea titularului.

Art. 92 Registrele persoanelor fizice atestate în domeniul patrimoniului cultural

(1) Persoanele atestate de către Ministerul Culturii se înscriu în registre pe care Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile sale subordonate, le întocmește menționând domeniul de expertiză, specializarea și atestarea acordată.

(2) Retragera sau suspendarea atestării se menționează în registrul în care a fost înscrisă atestarea.

(3) Registrele menționate la alin. (1) sunt informatizate și se publică pe pagina de internet Ministerului Culturii și a instituțiilor sale subordonate competente.

(4) Procesul de coordonare a bazelor de date privind persoanele fizice atestate de către Ministerul Culturii este administrat de către Institutul Național al Patrimoniului.

Secțiunea 10 - Formarea profesională continuă a personalului de specialitate din domeniul protejării patrimoniului cultural

Art. 93 Obligația asigurării formării profesionale continue

(1) Instituțiile publice specializate au obligația de a asigura formarea profesională continuă a personalului propriu de specialitate și de a sprijini procesul de atestare a acestora în domeniul patrimoniului cultural național.

(2) Muzeele, parcurile arheologice, bibliotecile și celelalte instituții publice specializate, deținătoare de bunuri culturale de patrimoniu, au obligația de a asigura participarea personalului de specialitate propriu la cel puțin un program de formare și perfecționare profesională, o dată la 2 ani, organizat de Institutul Național de Cercetare și Formare în Cultură sau de alți furnizori de formare profesională în domeniul protejării patrimoniului cultural, în condițiile legii.

(3) Ministerul Culturii și serviciile publice deconcentrate ale acestuia au obligația de a asigura participarea funcționarilor publici și a personalului contractual cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural, la cel puțin un program de formare și perfecționare profesională, o dată la 2 ani, organizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală sau de alți furnizori de formare profesională în domeniul patrimoniului cultural, în condițiile legii.

(4) Autoritățile și instituțiile publice deținătoare de bunuri aparținând patrimoniului cultural sau cu atribuții în domeniul protejării patrimoniului cultural au obligația să elaboreze anual planul de perfecționare profesională a personalului propriu de specialitate, precum și obligația de a aloca fondurile necesare pentru plata programelor de pregătire, formare și perfecționare profesională organizate de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală sau de alți furnizori de formare profesională, a cheltuielilor de transport, cazare și masă, în condițiile legii.

Art. 94 Standarde ocupaționale în domeniul protejării patrimoniului cultural

(1) Standardele ocupaționale pentru ocupațiile din domeniul protejării patrimoniului cultural inițiate de persoane fizice sau juridice se avizează de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală.

(2) Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală poate iniția standarde ocupaționale pentru ocupații în domeniul protejării patrimoniului cultural.

Titlul II - Autorități, instituții și organisme cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural național

Capitolul I - Atribuțiile autorităților și instituțiilor publice în domeniul protejării patrimoniului cultural

Secțiunea 1 - Atribuțiile autorităților și instituțiilor publice în domeniul protejării patrimoniului cultural

Paragraful 1 - Cadru general

Art. 95 Rolul statului în protejarea patrimoniului cultural național

(1) Statul asigură, potrivit legii, protejarea bunurilor culturale și a elementelor culturale imateriale tradiționale care fac parte din patrimoniul cultural național.

(2) Statul asigură, potrivit legii, baza materială și resursele financiare și umane necesare pentru protejarea patrimoniului cultural național.

Art. 96 Colaborarea autorităților și instituțiilor publice în activitatea de protejare a patrimoniului cultural național și a acestora cu organizațiile neguvernamentale

(1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, conform legii, pentru activitatea de protejare a patrimoniului cultural național.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale și instituțiile publice de specialitate subordonate acestora, precum și proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra muzeelor și colecțiilor publice pot coopera cu organizații neguvernamentale, în vederea dezvoltării și protejării patrimoniului cultural național, în interes științific, cultural, turistic și de dezvoltare socio-economică.

Art. 97 Recuperarea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat, sustrase din muzee, parcuri arheologice sau colecții sau deținute ilegal în străinătate

(1) Autoritățile competente au obligația să facă toate demersurile, potrivit prevederilor legale în vigoare și convențiilor internaționale la care România este parte, pentru recuperarea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat, au fost sustrase din muzee, parcuri arheologice sau colecții ori sunt deținute fără temei legal în străinătate.

(2) Autoritățile competente se angajează să participe la orice operațiune internațională organizată în comun, în baza unui acord de cooperare, în vederea interzicerii și împiedicării operațiunilor ilicite de import, export, circulație și transfer de proprietate al bunurilor culturale.

Paragraful 2 - Ministerul Culturii – autoritatea publică centrală de specialitate

Art. 98 Autoritatea publică centrală de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural

(1) Ministerul Culturii este autoritatea administrației publice centrale de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural, responsabilă pentru elaborarea strategiilor și normelor specifice de protejare a patrimoniului cultural național.

(2) Ministerul Culturii coordonează activitățile specifice din domeniul protejării patrimoniului cultural național și reprezintă statul român în relațiile interne și internaționale ce au ca obiect patrimoniul cultural.

(3) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, potrivit prevederilor prezentei legi, Ministerul Culturii organizează departamente cu personal de specialitate suficient și propune Guvernului înființarea de instituții subordonate având drept atribuții activități de cercetare, inventariere, evidență, avizare, inspecție și control, conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural.

Art. 99 Colectivul de control pentru activitatea de protejare a patrimoniului cultural național

(1) În cadrul Ministerului Culturii se organizează un departament distinct de control pentru activitatea de protejare a patrimoniului cultural național, denumit în continuare „Colectivul de control”.

(2) Colectivul de control are următoarele atribuții:

a) constată încălcarea prevederilor legale în domeniul protejării patrimoniului cultural național și în domeniul muzeal și propune luarea măsurilor legale ce se impun;

b) verifică documentele și documentațiile de orice fel privind conservarea, restaurarea și alte intervenții asupra monumentelor istorice;

c) identifică și constată abateri în domeniul arheologiei;

d) face propuneri de sancționare, în condițiile legii, a abaterilor constatate.

(3) Colectivul de control are acces, în condițiile legii, la orice monument istoric, precum și pe șantierele de cercetare sau de conservare-restaurare a monumentelor istorice; în acest scop, organele abilitate ale statului au obligația să sprijine personalul Colectivului de control în exercitarea atribuțiilor sale.

(4) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Colectivul de control are dreptul să solicite și să primească informații și documente, în condițiile legii, de la orice persoană fizică sau juridică, aceasta

având obligația de a da curs solicitării, în termen de 15 zile calendaristice de la data primirii cererii.

Art. 100 Atribuțiile Ministerului Culturii

Ministerul Culturii îndeplinește direct, prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia sau prin instituțiile sale subordonate, următoarele atribuții:

- a)** asigură elaborarea și aplicarea strategiei naționale în domeniul protejării patrimoniului cultural, elaborarea normelor și metodologiilor specifice protejării patrimoniului cultural și urmărește respectarea prevederilor legale din domeniu;
- b)** organizează sisteme naționale de cercetare, inventariere, clasare și evidență a patrimoniului cultural, de elaborare a reglementărilor din domeniu, de inspecție și control al monumentelor istorice;
- c)** asigură îndeplinirea angajamentelor statului asumate prin convențiile internaționale la care România este parte, referitoare la protecția patrimoniului cultural;
- d)** reprezintă statul în relația cu proprietarii de bunuri culturale și cu titularii altor drepturi reale asupra acestora, precum și cu persoanele purtătoare ale elementelor patrimoniului cultural imaterial;
- e)** face propuneri pentru cuprinderea în proiectul bugetului de stat a sumelor necesare în vederea finanțării cheltuielilor pentru protejarea patrimoniului cultural;
- f)** asigură inspecția și controlul propriu la bunurile culturale privind starea lor de conservare și respectarea avizelor de specialitate emise, precum și controlul propriu al șantierelor având drept obiect monumentele istorice și siturile arheologice;
- g)** coordonează, îndrumă metodologic și controlează activitatea serviciilor publice deconcentrate și a funcționarilor din cadrul acestora;
- h)** avizează reglementările, normele și metodologiile cu aplicabilitate în domeniul patrimoniului cultural național elaborate de alte autorități și instituțiile publice, inclusiv privind:
 - 1.** organizarea și funcționarea sistemului național de educație, formare, specializare și perfecționare a specialiștilor din domeniul protejării patrimoniului cultural;
 - 2.** prevenirea și stingerea incendiilor la bunuri din patrimoniul cultural ;
 - 3.** măsurile de protecție specială a bunurilor culturale în caz de conflict armat, de protecție împotriva actelor de terorism sau în situații de urgență;
 - 4.** stabilirea planurilor și măsurilor de prevenire a distrugerilor cauzate de calamități sau dezastre naturale la bunurile culturale;
 - 5.** înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți la bunurile culturale și în zonele de protecție a acestora;
 - 6.** elaborarea cadastrului patrimoniului cultural imobil;
 - 7.** măsurile și standardele tehnice aplicabile construcțiilor și urbanismului.
- i)** instituie și controlează amplasarea însemnelor distinctive care atestă regimul de bun din patrimoniul cultural imobil, în vederea protejării sale în timp de pace sau de conflict armat;

- j) colaborează cu organismele internaționale interesate și participă, în cooperare cu acestea, la protejarea bunurilor culturale și elementelor patrimoniului cultural imaterial;
- k) acordă statutul de „localitate istorică”, în condițiile legii;
- l) susține, în condițiile legii, programe și proiecte de revitalizare și punere în valoare a bunurilor culturale, elaborează strategii și cofinanțează programe și publicații pentru animarea culturală și stimularea interesului public față de patrimoniul cultural național imobil;
- m) emite acorduri, avize, autorizații în baza documentațiilor cu caracter strategic și operațional, cât și referitoare la intervenții, potrivit prevederilor actelor normative în vigoare;
- n) autorizează laboratoare de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile;
- o) autorizează operatori economici în vederea comercializării de bunuri culturale mobile;
- p) eliberează certificate de garanție guvernamentală pentru asigurarea bunurilor culturale incluse în proiecte expoziționale interne și internaționale;
- q) constată contravenții și aplică sancțiuni prin împuterniciții săi și sesizează organele de cercetare penală, în cazul infracțiunilor;
- r) inițiază facilități fiscale în cadrul procesului de protejare a bunurilor culturale și elementelor patrimoniului cultural imaterial;
- s) monitorizează permanent și elaborează rapoarte cu privire la situația bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial;
- t) finanțează sau cofinanțează protejarea bunurilor culturale și a elementelor patrimoniului cultural imaterial.

Art. 101 Prevederi speciale privind emiterea avizelor

- (1) În situații de urgență, stări potențial generatoare de situații de urgență, situații care privesc siguranța națională sau în alte situații speciale prevăzute de lege, Ministerul Culturii poate emite avize pentru intervenții de urgență asupra bunurilor aparținând patrimoniului cultural, fără consultarea comisiilor de specialitate, cu condiția ca intervențiile să fie reversibile.
- (2) Ministerul Culturii emite direct avizele prevăzute în prezenta lege referitoare la imobile aflate în obiective înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, cu excepția acelor intervenții avizate în baza prevederilor la art. 201 alin. (6).
- (3) Ministerul Culturii emite prin serviciile publice deconcentrate ale sale avizele pentru cazurile prevăzute în prezenta lege referitoare la imobile, altele decât cele prevăzute la alin. (2).
- (4) În cazul în care, din motive obiective, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii nu pot emite avizele prevăzute la alin. (3), acestea pot fi emise direct de către Ministerul Culturii, cu includerea propunerii motivate a comisiilor zonale ale monumentelor istorice.”

Paragraful 3 - Alte autorități publice centrale cu atribuții în domeniul protejării patrimoniului cultural

Art. 102 Atribuțiile autorităților publice centrale în domeniul protejării peisajelor culturale

În domeniul protejării peisajelor culturale, ministerele însărcinate cu dezvoltarea teritorială, protecția mediului, agricultura și turismul au următoarele atribuții:

a) cooperează cu autoritățile, instituțiile publice și organismele de specialitate cu responsabilități în domeniul protejării peisajelor culturale și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;

b) participă, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea, la identificarea valorilor, la stabilirea obligațiilor, restricțiilor și permisivităților care se instituie pentru peisajele culturale, precum și la stabilirea măsurilor specifice pentru managementul, protejarea și gestionarea peisajelor culturale prin planurile de peisaj;

c) cooperează cu autoritățile, instituțiile publice și organismele de specialitate cu responsabilități în domeniul protejării peisajelor culturale în vederea inițierii și încheierii de convenții, protocoale, acorduri și alte înțelegeri internaționale pentru protejarea peisajelor culturale.

Art. 103 Inspectoratul General al Poliției Române

În cadrul Inspectoratului General al Poliției Române se organizează și funcționează structuri specializate în prevenirea, descoperirea și urmărirea faptelor ce încalcă regimul legal al bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național și, după caz, regimul privind zonele de protecție a bunurilor din patrimoniul cultural național și al zonelor construite protejate care au personal încadrat cu pregătire în domeniu.

Art. 104 Agenția Națională de Administrare Fiscală

În cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală se organizează și funcționează structuri specializate în prevenirea și combaterea traficului ilegal de bunuri culturale mobile.

Art. 105 Colaborări interministeriale

Ministerul Culturii, Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării Naționale vor asigura, printr-un program de acțiuni coordonate, integritatea și protejarea bunurilor culturale mobile, aflate în instituții publice, în unități de cult religios și în colecții private, precum și a bunurilor culturale imobile din patrimoniul cultural național, împotriva riscurilor ce decurg din calamități naturale, tulburări publice sau conflicte armate.

Paragraful 4 - Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii

Art. 106 Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii

(1) Ministerului Culturii are, la nivel teritorial, servicii publice deconcentrate, structuri de specialitate cu personalitate juridică.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii asigură, în teritoriul de competență atribuit acestora, îndeplinirea atribuțiilor privind protejarea patrimoniului cultural stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin ordin al ministrului culturii publicat în Monitorul Oficial al României.

(3) Ministerul Culturii coordonează, îndrumă metodologic și controlează activitatea serviciilor publice deconcentrate ale sale.

Art. 107 Structurile de specialitate ale serviciilor publice deconcentrate

În vederea punerii în aplicare a măsurilor de protejare a patrimoniului cultural național, în cadrul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, prin ordin al ministrului culturii, se înființează structuri cu personal specializat în domeniu.

Secțiunea 2 - Atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul protejării patrimoniului cultural

Art. 108 Atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul protejării monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității

În vederea protejării monumentelor istorice și a respectării prevederilor legale în acest domeniu, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

a) cooperează cu organisme de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării monumentelor istorice și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;

b) asigură protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea municipiului, a orașului sau, după caz, a comunei, precum și a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;

c) ocrotesc patrimoniul cultural imobil din aria lor de competență teritorială, prin instituirea protecției legale cu regim juridic de „reper al memoriei comunității”;

d) cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice ori de repere ale memoriei comunității;

e) se pot asocia cu alte autorități și instituții publice, precum și cu persoane fizice sau juridice de drept privat, pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;

f) participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității aflate în aria lor de competență teritorială, indiferent de regimul lor de proprietate, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează sau dezvoltând programe de cofinanțare pe bază de credite sau atrageri de resurse financiare disponibile prin alte surse publice sau private, interne sau internaționale;

g) întocmesc și aprobă cu avizul conform al Ministerului Culturii studiile de fundamentare, delimitare, instituire și reglementare urbanistică a zonelor de protecție a monumentelor istorice aflate în aria lor de competență teritorială, care au fost clasate fără a li se fi determinat zonele de protecție până la data adoptării prezentului cod;

h) elaborează expertize de fundamentare, delimitare, instituire și reglementare urbanistică a zonelor de protecție a monumentelor istorice și a zonelor protejate, cu experți atestați de Ministerul Culturii, identificând în cadrul reglementărilor urbanistice:

1. elementele și relațiile între elemente, semnificative din punct de vedere cultural, care trebuie conservate și puse în valoare;

2. elementele și relațiile între elemente, nesemnificative din punct de vedere cultural, asupra cărora se poate interveni fără restricții de conservare;

3. elementele nocive, care trebuie obligatoriu înlăturate, pentru punerea în valoare și conservarea valorilor instituite și identificate la nivelul imobilului studiat și al zonei învecinate;

i) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice sau a reperelor memoriei comunității, elaborează, actualizează și aprobă prioritar documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului privind patrimoniul cultural național imobil;

j) iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;

k) preved în bugetul local anual fonduri pentru efectuarea de acțiuni de prevenire a incendiilor și reducere a efectelor dezastrelor la obiectivele de patrimoniu cultural, indiferent de regimul de proprietate, menite să identifice modul optim de intervenție raportat la elementele purtătoare de valoare culturală ale respectivelor obiective.

l) urmăresc situația existentă a imobilelor asupra cărora a fost instituit un regim juridic de protecție din punct de vedere al patrimoniului cultural pentru care au fost transmise notificări/ cereri pentru eliberarea autorizației de construire pentru lucrări care implică transformări ale fondului construit existent, în vederea identificării, recuperării și valorificării materialelor, obiectelor, instalațiilor și a altor elemente componente de interes arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, sau tehnic;

m) includ în structura aparatului propriu departamente specializate sau, după caz, posturi ori atribuții de serviciu în domeniul protejării monumentelor istorice;

n) elaborează planurile anuale de gestiune și protecție a monumentelor istorice de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale care sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și asigură monitorizarea acestora prin personalul propriu;

o) la data emiterii autorizațiilor de construire sau de desființare care privesc lucrări ce urmează a se executa la monumente istorice, în zonele de protecție a acestora sau în zonele construite protejate, autoritățile emitente ale autorizațiilor transmit copii ale acestor documente serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, inclusiv prin intermediul sistemelor informatice gestionate de Ministerul Culturii direct sau prin instituțiile sale subordonate.

Art. 109 Atribuțiile consiliilor județene și ale Consiliului General al Municipiului București, în domeniul protejării monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității

Consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București au următoarele atribuții:

- a) cooperează cu serviciile publice deconcentrate al Ministerului Culturii, comunicând toate informațiile referitoare la patrimoniul cultural național imobil aflate în aria lor de competență teritorială;
- b) facilitează comunicarea dintre serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și consiliile locale din aria lor de competență teritorială;
- c) împreună cu organele de poliție și autoritățile responsabile, în teritoriile asupra cărora a fost instituit un regim juridic în vederea protejării patrimoniului cultural, pot devia/interzice circulația/navigația și interzice transportul de materiale explozive;
- d) inițiază procedura de expropriere pentru cauză de utilitate publică în vederea protejării monumentelor istorice, în situațiile și cu respectarea condițiilor prevăzute de lege;
- e) sprijină și îndrumă activitatea consiliilor locale ale comunelor sau ale orașelor care nu au organizat servicii în domeniu sau posturi specializate în aparatul propriu, pentru protejarea bunurilor aparținând patrimoniului cultural național imobil aflate pe teritoriul administrativ al acestora.

Art. 110 Atribuțiile consiliilor locale în domeniul protejării monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității

Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competență, consiliile locale au următoarele atribuții:

- a) colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, furnizând acestora toate informațiile actualizate din domeniul protejării patrimoniului cultural național imobil aflate în aria lor de competență teritorială;
- b) inițiază și adoptă hotărârile de instituire a protecției legale a patrimoniului cultural imobil cu titlu de „reper al memoriei comunității”;
- c) în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților, asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice și a zonelor construite protejate;
- d) prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea monumentelor istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului și a regulamentelor aferente, în conformitate cu prevederile legale din domeniul urbanismului și cu prezentul Cod;
- e) elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și pentru zonele construite protejate și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului conform al Ministerului Culturii sau al serviciilor sale publice deconcentrate, după caz;
- f) elaborează sau, după caz, aprobă programe ori măsuri administrative, bugetare sau fiscale speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice, a reperelor memoriei comunității și a zonelor construite protejate din municipiul, orașul sau comuna respectivă, cu

respectarea avizului Ministerului Culturii sau al serviciilor sale publice deconcentrate, după caz;

g) la solicitarea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, împreună cu organele de poliție, instituie restricții privind circulația în teritoriile protejate prin legislația patrimoniului cultural

h) colaborează cu alte autorități ale administrației publice locale în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale.

Art. 111 Atribuțiile primarilor în domeniul protejării monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității

Primarul are următoarele atribuții specifice:

a) verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale, asigură menționarea în autorizație a tuturor condițiilor conținute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zona lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare;

b) verifică în permanență, direct și prin personalul subordonat cu atribuții în disciplină în construcții, conformarea lucrărilor de execuție, la monumentele istorice și la reперele memoriei comunității din raza sa de competență teritorială, cu parametrii autorizați;

c) ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se referă la intervenții asupra monumentelor istorice;

d) dispune oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare, în situația descoperirii de vestigii arheologice, hotărăște și, după caz, organizează paza acestora și anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial;

e) asigură prin aparatul propriu de specialitate și în colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice, de reper al memoriei comunității a bunului imobil, care atestă înscrierea în Lista patrimoniului mondial, a scutului albastru, a mărcii patrimoniului european sau a altor însemne prevăzute de convențiile internaționale în materie și controlează întreținerea lor de către proprietar;

f) asigură efectuarea, împreună cu serviciile publice de pompieri, de acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice, reперe ale memoriei culturale izolate și în zonele construite protejate;

g) ia măsuri pentru asigurarea pazei și protecției patrimoniului cultural național imobil aflat în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale, precum și a monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, orice nerespectare a legii.

h) elaborează și propune spre aprobare consiliului local programe de cofinanțare pentru sprijinirea proprietarilor privați din raza unității sale administrativ-teritoriale, care întreprind lucrări de protejare a patrimoniului cultural național imobil.

Art. 112 Atribuțiile administrației publice locale în domeniul protejării patrimoniului arheologic

În vederea protejării patrimoniului arheologic și a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- a) cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic, pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora;
- b) asigură protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;
- c) pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;
- d) finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop, potrivit prevederilor prezentului Cod;
- e) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;
- f) aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;
- g) eliberează autorizația de construire și desființare numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii, pentru lucrări efectuate în situri arheologice, în zone cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;
- h) colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, transmițând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în situri arheologice;
- i) precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în situri arheologice;
- j) iau măsurile administrative corespunzătoare și notifică proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare.

Art. 113 Atribuții privind siturile arheologice de interes național prioritar

(1) Autoritățile administrației publice locale pe al căror teritoriu se găsesc situri arheologice de interes național prioritar, definite astfel potrivit prezentului Cod, au obligația de a prevedea măsuri administrative și tehnice pentru protejarea patrimoniului arheologic și punerea sa în valoare prin integrarea acestuia în planurile de dezvoltare economică, socială și teritorială a localităților.

(2) Autoritățile prevăzute la alin. (1) au obligația să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare pentru:

a) elaborarea și, după caz, modificarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, în vederea protejării și punerii în valoare a patrimoniului arheologic;

b) elaborarea reglementărilor speciale de protecție în zonele în care sunt situate siturile arheologice de interes național prioritar;

c) marcarea limitelor siturilor arheologice de interes național prioritar și informarea publicului cu privire la regimul special de protecție a zonei în care acestea sunt situate.

(3) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și pentru elaborarea documentațiilor prevăzute la alin. (2), autoritățile administrației publice locale pot beneficia de transferuri cu destinație specială din bugetul de stat, în condițiile legii, precum și de cofinanțare din bugetul ministerelor cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural.

(4) Avizarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului pentru zonele în care sunt situate situri arheologice de interes național prioritar se face de către Ministerul Culturii.

Art. 114 Atribuțiile administrației publice locale în domeniul protejării peisajelor culturale

În domeniul protejării peisajelor culturale, autoritățile publice locale au următoarele atribuții:

a) coordonează procesul de protejare a peisajelor culturale cu titlul de „reper al memoriei comunității”;

b) întocmesc planurile de peisaj pentru peisajele culturale protejate cu titlul de „reper al memoriei comunității”;

c) solicită avizul Ministerului Culturii pentru protejarea peisajelor culturale cu titlu de „reper al memoriei comunității”;

d) cooperează cu organisme de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării peisajelor culturale și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;

e) transmit către Ministerul Culturii datele necesare pentru înscrierea peisajelor culturale protejate cu titlul de „reper al memoriei comunității”, în cadrul Registrului Peisajelor Culturale

f) alocă fonduri pentru elaborarea documentațiilor privind clasarea peisajelor culturale, preluarea și detalierea elementelor cuprinse în documentația privind clasarea în cadrul documentațiilor de amenajarea teritoriului și/sau urbanism, după caz;

g) asigură monitorizarea și controlul implementării măsurilor cuprinse în planurile de peisaj aferente peisajelor culturale protejate;

h) participă, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea, la identificarea valorilor, la stabilirea obligațiilor, restricțiilor și permisivităților care se instituie pentru peisajele culturale, precum și la stabilirea măsurilor specifice pentru managementul, protejarea, conservarea și gestionarea peisajelor culturale prin planurile de peisaj;

i) asigură preluarea și detalierea prevederilor din documentațiile privind clasarea peisajelor culturale în cadrul regulamentelor locale sau a documentațiilor de amenajarea

teritoriului și urbanism pentru a asigura protejarea, conservarea și gestionarea peisajelor culturale;

j) iau măsurile tehnice și administrative necesare la nivel județean sau local, după caz, în vederea protejării peisajelor culturale;

k) asigură managementul, protecția, conservarea și gestionarea peisajelor culturale;

l) cooperează cu organisme de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării peisajelor culturale, în vederea inițierii și încheierii de convenții, protocoale, acorduri și alte înțelegeri internaționale pentru protejarea peisajelor culturale.

Art. 115 Atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul muzeal și al protejării patrimoniului cultural mobil

În domeniul muzeal și al protejării patrimoniului cultural mobil, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

a) asigurarea resurselor financiare, materiale și umane necesare funcționării muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice din structura sau subordinea lor;

b) asigurarea resurselor financiare, materiale și umane necesare acreditării muzeelor, parcurilor arheologice și din structura sau subordinea lor;

c) asigurarea resurselor financiare necesare pregătirii, specializării și perfecționării personalului muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice din structura sau subordinea lor;

d) asigurarea resurselor financiare, materiale și umane necesare inventarierii, evidenței scriptice și informatizate, conservării, restaurării, depozitării, securizării și punerii în valoare a bunurilor culturale mobile aflate în proprietatea sau în administrarea lor;

e) asigurarea resurselor financiare necesare dezvoltării și bunei administrări a patrimoniului cultural mobil aflat în proprietatea sau administrarea lor, inclusiv prin alocări bugetare destinate achiziției de bunuri culturale mobile;

f) asigurarea resurselor financiare, materiale și umane necesare protejării patrimoniului cultural mobil din aria lor teritorială de competență;

g) asigurarea și verificarea respectării reglementărilor legale în vigoare din domeniul muzeal și al patrimoniului cultural mobil, în aria lor de competență teritorială.

Art. 116 Atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial

În domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

a) asigurarea finanțării pentru funcționarea pe teritoriul fiecărei unități administrativ-teritoriale de nivelul municipiului, orașului și comunei, a cel puțin unui imobil destinat desfășurării de activități de protejare a patrimoniului cultural imaterial cum sunt:

1. punerea la dispoziția creatorilor-interpreți și a meșteșugarilor tradiționali, cu titlu gratuit, de spații necesare organizării și desfășurării activităților specifice;

2. organizarea și funcționarea de expoziții permanente sau temporare cu măturii ale culturii tradiționale locale;
3. găzduirea, în schimbul unei taxe al cărei quantum se stabilește prin hotărâre a autorității administrației publice locale, de evenimente și manifestări din categoriile menționate la art. 346 alin. (2).
 - b) alocarea în bugetul unității administrativ-teritoriale a fondurilor necesare pentru cel puțin un post de specialist cu studii superioare în domeniile etnografie, etnologie, folcloristică sau înrudite, în structura proprie sau, după caz, în structura instituțiilor publice subordonate;
 - c) asigurarea resurselor financiare, materiale și umane necesare funcționării instituțiilor publice subordonate cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial;
 - d) eliberarea certificatelor de notorietate, pentru practicanții expresiilor culturale tradiționale cu activitate în aria lor de competență teritorială;
 - e) colaborarea cu alte autorități publice, centrale și locale, cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, cu centrele regionale pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, cu unitățile de învățământ preuniversitar, cu organizații de drept privat, în scopul organizării de programe, proiecte și acțiuni de protejare a patrimoniului cultural imaterial.

Capitolul II - Instituții și organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural

Art. 117 Reguli generale de organizare

- (1) Instituțiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural sunt instituțiile publice organizate ca muzee, parcuri arheologice, biblioteci, arhive, așezăminte și centre culturale, precum și alte instituții publice, desemnate ca atare prin lege.
- (2) Organizațiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural sunt persoane juridice de drept public sau privat, desemnate ca atare prin lege.
- (3) În cadrul instituțiilor și organizațiilor specializate nominalizate în prezentul Capitol, se pot organiza și pot funcționa laboratoare de conservare și restaurare a patrimoniului cultural mobil, centre de carantină și depozite pentru bunuri culturale mobile, care funcționează cu personal de specialitate.

Secțiunea 1 - Muzee, parcuri arheologice și colecții

Paragraful 1 - Regimul juridic general al muzeelor și colecțiilor

Art. 118 Obiectul de reglementare

Prezenta secțiune reglementează regimul juridic general, clasificarea, principiile organizării și funcționării muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice, precum și regimul juridic general al colecțiilor private.

Art. 119 Definiția muzeului, parcului arheologic, colecției publice și colecției private

În înțelesul prezentei legi, următorii termeni sunt definiți astfel:

- a)** muzeu – instituție de cultură, de drept public sau de drept privat, fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, deschisă publicului larg, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreerii, mărturii materiale și imateriale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător;
- b)** parc arheologic - organizație de cultură, de profil muzeal și arheologic, cu personalitate juridică, de drept public, fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, deschisă publicului larg, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreerii, cu rol de management unitar al siturilor arheologice, care reunește simultan obiectivele de finanțare a cercetării arheologice, cele de conservare și restaurare și cele de punere în valoare pentru vizitare;
- c)** colecție publică – persoană juridică de drept public sau privat ce are în patrimoniul său un ansamblu de bunuri culturale și naturale, constituit în mod sistematic și coerent, cercetat, inventariat, documentat, dezvoltat, conservat, restaurat și pus în valoare, accesibil publicului larg și specialiștilor în scopul cunoașterii, educării și recreerii;
- d)** colecție privată – ansamblu de bunuri culturale și naturale constituit în mod sistematic și coerent de către persoane fizice sau persoane juridice de drept privat, care nu este, în mod obișnuit, accesibil publicului larg;
- e)** colecție muzeală – ansamblu de bunuri culturale și/sau naturale având caracteristici comune, constituit în mod sistematic și coerent, parte a unui patrimoniu muzeal.

Art. 120 Patrimoniul muzeal și al colecțiilor publice

- (1)** Patrimoniul muzeal este alcătuit din totalitatea bunurilor culturale mobile și imobile afectate instituției muzeale, aflate în proprietatea sau, după caz, în administrarea acesteia.
- (2)** Patrimoniul parcului arheologic este alcătuit din totalitatea bunurilor culturale mobile și imobile afectate acestuia, aflate în proprietatea sau, după caz, în administrarea acesteia.
- (1)** Patrimoniul colecției publice este alcătuit din totalitatea bunurilor culturale mobile și imobile afectate colecției publice, aflate în proprietatea sau, după caz, în administrarea acesteia.
- (2)** Bunurile culturale din patrimoniul muzeal, din patrimoniul parcului arheologic și din patrimoniul colecțiilor publice fac parte din patrimoniul cultural național.

Art. 121 Evidența bunurilor culturale mobile din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice

- (1)** Evidența bunurilor culturale mobile care fac parte din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau din patrimoniul colecției publice este realizată prin Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile și prin Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor

culturale mobile, document permanent, având caracter obligatoriu, cu menținerea registrelor de inventar existente și a documentelor primare.

(2) Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile și Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale mobile sunt alcătuite pe baza unui model unic, aprobat prin ordin al ministrului culturii, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

Art. 122 Funcțiile muzeului, parc arheologic și ale colecției publice

(1) Funcțiile principale ale muzeului sunt:

- a)** constituirea științifică, evidența, documentarea, cercetarea științifică, protecția, administrarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal;
- b)** conservarea și restaurarea patrimoniului muzeal;
- c)** punerea în valoare a patrimoniului muzeal, pentru publicul larg, în scopul cunoașterii, educării și recreerii.

(2) Funcțiile principale ale parcului arheologic sunt:

- a)** constituirea științifică, evidența, documentarea, cercetarea științifică, protecția, administrarea și dezvoltarea patrimoniului parcului arheologic;
- b)** conservarea și restaurarea parcului arheologic;
- c)** punerea în valoare a parcului arheologic, pentru publicul larg, în scopul cunoașterii, educării și recreerii.

(3) Funcțiile principale ale colecției publice sunt:

- a)** constituirea, evidența, documentarea, cercetarea, protecția, administrarea și dezvoltarea patrimoniului propriu;
- b)** conservarea și restaurarea patrimoniului propriu;
- c)** punerea în valoare a patrimoniului propriu.

Art. 123 Atribuțiile muzeelor de drept public și parcurilor arheologice, în domeniul protejării patrimoniului arheologic

Muzeele de drept public, de importanță națională, județeană sau locală, cu activitate în domeniul arheologiei și parcurile arheologice pot efectua cercetări arheologice, dacă au calitatea de proprietar, administrator ori titular al altor drepturi reale asupra terenului pe care se află situl arheologic sau sunt solicitate de persoane fizice sau juridice interesate, să efectueze cercetarea arheologică în baza unui contract.

Art. 124 Atribuțiile muzeelor de drept public, în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial

(1) Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a expresiilor culturale tradiționale, în afara comunităților în care au fost create acestea, se realizează în principal în cadrul muzeelor de drept public, cu activitate în domeniul etnografiei.

(2) Pentru îndeplinirea obiectivelor specifice activității muzeale, muzeele de drept public îndeplinesc următoarele atribuții principale în domeniul expresiilor culturale tradiționale:

- a)** efectuează cercetări pentru identificarea expresiilor culturale tradiționale aflate în pericol de dispariție;
- b)** efectuează lucrări de păstrare, conservare și restaurare, a expresiilor culturale tradiționale care au formă materială;
- c)** păstrează sub forma înregistrărilor pe diferite suporturi expresiile culturale tradiționale care nu au formă materială;
- d)** organizează activități de punere în valoare a expresiilor culturale tradiționale în rândul publicului larg;
- e)** editează, pe diferite suporturi, tipărituri și reproduceri audio și video, având ca subiect expresiile culturale tradiționale;
- f)** organizează, în condițiile legii, activități educative și de formare profesională, pentru cunoașterea expresiilor culturale tradiționale;
- g)** colaborează cu alte instituții publice cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural imaterial, pentru delimitarea zonelor de interes etnografic, potrivit prezentei legi;
- h)** asigură, la solicitarea celor interesați, consultanță de specialitate, în vederea adoptării mărcii tradiționale distinctive.

Art. 125 Obligațiile titularilor de drepturi reale asupra patrimoniului muzeal, patrimoniului parcului arheologic și al colecțiilor publice, ale organizațiilor muzeale și conducerii acestora

Proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra patrimoniului muzeal, patrimoniului parcului arheologic și al colecțiilor publice, precum și persoanele juridice constituite ca muzee sau colecții publice și conducătorii acestora au următoarele obligații:

- a)** să asigure integritatea, securitatea, conservarea și restaurarea bunurilor culturale care fac parte din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice;
- b)** să realizeze inventarierea scriptică și informatizată, documentarea și evidența și, după caz, clasarea bunurilor care fac parte din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice;
- c)** să asigure digitalizarea bunurilor culturale deținute și a activităților de inventariere, documentare, evidență, cercetare, conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului deținut;
- d)** să asigure conservarea preventivă generală a patrimoniului muzeal și patrimoniului parcului arheologic, adoptând măsuri de conservare integrată a patrimoniului mobil și imobil deținut și pentru asigurarea condițiilor de microclimat adecvate;
- e)** să asigure cercetarea sau, după caz, punerea la dispoziție, pentru cercetare, a bunurilor din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice, după caz;
- f)** să asigure resursele materiale și umane necesare bunei administrări a patrimoniului muzeal, patrimoniului parcului arheologic sau a patrimoniului colecției publice, după caz;

- g)** să pună în valoare patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice, după caz;
- h)** să elaboreze și să implementeze strategii și planuri de acțiune proprii, de management al patrimoniului deținut, cu următoarele componente obligatorii:
- 1.** dezvoltarea patrimoniului, inclusiv politica de achiziții și, după caz, colectare de bunuri;
 - 2.** împrumuturi de bunuri culturale, inclusiv împrumuturi pe termen lung, de peste 10 ani, în/din țară și în/din străinătate;
 - 3.** cercetarea patrimoniului, inclusiv plan de publicații;
 - 4.** conservarea și restaurarea patrimoniului;
 - 5.** punerea în valoare a patrimoniului, inclusiv programe expoziționale, activități educaționale, științifice, publicații, digitalizare;
 - 6.** dezvoltarea publicului și creșterea impactului social și cultural al organizației.
- i)** să garanteze accesul publicului și al specialiștilor la bunurile care constituie patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau al colecției publice, după caz, asigurând un program de vizitare de cel puțin 40 de ore pe săptămână, de-a lungul a cel puțin 5 zile; muzeele și colecțiile publice pot fi închise publicului pentru perioade mai mari de 2 zile consecutive pentru operațiuni de conservare, pentru realizarea unor lucrări de reamenajare sau pentru alte situații excepționale;
- j)** să prevină folosirea patrimoniului muzeal, patrimoniului parcului arheologic sau al colecției publice, după caz, în alte scopuri decât cele prevăzute de reglementările legale în vigoare;
- k)** să obțină acreditarea muzeului, parcului arheologic sau a colecției publice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și, după caz, reacreditarea;
- l)** să raporteze, anual și ori de câte ori li se solicită, Ministerului Culturii și instituțiilor sale subordonate, date referitoare la patrimoniul deținut, activitățile desfășurate și publicul vizitator;
- m)** să respecte normele de organizare și funcționare a muzeelor și colecțiilor publice;
- n)** să asigure prevenirea, localizarea și stingerea incendiilor;
- o)** să asigure paza muzeului, parcului arheologic sau a colecției publice și dotarea acestora cu sisteme de protecție;
- p)** să ia măsuri pentru prevenirea și diminuarea pagubelor care pot fi aduse patrimoniului muzeal sau patrimoniului parcului arheologic în caz de calamitate naturală, conflict armat și alte situații de urgență.

Art. 126 Sprijinul acordat de autoritățile publice muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor

(1) Autoritățile administrației publice centrale și locale, protejează muzeele, parcurile arheologice, colecțiile publice și colecțiile private, garantează libera lor funcționare și dezvoltare și poate acorda proprietarilor și titularilor de alte drepturi reale asupra bunurilor

culturale care fac parte din patrimoniul acestora sprijin financiar și logistic, conform prevederilor legale.

(2) Muzeele și colecțiile de drept public pot efectua cheltuieli, potrivit dreptului comun, din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz, pentru administrarea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a bunurilor încredințate de titularii dreptului de proprietate privată, potrivit dreptului comun, cu rambursarea sumelor sau în schimbul acordării dreptului de expunere, în bază de contract încheiat.

(3) Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor alin. (2) se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

Paragraful 2 - Înființarea muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice

Art. 127 Cadrul general

Înființarea muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice, indiferent de forma de constituire, proprietate și administrare a patrimoniului, este reglementată prin prezenta lege.

Art. 128 Forma de organizare a muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

(1) În funcție de forma de proprietate, de constituire și de modul de administrare a patrimoniului muzeal, muzeele și colecțiile publice pot fi organizate ca persoane juridice de drept public sau privat, cu personalitate juridică.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), cu avizul prealabil conform al Ministerului Culturii, se pot organiza muzee și colecții publice fără personalitate juridică, în structura persoanelor juridice de drept public sau privat.

(3) Muzeele și colecțiile de drept public și parcurile arheologice se înființează și se organizează ca persoane juridice de drept public, în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale, a altor autorități publice ori instituții și funcționează potrivit regulamentelor proprii de organizare și funcționare, aprobate de autoritățile sau instituțiile tutelare.

(4) Muzeele de drept privat se organizează ca persoane juridice de drept privat, fără scop lucrativ.

Art. 129 Avizul prealabil pentru înființarea muzeelor, parcurilor arheologice se și colecțiilor publice

(1) Pentru înființarea muzeelor și a colecțiilor publice, precum și a parcurilor arheologice este necesar avizul prealabil al Ministerului Culturii, emis cu consultarea Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

(2) Obligația obținerii avizului prealabil revine, de drept, persoanei care solicită înființarea unui muzeu, unui parc arheologic sau a unei colecții publice.

Art. 130 Secții ale muzeelor

- (1)** În cadrul muzeelor pot funcționa, ca unități fără personalitate juridică, secții organizate în aceeași localitate sau în alte localități decât cea în care își au sediul muzeele respective.
- (2)** Secțiile muzeelor pot fi denumite muzee sau colecții, cu obligația precizării muzeului în a cărui subordine se află și a obținerii, pentru secțiile sau filialele respective, a avizului prealabil prevăzut la art. 129 și a acreditării prevăzute la art. 131.
- (3)** În cadrul muzeelor se pot organiza, ca secții: depozite de patrimoniu, centre de carantină pentru bunuri culturale mobile, laboratoare de conservare și restaurare, centre de cercetare, centre educaționale.
- (4)** Organizarea și funcționarea secțiilor muzeelor se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a muzeului în a cărui structură sunt încadrate.

Paragraful 3 - Acreditarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

Art. 131 Definiția acreditării muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

În înțelesul prezentei legi, acreditarea reprezintă procedura specifică prin care se certifică faptul că muzeul, parcul arheologic sau colecția publică acreditate desfășoară activitățile specifice îndeplinirii funcțiilor principale ale unui muzeu, parc arheologic sau ale unei colecții publice, după caz, cel puțin la nivel minimal.

Art. 132 Obligativitatea acreditării

- (1)** Funcționarea muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice, indiferent de forma de constituire, proprietate și administrare a patrimoniului, este condiționată de acreditarea acestora.
- (2)** Autoritățile publice, altele decât Ministerul Culturii, au obligația să solicite Ministerului Culturii acreditarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice care se înființează și funcționează în subordinea lor.
- (3)** Persoanele care au înființat sau înființează muzee, parcuri arheologice și colecții publice în baza avizului prealabil prevăzut la art. 129, sunt obligate să solicite Ministerului Culturii acreditarea acestora.

Art. 133 Acreditarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

- (1)** Acreditarea muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice se aprobă, la propunerea Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil, prin ordin al ministrului culturii.
- (2)** Acreditarea poate fi provizorie și poate conține condiții sau recomandări în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Art. 134 Revocarea acreditării muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

- (1)** Revocarea acreditării muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice are loc în cazul nerespectării prevederilor legale referitoare la funcționarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice sau a condițiilor de acreditare.

- (2) Respectarea condițiilor de funcționare și acreditare a muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice se verifică și se constată de către personalul de specialitate din structura Ministerului Culturii și a serviciilor sale publice deconcentrate.
- (3) Revocarea acreditării muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice se face ca urmare a consultării Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil prin ordin al ministrului culturii.
- (4) Revocarea acreditării se poate face în tot sau în parte și are ca efect suspendarea totală sau parțială de drept a activității muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice, până la obținerea acreditării.
- (5) Proprietarul și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor din patrimoniul muzeal, patrimoniul parcului arheologic sau din patrimoniul colecției publice sunt obligați să respecte prevederile privind protejarea patrimoniului muzeal sau al colecțiilor publice și după momentul revocării acreditării.
- (6) Ordinul ministrului culturii de revocare a acreditării muzeelor și colecțiilor publice poate fi contestat în termen de 15 zile de la publicare; contestația se depune la Ministerul Culturii.
- (7) Titularul acreditării revocate, nemulțumit de răspunsul primit la contestația prevăzută la alin. (6) se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

Paragraful 4 - Clasificarea muzeelor, colecțiilor publice și a parcurilor arheologice

Art. 135 Clasificarea muzeelor, colecțiilor publice și a parcurilor arheologice

În funcție de aria de acoperire teritorială, de mărimea și de importanța patrimoniului și de nivelul de subordonare, muzeele, colecțiile publice și parcurile arheologice se clasifică astfel:

- a)** muzee, colecții publice și parcuri arheologice de importanță națională - muzeele, colecțiile publice, precum și parcurile arheologice care dețin în patrimoniul lor muzeal, al colecției sau al parcului arheologic, după caz, bunuri culturale semnificative în plan național pentru istorie, arheologie, artă, etnologie, știință, tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, arhivistică, bibliofilie, cartografie și epigrafie;
- b)** muzee, colecții publice și parcuri arheologice de importanță regională - muzeele, colecțiile publice, precum și parcurile arheologice, altele decât cele de la lit. a), care dețin în patrimoniul lor muzeal, al colecției, sau al parcului arheologic, bunuri culturale semnificative în plan regional pentru istorie, arheologie, artă, etnologie, știință, tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, arhivistică, bibliofilie, cartografie și epigrafie;
- c)** muzee, colecții publice și parcuri arheologice de importanță județeană - muzeele, colecțiile publice, precum și parcurile arheologice, altele decât cele de la lit. a) și b), care dețin în patrimoniul lor muzeal, al colecției, sau al parcului arheologic, bunuri culturale semnificative în plan județean pentru istorie, arheologie, artă, etnologie, știință, tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, arhivistică, bibliofilie, cartografie și epigrafie;
- d)** muzee, colecții publice și parcuri arheologice de importanță locală - muzeele, colecțiile publice, precum și parcurile arheologice, altele decât cele de la lit. a) - c), care dețin în patrimoniul lor muzeal, al colecției, sau al parcului arheologic, bunuri culturale semnificative

în plan local pentru istorie, arheologie, artă, etnologie, știință, tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, arhivistică, bibliofilie, cartografie și epigrafie;

Art. 136 Schimbarea subordonării muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice
Schimbarea subordonării muzeelor, colecțiilor de drept public și parcurilor arheologice, după caz, se aprobă prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil, la propunerea comună a autorității în subordinea căreia funcționează muzeul, colecția sau parcul arheologic și a autorității în subordinea căreia urmează să treacă muzeul, colecția publică sau parcul arheologic.

Art. 137 Schimbarea titulaturii muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice
Schimbarea titulaturii muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice se realizează prin hotărâre a Guvernului, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil, inițiată de Ministerul Culturii la propunerea autorității sau instituției în subordinea căreia funcționează muzeul, colecția publică sau parcul arheologic.

Art. 138 Regimul unic de funcționare a muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice
Muzeele, colecțiile publice și parcurile arheologice, indiferent de constituire și de forma de proprietate și administrare a patrimoniului, funcționează în concordanță cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Paragraful 5 - Conducerea, organizarea și funcționarea muzeelor și a colecțiilor publice de drept public, precum și a parcurilor arheologice

Art. 139 Conducerea și organizarea muzeelor și a colecțiilor publice de drept public, precum și a parcurilor arheologice

(1) Muzeele și colecțiile publice de drept public, precum și parcurile arheologice sunt organizate și funcționează conform prevederilor prezentei legi și ale regulamentelor de organizare și funcționare proprii, aprobate de către autoritatea în subordinea căreia funcționează, potrivit legii.

(2) Conducerea muzeelor și colecțiilor publice de drept public, precum și a parcurilor arheologice este asigurată de către un manager, pe baza contractului de management, încheiat în urma concursului de management, conform prevederilor legale în vigoare.

(3) În cadrul muzeelor de drept public, a colecțiilor publice de drept public și parcurilor arheologice sunt organizate și funcționează consilii de administrație, ca organe deliberative de conducere.

(4) Componenta, atribuțiile, organizarea și funcționarea consiliului de administrație se stabilesc prin regulament de organizare și funcționare, aprobat de autoritatea în subordinea

căreia se află muzeele de drept public și colecțiilor publice de drept public și parcurilor arheologice, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(5) Consiliul de administrație este format, după caz, din:

a) președinte – managerul;

b) membrii: directorii, directorii adjuncți sau, după caz, șefii compartimentelor funcționale; delegatul sindicatului reprezentativ, propus de acesta, sau, după caz, reprezentantul salariaților; reprezentantul autorității administrației publice centrale ori locale în subordinea căreia funcționează instituția de spectacole sau concerte și, după caz, reprezentantul ordonatorului principal de credite desemnat de aceștia.

Art. 140 Consiliul științific

(1) În cadrul muzeelor de drept public și colecțiilor publice de drept public și parcurilor arheologice se organizează și funcționează consilii științifice, ca organe colegiale permanente de specialitate, cu rol consultativ în domeniul cercetării științifice, al dezvoltării și protejării patrimoniului muzeal al colecției publice sau patrimoniului parcurilor arheologice precum și în domeniul organizării serviciilor muzeale destinate publicului.

(2) Componenta, atribuțiile, organizarea și funcționarea consiliului științific se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a muzeului, colecției publice sau parcului arheologic, potrivit legii.

(3) Din consiliul științific fac parte, de drept, conducătorii departamentelor de specialitate din cadrul muzeului, colecției publice sau parcului arheologic.

(4) Pe lângă personalul de specialitate prevăzut la alin. (3), din consiliul științific pot face parte și alți specialiști recunoscuți în domeniul muzeal sau în domenii conexe din afara sau din structura muzeului, colecției publice sau parcului arheologic, din țară sau din străinătate.

(5) Membrii consiliului științific sunt numiți, prin decizie a conducătorului muzeului, colecției publice sau parcului arheologic.

Art. 141 Comisii interne de specialitate în cadrul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

În cadrul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice, prin decizie a conducătorului, se constituie comisii interne de specialitate în diverse arii de activitate corespunzătoare îndeplinirii funcțiilor muzeului, parcului arheologic sau ale colecției publice, după cum urmează:

a) comisii de inventariere, reinventariere, evaluare și reevaluare a patrimoniului muzeal, parcului arheologic sau al colecției publice;

b) comisia de achiziții și de evaluare a ofertelor de donație a bunurilor culturale mobile;

c) comisia de conservare-restaurare, în cazul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice în structura cărora funcționează laboratoare de conservare și restaurare de bunuri culturale;

- d) alte comisii interne de specialitate, constituite în condițiile legii.

Art. 142 Personalul de specialitate din cadrul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

(1) Personalul de specialitate din cadrul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice este personalul care ocupă funcții specifice instituției muzeale, în conformitate cu legislația în vigoare privind familia ocupațională de funcții bugetare „Cultură”, precum și alte funcții specifice, prevăzute în Clasificarea Ocupațiilor din România.

(2) Angajarea personalului de specialitate din muzee, parcuri arheologice și colecții de drept public se realizează prin concurs organizat de către conducerea muzeului sau a colecției publice, potrivit legii.

(3) Atribuțiile personalului din muzee, parcuri arheologice și colecții publice se stabilesc prin fișa postului, conform structurii organizatorice, programelor de activitate și sarcinilor de serviciu.

(4) În structura muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice este obligatorie încadrarea de personal de specialitate, care să asigure îndeplinirea funcțiilor principale specifice muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(5) În structura de personal a muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice este obligatorie încadrarea următoarelor posturi de specialitate:

- a) conservator cu atribuții de conservare generală a colecțiilor;
- b) muzeograf cu atribuții de inventariere, evidență, documentare, digitizare, cercetare, dezvoltare și punere în valoare a patrimoniului muzeului sau colecției publice;
- c) muzeograf sau alți specialiști cu atribuții de educație muzeală.

Art. 143 Salarizarea personalului din muzee, parcuri arheologice și colecții publice

(1) Personalul de specialitate din muzeele, parcurile arheologice și colecțiile publice, altul decât cel ce ocupă funcții de conservator sau restaurator, beneficiază de un spor de toxicitate în cuantum de 10% din salariul de bază.

(2) Personalul de specialitate din muzeele, parcurile arheologice și colecțiile publice încadrat în funcții de conservator sau de restaurator beneficiază de un spor de toxicitate în cuantum de 15% din salariul de bază.

(3) Personalul administrativ din structura muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor de drept public beneficiază de un spor de toxicitate în cuantum de 5% din salariul de bază.

Art. 144 Pregătirea și formarea profesională continuă a personalului de specialitate din muzee, parcuri arheologice și colecții publice

Pregătirea și formarea profesională continuă a personalului de specialitate din muzee, parcuri arheologice și colecții publice se asigură prin: învățământ postliceal, învățământ superior de lungă și scurtă durată, cursuri postuniversitare, programe de masterat și

doctorat, programe de specializare și perfecționare, precum și prin alte forme de pregătire profesională.

Paragraful 6 - Finanțarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

Art. 145 Surse de finanțare

(1) Activitatea muzeelor, parcurilor arheologice și a colecțiilor publice de drept public se finanțează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz.

(2) Veniturile proprii provin din tarifele pentru serviciile oferite de muzee, parcuri arheologice și colecții publice, din donații și sponsorizări, din alte activități specifice, în condițiile legii.

(3) Veniturile prevăzute la alin. (2) sunt gestionate în regim extrabugetar, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 146 Prețuri, tarife și gratuități

(1) Prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzee, parcuri arheologice și colecțiile de drept public sunt aprobate de către autoritatea în a cărei subordine funcționează.

(2) Prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzee, parcuri arheologice și colecții publice de drept privat sunt propuse de conducerea acestora.

(3) Muzeele, parcurile arheologice și colecțiile de drept public vor practica tarife reduse de vizitare, pentru elevi, studenți, pensionari și alte categorii prevăzute de lege.

(4) Vizitarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor de drept public este gratuită cel puțin o zi pe lună.

(5) Muzeele, parcurile arheologice și colecțiile publice acreditate sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată.

Paragraful 7 Reorganizarea și desființarea muzeelor parcurilor arheologice și colecțiilor publice

Art. 147 Reorganizarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor de drept public

Orice reorganizare a muzeelor, parcurilor arheologice sau colecțiilor publice de drept public, care se află în subordinea autorităților administrației publice locale, se aprobă prin hotărâre a autorităților publice tutelare, cu votul a jumătate plus unu din numărul total de consilieri, cu avizul prealabil conform al Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

Art. 148 Suspendarea activității muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice

(1) Suspendarea temporară, parțială sau totală a activității muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice poate fi decisă de autoritatea publică tutelară sau, în cazul muzeelor și colecțiilor publice de drept privat, de către conducătorul organizației, pentru o perioadă determinată, din motive obiective.

(2) Suspendarea temporară se notifică Ministerului Culturii și serviciului public deconcentrat al acestuia, competent teritorial, cu cel puțin 10 zile calendaristice înaintea punerii ei în aplicare.

(3) Structura de specialitate din cadrul Ministerului Culturii comunică Institutului Național al Patrimoniului, în vederea actualizării Registrului muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice, informația referitoare la activitatea temporar suspendată.

Art. 149 Desființarea muzeelor, colecțiilor publice și a parcurilor arheologice

(1) Desființarea muzeelor, colecțiilor publice de drept public sau a parcurilor arheologice, din subordinea autorităților administrației publice locale se aprobă prin hotărâre a autorității administrației publice tutelare, cu votul a două treimi din numărul total de consilieri, cu avizul prealabil conform al Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

(2) Patrimoniul muzeal, al colecțiilor de drept public și al parcurilor arheologice desființate se transferă către alte instituții specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, cu avizul prealabil conform al Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

(3) Desființarea muzeelor, colecțiilor și a parcurilor arheologice se notifică Ministerului Culturii în termen de 5 zile de la data dizolvării sau schimbării obiectului de activitate al persoanei juridice – muzeu sau colecție publică desființată.

(4) În cazul desființării muzeelor și colecțiilor publice de drept privat, constituite ca fundații sau asociații, patrimoniul muzeal sau al colecției publice se transferă către alte organizații de drept public sau privat, cu avizul prealabil conform al Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

(5) Proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor culturale din patrimoniul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice desființate au obligația asigurării condițiilor de securitate și conservare prevăzute de lege pentru respectivele bunuri.

(6) Structura de specialitate din cadrul Ministerului Culturii comunică Institutului Național al Patrimoniului, în vederea actualizării Registrului muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice, informația referitoare la desființare.

Secțiunea 2 - Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală

Art. 150 Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală

(1) Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală este instituție publică de specialitate, pentru cercetare și formare profesională în domeniul culturii și al protejării patrimoniului cultural, cu personalitate juridică, condusă de un manager, funcționând în subordinea Ministerului Culturii, finanțată din venituri proprii și din alocații de la bugetul de stat.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

Art. 151 Atribuțiile Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală în domeniul formării profesionale

Principalele atribuții ale Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală în domeniul formării profesionale sunt:

a) organizează programe și cursuri, cel puțin anual, de pregătire, specializare și perfecționare în domeniul protejării patrimoniului cultural, desfășurate echilibrat în teritoriu;

b) organizează programe de pregătire, specializare și perfecționare profesională pentru personalul muzeelor și colecțiilor, precum și pentru personalul altor instituții și organizații specializate și nespecializate, de drept public sau privat, deținătoare de bunuri culturale sau cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural, și pentru alte persoane fizice sau juridice.

c) organizează programe de pregătire, specializare și perfecționare profesională pentru personalul autorităților publice cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural național.

Art. 152 Atribuțiile Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală în domeniul acreditării și atestării

Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală atestă și acreditează, după caz, persoanele fizice în domeniul protejării patrimoniului cultural național.

Art. 153 Atribuțiile Institutului Național de Cercetare și Formare Culturală în domeniul cercetării și alte atribuții

(1) Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală realizează studii, cercetări și analize care privesc toate subdomeniile culturii.

(2) Institutul Național de Cercetare și Formare Culturală îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin acte normative.

Secțiunea 3- Institutul Național al Patrimoniului

Art. 154 Institutul Național al Patrimoniului

(1) Institutul Național al Patrimoniului este instituție publică de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural, cu personalitate juridică, condusă de un manager, funcționând în subordinea Ministerului Culturii, finanțată din venituri proprii și din alocații de la bugetul de stat.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național al Patrimoniului se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

Art. 155 Atribuțiile Institutului Național al Patrimoniului

(1) Principalele atribuții ale Institutului Național al Patrimoniului sunt:

- a)** gestionarea, în condițiile legii, de fonduri destinate cercetării, expertizării și executării lucrărilor de consolidare, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice, alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii;
- b)** administrarea monumentelor istorice intrate cu orice titlu în proprietatea statului și aflate în administrarea Ministerului Culturii, altele decât cele administrate de alte instituții publice; propunerea eficientizării acestora prin promovarea de proiecte și programe de revitalizare, realizarea de parteneriate sau prin concesionare, dare în folosință gratuită ori închiriere, în condițiile legii;
- c)** gestionarea mediatecii patrimoniului cultural, centru național de documentare; în acest sens, primește de la Ministerul Culturii documentațiile referitoare la protejarea patrimoniului cultural după avizarea/aprobarea acestora;
- d)** identificare de bunuri imobile susceptibile a fi protejate ca parte din patrimoniului cultural;
- e)** elaborarea de proiecte de norme metodologice și proceduri specifice domeniului protejării patrimoniului cultural;
- f)** participarea, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea la identificarea valorilor, la stabilirea obligațiilor, restricțiilor și permisivităților care se instituie pentru peisajele culturale, precum și la stabilirea măsurilor specifice pentru managementul, protejarea, conservarea și gestionarea peisajelor culturale, prin planurile de peisaj;
- g)** inițierea și derularea de proiecte și programe privind activități de cercetare, conservare, protejare, punere în valoare și promovare a patrimoniului cultural imaterial de pe teritoriul României;
- q)** coordonarea metodologică a activității așezămintelor culturale în domeniul patrimoniului cultural imaterial;
- r)** colaborarea cu instituții specializate în domeniul patrimoniului cultural și cu instituții de cercetare, în vederea realizării programelor și activităților proprii de cercetare.
- s)** organizarea și realizarea altor activități specifice atribuțiilor sale, aducătoare de venituri, pe care le gestionează în regim extrabugetar, conform prevederilor legale, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate,
- t)** elaborarea și supunerea spre aprobare Ministerului Culturii, a Programul național de restaurare a monumentelor istorice finanțat din Fondul pentru patrimoniul cultural;
- u)** elaborarea și supunere spre aprobare Ministerului Culturii, a Programul Național de Finanțare a Cercetării Patrimoniului Cultural Imaterial finanțat din Fondul pentru patrimoniul cultural și alocă sumele necesare, conform criteriilor stabilite prin ordin al ministrului culturii;
- v)** asigurarea funcționării punctului național de legătură cu secretariatul UNESCO;
- w)** asigurarea suportului științific și formularea de propuneri și recomandări pentru protejarea, gestiunea și monitorizarea obiectivelor de patrimoniu cultural înscrise în Lista patrimoniului mondial și Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial, precum și a zonelor de protecție a acestora;
- x)** elaborarea de norme, standarde, instrumente de evidență, chestionare, instrumente informatice, terminologii pentru documentarea bunurilor culturale și realizarea de studii, cercetări, analize, monitorizări, programe și proiecte în domeniul patrimoniului cultural;

y) organizarea de programe și cursuri de pregătire, specializare și perfecționare în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(2) Institutul Național al Patrimoniului îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin acte normative.

Art. 156 Bazele de date privind patrimoniul cultural național

Institutul Național al Patrimoniului asigură organizarea, întreținerea, administrarea, actualizarea și dezvoltarea bazelor de date privind patrimoniul cultural național:

- a) Lista monumentelor istorice;
- b) Lista monumentelor istorice dispărute sau distruse;
- c) Lista indicativă pentru Lista monumentelor istorice
- d) Repertoriul arheologic național;
- e) Lista siturilor arheologice;
- f) Lista siturilor arheologice de interes național prioritar
- g) Registrul peisajelor culturale;
- h) Registrul național al bunurilor culturale aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale;
- i) Registrul național al bunurilor culturale deținute de cultele religioase;
- j) Registrul bunurilor culturale mobile clasate;
- k) Registrul bunurilor culturale mobile distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României;
- l) Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial;
- m) Registrului național al mărcilor tradiționale distinctive;
- n) Registrul național al deținătorilor de certificate de notorietate;
- o) Registrele arheologilor, conservatorilor, restauratorilor, specialiștilor, experților, verficatorilor, tehnicienilor atestați în domeniul protejării patrimoniului cultural;
- p) Registrul operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile;
- q) Registrul laboratoarelor autorizate de conservare și restaurare;
- r) Registrul muzeelor, colecțiilor publice și parcurilor arheologice;
- s) Ghidul muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor;

Art. 157 Centrele regionale și locale ale Institutului Național al Patrimoniului

(1) Institutului Național al Patrimoniului își organizează ca secții ale sale centre regionale și locale, structuri fără personalitate juridică.

(2) Organizarea și funcționare a centrelor regionale și locale se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național al Patrimoniului.

(3) Centrele regionale și locale au următoarele atribuții:

- a)** sprijină și coordonează, după caz, din punct de vedere metodologic activitatea autorităților și instituțiilor publice și a organizațiilor cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural;
- b)** editează și difuzează publicații în domeniul protejării patrimoniului cultural;
- c)** inițiază și sprijină proiecte și programe de promovare a protejării patrimoniului cultural;
- d)** efectuează studii și cercetări privind patrimoniul cultural.

(4) Centrele regionale și locale îndeplinesc orice alte atribuții ale Institutului Național al Patrimoniului stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național al Patrimoniului.

Art. 158 Obiective de infrastructură specifică în cadrul Institutului Național al Patrimoniului

În vederea susținerii activităților de informare, documentare, cercetare, protecție a patrimoniului cultural, educație și formare se constituie, în cadrul Institutului Național al Patrimoniului, ca unități naționale: mediateca patrimoniului cultural, laboratorul național de cercetare și centrul de pregătire a personalului.

Secțiunea 4 - Instituții, organizații și structuri cu atribuții în domeniul patrimoniului imaterial

Art. 159 Instituții publice locale cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial

(1) În subordinea fiecărui consiliu județean funcționează cel puțin o instituție publică de cultură, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul local, alta decât muzeul, care are ca atribuții principale:

- a)** editează și difuzează publicații în domeniul patrimoniului imaterial;
- b)** inițiază și sprijină proiecte și programe de promovare a expresiilor culturale tradiționale;
- c)** efectuează studii și cercetări privind patrimoniul imaterial;
- d)** coordonează și îndrumă din punct de vedere metodologic, la nivel județean, activitățile organizațiilor de drept public și privat din domeniul patrimoniului imaterial;
- e)** sprijină activitatea creatorilor-interpreți și meșteșugarilor tradiționali.

(2) Atribuțiile prevăzute la alin. (1) pot fi îndeplinite și în cadrul unor instituții publice care au atribuții și în alte domenii culturale.

(3) În vederea asigurării mijloacelor necesare îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1) perioare în domeniile etnografie, etnologie, folcloristică sau înrudite.

(4) În bugetul anual al fiecărui județ se prevede un procent de minimum 0,15% din acest buget pentru finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale instituțiilor prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 160 Institute și centre de cercetare în domeniul patrimoniului imaterial

În subordinea sau sub autoritatea Academiei Române, a universităților și a altor autorități și instituții publice sunt înființate și funcționează institute și centre de cercetare în domeniul patrimoniului cultural imaterial, care pot îndeplini următoarele atribuții:

- a) constituie și administrează în condiții de independență arhive neconvenționale de folclor și etnografie, ca parte integrantă a fondului arhivistic național, după sistemul determinării pe genuri, specii, categorii, prin tehnică audio-vizuală și manuscrisă în vederea consemnării elementelor de cultură imaterială;
- b) valorifică documentele aflate în arhivele neconvenționale de folclor și etnografie, prin reproducerea acestor pe orice suport;
- c) colaborează cu Institutul Național al Patrimoniului și cu alte instituții și organizații care desfășoară activități în domeniul patrimoniului cultural imaterial, pentru îndeplinirea atribuțiilor referitoare la protejarea elementelor patrimoniului cultural imaterial împotriva utilizărilor care încalcă prevederile prezentei legi;
- d) asigură consultanță de specialitate altor instituții și organizații în vederea cercetării, protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural imaterial.

Art. 161 Arhive neconvenționale de folclor

În cadrul instituțiilor specializate în domeniul patrimoniului cultural imaterial se organizează arhive neconvenționale de folclor, în care sunt colecționate, inventariate și conservate elementele patrimoniului cultural imaterial fără expresie fizică, prin fixare pe orice fel de suport material.

Secțiunea 5 - Alte instituții și organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural

Art. 162 Arhivele publice

Pentru bunurile culturale mobile ce fac parte din fondurile arhivistice sau sunt în proprietatea ori în administrarea arhivelor publice, acestea din urmă au obligația respectării regimului de protejare instituit prin prezentul act normativ, precum și a normelor metodologice de inventariere, conservare, restaurare și de circulație a bunurilor culturale mobile, emise de Ministerul Culturii.

Art. 163 Biblioteci publice

Pentru bunurile culturale mobile care sunt în proprietatea ori în administrarea bibliotecilor publice, acestea din urmă au obligația respectării regimului de protejare instituit prin prezentul act normativ, precum și a normelor metodologice de inventariere, conservare, restaurare și de circulație a bunurilor culturale mobile, emise de Ministerul Culturii.

Art. 164 Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Centrul Național al Cinematografiei, Arhiva Națională de Filme, alți deținători de bunuri culturale cu semnificație audio-vizuală

(1) Bunurile culturale mobile care sunt în proprietatea ori în administrarea Societății Române de Radiodifuziune, Societății Române de Televiziune, Centrului Național al Cinematografiei și Arhivei Naționale de Filme fac parte din patrimoniul cultural național.

(2) Bunurile culturale prevăzute la alin. (1) sunt: fotografii, clișee fotografice, filme, înregistrări audio și video, alte materiale multimedia, indiferent de tipul de suport pe care sunt imprimate, precum și orice alte bunuri culturale mobile, în conformitate cu prezenta lege și normele ei de aplicare.

(3) Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Centrul Național al Cinematografiei, Arhiva Națională de Filme au obligația respectării regimului de protejare instituit prin prezentul act normativ, precum și a normelor metodologice de evidență și inventariere, conservare, restaurare și de circulație a bunurilor culturale mobile, emise de Ministerul Culturii.

(4) Organizațiile nominalizate la alin. (3) au obligația digitalizării bunurilor culturale prevăzute la alin. (2) și asigurării inventarierii și evidenței informatizate a acestora.

(5) Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune, Centrul Național al Cinematografiei, Arhiva Națională de Filme asigură, pentru bunurile culturale mobile pe care le dețin cu alt titlu decât cel de proprietate sau administrare, inventarierea și evidența scriptică și informatizată, precum și condițiile specifice necesare păstrării și conservării respectivelor bunuri, în conformitate cu prevederile legale și bunele practici în domeniu.

(6) Deținătorii de bunuri culturale mobile cu semnificație audio-vizuală, alții decât cei nominalizați la alin. (3), au obligația asigurării condițiilor specifice necesare păstrării și conservării respectivelor bunuri, în conformitate cu prevederile legale și bunele practici în domeniu.

Art. 165 Academia Română

(1) Bunurile culturale care sunt în proprietatea ori în administrarea Academiei Române și a instituțiilor sale subordonate fac parte din patrimoniul cultural național.

(2) Pentru bunurile culturale mobile care sunt în proprietatea ori în administrarea Academiei Române și a instituțiilor sale subordonate, acestea au obligația respectării regimului de protejare instituit prin prezenta lege, precum și prin normele de inventariere, conservare, restaurare și de circulație a bunurilor culturale mobile, emise de Ministerul Culturii.

Secțiunea 6 - Cultele religioase

Art. 166 Bunurile culturale ale cultelor religioase – parte a patrimoniului cultural național

- (1) Cultele religioase sunt organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural.
- (2) Bunurile culturale aflate în proprietatea cultelor religioase recunoscute fac parte din patrimoniului cultural național.

Art. 167 Obligația de inventariere a bunurilor culturale

- (1) Cultele religioase au obligația întocmirii inventarului bunurilor culturale mobile și imobile aflate în proprietatea lor, potrivit normelor metodologice elaborate de Ministerul Culturii.
- (2) Inventarul prevăzut la alin. (1) se va întocmi atât sub formă centralizată, la nivel de cult, cât și la nivelul de unităților de cult deținătoare ale bunurilor respective.
- (3) Inventarele prevăzute la alin. (2) vor fi actualizate anual și depuse pe suport scriptic și electronic la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial.
- (4) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii depun anual, până la data de 31 decembrie, inventarele prevăzute la alin. (2) și (3) la Institutul Național al Patrimoniului, în vederea alcătuirii și actualizării Registrului național al bunurilor culturale deținute de cultele religioase.
- (5) Nerespectarea obligației de întocmire a inventarului prevăzut la alin. (1), precum și a obligației de depunere a inventarelor, prevăzute la alin. (3) constituie contravenție.

Art. 168 Obligația de conservare și restaurare a bunurilor culturale

- (1) Cultele religioase recunoscute au obligația respectării condițiilor de conservare stabilite prin norme metodologice elaborate de Ministerul Culturii, pentru bunurile culturale mobile și imobile aflate în proprietatea lor.
- (2) Cultele religioase au obligația restaurării bunurilor culturale mobile deținute în laboratoare de conservare și restaurare autorizate, cu personal calificat.

Art. 169 Conservarea și restaurarea de urgență a bunurilor culturale

- (1) La propunerea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, competente teritorial, bunurile culturale mobile aflate în proprietatea cultelor religioase pentru care condițiile de păstrare pot conduce la deteriorarea sau pierirea bunului, pot fi preluate, pe bază de proces-verbal, în custodia instituțiilor publice specializate, pentru asigurarea condițiilor de conservare și restaurare prevăzute de normele legale în vigoare și pentru efectuarea de operațiuni de conservare și restaurare de urgență asupra bunurilor preluate în custodie.
- (2) Nepredarea bunurilor în scopurile și condițiile prevăzute la alin. (1) constituie contravenție.

Art. 170 Obligația asigurării accesului la bunurile culturale

(1) Cultele religioase au obligația de a permite accesul personalului de specialitate al Ministerului Culturii și al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia, în vederea verificării respectării de către cultele religioase a normelor de inventariere, conservare și restaurare a bunurilor culturale.

(2) Nepermiterea accesului prevăzut la alin. (1) constituie contravenție.

Capitolul III - Organisme științifice de specialitate ale Ministerului Culturii

Secțiunea 1 - Prevederi generale

Art. 171 Organisme științifice de specialitate ale Ministerului Culturii

Organismele științifice de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural sunt comisii naționale și comisii zonale fără personalitate juridică, ce funcționează pe lângă Ministerul Culturii.

Art. 172 Comisiile naționale de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural
Comisiile naționale prevăzute la art. 171 sunt:

- a)** Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale;
- b)** Comisia Națională de Arheologie;
- c)** Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil;
- d)** Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial.

Art. 173 Organizarea și funcționarea organismelor științifice de specialitate

(1) Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiilor naționale și a comisiilor zonale se aprobă prin ordin al ministrului culturii publicat în Monitorul Oficial al României.

(2) Comisiile naționale sunt formate din 21 de membri numiți pentru o perioadă de 2 ani, prin ordin al ministrului culturii, la propunerea Ministerului Culturii, autorităților publice, instituțiilor publice și organizațiilor de specialitate din domeniul protejării patrimoniului cultural, specialiști atestați în domeniul în care își desfășoară activitatea respectiva Comisie.

(3) Membrii comisiilor naționale și zonale, inclusiv președinții acestora, pot avea un număr maxim consecutiv de două mandate în aceeași comisie.

(4) Președinții comisiilor naționale sunt aleși din rândul membrilor de către aceștia.

(5) Secretariatul comisiilor naționale este asigurat de direcția de specialitate din cadrul Ministerului Culturii.

(6) Revocarea membrilor comisiilor naționale se face la propunerea fundamentată a direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, potrivit regulamentelor de organizare și funcționare a comisiilor.

(7) Propunerile comisiilor se formulează, de regulă, cu majoritatea simplă a voturilor, cu excepția cazurilor în care prevederile legislației în vigoare dispun altfel.

Art. 174 Finanțarea Comisiilor naționale

(1) Cheltuielile de funcționare a Comisiilor naționale prevăzute la art. 172 se efectuează din bugetul Ministerului Culturii.

(2) Pentru activitatea prestată, membrii Comisiilor naționale primesc o indemnizație lunară stabilită prin ordin al ministrului culturii, la care se adaugă decontarea cheltuielilor de participare la lucrările Comisiei.

(3) Indemnizația lunară se acordă pentru activitatea prestată în lunile în care comisiile se întrunesc și nu poate depăși 10% din indemnizația lunară a unui secretar de stat.

Secțiunea 2 - Comisiile naționale

Paragraful 1 - Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale;

Art. 175 Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale

(1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale este organismul științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol de avizare în domeniul protejării monumentelor istorice, zonelor de protecție a monumentelor istorice, zonelor construite protejate și peisajelor culturale.

(2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale asigură, în timpul zilelor lucrătoare, consultanță tehnică permanentă Ministerului Culturii.

(3) Regimul incompatibilităților se stabilește prin ROF.

(4) Prin excepție de la prevederile art. 174 alin. (3), membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale beneficiază de un o indemnizație lunară în cuantum de 50% din indemnizația lunară a unui secretar de stat.

Art. 176 Componenta Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale

(1) Prin excepție de la prevederile art. 173 alin. (2), Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale este formată din 15 membri. Membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale organizați în secțiuni corespunzătoare unor domenii specifice, secțiuni conduse fiecare de un președinte ales din rândul membrilor acestora pentru un mandat de 2 ani; președinții secțiunilor sunt vicepreședinți ai Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(2) Membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale sunt numiți de ministrul culturii, astfel încât aceștia să fie arhitecți, urbaniști, ingineri în domeniul construcțiilor, arheologi, istorici de artă, peisagiști și alți specialiști atestați în domeniul patrimoniului cultural.

Art. 177 Secțiunile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale

Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale își îndeplinește atribuțiile în cadrul lucrărilor în plen și din secțiunile de specialitate.

Art. 178 Atribuțiile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale

(1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale are următoarele atribuții:

- a)** formulează puncte de vedere privind metodologii, normative și măsuri tehnico-științifice din domeniul protejării patrimoniului cultural;
- b)** formulează recomandări privind strategia națională în domeniul protejării patrimoniului cultural;
- c)** semnalează prioritățile privind lucrările și măsurile necesare pentru asigurarea protejării monumentelor istorice;
- d)** propune clasarea, declasarea, neclasarea sau nedeclasarea, schimbarea grupei de clasare și a categoriei monumentelor istorice și peisajelor culturale;
- e)** propune avizarea Planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea „Zone construite protejate”;
- f)** propune avizul pentru secțiunile de specialitate din planurile privind amenajarea teritoriului care au ca obiect monumentele istorice, zone construite protejate sau peisaje culturale;
- g)** propune avizul pentru planul de peisaj pentru arii culturale;
- h)** propune avizul pentru planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale, atunci când acestea reglementează monumente istorice clasate în grupa A;
- i)** propune avizul pentru planurile urbanistice atunci când acestea reglementează zone construite protejate care cuprind monumente istorice clasate în grupa A, în acele situații prevăzute prin norme metodologice;
- j)** propune avizul pentru intervențiile asupra bunurilor culturale înscrise în Lista patrimoniului mondial și Lista indicativă a României pentru Lista patrimoniului mondial, inclusiv pentru dispozițiile de șantier, în acele situații prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare; propune avizul pentru intervențiile asupra monumentelor istorice clasate în grupa A, inclusiv pentru dispozițiile de șantier, în acele situații prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare;
- k)** propune avizul pentru intervențiile asupra componentelor artistice ale monumentelor istorice, indiferent de grupa în care sunt clasate, inclusiv pentru dispozițiile de șantier;
- l)** propune monumente istorice pentru a fi incluse în Lista patrimoniului mondial,
- m)** sprijină Ministerul Culturii, la solicitarea ministrului culturii sau a departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, în urmărirea stării de conservare a patrimoniului construit și a aplicării condițiilor din avize;
- n)** la solicitarea ministrului culturii sau a departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, formulează puncte de vedere și recomandări scrise, în domeniul său de competență;

- o)** orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.
- (2)** Avizele și actele administrative necesare în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. d)-l) se pot emite doar incluzând propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Art. 179 Delegarea atribuțiilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale

Atribuțiile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale menționate la art. 178 alin. (1) lit. i) – k) pot fi delegate comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale prin ordin al ministrului culturii publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Paragraful 2 - Comisia Națională de Arheologie

Art. 180 Comisia Națională de Arheologie

Comisia Națională de Arheologie este organismul științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol consultativ în domeniul patrimoniului arheologic.

Art. 181 Componenta Comisiei Naționale de Arheologie

- (1)** Comisia Națională de Arheologie își desfășoară activitatea prin lucrări în plen, în cadrul Biroului executiv al comisiei și pe secțiuni.
- (2)** Numărul secțiunilor, competențele secțiunilor și ale Biroului executiv, relația dintre aceste organisme și plen se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al comisiei.

Art. 182 Atribuțiile Comisiei Naționale de Arheologie

Comisia Națională de Arheologie are următoarele atribuții:

- a)** formulează propuneri referitoare la programele naționale de cercetare, metodologiile, normativele și reglementările tehnico-științifice din domeniul cercetării arheologice;
- b)** formulează propuneri pentru strategia națională în domeniul cercetării arheologice;
- c)** propune aprobarea planului multianual al cercetărilor arheologice sistematice din România;
- d)** aprobă proiectele de cercetare arheologică;
- e)** analizează solicitările cu privire la eliberarea autorizațiilor de cercetări arheologice sistematice;
- f)** propune clasarea siturilor arheologice;
- g)** propune avizarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, care cuprind situri arheologice;

- h)** propune avizarea studiilor de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea siturilor arheologice;
- i)** propune avizarea planurilor de management ale ariilor naturale protejate care cuprind situri arheologice;
- j)** propune Ministerului Culturii sau autorităților administrației publice locale achiziționarea de terenuri în perimetrul siturilor arheologice;
- k)** aprobă proiectele cercetărilor arheologice efectuate de misiunile arheologice române pe teritoriul altor state și propun aprobarea protocoalelor de colaborare cu parteneri străini privind cercetări arheologice din România;
- l)** propune includerea unor noi obiective în Lista siturilor arheologice de interes național prioritar;
- m)** la solicitarea ministrului culturii sau a departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, formulează puncte de vedere și recomandări scrise, în domeniul său de competență;
- n)** formulează puncte de vedere privind criteriile pentru atestarea specialiștilor și experților din domeniul cercetării arheologice, înscriși în Registrul arheologilor;
- o)** veghează la respectarea standardelor internaționale și codului deontologic al experților și debutanților arheologi;
- p)** formulează puncte de vedere referitoare la expertiza privind resursa culturală a respectivului imobil prevăzută la art. 223 care conține restricțiile și permisivitățile asociate protejării patrimoniului arheologic care sunt preluate de documentațiile tehnico-economice corespunzătoare fazelor de proiectare și executare a lucrărilor de construcții în situri arheologice, aflate în analiza Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Patrimoniului Cultural.
- q)** aprobă rapoartele de cercetare arheologică în vederea emiterii certificatului de descărcare de sarcină arheologică.
- r)** orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.

Paragraful 3 - Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil

Art. 183 Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil

Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil este organismul științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol consultativ în domeniul muzeal și al patrimoniului cultural mobil.

Art. 184 Atribuțiile Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil

Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil are următoarele atribuții:

- a)** formulează recomandări privind strategia națională în domeniul muzeal și al patrimoniului cultural național mobil;
- b)** formulează puncte de vedere privind metodologii, normativele și reglementările tehnico-științifice din domeniul patrimoniului cultural național mobil;

- c) semnalează priorități și măsuri necesare pentru protejarea patrimoniului cultural național mobil;
- d) propune avizarea înființării, reorganizării și desființării muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice;
- e) propune acreditarea și reacreditarea muzeelor, colecțiilor publice și a parcurilor arheologice, respectiv suspendarea acreditării;
- f) evaluează rapoartele de expertiză și hotărăște asupra clasării bunurilor culturale mobile;
- g) propune autorizarea funcționării laboratoarelor și a atelierelor care urmează să efectueze operațiuni de restaurare;
- h) propune suspendarea sau retragerea autorizației laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare
- i) propune autorizarea funcționării operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile;
- j) propune retragerea autorizației de funcționare a operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile;
- k) la solicitarea ministrului culturii sau a departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, formulează puncte de vedere și recomandări scrise, în domeniul său de competență;
- l) propune avizarea exportului bunurilor culturale mobile clasate;
- m) propune avizarea regulamentelor de organizare și funcționare a muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice;
- n) orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.

Paragraful 4 - Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial

Art. 185 Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial

Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial este organismul științific de specialitate al Ministerului Culturii, cu rol consultativ și de coordonare în domeniul patrimoniului cultural imaterial.

Art. 186 Atribuțiile Comisiei Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial

Atribuțiile Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial sunt:

- a) coordonarea activităților de protejare și promovare a patrimoniului cultural imaterial, desfășurate în baza politicilor culturale ale Ministerului Culturii;
- b) elaborarea Programului național de salvagardare, protejare și punere în valoare a patrimoniului cultural imaterial și a strategiei naționale în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial;

- c) analizează dosarele de candidatură și face propuneri pentru acordarea titlului de „Tezaur uman viu” și le înaintează ministrului culturii spre aprobare;
- d) propune și analizează inițiativele privind elementele de patrimoniu cultural imaterial în vederea includerii acestora în Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial;
- e) alcătuiește și actualizează lista patrimoniului reprezentativ din cadrul Repertoriului național al patrimoniului cultural imaterial;
- f) propune elemente ale patrimoniului cultural imaterial care să fie înscrise în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității și întocmește dosarele de susținere ale acestor propuneri;
- g) monitorizează îndeplinirea obligațiilor asumate de statul român în ceea ce privește elementele patrimoniului cultural imaterial înscrise în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității și propune măsuri pentru respectarea acestor obligații;
- h) la solicitarea ministrului culturii sau a departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, formulează puncte de vedere și recomandări scrise, în domeniul său de competență;
- i) îndeplinește orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.

Secțiunea 3 - Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale

Art. 187 Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale

- (1) Comisii zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale funcționează pe lângă serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii ca organisme științifice de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural imobil, fără personalitate juridică, din teritoriu.
- (2) Numărul, teritoriul de competență, organizarea și funcționarea comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale sunt stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare a organismelor științifice de specialitate ale Ministerului Culturii, aprobat prin ordin al ministrului culturii.
- (3) Comisii zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale asigură, în timpul zilelor lucrătoare, consultanță tehnică permanentă serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.
- (4) Membrii comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale se angajează ca pe perioada în care fac parte din cadrul comisiilor să nu se implice în lucrări aflate în competența de analiză a respectivei comisii.
- (5) Prin excepție de la prevederile art. 174 alin. (3), membrii comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale beneficiază de un o indemnizație lunară în cuantum de 50% din indemnizația lunară a unui secretar de stat.

Art. 188 Componența comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale

- (1) Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale au câte 7 membri.

(2) Membrii comisiilor zonale pot avea un număr maxim consecutiv de două mandate în aceeași comisie.

(3) Președinții comisiilor sunt aleși din rândul membrilor de către aceștia.

(4) Componenta comisiilor zonale a monumentelor istorice și peisajelor culturale se aprobă prin ordin al ministrului culturii, la propunerea departamentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii.

(5) Din componența fiecărei comisii zonale a monumentelor istorice și peisajelor culturale vor face parte cel puțin un arhitect, un arheolog, un peisagist și un inginer constructor și un istoric de artă sau un conservator ori un restaurator.

Art. 189 Posibilitatea de consultare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice Peisajelor Culturale

Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale pot transmite, cu încadrarea în termene, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice Peisajelor Culturale documentații de o complexitate crescută în vederea analizei și obținerii de puncte de vedere pentru formularea deciziei comisiilor zonale necesare în procesul de avizare.

Art. 190 Luarea deciziilor comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale

Propunerile comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale se iau cu majoritate simplă, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Art. 191 Arhitecții șefi, invitați din oficiu

La lucrările comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale sunt invitați, din oficiu, arhitecții-șefi ai județelor, respectiv arhitectul-șef al municipiului București; aceștia nu au drept de vot.

Art. 192 Atribuțiile Comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale

Comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale au următoarele atribuții:

- a)** fundamentează și propun elementele specifice strategiilor regionale privind protejarea patrimoniului cultural imobil;
- b)** semnalează autorităților publice priorități pentru protejarea patrimoniului cultural imobil, la nivel regional, în vederea evaluării și asigurării fondurilor necesare;
- c)** analizează și propun Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale clasarea sau declasarea monumentelor istorice din regiunile lor de competență în grupa A sau B, după caz;
- d)** propun avizarea planurilor de amenajare a teritoriului, planurilor de peisaj, planurilor de gestionare a peisajelor culturale reper al memoriei comunității, planurilor urbanistice generale, planurilor urbanistice zonale și planurile urbanistice de detaliu, care reglementează monumente istorice, repere ale memoriei comunității, peisaje culturale, zone construite

protejate și zone de protecție a monumentelor istorice, cu excepția acelor documentații a căror propunere de analiză se află în competența Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice;

e) propun avizarea privind intervențiile în monumentele istorice care nu sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și Lista indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial, precum și altele decât intervențiile pe componente artistice,

f) propun avizarea privind intervențiile în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele protejate;

g) propun avizul pentru documentațiile tehnice care cuprind lucrări de cercetare, investigații, expertize tehnice, proiecte tehnice și detalii de execuție pentru monumentele istorice clasate în grupa B;

h) propun avizul pentru documentațiile pentru lucrări de întreținere și reparații curente la monumentele istorice clasate în grupa A, care nu aduc modificări de arhitectură ori ale componentelor artistice, în condițiile în care lucrările se execută cu materiale și tehnici de lucru specifice epocii de edificare a monumentului istoric;

i) îndeplinesc alte atribuții date în competența lor, potrivit legii și regulamentului de organizare și funcționare.

Art. 193 Soluționarea conflictelor între propunerile comisiilor de specialitate și prevederile legale

Propunerile comisiilor prevăzute la art. 172 alin. (2) și 187 care încalcă prevederile legale în vigoare nu pot produce efecte, respectiv nu pot sta la baza emiterii actelor administrative; în astfel de cazuri, pe cale administrativă, din oficiu, structura de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, respectiv serviciul public deconcentrat al acestuia reintroduc subiectele în analiza respectivelor comisii, cu indicarea actului normativ încălcat.

Art. 194 Contestațiile și plângerile prelabile la deciziile comisiilor

(1) Contestațiile și plângerile prelabile la deciziile comisiilor prevăzute la art. 172 alin. (2) și 187 se soluționează de comisii pentru soluționarea contestațiilor, câte una pentru fiecare comisie prevăzută la art. 172 alin. (2). Contestațiile la propunerile comisiei zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale se soluționează de către comisia pentru soluționarea contestațiilor la propunerile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale.

(2) Comisia pentru soluționarea contestațiilor este formată din 7 membri, experți atestați în domeniul/domeniile subiectelor în care comisia are atribuția de judecată și juriști, numită prin ordin al ministrului culturii pentru un mandat de 2 ani.

(3) Membrii comisiilor pentru soluționarea contestațiilor nu fac parte din Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale, Comisiei Naționale de Arheologie, Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil, Comisiei Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial sau din comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale.

(4) Comisia pentru soluționarea contestațiilor analizează doar probleme ale parcursului procesului de avizare, respectiv aprobare a documentațiilor supuse analizei comisiilor prevăzute la art. 172 alin. (2) și 187. Evaluarea pe fond a documentațiilor nu poate face obiectul analizei, aceasta fiind rezultatul unei decizii colective a respectivei comisii de specialitate.

(5) Soluțiile contestațiilor propusă de comisiile pentru soluționarea contestațiilor se preiau în actele administrative emise de Ministerul Culturii, respectiv de serviciile publice deconcentrate.

(6) În cazul în care contestatarul nu este mulțumit de răspunsul primit, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ, potrivit legii.

Titlul III - Protejarea patrimoniului cultural imobil

Capitolul I - Imobile și grupuri de imobile

Secțiunea 1 - Cadrul general și definiții specifice

Art. 195 Patrimoniul cultural național imobil

(1) Regimul juridic de monument istoric este instituit prin clasarea bunurilor culturale imobile, prin ordin al ministrului culturii, conform criteriilor, normelor și procedurilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Regimul juridic de reper al memoriei comunității este instituit, după caz, prin hotărâre a consiliului județean sau a consiliului local pe raza administrativă a căruia se află bunul cultural imobil respectiv, conform normelor și procedurilor prevăzute de prezenta lege.

Art. 196 Categoriile de monumente istorice și bunuri imobile – repere ale memoriei comunității

(1) Conform prezentei legi se definește regimul juridic de monument istoric instituit asupra bunurilor imobile situate suprateran, subteran sau subacvatic, formate din teren și construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele mobile și echipare interioară sau exterioară, care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice, comemorative, funerare, de for public, care constituie mărturii culturale, semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic sau al peisajului cultural. Grupurile omogene din punct de vedere cultural de monumente istorice alcătuiesc ansambluri.

(2) Clasarea bunurilor culturale imobile sau a grupurilor de bunuri culturale imobile prevăzute la alin. (1) se realizează cu individualizarea expresă a tuturor componentelor sau a subcomponentelor lor, ce fac obiectul protecției legale.

(3) În cazul în care nu există individualizările componentelor care alcătuiesc un monument istoric, potrivit alin. (2), componentelor neindividualizate expres, li se aplică regimul de protecție instituit pentru monumentul istoric din care acestea fac parte.

(4) Conform prezentei legi, regimul juridic de reper al memoriei comunității poate fi instituit pentru bunuri culturale imobile individuale sau grupuri de bunuri culturale imobile care se delimitează și reglementează, după caz, de către consiliile județene sau locale pe raza administrativă a cărora se află acele bunuri, în baza prevederilor legislației de urbanism în vigoare, completate cu prevederile prezentei legi și ale normelor sale de aplicare, în temeiul avizului conform al Ministerului Culturii.

Art. 197 Regimul de protecție al bunurilor imobile din patrimoniului cultural național

(1) Orice intervenție asupra bunurilor culturale imobile, precum și orice modificare a situației juridice privind regimul de proprietate sau de folosire al acestora, se realizează numai în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Niciun monument istoric sau reper al memoriei comunității nu poate fi desființat pe durata existenței protecției sale legale specifice.

(3) Intervențiile asupra bunurilor culturale imobile sunt permise exclusiv în limitele prevăzute în studiile de fundamentare a instituirii protecției legale, precum și a obligației de folosință a monumentului istoric.

(4) Avizarea și autorizarea lucrărilor de construire asupra bunurilor cu titlu de reper al memoriei comunității se realizează exclusiv de către autoritățile locale competente și de către instituțiile din subordinea acestora, în temeiul reglementărilor urbanistice avizate de către Ministerul Culturii.

(5) Intervențiile asupra bunurilor culturale imobile pot comporta operațiuni de demontare-remontare, desfaceri parțiale, decopertări, eliminări de corpuri parazitare, care se autorizează odată cu lucrările de construire privind consolidarea-restaurarea acestora, dacă sunt justificate de următoarele nevoi:

a) eliminarea unor corpuri parazitare, identificate ca atare de documentele prevăzute la alin. (3);

b) eliminarea unor părți care prezintă un pericol public din punct de vedere al siguranței în exploatare, în vederea reconstituirii lor în condiții tehnice adecvate, atunci când părțile originale nu ar putea fi consolidate - restaurate;

c) asigurarea unor legături funcționale cu eventuale extinderi ale imobilului respectiv, în limitele prevăzute de documentele prevăzute la alin. (3).

(6) Prin excepție de la prevederile alin. (2) și în aplicarea prevederilor alin. (5), se permite desființarea parțială a unor componente, elemente de construcție sau corpuri ale imobilului nocive sau fără valoare culturală asupra cărora au fost instituite regimul juridic de protecție a bunurilor culturale imobile, în baza expertizei privind resursa culturală a respectivului imobil și a relației acestuia cu contextul lui, prevăzută la art. 223, efectuată în baza criteriilor de la art. 204, realizat de experți atestați de Ministerul Culturii, parte a unei documentații avizate potrivit propunerii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajului Cultural sau a comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajului cultural, după caz.

(7) Pentru fundamentarea emiterii avizului, respectiv a răspunsului de respingere a avizării, la solicitările de desființare, Institutul Național al Patrimoniului poate formula puncte de vedere.

(8) În vederea aplicării prevederilor alin. (6) și (7) se aprobă, prin ordin al ministrului culturii, norme metodologice privind elaborarea expertizei privind resursa culturală a imobilelor, cu consultarea Institutului Național al Patrimoniului, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, Ordinului Arhitecților din România și Uniunii Arhitecților din România.

(9) Acțiunile asupra constituenților vegetali ai bunurilor culturale imobile se realizează cu respectarea avizelor pentru planurile și regulamentele referitoare la amenajarea și gestionarea peisagistică a spațiilor verzi, nefiind necesară emiterea de avize pentru respectivele acțiuni în sine.

(10) Executarea de lucrări neautorizate, distrugerea, profanarea, precum și degradarea patrimoniului cultural național imobil sunt interzise și se sancționează conform prezentului Cod.

(11) Monumentele istorice sunt inseparabile de contextul lor.

(12) În condițiile legii, în vederea protejării monumentelor istorice, se poate proceda la strămutarea acestora numai în cazuri excepționale, determinate de forță majoră sau justificate de interese publice naționale sau locale ce au drept scop salvarea lor. Aceste cazuri se stabilesc prin hotărâre a guvernului, cu avizul Ministerului Culturii, fundamentat de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

Art. 198 Regimul proprietății asupra bunurilor imobile din patrimoniul cultural național

Monumentele istorice și bunurile culturale imobile – repere ale memoriei comunității aparțin fie domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, fie sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

Art. 199 Darea în administrare concesionarea, darea în folosință gratuită a monumentelor istorice aflate în proprietate publică

Monumentele istorice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale pot fi date în administrare instituțiilor publice, pot fi concesionate, date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică sau închiriate, în condițiile legii.

Art. 200 Obligația de protejare a patrimoniului cultural național imobil

(1) Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare prin mijloace adecvate a monumentelor istorice sau a reperelor memoriei comunității revin, după caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) În cazul în care un monument istoric sau un reper al memoriei comunității nu are proprietar cunoscut sau este aflat în litigiu și se află în pericol de distrugere, obligațiile de conservare a patrimoniului cultural imobil decurgând din prezenta lege revin autorității administrației publice locale din unitatea teritorial- administrativă pe al cărei teritoriu este situat respectivul imobil.

(3) În situația în care, în urma unei dispute legale asupra proprietății unui bun imobil aflat în patrimoniul cultural național, respectivul bun imobil este în pericol de distrugere, se aplică

în mod corespunzător prevederile alin. (2) urmând ca acele costuri ale intervențiilor de punere în siguranță a bunului imobil să fie recuperate de către autoritățile publice locale, de la persoanele fizice sau juridice cărora li s-ar recunoaște ulterior dreptul de proprietate prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

(4) În vederea salvării de la dispariție sau deteriorare semnificativă a monumentelor istorice, Guvernul și autoritățile publice județene și locale pot derula programe de expropriere a monumentelor istorice în stare fizică de precolaps și colaps.

Art. 201 Precizări speciale privind regimul avizelor aflate în competența Ministerului Culturii

(1) Perioada de valabilitate a avizelor se întinde pe toată perioada implementării proiectelor pentru care au fost emise, atât până la finalizarea executării lucrărilor pentru care au fost eliberate, cât și până la data semnării procesului-verbal de recepție finală a lucrărilor, cu condiția începerii execuției lucrărilor în termenul prevăzut de lege, cu excepția cazurilor în care, pe parcursul execuției lucrărilor, sunt identificate elemente noi care să impună reluarea procedurilor de emitere a acordului/avizului prevăzute de lege, precum atunci când au survenit modificări ale regimului juridic de protecție sau expertizele tehnice sau expertizele privind valoarea culturală care au stat la baza emiterii acestora nu mai sunt actuale.

(2) În situația în care, pe parcursul execuției lucrărilor, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (3), în urma unei reevaluări a oportunității intervenției, la solicitarea emitentului acordului/avizului de specialitate în domeniul protejării patrimoniului cultural sau a emitentului autorizației, acestea se suspendă/retrage, primarul unității administrativ-teritoriale dispune întreruperea oricărei activități, cu excepția lucrărilor de conservare a șantierului; în această situație, autoritatea publică care a întrerupt lucrările, asigurând justa despăgubire a proprietarului bunului.

(3) Avizele pentru autorizarea lucrărilor de construire, emise de către Ministerul Culturii direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate, se eliberează în termen de 60 de zile de la data primirii solicitării de avizare și a documentației conexe în formă completă și corectă.

(4) Avizele necesare pentru situațiile prevăzute la art. 178 alin. (1) lit. d)-l) și art. 192 lit. d)-h) se pot emite doar incluzând propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau, după caz, a comisiei zonale a monumentelor istorice.

(5) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii pot solicita, motivat, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau, după caz, comisiei zonale a monumentelor istorice, reexaminarea propunerilor de aviz formulate în cazurile prevăzute la art. 178 alin. (1) lit. d)-l) și art. 192 lit. d)-h).

(6) Prin excepție de la prevederile art. 178 și art. 192, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii pot emite avize privind documentațiile tehnice fără consultarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, respectiv a comisiilor zonale ale monumentelor istorice, în afara cazurilor prevăzute la art. 98 alin. (2), pentru tipuri de intervenții asupra monumentelor istorice, a imobilelor din zonele lor de protecție sau din zonele protejate care afectează în mică măsură substanța istorică și/sau sunt temporare, realizate cu respectarea anumitor condiții, identificate prin ordin al ministrului culturii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(7) Proiectele avizate se arhivează de către Institutul Național al Patrimoniului.

Art. 202 Obligația utilizării de personal calificat pentru lucrările asupra patrimoniului cultural imobil

(1) Elaborarea expertizelor tehnice, a proiectelor de consolidare, conservare, restaurare, verificarea tehnică a proiectelor și dirigentarea lucrărilor care au ca obiect monumentele istorice se efectuează numai de către experți atestați de către Ministerul Culturii, cu respectarea exigențelor specifice domeniului patrimoniului cultural național și a cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

(2) Expertizele tehnice, proiectele și intervenția asupra bunurilor culturale imobile vizează atât cerința de siguranță a vieții și păstrarea integrității materiale a bunurilor imobile, cât și protecția și transmiterea valorii culturale a acestora. Acestea nu își propun, în mod neapărat, atingerea nivelului considerat ca necesar de asigurare a criteriilor de calitate pentru construcțiile existente, când acesta ar conduce la pierderi ale valorii culturale, ci ameliorarea lor, amânând intervenții ample pentru a putea beneficia de viitoare progrese ale cunoașterii și tehnologice care să permită acțiuni mai puțin invazive.

(3) Executarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări asupra monumentele istorice, conform prevederilor legale, se execută de către personal calificat, în echipe coordonate de experți atestați.

(4) Documentațiile tehnice, urbanistice și de amenajare a teritoriului, precum și lucrările se realizează cu personal atestat pentru domeniul respectiv.

(5) Avizele Ministerului Culturii, emise direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate, pentru intervențiile asupra monumentelor istorice conțin în mod obligatoriu categoriile de lucrări pentru care este necesară coordonarea efectuată de experți atestați, potrivit alin. (3).

(6) Prevederile avizelor menționate la alin. (5) se cuprind în caietele de sarcini elaborate pentru achiziția lucrărilor publice.

(7) În situația în care, pe șantier, indiferent de sursa de finanțare sau de regimul de proprietate asupra monumentului istoric, se constată că nu sunt respectate prevederile conținute în avizele și acordurile Ministerului Culturii, în sensul prevăzut de alin. (5), personalul însărcinat cu inspecția și controlul, la nivelul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii sau al structurilor specializate de poliție, dispune oprirea oricăror lucrări și aplică sancțiunile corespunzătoare.

Secțiunea 2 - Proceduri și măsuri de protejare specifice

Paragraful 1 - Inventarierea și instituirea regimului de protecție legală

Art. 203 Inventarierea, clasarea, acordarea titlului de reper al memoriei comunității

(1) Inventarierea și instituirea regimului de protecție legală cu titlu de monument istoric sau de reper al memoriei comunității se realizează potrivit dispozițiilor prevăzute de prezenta

lege și în conformitate cu normele metodologice de inventariere și clasare a monumentelor istorice, aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Inventarierea patrimoniului cultural imobil reprezintă acțiunea de colectare a totalității informațiilor, documentelor, studiilor, cercetărilor și a documentațiilor cu privire la identificarea bunurilor imobile susceptibile de a dobândi protecție legală, a reperelor memoriei culturale, a bunurilor imobile clasate ca monumente istorice, a monumentelor istorice declassate, precum și a celor distruse sau dispărute.

(3) Inventarul patrimoniului cultural imobil reprezintă o bază de date accesibilă în format digital, actualizată permanent în vederea asigurării monitorizării și informării permanente și exacte în legătură cu situația bunurilor imobile protejate.

(4) În sensul prezentului Titlu, clasarea este procedura prin care se instituie regimul juridic de monument istoric, asupra unui bun imobil.

(5) Instituirea regimului juridic de reper al memoriei comunității se face prin hotărâri ale autorităților publice locale.

(6) Pentru realizarea inventarierii monumentelor istorice și a reperelor memoriei comunității, autoritățile și instituțiile publice competente comunică, cu titlu gratuit, serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, la solicitarea acestora, date privind situația juridică a imobilelor.

Art. 204 Criterii de evaluare culturală a bunurilor imobile în vederea clasării, declassării, schimbării de grupă și categorie, identificării elementelor purtătoare de valoare culturală, a aceloră fără valoare culturală și care sunt parazitare

(1) Evaluarea culturală a bunurilor imobile se face pe baza următoarelor criterii:

- a)** criteriul vechimii;
- b)** criteriul referitor la valoarea arhitecturală, artistică și urbanistică;
- c)** criteriul referitor la frecvență (raritate și unicitate);
- d)** criteriul referitor la valoarea memorial-simbolică.

(2) Evaluarea potrivit dispozițiilor alin (1) este ponderată de autenticitatea, starea de integritate a obiectivului evaluat și contextul istorico-geografic al acestuia.

(3) În sensul indicat la alin. (1), evaluarea preliminară a bunurilor patrimoniului cultural imobil este obligatorie și se include în documentațiile prevăzute de normele metodologice privind clasarea, prin grija și finanțarea solicitantului declanșării procedurii privind clasarea, fiind realizată de un expert atestat de Ministerul Culturii, pentru specializarea cercetarea și inventarierea monumentelor istorice și/sau expertizarea monumentelor istorice.

Art. 205 Grupe valorice de clasare a monumentelor istorice

(1) Monumentele istorice se clasează astfel:

- a)** în grupa A - monumentele istorice cu semnificație excepțională la nivel național și/sau mondial;
- b)** în grupa B - monumentele istorice cu semnificație deosebită pentru România.

(2) Clasarea monumentelor istorice în grupe se face prin ordin al ministrului culturii, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, conform procedurii de clasare prevăzute de prezenta lege și de normele sale de aplicare.

Art. 206 Procedura privind clasarea monumentelor istorice

(1) Procedura privind clasarea se declanșează de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, prin Decizie, din oficiu sau în termen de trei zile de la propunerea însoțită de o argumentare sintetică a valorii culturale, în conformitate cu dispozițiile art. 204, formulată de către:

- a)** proprietarul bunului imobil;
- b)** primarul localității, Consiliul General al Municipiului București, respectiv consiliul local sau județean, în a cărei competență teritorială se află bunul imobil în cauză;
- c)** Comisia Națională a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale, Comisia Națională de Arheologie sau Comisia Națională pentru Muzeu și Patrimoniu Cultural Mobil;
- d)** asociațiile și fundațiile legal constituite, cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural, conform statului lor de funcționare;
- e)** instituțiile publice cu atribuții în domeniu.

(2) În situația bunurilor culturale imobile care ies din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și pentru bunurile culturale imobile aflate în patrimoniul unor companii naționale, societăți naționale sau altor societăți cu capital integral ori majoritar de stat, care se privatizează, proprietarii, administratorii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor imobile, au obligația depunerii, înainte de înstrăinare, respectiv privatizare, la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, a expertizei privind resursa culturală a imobilului cu identificarea elementelor purtătoare de valoare culturală în baza criteriilor de la art. 204 alin. (1) în vederea declanșării procedurii privind clasarea, respectiv nedeclanșării acestei proceduri, potrivit propunerii comisiei zonale a monumentelor istorice, înainte de efectuarea operațiunilor de transfer sau restituire, respectiv de îndată, la constatarea pericolului iminent de distrugere sau alterare fizică a bunului.

(3) Dosarul privind clasarea este întocmit de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și se înaintează direcției de specialitate din Ministerul Culturii, care îl analizează și îl prezintă, după caz, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și/sau Comisiei Naționale de Arheologie spre analiză și propuneri.

(4) Proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați să asigure accesul personalului de specialitate în vederea elaborării documentației necesare clasării. În cazul refuzului accesului pe proprietatea care face obiectul clasării, documentația de clasare se poate derula fără a conține toată evaluarea din punct de vedere cultural a întregului imobil, cu condiția ca elementele evaluate în baza informațiilor din teren și/sau documentare să întrunească criteriile de clasare. Evaluarea culturală a imobilului se poate completa ulterior clasării.

(5) Întocmirea dosarului de face, de regulă, de către experți atestați din aparatul propriu al serviciului deconcentrat al Ministerului Culturii sau, după caz, prin colaborare cu experți atestați independenți.

(6) La solicitarea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, respectiv a autorităților publice locale, proprietarii bunurilor imobile propuse pentru clasare vor transmite acestora documentele necesare derulării procedurii.

(7) Bunul imobil se clasează prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(8) Clasarea se comunică în scris proprietarului și titularilor altor drepturi reale asupra bunului clasat, precum și autorității administrației publice locale competente teritorial, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în termen de 30 de zile de la publicarea ordinului privind clasarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(9) Răspunsul motivat privind neclasarea sau nedeclasarea se comunică în scris proprietarului și titularilor altor drepturi reale, precum și autorității administrației publice locale competente teritorial, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în termen de 30 de zile de la data primirii lui de la Ministerul Culturii.

Art. 207 Certificatul de imunitate la clasare

(1) În vederea consolidării predictibilității investiționale, persoanele fizice și juridice pot solicita, pentru imobilele care nu sunt deja protejate ca monument istoric, serviciilor publice deconcentrate, emiterea certificatului de imunitate la clasare.

(2) Emiterea certificatului de imunitate la clasare, respectiv comunicarea de refuz de emitere a certificatului, se face potrivit propunerilor Secțiunii de Evidență a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale și ale Institutului Național al Patrimoniului.

(3) Certificatul de imunitate se emite pentru imobilele care nu sunt susceptibile pentru clasare; în 5 ani de la emiterea certificatului imobilul nu poate fi clasat. În situația în care se refuză emiterea certificatului de imunitate, se declanșează procedura de clasare.

Art. 208 Lista monumentelor istorice și Lista indicativă pentru Lista monumentelor istorice

(1) Lista monumentelor istorice cuprinde monumentele istorice clasate în grupele valorice A sau B și se întocmește de către Institutul Național al Patrimoniului.

(2) Lista monumentelor istorice este publicată în format digital pe pagina de internet a Institutului Național al Patrimoniului și a Ministerului Culturii și prin sisteme informatizate de management al patrimoniului cultural și este actualizată permanent, ori de câte ori este necesar.

(3) Lista monumentelor istorice stă la baza întocmirii cadastrului de specialitate al monumentelor istorice, a planurilor de amenajare a teritoriului și a planurilor urbanistice.

(4) Lista indicativă pentru Lista monumentelor istorice cuprinde imobilele pentru care s-a declanșat procedura de clasare în Lista monumentelor istorice precum și cele propuse spre clasare în Lista monumentelor istorice prin documentații de urbanism avizate de Ministerul Culturii sau serviciile publice deconcentrate, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Art. 209 Instituirea regimului juridic de reper al memoriei comunității

(1) Procedura de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității se declanșează la cererea sau, după caz, la propunerea:

- a) proprietarului bunului imobil;
- b) primarului localității, a Consiliului General al Municipiului București, respectiv a consiliului local sau județean pe al cărui teritoriu administrativ se află bunul imobil în cauză;
- c) Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice;
- d) asociațiilor și fundațiilor legal constituite, cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural, conform statului lor de funcționare;
- e) instituțiilor publice locale cu atribuții în domeniu.

(2) Dosarul privind instituirea protecției legale cu titlul de reper al memoriei comunității este întocmit de autoritățile publice locale.

(3) Proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați să asigure accesul personalului de specialitate în vederea elaborării documentației necesare clasării. În cazul refuzului accesului pe proprietatea care face obiectul clasării, documentația de clasare se poate derula fără a conține toată evaluarea din punct de vedere cultural a întregului imobil, cu condiția ca elementele evaluate în baza informațiilor din teren și/sau documentare să întrunească criteriile de clasare. Evaluarea culturală a imobilului se poate completa ulterior clasării.

(4) Adoptarea sau respingerea proiectului de hotărâre a consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau, după caz, a consiliului local, de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității asupra unor bunuri imobile se comunică în scris proprietarului și titularilor altor drepturi reale asupra respectivelor bunuri imobile, precum și serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în termen de cel mult 15 de zile de la adoptarea sau respingerea sa.

Art. 210 Clasarea de urgență a monumentelor istorice, instituirea regimului juridic de reper al memoriei comunității, în procedură de urgență

(1) Clasarea de urgență este procedura excepțională prin care un bun imobil aflat în pericol iminent de distrugere sau de alterare fizică este clasat ca monument istoric, în vederea luării măsurilor urgente necesare pentru salvarea sa.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale de Ministerului Culturii declanșează procedura de clasare de urgență, din oficiu sau la solicitarea oricărei persoane interesate.

(3) Declanșarea procedurii de clasare de urgență se efectuează în maximum 3 zile, fie de la identificarea situației imobilului, pe baza notei de constatare elaborată de către delegatul serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, fie de la înregistrarea cererii motivate, însușite de experți atestați de Ministerul Culturii în domeniul protejării patrimoniului cultural imobil. În vederea declanșării procedurii de clasare de urgență, la nota de constatare, respectiv la cererea motivată, se anexează o argumentare sintetică a valorii culturale, conform prevederilor art. 204.

(4) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii comunică de îndată în scris proprietarului bunului imobil și titularilor altor drepturi reale asupra bunului respectiv declanșarea procedurii de clasare de urgență a bunului imobil și faptul că de la data comunicării declanșării procedurii de clasare de urgență până la finalizarea procedurii, imobilului i se aplică regimul juridic al monumentelor istorice.

(5) Împotriva declanșării sau nedeclanșării procedurii și a ordinului privind clasarea de urgență, respectiv a răspunsului motivat privind neclasarea de urgență, proprietarul bunului imobil în cauză poate depune contestații în termen de 30 de zile de la data comunicării; contestația se soluționează în baza propunerii comisiei pentru soluționarea contestațiilor prevăzută la art. 194, în termen de 30 de zile de la înregistrare.

(6) În cazul în care contestatarul nu este mulțumit de răspunsul primit, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

(7) Împotriva declanșării sau nedeclanșării procedurii și a ordinului privind clasarea de urgență, respectiv a răspunsului motivat privind neclasarea de urgență, persoanele pot solicita declanșarea procedurii au calitate procesuală activă și se pot adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

(8) Până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești rămase definitive, asupra bunului imobil în cauză se aplică regimul juridic al monumentelor istorice.

(9) La solicitarea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, respectiv a autorităților publice locale, proprietarii bunurilor imobile propuse pentru clasare de urgență vor transmite acestora documentele necesare derulării procedurii.

(10) Procedura de urgență este aplicabilă și instituirii regimului juridic de reper al memoriei comunității și se declanșează de către primarul localității pe raza administrativă a căreia se află bunul cultural imobil respectiv, în baza notei de constatare și fundamentare înaintate de personalul tehnic din subordine.

(11) La constatarea urgenței indicate la alin. (10), consiliul local se convoacă de îndată și se întrunește în ședință extraordinară, în termen de cel mult 7 zile de la data convocării.

Art. 211 Comunicarea și publicitatea declanșării procedurii de clasare, declasare și de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității

(1) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii au obligația de a comunica de îndată proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv, titularului altui drept real asupra bunului imobil declanșarea procedurii privind clasarea sau declasare.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii au obligația de a aduce la cunoștință publică declanșarea procedurii privind clasare sau declasare, prin publicarea comunicării pe pagina proprie de internet și la sediul propriu.

(3) De la data comunicării către proprietar sau către titularul altor drepturi reale a declanșării procedurii privind clasarea și până la publicarea ordinului privind clasarea sau până la comunicarea neclasării, după caz, dar nu mai mult de 12 luni, bunului imobil în cauză i se aplică regimul juridic al monumentelor istorice.

(4) Președintele consiliului județean sau, după caz, primarul are obligația de a comunica de îndată proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv titularului altui

drept real asupra bunului imobil inițierea hotărârii consiliului județean sau, după caz, local de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității.

(5) De la data comunicării către proprietar sau către titularul altor drepturi reale a inițierii hotărârii consiliului județean sau, după caz, local de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității și până la momentul adoptării sau al respingerii proiectului de hotărâre a consiliului județean sau local, dar nu mai mult de 6 luni, bunului cultural imobil în cauză i se aplică statutul de protecție prevăzut prin prezenta lege pentru imobilele cu regim juridic de reper al memoriei comunității.

(6) Inițierea hotărârii consiliului județean sau, după caz, local prevăzută la alin. (4) este adusă la cunoștință publică prin publicarea pe pagina de internet și la sediul consiliului județean sau, după caz, aparatului primarului.

(7) Comunicarea prevăzută la alin. (2) și (6) va cuprinde date de identificare a imobilului pentru care se declanșează procedura de instituire a protecției legale, cum ar fi adresa poștală, număr cadastral, coordonate geografice.

(8) Comunicarea prevăzută la alin. (2) și (6) va fi transmisă de către emitent autorităților de cadastru și publicitate imobiliară spre notare în Cartea funciară, în termen de 3 zile de la data declanșării procedurii de clasare sau instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității.

(9) Emitentul comunicării prevăzute la alin. (2) și (6) are obligația publicării rezultatului procedurii de clasare sau, după caz, de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității pe pagina proprie de internet și la sediu.

(10) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și autoritățile publice locale, după caz, comunică autorităților de cadastru și publicitate imobiliară rezultatul procedurii de clasare, respectiv al procedurii de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității, în termen de 3 zile de la finalizarea procedurii, în scopul notării sau, după caz, al radierii din Cartea funciară.

Art. 212 Comunicarea și contestarea rezultatelor procedurile de instituire a regimului legal de protecție

(1) Împotriva declanșării sau nedeclanșării procedurii și a ordinului privind clasarea și declasarea, respectiv a răspunsului motivat privind neclasarea și nedeclasarea, proprietarul bunului imobil în cauză poate depune contestații în termen de 30 de zile de la data comunicării; contestația se soluționează în baza propunerii comisiei pentru soluționarea contestațiilor prevăzută la art. 194, în termen de 30 de zile de la înregistrare.

(2) În cazul în care contestatarul nu este mulțumit de răspunsul primit, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

(3) Împotriva declanșării sau nedeclanșării procedurii și a ordinului privind clasarea și declasarea, respectiv a răspunsului motivat privind neclasarea și nedeclasarea, persoanele prevăzute la art. 206 alin. (1) au calitate procesuală activă și se pot adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

(4) Până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești rămase definitive, asupra bunului imobil în cauză se aplică regimul juridic al monumentelor istorice.

(5) De la data comunicării hotărârii privind neclasarea, regimul de monument istoric al bunului încetează, iar reluarea procedurii de clasare nu poate interveni înainte de 3 ani, în absența descoperirii unor elemente noi care să o justifice.

(6) Hotărârea consiliului județean sau, după caz, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local privind instituirea regimului juridic de reper al memoriei comunității sau privind respingerea propunerii de instituire a protecției legale poate fi atacată în contencios administrativ de către proprietarul bunului cultural imobil în cauză, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(7) În situația introducerii unei acțiuni în contencios administrativ împotriva adoptării proiectului de hotărâre a consiliului județean sau local, după caz, de instituire a regimului juridic de reper al memoriei comunității, până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, asupra bunului imobil în cauză se aplică regimul juridic al bunurilor imobile cu regim juridic de reper al memoriei comunității.

Art. 213 Publicitatea regimului legal de protecție

(1) Ordinul privind clasarea sau declasarea se publică, prin grija Ministerului Culturii, în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Calitatea de monument istoric a bunului imobil se comunică Autorității Naționale pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară, oficiilor și birourilor cadastrale competente teritorial, de către proprietari, administratori, titulari ai altor drepturi reale, serviciile publice deconcentrate pentru notarea în Cartea funciară, în termen de 3 de zile de la data publicării ordinului privind clasarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Regimul juridic de reper al memoriei comunității, cu obligațiile sale conexe, se notează în Cartea funciară și se înscrie în anexă la regulamentele de urbanism ale localității pe raza administrativă a căreia se află bunul imobil aparținând patrimoniului cultural național și se include în ulterior în actualizările periodice ale documentațiilor urbanistice obligatorii conform legii.

Art. 214 Obligația privind folosința monumentului istoric

(1) În termen de 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului privind clasarea, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii întocmesc și comunică proprietarului actul prin care sunt precizate condițiile și regulile de utilizare, exploatare și întreținere a bunului imobil în cauză, denumit „Obligația privind folosința monumentului istoric”, care însoțește actele constitutive sau translativ de drepturi reale asupra monumentului istoric, pe tot parcursul existenței bunului imobil în cauză și a regimului său legal de protecție.

(2) Metodologia de întocmire și conținutul Obligației privind folosința monumentului istoric se aprobă prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Obligația privind folosința monumentului istoric este sarcină constituită în folosul bunului imobil și se notează din oficiu, cu titlu gratuit, în Cartea funciară, de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în termen de 30 de zile de la data comunicării ei de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii.

(4) Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției iar, în situația în care aceasta nu există, Obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

(5) Reglementarea regimului obligațiilor aplicabile reperelor memoriei comunității se face în secțiuni distincte ale regulamentelor de urbanism ale unităților administrativ-teritoriale pe raza cărora se află bunurile patrimoniului cultural național respective; acestea se adoptă prin hotărârea consiliului local prin care se instituie protecția cu regim juridic de reper al memoriei comunității și sunt valabile pe tot parcursul existenței bunului imobil în cauză și a regimului său legal de protecție.

Art. 215 Declasarea monumentelor istorice

(1) În sensul prezentei legi, prin declasare se înțelege retragerea sau limitarea regimului de protecție legală urmată de radierea din Lista monumentelor istorice a unui bun imobil sau a unei părți din acesta, aprobată prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I și se menționează în Lista monumentelor istorice.

(2) În maximum 15 zile de la publicarea ordinului privind declasarea, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii comunică efectuarea radierii către proprietar, titularul dreptului de administrare sau către titularul altui drept real asupra monumentului istoric declasat, după caz.

(3) Procedura privind declasarea este declanșată din oficiu sau la cerere, în oricare dintre situațiile următoare:

- a)** descărcarea de sarcină arheologică, în cazul monumentelor istorice din patrimoniul arheologic, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie;
- b)** dispariția monumentului istoric;
- c)** distrugerea monumentului istoric;
- d)** deteriorarea gravă a monumentului istoric, care nu poate fi remediată prin operațiuni de conservare curativă și/sau restaurare.
- e)** constatarea pierderii calităților care au stat la baza clasării ca monument istoric a unui bun imobil.
- f)** invalidarea expertizei care a stat la baza clasării.

(4) Declasarea urmează aceeași cale procedurală ca cea prevăzută pentru clasare, de prezentul Cod și normele sale de aplicare.

Art. 216 Schimbarea încadrării în grupele valorice și categorii

Schimbarea încadrării în grupele valorice și categorii ale monumentelor istorice se realizează în cadrul procesului de evidență, prevăzut de prezentul Cod și normele metodologice sale de aplicare.

Art. 217 Îndreptarea erorilor materiale

(1) Erorile materiale din Lista monumentelor istorice pot fi îndreptate din oficiu sau în urma solicitării oricărei persoane interesate, în conformitate cu normele metodologice de inventariere și clasare a monumentelor istorice, aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Îndreptarea erorilor materiale prevăzute la alin. (1) se face potrivit propunerii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, pe baza referatelor de necesitate întocmite de Institutul Național al Patrimoniului și de serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii în a cărui competență teritorială se află respectivul monument istoric, însoțite de documente justificative.

(3) Prin îndreptarea erorilor materiale prevăzute la alin. (1), nu este permisă modificarea elementelor de fond cuprinse în dosarul de clasare sau de declasare.

Art. 218 Retragera regimului de juridic de reper al memoriei comunității

Retragerea totală sau parțială a regimului de juridic de reper al memoriei comunității se face prin hotărâre a consiliului județean, Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, după caz, urmând calea procedurală prevăzută pentru instituirea regimului de protecție.

Paragraful 2 Avize în baza documentațiilor cu caracter strategic și operațional, cât și referitoare la intervenții patrimoniului cultural imobil

Art. 219 Amenajarea teritoriului și urbanismul privind obiective de patrimoniu cultural

(1) Monumentele istorice cu zonele lor de protecție, zonele protejate, reperele memoriei comunității, definite potrivit prezentei legi, se evidențiază în planurile de amenajare a teritoriului și în planurile urbanistice ale unităților administrativ-teritoriale.

(2) Strategiile și planurile operaționale cu o componentă teritorială, inclusiv documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism, care se referă la obiective de patrimoniu cultural protejate se pot aproba numai pe baza avizului conform emis de către Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile sale deconcentrate, după caz.

(3) Documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism pot obține avizul de oportunitate emis de autoritățile publice competente numai pe baza avizului de principiu emis de către Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile sale deconcentrate, după caz.

Art. 220 Intervențiile asupra patrimoniului cultural național imobil

(1) Intervențiile asupra patrimoniului cultural național imobil se fac numai pe baza avizului conform emis de către Ministerul Culturii, direct sau prin serviciile sale deconcentrate, după caz.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

a) toate lucrările de cercetare, conservare, restaurare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajări peisagistice și de punere în valoare, care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice;

- b)** executarea de mulaje după componente ale monumentelor istorice;
 - c)** amplasarea definitivă sau temporară de împrejurimi, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;
 - d)** schimbări ale funcțiunii sau destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;
 - e)** strămutarea monumentelor istorice;
 - f)** amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.
- (3)** Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) se eliberează numai pe baza avizului prealabil conform al Ministerului Culturii, emis direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate, coroborat cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.
- (4)** În vederea autorizării intervențiilor prevăzute la alin. (2), avizul conform al Ministerului Culturii precede obținerea celorlalte avize prevăzute de legislația privind autorizarea lucrărilor și calitatea în construcții.
- (5)** Solicitățile de avize, precum și contestațiile, indiferent de grupa de clasare a monumentului istoric sau de competența de avizare, se depun la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii în a cărui rază teritorială se găsește imobilul la care acestea se referă și sunt formulate de către proprietarii, titularii de drepturi reale asupra imobilului sau împuterniciții acestora. Competența de avizare se determină în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
- (6)** Serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii verifică și analizează conținutul documentației, solicită eventuale completări necesare în conformitate cu prevederile legale în vigoare, elaborează un punct de vedere și, în funcție de competențele de avizare, introduce documentația în circuitul de analiză sau emite avizul, după caz.
- (7)** Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept, iar lucrările se suspendă.
- (8)** Avizul Ministerului Culturii pentru lucrări de construire de clădiri noi, fie izolate fie ca extensii ale unei clădiri existente pe un teren ce face parte dintr-un imobil asupra căruia a fost instituit regimul juridic de monument istoric se eliberează doar dacă proprietarul sau titularul de alte drepturi reale asupra acelui imobil face dovada unei stări satisfăcătoare de conservare a respectivului imobil clasat ca monument istoric ori a asigurării prin proiect tehnic a măsurilor de punere în siguranță, de conservare, consolidare sau restaurare a respectivului imobil clasat ca monument istoric.
- (9)** Starea de conservare satisfăcătoare a unui monument istoric, inclusiv în situațiile prevăzute la alin. (8), este atestată prin raport de expertiză întocmit de experți atestați de către Ministerul Culturii.
- (10)** Intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice se fac sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii, respectiv al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în condițiile legii.

(11) Intervențiile asupra parcurilor și grădinilor istorice care fac parte dintr-un monument istoric se efectuează în condițiile prevăzute la Titlul al IV-lea din prezentul Cod, referitoare la planul de peisaj.

Art. 221 Zona de protecție a monumentului istoric

(1) Pentru fiecare bun al patrimoniului cultural național imobil se instituie zona sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile bunului cultural protejat, după caz.

(2) Zona de protecție trebuie să asigure cel puțin:

a) perceperea vizuală optimă a bunului patrimoniului cultural național imobil în cadrul său istoric și cultural caracteristic;

b) diminuarea riscurilor de natură fizică sau chimică ce sunt asociate cu activitățile din vecinătatea bunului cultural imobil protejat;

c) asigurarea unui regim funcțional cât mai potrivit cadrului istoric și cultural ce a condus la protejarea respectivului bun cultural imobil.

(3) Delimitarea și instituirea zonei de protecție potrivit dispozițiilor alin. (1), se realizează, simultan cu acțiunea de protejare legală a bunului cultural imobil, prin actul de instituire a regimului legal de protecție, în condițiile prezentei legi și ale normelor ei de aplicare.

(4) În situația în care imobilul beneficiază de un regim juridic de protecție instituit anterior intrării în vigoare a prezentului cod și nu are stabilită o zonă de protecție potrivit dispozițiilor alin. (1), aceasta poate fi delimitată și instituită printr-un act juridic cu aceeași putere cu cel de instituire a respectivului regim juridic de protecție, potrivit prevederilor prezentului cod.

(5) Până la instituirea zonei de protecție potrivit dispozițiilor alin. (1), se instituie o zonă de protecție temporară, pe o fâșie lată de 100 m în intravilanul orașelor și municipiilor, 200 m în intravilanul comunelor și 500 m în extravilan, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul bunului imobil.

(6) Prin hotărâri ale consiliilor locale, autoritățile publice locale competente vor include de îndată în planurile urbanistice și în regulamentele aferente zonele de protecție delimitate conform alin. (2), prin introducerea de anexe la documentațiile scrise și desenate în vigoare, până la includerea ulterioară integrală a acestora în actualizările periodice legale ale documentațiilor de urbanism.

(7) În zona de protecție pot fi instituite sarcini de utilitate publică și reglementări speciale de construire sau de altă natură, prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.

(8) Zona de protecție a monumentului istoric se menționează și în Obligația privind folosința respectivului monument istoric.

Art. 222 Intervenții în zone de protecție, zone protejate și repere ale memoriei comunității

(1) Intervențiile prevăzute la art. 220 alin. (2), efectuate asupra bunurilor imobile care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție ale monumentelor istorice sau

în zone protejate, se autorizează în baza avizului conform al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, pe raza administrativă a căroră se află bunurile imobile respective sau, după caz, în baza avizului emis de către Ministerul Culturii, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(2) Intervențiile prevăzute la art. 220 alin. (2), efectuate asupra bunurilor imobile care nu sunt monumente istorice, dar asupra căroră a fost instituit regimul juridic de reper al memoriei comunității ori care se află în zone construite protejate, se autorizează în baza reglementărilor urbanistice speciale aplicabile lor, avizate conform de către Ministerul Culturii.

(3) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate, fără notificări, acorduri, avize sau care încalcă acordurile sau avizele de specialitate, în zonele prevăzute la alin. (1), personalul de control abilitat are dreptul să sisteze lucrările, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

(4) Protejarea și conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice rămase decopertate se fac, în condițiile legii, sub coordonarea instituției organizatoare a cercetării arheologice.

Art. 223 Expertiza privind evaluarea resursei culturale și Raportul privind impactul asupra patrimoniului cultural

(1) Avizul de principiu prevăzut la art. 219 alin. (3) și cel conform al Ministerului Culturii, prevăzut la art. 219 alin. (2) și art. 220, atunci când acesta se referă la monumente istorice va fi emis în baza documentație tehnice a proiectului de intervenție asupra monumentului istoric, în oricare dintre fazele de proiectare prevăzute de legislația în vigoare, doar dacă cererea de emitere a avizului are anexată expertiza privind resursa culturală, documentație întocmită de un expert atestat în domeniul patrimoniului cultural imobil. Pentru alte bunuri de patrimoniu cultural imobil decât monumentele istorice, expertiza privind resursa culturală poate fi solicitată pe parcursul procedurii de avizare în funcție de complexitatea proiectului. Expertiza privind resursa culturală este finanțată de beneficiarul avizului sau autoritatea publică locală.

(2) Expertiza privind evaluarea resursei culturale va cuprinde cel puțin:

a) datele istorice de evoluție, cu marcarea etapelor semnificative de dezvoltare sau de degradare ale bunului patrimoniului cultural imobil atunci când acestea nu există, sunt incomplete sau se dovedește că sunt eronate;

b) evaluarea în baza criteriilor de la art. 204 a bunului imobil și a componentelor acestuia;

c) identificarea justificată a părților de imobil sau a elementelor dispartate ale acestuia care:

1. nu pot fi transformate;

2. pot suferi transformări limitate, în condițiile tehnice în care aceste transformări nu ar altera siguranța sau caracterul general al bunului cultural imobil;

3. pot suferi transformări majore sau pot fi substituite ori chiar eliminate, în condițiile tehnice în care aceste transformări nu ar altera siguranța sau caracterul general al bunului cultural imobil;

4. trebuie eliminate, în considerarea caracterului lor nociv sau parazitar, în condițiile în care această eliminare nu este de natură a periclita siguranța imobilului.

d) identificarea impactului vizual și tehnic asupra vecinătăților imediate a intervențiilor propuse în proiectul supus avizării, în cadrul zonelor de protecție ale monumentelor istorice;

e) identificarea limitărilor generale de gabarit, de configurare a volumului sau de finisaj pe care intervențiile proiectate trebuie să le respecte, precum și a permisivităților de intervenție.

(3) Elaborarea expertizei privind evaluarea resursei culturale se finanțează de către beneficiarul avizului.

(4) Expertiza privind evaluarea resursei culturale realizate în vederea emiterii avizului de principiu prevăzut art. 219 alin. (3) se elaborează pentru întreaga unitate teritorială de referință / întregile unități teritoriale de referință în care se află imobilul/imobilele pentru care s-a depus documentația.

(5) Prin excepție de la prevederile alin. (1), dacă intervențiile propuse în proiectul supus avizării nu depășesc și nu contravin parametrilor prevăzuți de regulamentele zonelor de protecție ale monumentelor istorice prevăzute la art. 106 lit. h) avizate anterior de Ministerul Culturii, avizul privind intervențiile al Ministerului Culturii va fi emis pe baza unui raport simplificat întocmit de un expert atestat, prin care se certifică faptul că proiectul supus avizării este conform cu respectivele regulamente.

(6) În situațiile în care lucrările preconizate nu au fost executate și, pentru același bun al patrimoniului cultural național imobil, se depune un alt proiect spre avizare, în sensul art. 220, studiul prevăzut la alin. (1) poate fi reevaluat în forma sa avizată anterior pentru componentele sale menționate la alin. (2), lit. a)-c), în termen de 5 ani de la prima sa înregistrare.

(7) Avizul conform al Ministerului Culturii, prevăzut la art. 219 alin. (1) și 220 alin. (2), lit. a), lit. e) și f) va fi emis cu luarea în considerare a raportului privind impactul asupra patrimoniului cultural.

(8) Raportul privind impactul asupra patrimoniului cultural, realizat de către elaboratorul documentației, va cuprinde cel puțin expertiza privind evaluarea resursei culturale, precum și un rezumat al documentației supuse avizării, o descriere a eventualelor efecte semnificative ale implementării documentației asupra patrimoniului cultural, precizarea măsurilor vizate pentru evitarea, prevenirea ori reducerea și, dacă este posibil, compensarea efectelor negative semnificative asupra patrimoniului cultural, o descriere a alternativelor examinate și o expunere a principalelor motive care stau la baza alegerii, ținând seama de efectele proiectului asupra patrimoniului cultural. Raportul este însoțit de o prezentare netehnică informațiilor conținute în acesta.

Art. 224 Avizarea dispozițiilor de șantier

(1) Pentru intervențiile asupra monumentelor istorice, avizul conform al Ministerului Culturii pe baza căruia un proiect a fost autorizat și pus în execuție, orice dispoziție de

șantier din cursul lucrărilor necesară urmare a descoperirii unor elemente purtătoare de valoare culturală sau prin care se modifică proiectul autorizat, va fi pusă în execuție cu avizul Ministerului Culturii sau al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia, după caz.

(2) Avizul prevăzut la alin. (1) este emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii în mod prealabil intervenției din dispoziția de șantier.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), în situații de urgență constatate prin note ale expertului atestat de Ministerul Culturii, când elementele purtătoare de valoare culturală sunt în pericol prin inacțiune, se vor lua măsurile necesare, de regulă reversibile, pentru punerea în siguranță, iar dispozițiile de șantier vor fi supuse avizării Ministerului Culturii, respectiv serviciilor publice deconcentrate, în termen de cel mult 10 de zile de la luarea acestora.

(4) Proiectantul are obligația să notifice de îndată serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii despre necesitatea emiterii dispoziției de șantier; răspunsul serviciului public deconcentrat va fi transmis proiectantului în termen de 30 zile calendaristice de la data înregistrării notificării.

Art. 225 Garanția asupra lucrărilor de restaurare a bunurilor imobile din patrimoniul cultural național

(1) Lucrările de restaurare integrală sau parțială a bunurilor imobile ce fac parte din patrimoniul cultural național se consideră finalizate după semnarea procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor și eliberarea Certificatului de garanție a restaurării.

(2) Certificatul de garanție a restaurării este întocmit în trei exemplare, de către executant și semnat de reprezentantul serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii competent teritorial, beneficiarul restaurării, reprezentantul autorității publice locale, responsabilul de lucrare și reprezentantul agentului economic care a efectuat lucrarea. Câte un exemplar al Certificatului de garanție a restaurării se pune la dispoziția serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și beneficiarului lucrării.

(3) Certificatul de garanție a restaurării se referă la soluțiile tehnice și lucrările executate de restaurator, recomandările pentru întreținere și termenul de garanție distinct pentru fiecare tip de lucrare.

(4) Garanția lucrărilor de restaurare acoperă exclusiv calitatea lucrărilor asigurată de executant și nu acoperă degradările provocate de fenomene naturale extreme, tulburări sociale violente sau încălcarea nejustificată a recomandărilor de întreținere înscrise în Certificatul de garanție a restaurării.

(5) Garanția lucrărilor de restaurare curge din momentul semnării Certificatului de garanție a restaurării și nu poate fi mai mică de 10 ani.

(6) Perioada de garanție poate înceta înaintea termenului stabilit în situația executării unor noi intervenții ce afectează lucrările de restaurare garantate.

(7) Expertul restaurator responsabil de lucrare răspunde civil, contravențional sau penal pentru degradările monumentului rezultate din calitatea de execuție a lucrărilor, pe întreaga perioadă a garanției.

(8) Agentul economic ce a efectuat intervenția asupra unui monument istoric răspunde civil, contravențional sau penal pentru degradările respectivului monument istoric rezultate

din calitatea de execuție a lucrărilor, pe întreaga perioadă a garanției și suportă material și financiar costurile aferente readucerii monumentului istoric la starea de conservare garantată, stabilind un nou termen de garanție.

(9) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii urmăresc evoluția în timp a stării de conservare a monumentelor istorice restaurate, parțial sau integral și sesizează Comisia Zonală a Monumentelor Istorice sau Comisia Națională a Monumentelor Istorice, după caz, atunci când constată degradări imputabile garanției.

(10) Președintele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau al Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice astfel sesizată este obligat să delege un expert atestat care efectuează controlul și întocmește raportul de constatare și recomandările privind măsurile tehnice de remediere.

(11) Costurile aferente expertizei prevăzute la alin. (10) sunt suportate de serviciul public deconcentrat care a formulat sesizarea și sunt deductibile, în caz de confirmare a aspectelor sesizate, din bugetul agentului economic responsabil pentru restaurare.

(12) Recuperarea creanțelor prevăzute la alin. (10) revine organelor fiscale competente teritorial, la solicitarea serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, pe baza dovezii de plată a expertizei și a Raportului de constatare.

Art. 226 Obligațiile proprietarilor și titularilor altor drepturi reale asupra bunurilor din patrimoniul cultural național imobil

(1) În scopul protejării bunurilor patrimoniului cultural național imobil, proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra acestora sunt obligați:

a) să întrețină, să folosească și să exploateze bunurile imobile cu respectarea prevederilor prezentei legi și a normelor metodologice de aplicare ale acesteia; să respecte prevederile Obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 214, după caz;

b) să asigure paza, integritatea și protecția bunurilor imobile, să ia măsuri pentru prevenirea și stingerea incendiilor, să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, reparații curente și de întreținere a acestora în condițiile legii;

c) să înștiințeze de urgență, în scris, serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, precum și primarul orașului ori al comunei pe raza administrativă a căroră se găsește imobilul respectiv, despre orice modificări sau degradări a stării fizice a bunurilor patrimoniului cultural național imobil deținute;

d) să înștiințeze de urgență, în scris, serviciul deconcentrat al Ministerului Culturii, precum și primarul orașului ori al comunei respective pe raza administrativă a căroră se găsește imobilul despre descoperirea întâmplătoare a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;

e) să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de către Ministerul Culturii sau de către serviciile sale publice deconcentrate, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a bunurilor patrimoniului cultural național imobil și pentru operațiunile de evidență;

- f)** să depună solicitările de avize, precum și contestațiile însoțite de documentația întocmită potrivit prevederilor legale, indiferent de grupa de clasare a monumentului istoric sau de competența de avizare, la serviciul public deconcentrat al Ministerului în a cărui rază teritorială se găsește imobilul la care acestea se referă;
- g)** să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute de prezentul Cod;
- h)** să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către personal tehnic calificat și atestat în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;
- i)** să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor prezentei legi;
- j)** să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra bunurilor patrimoniului cultural național imobil pe care le dețin, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile prezentei legi;
- k)** să permită montarea și să întrețină însemnul distinctiv care marchează calitatea de monument istoric sau de reper al memoriei comunității a bunului imobil, a imobilului și, după caz, a însemnului distinctiv care atestă înscrierea în Lista patrimoniului mondial, a scutului albastru, a mărcii patrimoniului european sau a altor însemne prevăzute de convențiile internaționale în materie;
- l)** să asigure condiții corespunzătoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere și de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;
- m)** să comunice serviciului deconcentrat al Ministerului Culturii orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale asupra monumentelor istorice, după caz.
- (2)** Pentru situațiile de lucrări prevăzute de alin. (1), lit. e), care au un caracter invaziv, personalul desemnat să efectueze lucrările de cercetare respective are obligația ca la încheierea investigațiilor să aducă bunul patrimoniului cultural național imobil în cauză la situația sa de la momentul anterior începerii lucrărilor de cercetare respective.
- (3)** Pentru executarea lucrărilor de cercetare cu caracter invaziv prevăzute la alin. (1), lit. e), înainte de începerea lucrărilor pentru care se instituie obligația prevăzută de alin. (2), este obligatorie consemnarea stării bunului imobil într-un proces-verbal cu documentare fotografică anexată, asumat prin semnătură de către proprietarul bunului patrimoniului cultural național imobil respectiv.
- (4)** În cazul în care, obligațiile prevăzute la alin. (2) nu sunt îndeplinite, pe baza procesului-verbal indicat la alin. (3), proprietarii bunului patrimoniului cultural național imobil respectiv au dreptul la o justă despăgubire, achitată de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea, în termen de 60 de zile de la constatarea pagubelor.

Art. 227 Adaptarea proiectelor de investiții în scopul protejării descoperirilor fortuite

(1) În cazul în care, pe parcursul unor lucrări de investiții autorizate se fac descoperiri cu semnificație arheologică, arhitecturală sau artistică, după oprirea lucrărilor prevăzută de lege, la solicitarea Ministerului Culturii sau a serviciilor sale deconcentrate, pe baza propunerii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale și/sau a Comisiei Naționale de Arheologie, beneficiarii și proiectanții lucrărilor autorizate au obligația să adapteze și finanțeze intervenția a încorpora, după caz, descoperirile fortuite respective;

(2) În siturile arheologice, beneficiarii și proiectanții lucrărilor de investiții autorizate trebuie, din faza studiilor de fezabilitate, să prevadă rezerve de timp și de resurse financiare pentru situațiile indicate la alin. (1).

Paragraful 3 Alte măsuri de protecție specifice

Art. 228 Semnalizarea patrimoniului cultural imobil

(1) Calitatea de monument istoric, cea de reper al memoriei comunității izolat ori ca zonă construită protejată sau de localitate istorică se marchează printr-un însemn distinctiv amplasat de reprezentanții primăriilor, pe bunul patrimoniului cultural național imobil respectiv, la intrarea în zona construită protejată sau în localitatea istorică, după caz, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Costul însemnelor distinctive se suportă de către autoritățile publice locale.

Art. 229 Afișajul pe clădirile monument istoric și în zonele de protecție a acestora

(1) Este interzisă afișarea publicitară sau electorală de orice formă pe clădirile monument istoric și în zonele lor de protecție.

(2) Prin excepție de la interdicția prevăzută la alin. (1), este permis:

a) afișajul privind indicarea activităților comerciale sau non-profit care se derulează în clădiri clasate ca monument istoric sau în alte clădiri din zona de protecție a unui monument istoric, cu respectarea următoarelor condiții:

1. în proximitatea acestora, fără a depăși suprafața de 2 metri pătrați de afișaj pentru fiecare clădire;

2. pe fațada acestora, fără a depăși suprafața de 1 metru pătrat de afișaj pentru fiecare clădire și fără a obtura elementele de decor ale clădirilor respective.

b) afișajul privind indicarea activităților culturale care se derulează în clădirile clasate ca monument istoric sau în alte clădiri din zona de protecție a unui monument istoric, cu respectarea următoarelor condiții:

1. în proximitatea acestora, fără a depăși suprafața de 6 metri pătrați de afișaj pentru fiecare clădire;

2. pe fațada acestora, fără a depăși suprafața de 1 metru pătrat de afișaj pentru fiecare clădire și fără a obtura elementele de decor ale clădirilor respective.

(3) Atunci când se desfășoară lucrări autorizate de consolidare-restaurare a monumentelor istorice este permisă afișarea publicitară pe elementele de organizare de șantier, strict pentru perioada de șantier autorizată.

Capitolul II – Arheologie

Secțiunea 1 - Cadrul general și definiții specifice

Paragraful 1 - Definiții specifice

Art. 230 Protejarea patrimoniului arheologic

(1) Prin protejarea patrimoniului arheologic se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice, financiar-fiscale, juridice care urmăresc păstrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la clasarea bunurilor respective ori până la finalizarea cercetării arheologice, prin instituirea de obligații în sarcina proprietarilor, administratorilor sau titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care conțin ori au conținut bunurile de patrimoniu arheologic respective, precum și prin reglementarea sau interzicerea oricăror activități umane, inclusiv a celor autorizate anterior.

(2) Măsurile privind protejarea patrimoniului arheologic, prevăzute la alin. (1), pot fi instituite:

a) temporar – pe o perioadă determinată, necesară cercetării vestigiilor arheologice, inclusiv a celor evidențiate în mod întâmplător, și înregistrării informațiilor de referință asupra acestora;

b) permanent - prin instituirea statutului legal de protecție a vestigiilor arheologice, prin clasarea ca monument istoric, înregistrarea în Repertoriul arheologic național și/sau înregistrarea în Lista siturilor arheologice, după caz.

(3) În conformitate cu prevederile constituționale și ale legislației privind proprietatea publică, patrimoniul arheologic, are regimul bogățiilor de interes public ale solului, subsolului și este proprietate publică indiferent de regimul juridic de proprietate al terenului unde s-ar afla acele bunuri și fără a afecta acest regim juridic de proprietate al terenului respectiv.

Art. 231 Definiții specifice

(1) Patrimoniul arheologic reprezintă ansamblul bunurilor culturale constituit din vestigii - bunuri mobile și imobile și alte urme ale existenței umanității, inclusiv contextul acestora -, a căror studiere realizată preponderent prin cercetări și descoperiri arheologice, permite reconstituirea istoriei umanității și a interacțiunii ei cu mediul înconjurător.

(2) Patrimoniul arheologic se subscie regimurilor juridice ale patrimoniului cultural mobil sau imobil, nefiind o categorie juridică aparte.

(3) Patrimoniul arheologic cuprinde:

a) situri arheologice - totalitatea vestigiilor arheologice dintr-un perimetru, identificate și identificabile la suprafața solului, în sol, subsol și în mediul subacvatic, prin care se recunoaște și se definește activitatea umană în diferite epoci trecute ale evoluției sale. Siturile arheologice se înscriu în Repertoriul Arheologic Național și pot fi clasate în Lista Monumentelor Istorice. Siturile arheologice delimitate prin coordonate în sistem de proiecție

stereografic și se includ Lista siturilor arheologice delimitate prin coordonate în sistem de proiecție stereografic și în cadrul documentațiilor de amenajarea teritoriului și urbanism. Siturile arheologice beneficiază de protecția acordată zonelor protejate, precum și de măsurile specifice de protecție prevăzute de prezentul cod.

b) bunuri mobile arheologice - artefacte sau ecofacte, în contextul arheologic în care au fost descoperite; bunurilor arheologice mobile li se aplică regimul de protecție a bunurilor culturale mobile prevăzut la Titlul al V-lea din prezentul Cod.

(4) Prin „sit arheologic de interes prioritar” se înțelege situl arheologic a cărui cercetare științifică, conservare și punere în valoare sunt de importanță excepțională pentru istoria și cultura națională, prin măturile materiale, bunurile mobile sau imobile care fac parte ori sunt propuse a face parte din categoria „Tezaur” a patrimoniului cultural național mobil sau, după caz, din categoria bunurilor culturale imobile incluse în Lista patrimoniului mondial; siturile arheologice de interes prioritar se stabilesc prin ordin al ministrului culturii și se înscriu în Lista siturilor arheologice de interes prioritar.

(5) Prin „zonă cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător” se înțelege terenul în care existența unor bunuri din patrimoniul arheologic s-a evidențiat în mod neprevăzut, ca urmare a:

a) acțiunilor umane, altele decât cercetarea arheologică, cum ar fi: lucrări de construcții, lucrări de prospecțiuni geologice, inclusiv teledetecție, lucrări agricole, precum și alte tipuri de lucrări, cercetări și intervenții efectuate suprateran, subteran sau subacvatic;

b) acțiunilor factorilor naturali, cum ar fi: seisme, alunecări de teren, inundații, eroziunea solului și altele.

Paragraful 2 Cercetarea arheologică

Art. 232 Cercetarea arheologică

(1) Prin cercetare arheologică se înțelege activitatea științifică definită ca ramură specializată a științei istorice, având ca obiect prospectarea, identificarea, decopertarea prin săpături arheologice, investigarea, înregistrarea, colectarea patrimoniului arheologic și interpretarea vestigiilor materiale din trecutul istoric al omenirii.

(2) Cercetarea arheologică se realizează în conformitate cu prevederile prezentului Cod și cu Regulamentul săpăturilor arheologice aprobat prin ordin al ministrului culturii, sub coordonarea unui responsabil științific, arheolog atestat ca expert de Ministerul Culturii, pe baza unui proiect de cercetare la propunerea Comisiei Națională de Arheologie și a autorizației de cercetare arheologică emise de Ministerul Culturii.

(3) Cercetarea arheologică sistematică – cercetare arheologică de întindere și lungă durată, realizată în baza unui proiect de cercetare, care are ca scop identificarea, decopertarea, inventarierea bunurilor culturale descoperite, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului arheologic;

(4) Cercetarea arheologică poate cuprinde următoarele etape:

a) cercetarea arheologică preventivă – cercetare arheologică ce are ca obiectiv identificarea, conservarea și salvagardarea, prin cercetare științifică, a bunurilor din

patrimoniul arheologic afectate sau susceptibile de a fi afectate de lucrări supraterrane, subterane sau subacvatice; cercetarea arheologică preventivă se efectuează:

1. în zone în care au loc lucrări de construire, modificare, extindere sau reparare privind căi de comunicație, dotări tehnico-edilitare, inclusiv subterane și subacvatice, excavări, exploatare de cariere, construcția de rețele magistrale, amenajări pentru îmbunătățiri funciare, rețele de telecomunicații, amplasarea de relee și antene de telecomunicații, lucrări de cercetare și de prospectare a terenurilor - foraje și excavări - necesare în vederea efectuării studiilor geotehnice, amplasarea balastierelor și a sondelor de gaze și petrol, precum și orice alte lucrări care afectează suprafața solului și subsolul, indiferent dacă se execută în intravilanul sau extravilanul localităților și indiferent de forma de proprietate a terenului;

2. în zonele în care au loc lucrări de restaurare parțială sau totală a monumentelor istorice, desfășurate potrivit legislației în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice;

3. în zonele în care s-au făcut descoperiri arheologice întâmplătoare sau descoperiri prin braconaj arheologic.

b) supravegherea arheologică este o etapă a cercetării arheologice ce are ca obiectiv monitorizarea posibilității de identificare sau descoperire a unor bunuri din patrimoniul arheologic și se desfășoară concomitent cu alte lucrări de teren care nu au caracter arheologic într-una din următoarele situații:

1. în afara siturilor arheologice;

2. în situri arheologice, când condițiile tehnice nu permit realizarea cercetării arheologice preventive;

c) diagnosticul arheologic este o etapă incipientă a cercetării arheologice, efectuată în teren, care servește la determinarea prezenței, respectiv absenței bunurilor arheologice și, după caz, a necesității sau a lipsei necesității continuării cercetării arheologice prin alte etape.

(5) Diagnosticul arheologic este obligatoriu la realizarea Studiilor de fezabilitate (SF) și a Documentației de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI). Realizarea de sondaje în cadrul etapei diagnosticului este obligatorie, cu excepția anumitor tipuri de investiții identificate în legislația principală sau atunci când nu există acordul titularului investiției, acesta asumându-și riscurile asociate modificării investiției în vederea protejării patrimoniului cultural și întârzierile în finalizarea investiției.

(6) Raportul de diagnostic arheologic este studiu de fundamentare în vederea elaborării documentațiilor de urbanism care se referă la situri arheologice. Raportul de cercetare arheologică preventivă este parte integrantă a etapei de avizare a documentației pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții.

(7) Ministerul Culturii, respectiv, serviciile publice deconcentrate ale acestuia, la propunerea Comisiei Naționale de Arheologie, urmare a analizei de către aceasta a raportului de diagnostic, la faza Studiu de fezabilitate sau Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv a raportului de cercetare arheologică preventivă, anterior fazei de executare a lucrărilor, stabilește după caz:

1. acordarea avizului fără condiții;

2. necesitatea completării diagnosticului;

3. necesitatea efectuării cercetării arheologice preventive pe anumite perimetre;
4. activități de supraveghere arheologică pe întreaga durată a lucrărilor de intervenție asupra subsolului și/sau solului;
5. modificarea proiectului pentru protejarea patrimoniului arheologic.

În eventualitatea descoperirii unor bunuri arheologice, autorizația de construire se suspendă temporar, în vederea efectuării cercetării arheologice preventive.

Art. 233 Prevederi speciale privind cercetarea patrimoniului arheologic subacvatic

- (1) Patrimoniul arheologic subacvatic face obiectul exclusiv al proprietății publice a statului român, dacă prevederile internaționale nu prevăd altfel.
- (2) Conservarea in situ a patrimoniului cultural subacvatic va fi considerată ca fiind prima opțiune înainte de autorizarea sau de întreprinderea oricărui fel de intervenție asupra patrimoniului cultural subacvatic.
- (3) În cercetarea arheologică a patrimoniului cultural subacvatic se vor utiliza tehnici și metode de prospectare și cercetare non invazive și non destructive. Dacă excavarea sau recuperarea bunurilor culturale se dovedesc necesare în scopuri de cercetare științifică sau de protecție definitivă a patrimoniului cultural subacvatic, trebuie să fie utilizate metodele și tehnicile cele mai puțin distructive și să fie favorizată conservarea vestigiilor cu asigurarea finanțării în prealabil a elaborării studiilor necesare, lucrărilor de excavare, recuperare și a condițiilor de conservare.
- (4) Manualul UNESCO pentru activitățile întreprinse asupra patrimoniului cultural subacvatic va fi utilizat ca referință pentru toate categoriile de intervenții asupra bunurilor culturale subacvatice.
- (5) Procedurile privind cercetarea arheologică a bunurilor culturale subacvatice sunt reglementate distinct, prin norme specifice.

Art. 234 Instituții organizatoare de șantier arheologic

Instituțiile organizatoare de șantier arheologic sau coordonatoare ale cercetărilor arheologice sunt acele instituții publice, de profil muzeal, care au între atribuții cercetarea arheologică, sau instituțiile de învățământ superior ale căror proiecte de cercetare arheologică au fost aprobate în prealabil de către Comisia Națională de Arheologie, care au calitatea de proprietar, administrator ori titular al altor drepturi reale asupra terenului pe care se află situl arheologic sau care este solicitată să efectueze cercetarea arheologică pe terenuri aferente unor obiective investiționale, în baza unui contract.

Art. 235 Raportul de cercetare arheologică

- (1) Cercetarea arheologică se finalizează cu raportul de cercetare specific fiecărei etape a cercetării, document ce conține datele privind justificarea metodei și tehnicilor folosite, a resurselor utilizate, informațiile specifice geospațiale ale terenului supus cercetării, rezultatele cercetării și, după caz, măsuri necesare a se institui asupra terenului respectiv și care este

întocmit și transmis de către instituția organizatoare a cercetării arheologice serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii transmit spre aprobare Comisiei Naționale de Arheologie rapoartele de cercetare arheologică.

(3) Raportul de cercetare arheologică include, după caz, propuneri privind:

- a)** posibilitatea emiterii avizului favorabil fără condiții;
- b)** condițiile care s-ar impune în vederea avizării investiției;
- c)** interzicerea construirii cu localizarea exactă a zonelor supuse interdicției;
- d)** schimbarea parțială sau totală a amplasamentului investiției;
- e)** modificarea proiectului tehnic al investiției în vederea realizării protecției și/sau a integrării patrimoniului arheologic descoperit în dezvoltarea propusă;
- f)** descărcarea de sarcină arheologică;
- g)** delimitarea topografică a suprafeței cercetate;
- h)** oportunitatea clasării ca monument istoric a obiectivului cercetat sau a instituirii asupra lui a regimului juridic de reper al memoriei comunității;
- i)** propunerea de înscriere sau, după caz, de eliminare a obiectivului cercetat din Repertoriul arheologic național;
- j)** precizarea scopurilor următoarelor etape ale cercetării arheologice;
- k)** necesitatea completării raportului;
- l)** necesitatea efectuării cercetării arheologice preventive în anumite perimetre;
- m)** activități de supraveghere arheologică pe întreaga durată a lucrărilor de intervenție asupra subsolului și/sau solului.

(4) În cazul cercetărilor arheologice sistematice finanțate sau cofinanțate din bugete publice, coordonatorul științific al respectivelor cercetări are obligația de a preda Ministerului Culturii, în termenul prevăzut prin acordul de finanțare, raportul de cercetare arheologică sistematică, în formă publicabilă pentru Cronică Cercetărilor Arheologice;

(5) Toate rapoartele de cercetare arheologică se arhivează primar de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și se trimit anual Institutului Național al Patrimoniului în vederea arhivării definitive și a actualizării datelor publice ale Repertoriului arheologic național.

Art. 236 Autorizarea cercetărilor arheologice

(1) Cercetarea arheologică se efectuează pe baza autorizației emise de Ministerul Culturii, cu valabilitate pe toată durata cercetării specificate în proiectul de cercetare arheologică, și în conformitate cu aceasta, în condițiile prezentului Cod și ale normelor sale de aplicare.

(2) Autorizațiile pentru cercetări arheologice sunt emise de Ministerul Culturii pe baza unui proiect de cercetare arheologică elaborat în conformitate cu prevederile prezentului Cod și ale normelor sale de aplicare, aprobat de Comisia Națională de Arheologie.

(3) Autorizația pentru cercetare arheologică poate fi acordată pentru una sau mai multe etape ale cercetării arheologice.

(4) Autorizația pentru cercetare arheologică cuprinde în mod obligatoriu următoarele date, sub sancțiunea nulității:

a) tipul de cercetare arheologică și etapele autorizate ale cercetării;

b) instituția organizatoare și instituțiile participante la cercetare;

c) responsabilul științific.

(5) Cercetarea arheologică este realizată de instituțiile publice de profil muzeal, de cercetare sau de învățământ superior, prin arheologi atestați de Ministerul Culturii..

(6) În execuția lucrărilor de săpătură pentru cercetările arheologice se poate folosi personal neatestat sau necalificat, sub condiția supravegherii lui permanente de către arheologi atestați.

(7) Autorizațiile pentru cercetări arheologice sunt valabile pe toată perioadă desfășurării proiectului de cercetare arheologică autorizat.

Art. 237 Finanțarea cercetării arheologice sistematice

(1) Ministerului Culturii aprobă Programul Național de Finanțare a Cercetării Arheologice finanțat din Fondul pentru patrimoniul cultural.

(2) Înscrierea în programul prevăzut la alin. (1) se face prin concurs de proiecte la propunerea unui comitet de selecție format din arheologi experți numiți prin ordin al ministrului culturii.

(3) Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor respecta cu strictețe principiile confidențialității, obiectivității, transparenței și concurenței loiale.

(4) Membrii comitetului de selecție nu pot fi responsabil de șantier sau membru în colectivul șantierelor arheologice care solicită finanțare în cadrul programului prevăzut la alin. (1).

(5) Normele metodologice privind elaborarea și derularea a programului prevăzut la alin. (1) se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

Art. 238 Descărcarea de sarcină arheologică

(1) Descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că cercetarea arheologică a fost încheiată definitiv pe un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic.

(2) Certificatul de descărcare de sarcină arheologică este actul emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, prin care se atestă finalizarea cercetării arheologice.

(3) Certificatele de descărcare de sarcină arheologică emise în lipsa aprobării prealabile a Comisiei Naționale de Arheologie sunt nule de drept.

(4) În cazul proiectelor de infrastructură de transport de interes național, prin exceptare de la prevederile alin. (1) și (2), certificatul de descărcare de sarcină arheologică se poate emite etapizat.

(5) Certificatul de descărcare de sarcină arheologică este trimis în copie, de către emitent, direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii, în termen de 10 zile de la data eliberării.

(6) Ministerul Culturii organizează, actualizează și publică evidența centralizată a certificatelor de descărcare de sarcină arheologică prin intermediul Repertoriului arheologic național.

Art. 239 Descoperirile arheologice

(1) Prin descoperire arheologică se înțelege evidențierea, prin intermediul cercetărilor arheologice autorizate de Ministerul Culturii, a vestigiilor, obiectelor și a urmelor manifestărilor umane, care constituie mărturii ale epocilor și civilizațiilor preistorice, protoistorice, antice, medieval și premoderne sau care pot contribui la mai buna cunoaștere a unor epoci mai recente și care constituie patrimoniul arheologic.

(2) Prin descoperire întâmplătoare se înțelege evidențierea neintenționată de bunuri de patrimoniu arheologic, ca urmare a acțiunii factorilor naturali - seisme, alunecări de teren, inundații, desecări, eroziunea solului etc. - sau a acțiunilor umane - lucrări de construcții, lucrări de prospecțiuni geologice, lucrări de forare, lucrări agricole, lucrări de deminare, precum și alte tipuri de lucrări, cercetări și intervenții efectuate subteran sau subacvatic -, altele decât cercetarea arheologică; descoperirea neintenționată, în timpul cercetărilor arheologice, de bunuri de patrimoniu arheologic de către arheologi, alți specialiști și sau personal necalificat, indiferent dacă acestea se desfășoară în situri arheologice sau în afara acestora, nu poate fi asimilată descoperirii întâmplătoare

(3) Sunt descoperiri arheologice efectuate prin activități de braconaj arheologic acele bunuri din patrimoniul arheologic care sunt evidențiate și prelevate prin orice mijloace din siturile arheologice de către persoane neatestate de Ministerul Culturii și în absența autorizației de cercetare arheologică emisă de Ministerul Culturii, cu scopul însușirii sau valorificării ilegite a unor astfel de bunuri.

(4) În cazul descoperirii întâmplătoare de bunuri din patrimoniul arheologic, realizate în cadrul unor lucrări de construire, autorizarea de construire se suspendă de drept din momentul descoperirii acestora sau, după caz, primarul unității administrativ-teritoriale dispune întreruperea oricărei alte activități, până la finalizarea cercetării arheologice.

Art. 240 Zone cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător

(1) Descoperirile întâmplătoare se anunță în termen de cel mult de 24 ore autorităților publice locale de către persoana descoperitoare, proprietarul ori titularul dreptului de administrare a terenului în cauză.

(2) Autoritățile publice locale și organele de poliție au obligația să asigure paza locului descoperirii arheologice întâmplătoare, până la inițierea cercetărilor arheologice preventive.

(3) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii iau de îndată măsurile necesare pentru delimitarea zonei cu descoperiri arheologice întâmplătoare ca perimetru de protecție temporară a terenurilor unde s-au făcut descoperiri arheologice întâmplătoare și comunică, în scris, proprietarului terenului obligațiile legale care îi revin potrivit prezentei legi.

(4) Zona cu descoperiri arheologice întâmplătoare se delimitează ca perimetru de protecție în jurul locului descoperirii, căruia i se aplică temporar regimul de monument istoric, astfel:

a) pe toată suprafața terenului care face obiectul autorizării lucrărilor de construire în urma cărora s-a făcut respectiva descoperire;

b) pe o rază de 50 de metri față de locul descoperirii, în cazul în care descoperirea s-a făcut ca urmare a lucrărilor agricole sau a altor activități care nu necesită autorizație de construire;

c) pe toată suprafața terenului afectat de acțiunea factorilor naturali care au evidențiat bunuri culturale de interes arheologic.

(5) Măsurile prevăzute la alin. (3) și (4) se aduc la cunoștință publică prin comunicare pe pagina de internet a serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, și prin afișare la sediul acestuia.

(6) Protecția prevăzută la alin. (3) se instituie pentru o perioadă de până la 12 luni, în vederea efectuării de cercetări arheologice și stabilirii regimului de protecție definitiv al zonei. Acest termen poate fi prelungit numai în situații excepționale, cu avizul prealabil al Comisiei Naționale de Arheologie, pe baza unui raport de expertiză elaborat de arheologul coordonator al cercetării arheologice.

(7) Proprietarul terenului pe care este delimitată zona cu descoperiri arheologice întâmplătoare are obligația să permită accesul persoanelor autorizate pentru efectuarea de cercetări arheologice, având dreptul la o compensare a daunelor astfel produse în ceea ce privește producția agricolă sau alte activități generatoare de venit desfășurate pe respectivul teren.

(8) În cazul descoperirii întâmplătoare de bunuri culturale de interes arheologic, Comisia Națională de Arheologie aprobă în regim de urgență solicitarea pentru emiterea autorizației pentru cercetare arheologică preventivă, conform normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii. În termen de 10 zile calendaristice de la inițierea cercetării arheologice preventive, arheologul responsabil cu aceasta întocmește raport preliminar de cercetare arheologică pe care îl înaintează serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii pe a cărui rază teritorială a survenit descoperirea, în scopul stabilirii măsurilor necesare pentru salvagardarea bunurilor de patrimoniu arheologic și, după caz, a extinderii cercetărilor arheologice și elaborarea unui proiect de cercetare subsecvent.

(9) În vederea protejării bunurilor culturale din sol, subsol și mediul subacvatic la momentul efectuării descoperirii întâmplătoare, autorul acesteia întrerupe orice activitate asupra solului, subsolului și mediului subacvatic limitându-se la prelevarea primului obiect de patrimoniu cultural descoperit întâmplător. Descoperitorul indică locul descoperirii primarului unității administrativ-teritoriale și serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii în a căror rază a fost făcută descoperirea, pentru organizarea pazei și monitorizarea zonei respective și contactarea unei instituții publice autorizate de profil muzeal în vederea efectuării cercetării arheologice și delimitării sitului arheologic potrivit prevederilor legale.

(10) Instituția publică de profil muzeal care acceptă să efectueze cercetarea arheologică și să delimiteze situl arheologic, duce la îndeplinire aceste două obligații în termen de 30 de zile de la contactare și ia în custodie bunul mobil descoperit întâmplător și bunurile mobile din depozitul arheologic asociat acestuia.

(11) În cazul în care instituția publică de profil muzeal nu poate duce la îndeplinire obligațiile prevăzute la alin. (9) în 30 de zile, acest termen se poate prelungi succesiv cu intervale de 30 de zile, dar fără a depăși o perioadă cumulată de 180 de zile.

(12) Autorul descoperirii va fi informat de data începerii cercetării arheologice și are dreptul să asiste la efectuarea acesteia.

(13) Autorii descoperirilor întâmplătoare, care au respectat condițiile prevăzute la alin. (9) - (12), au dreptul la o recompensă bănească de 30% din valoarea bunurilor mobile, calculată în momentul acordării recompensei, iar, în cazul unor descoperiri arheologice de valoare excepțională, se poate acorda și o bonificație suplimentară de până la 15% din valoarea bunurilor mobile. Recompensa bănească și bonificația suplimentară oferită de proprietarul de drept, se calculează ca procent din valoarea întregului grup de bunuri culturale mobile din depozitul arheologic, definit ca unitate primară stratigrafică determinată de depunerea în cadrul unui eveniment a bunurilor culturale mobile ce îl compun, evidențiat după finalizarea cercetării arheologice.

(14) Prevederile alin. (1) – (8) se aplică în mod corespunzător și zonelor în care s-au făcut descoperiri arheologice prin activități de braconaj arheologic.

Art. 241 Regimul bunurilor arheologice, descoperite în cadrul cercetărilor arheologice, întâmplător sau prin activități de braconaj arheologic

(1) Bunurile culturale descoperite în cadrul cercetărilor arheologice, întâmplător sau prin activități de braconaj arheologic se află de drept, în proprietatea statului, județului, orașelor sau comunelor, potrivit prevederilor Codului Administrativ.

(2) Proprietarul de drept înscrie bunurile prevăzute la alin. (1) în domeniul public și le transmite în administrarea unei instituții publice muzeale aflate în subordinea acesteia.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), proprietarul de drept poate transmite altor instituții publice muzeale custodia temporară a bunurilor prevăzute la alin. (1) sau poate transfera dreptul de proprietate în condițiile Codului Administrativ.

(4) Pe parcursul cercetării arheologice, responsabilul științific al cercetării are obligația să consemneze zilnic bunurile de interes arheologic descoperite și prelevate, în inventarul descoperirilor șantierului arheologic și să le depună în siguranță în cadrul depozitului organizării șantierului arheologic respectiv.

(5) Bunurile culturale mobile descoperite întâmplător vor fi predate de persoanele care le-au descoperit în maximum 72 de ore de la momentul descoperirii către autoritățile publice locale, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, competente teritorial, sau către instituții publice muzeale, după caz; în vederea protejării bunurilor culturale din sol subsol și mediul subacvatic, la momentul efectuării descoperirii întâmplătoare, autorul acesteia întrerupe orice activitate asupra solului și subsolului limitându-se la prelevarea primului obiect de patrimoniu cultural descoperit întâmplător.

(6) Autoritățile și instituțiile prevăzute la alin. (5) au obligația asigurării condițiilor de conservare și securitate pentru bunurile culturale mobile care le-au fost predate în condițiile alin. (5), direct sau, după caz, prin predarea lor către o instituție specializată.

(7) Nepredarea bunurilor în condițiile prevăzute de alin. (5) constituie infracțiune de braconaj arheologic.

(8) Bunurile culturale prevăzute la alin. (5) intră în proprietate publică, conform art. 136 alin. (3) din Constituția României, republicată.

(9) Bunurile culturale mobile provenite din activități de braconaj arheologic intră în proprietate publică, conform art. 136 alin. (3) din Constituția României, republicată.

Secțiunea 2 - Proceduri și măsuri de protejare specifice

Paragraful 1 - Inventarierea patrimoniului arheologic

Art. 242 Inventarierea patrimoniului arheologic

(1) Inventarierea patrimoniului arheologic reprezintă activitatea de actualizarea permanentă a bazelor de date care cuprind terenurile și bunurile din patrimoniul arheologic descoperite pe respectivele terenuri și sintetizarea informațiilor relevante în scop administrativ sau științific.

(2) Informațiile administrative referitoare la bunurile culturale imobile se consemnează în fișe ale sitului arheologic care cuprind date referitoare la localizarea și dimensiunea terenului, delimitarea sa topografică prin coordonate Stereo 1970, la proprietarii sau deținătorii cu orice titlu ai acestuia, la vechimea patrimoniului arheologic respectiv și la perioadele istorice conexe, la natura bunurilor culturale mobile sau imobile care s-au descoperit pe acel teren.

(3) Informațiile administrative referitoare la bunurile culturale mobile din patrimoniul arheologic se consemnează urmând procedurile aplicabile patrimoniului cultural mobil cuprinse în Titlul V al prezentului Cod.

(4) Informațiile științifice referitoare la bunurile culturale mobile și imobile din patrimoniul arheologic sau se cuprind în rapoartele de cercetare arheologică și sunt centralizate de către Institutul Național al Patrimoniului și publicate periodic prin grija Ministerului Culturii.

(5) Delimitările geografice și topografice ale obiectivelor cuprinse în Lista monumentelor istorice, în Repertoriul arheologic național și în Lista siturilor arheologice sunt realizate, după caz, de:

- a)** instituțiile organizatoare ale cercetării arheologice;
 - b)** arheologi atestați de Ministerul Culturii care sunt elaboratori ai secțiunilor de referință ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, în cadrul acestora;
 - c)** Ministerul Culturii, prin Institutul Național al Patrimoniului sau prin serviciile sale publice deconcentrate.
- (6)** Delimitările prevăzute la alin. (5) se realizează utilizând sistemul național de coordonate Stereo 1970 și regulile stabilite pentru realizarea infrastructurii de date geospațiale.

Art. 243 Lista siturilor arheologice

- (1)** Lista siturilor arheologice cuprinde siturile arheologice delimitate topografic ca urmare a cercetării arheologice, care beneficiază de un regim juridic de protecție.
- (2)** Lista siturilor arheologice se publică în Monitorul Oficial al României.
- (3)** Lista siturilor arheologice și baza de date aferentă ei sunt administrate de Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile sale subordonate și este actualizată permanent, ori de câte ori este necesar, potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii publicat în Monitorul Oficial al României.
- (4)** Administrarea prevăzută la alin. (3) se face în cadrul unor sisteme informatizate de management al patrimoniului cultural care oferă acces public și instituțional la diverse seturi de date.
- (5)** Lista siturilor arheologice stă la baza întocmirii cadastrului de specialitate al zonelor protejate naturale și construite, a planurilor de amenajare a teritoriului și a planurilor urbanistice.

Art. 244 Repertoriul arheologic național

- (1)** Repertoriul arheologic național este administrat și publicat în format digital de Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile sale subordonate, potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii publicate în Monitorul Oficial al României.
- (2)** Repertoriul arheologic național cuprinde date istorice, bibliografice, administrative, științifice, cartografice, topografice, imagini, planuri, precum și orice alte informații privitoare la:
 - a)** zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător sau ca urmare a cercetărilor arheologice preventive;
 - b)** situri arheologice;
 - c)** monumente istorice în perimetrul cărora s-au efectuat sau sunt în curs de desfășurare cercetări arheologice;
 - d)** informații științifice privind bunurile mobile descoperite în zonele, monumentele istorice sau siturile arheologice prevăzute la lit. a), b) și c);
 - e)** situri arheologice distruse sau dispărute;
 - f)** autorizațiile de cercetare arheologică emise de Ministerul Culturii;
 - g)** rapoartele de cercetare arheologică elaborate ca urmare a cercetărilor arheologice;
 - h)** certificatele de descărcare de sarcină arheologică emise de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.
- (3)** Monumentele istorice care au o componentă arheologică se înscriu și în Repertoriul arheologic național.

Paragraful 2 Regimuri de protecție legală a patrimoniului arheologic

Art. 245 Instituirea protecției legale

(1) Siturile arheologice delimitate topografic conform prevederilor prezentului Cod și zonele cu descoperiri arheologice întâmplătoare beneficiază de protecția legală prevăzută de prezentul Cod și normele sale de aplicare.

(2) Siturile arheologice pot fi clasate ca monumente istorice atunci când conțin mărturii istorice construite, galerii, camere subterane sau de altă natură similară, care să fie vizibile sau accesibile.

(3) De la data descoperirii arheologice și până la protejarea perimetrului terenului în care s-a făcut descoperirea, prin instituirea unui regim de protecție legală prin procedura de clasare în Lista Monumentelor Istorice și/sau înscrierea în Repertoriul arheologic național și în Lista siturilor arheologice sau decizia privind neclasarea în Lista Monumentelor Istorice și/sau înscrierea în Repertoriul arheologic național și în Lista siturilor arheologice, siturile arheologice respective urmează regimul juridic al monumentelor istorice.

Paragraful 3 Verificarea existenței siturilor arheologice prin diagnosticul arheologic intruziv

Art. 246 Efectuarea de diagnostic arheologic intruziv în vederea stabilirii existenței patrimoniului arheologic și a necesității instituirii unui regim juridic de protecție

Pentru asigurarea protejării patrimoniului cultural încă neidentificat aflat în sol și subsol, Ministerul Culturii și serviciile publice deconcentrate ale acestuia pot solicita proprietarului sau titularului altor drepturi reale asupra bunului imobil, efectuarea diagnosticului arheologic intruziv în vederea stabilirii existenței patrimoniului arheologic și a necesității instituirii unui regim juridic de protecție.

Paragraful 4 Regimul intervențiilor în situri arheologice

Art. 247 Autorizarea lucrărilor de construire sau desființare în siturile arheologice

(1) Autorizarea lucrărilor de construire sau de desființare din siturile arheologice asupra cărora nu a fost instituit regimul juridic de monument istoric se aproba numai pe baza și în conformitate cu avizul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

(2) Avizele emise de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii prevăzut la alin. (1) sunt de tipul:

a) aviz de principiu, emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțită de documentația tehnică, evaluare arheologică teoretică, aviz necesar pentru demararea procedurii de notificare, obținerea acordului de mediu și a autorizației de construire, cu condiția ca până la demararea lucrărilor inițiatorul proiectului să realizeze diagnosticul arheologic intruziv și cercetarea arheologică

b) avizul conform, emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțită de rezultatele diagnosticului arheologic intruziv și ale cercetării arheologice pentru siturile identificare prin diagnostic intruziv;

(3) Avizul conform prevăzut la alin. (2) lit. b) se emite cu respectarea propunerilor formulate de către comisiile științifice de specialitate, respectiv:

- a) comisiile zonale ale monumentelor istorice și peisajului cultural, atunci când avizul se referă la intervenția în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate;
- b) Comisia Națională de Arheologie;
- c) inițiatorul proiectului își asumă riscul modificării proiectului prin rezervarea de fonduri în acest sens, dacă până la emiterea avizului conform potrivit alin. (2) lit. b) sau pe parcursul execuției lucrărilor sunt identificate elemente noi care să impună reluarea procedurilor de avizare prevăzute de lege, necunoscute la data emiterii avizelor, precum și/sau modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestora, după caz;
- d) în siturile arheologice identificate prin diagnosticul intrusiv, cercetarea arheologică se realizează înaintea executării lucrărilor de construcții care presupun intervenții asupra solului și subsolului.
- (4) Cercetările arheologice se efectuează de către instituțiile publice organizatoare numai pe baza autorizației emise de Ministerul Culturii, pentru fiecare etapă specifică în care se fac intervenții în teren asupra siturilor arheologice descoperite sau încă nedescoperite.
- (5) Pentru zonele cu patrimoniu arheologic din Lista monumentelor istorice, Lista siturilor arheologice sau Repertoriul arheologic național, cuprinse sau nu în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, autoritățile publice locale emit certificatul de urbanism, cu specificarea necesității obținerii avizului Ministerului Culturii, înainte de eliberarea autorizației de construire.
- (6) Cercetarea arheologică efectuată în prealabil este obligatorie în toate cazurile de emitere a avizelor și acordurilor de mediu pentru siturile arheologice, constituind unica modalitate de identificare, descriere și evaluare a efectelor directe și indirecte ale proiectelor investiționale asupra patrimoniului arheologic.
- (7) În siturile arheologice, emiterea avizului sau a acordului de mediu se face numai după emiterea avizului Ministerului Culturii, pentru aplicarea principiului conservării integrate.
- (8) În cazul descoperirii de vestigii arheologice întâmplătoare în timpul lucrărilor de construire din afara zonelor protejate de lege, primarul localității dispune suspendarea temporară a autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în vederea efectuării cercetării arheologice preventive și luarea măsurilor prevăzute la art. 240 alin. (1) și (2).
- (9) Efectuarea oricăror lucrări care pot afecta siturile arheologice, în absența avizului Ministerului Culturii sau al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia, după caz, precum și cu nerespectarea acestuia, constituie infracțiune.

Art. 248 Reconstituirea fizică a patrimoniului arheologic

- (1) Reconstituirea fizică a patrimoniului arheologic este interzisă, cu excepția situațiilor în care se realizează prin anastiloză, cu material original descoperit în sit, care, prin reasamblare, constituie cel puțin jumătate din materialul volumelor reconstituite;
- (2) Pe baza proiectelor de cercetare avizate în prealabil de către Comisia Națională de Arheologie, sunt permise activități de conservare primară asupra siturilor arheologice de

către echipele de arheologi, în vederea protejării provizorii a structurilor decoperate în timpul cercetărilor arheologice.

(3) Conservarea primară este o activitate din cadrul cercetării arheologice desfășurată la încheierea săpăturii, care îndeplinește simultan următoarele condiții:

a) constă în luarea de masuri temporare, prin intervenții de mică amploare asupra vestigiilor arheologice, până la momentul reînceperii săpăturii sau a lucrărilor de conservare-restaurare și punere în valoare;

b) nu necesită avizul Ministerului Culturii, respectiv al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia sau autorizație de cercetare arheologică.

(4) Conservarea primară este obligatorie în scopul luării măsurilor de primă urgență pentru protejarea patrimoniului arheologic aflat în locul în care a fost descoperit, pe perioada sistării activității șantierului arheologic, pentru evitarea distrugerii sau pentru asigurarea condițiilor necesare transportării sale în spații adecvate.

Paragraful 5 Alte măsuri de protecție specifice

Art. 249 Obligații privind terenurile localizate în situri arheologice

(1) Pentru asigurarea protejării patrimoniului cultural, pe perioada existenței unei protecții legale sau pe perioada afectată cercetărilor arheologice, Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile sale subordonate, poate institui obligații referitoare la regimul utilizării terenurilor aflate în perimetrele siturilor arheologice.

(2) Proprietarii, administratorii sau titularii de alte drepturi reale asupra terenurilor care se află în situri arheologice sau în cuprinsul cărora s-au făcut descoperiri arheologice întâmplătoare au următoarele obligații în vederea protejării patrimoniului arheologic:

a) să permită accesul personalului atestat de Ministerul Culturii în vederea cercetării arheologice și protejării patrimoniului arheologic, în baza autorizației emise de Ministerul Culturii și serviciile sale publice deconcentrate;

b) să permită luarea de către autoritățile și instituțiile publice abilitate a măsurilor de protecție și pază a bunurilor culturale care se află pe respectivele terenuri;

c) să nu permită cercetări arheologice neautorizate și să raporteze de îndată organelor de poliție orice activitate de braconaj arheologic desfășurată pe respectivele terenuri;

d) să utilizeze terenurile respective numai în condițiile notificate de către serviciile publice deconcentrate al Ministerului Culturii;

e) să predea bunurile culturale descoperite întâmplător pe terenurile respective, în conformitate cu prevederile prezentului Cod.

Art. 250 Publicitatea delimitării siturilor arheologice

(1) Toate siturile arheologice se evidențiază grafic prin delimitare pe planurile de urbanism și amenajare a teritoriului, care se publică pe paginile de internet proprii de către consiliile județene și consiliile locale, după caz, pe raza administrativă a cărora se află siturile arheologice, în termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Cod.

(2) Atunci când planurile de urbanism nu cuprind informațiile referitoare la amplasamentele siturilor arheologice, informațiile necesare publicării prevăzute la alin. (1) se furnizează de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, la cererea autorității publice locale prevăzute la alin. (1).

(3) Aducerea la cunoștința publică a limitelor topografice ale siturilor arheologice se realizează și prin înscrierea acestora în Repertoriul arheologic național, în Lista siturilor arheologice, precum și, în cazul siturilor arheologice clasate ca monumente istorice, în Lista monumentelor istorice; limitele topografice ale siturilor arheologice și alte informații asupra acestora pot fi aduse la cunoștința publică și prin înscrierea în alte baze de date digitale, gestionate și publicate de Ministerul Culturii și instituțiile sale subordonate.

Art. 251 Înscrierea patrimoniului arheologic în planurile cadastrale, hărțile topografice și Cartea funciară

(1) Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și oficiile din subordinea sa au obligația să includă siturile arheologice, pe baza informațiilor cuprinse în Repertoriul arheologic național și în Lista siturilor arheologice, în planurile cadastrale și în hărțile topografice.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Institutul Național al Patrimoniului au obligația să furnizeze, la cerere, Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară orice informație necesară actualizării sau completării bazei de date cadastrale referitoare la siturile arheologice.

(3) Siturile arheologice înregistrate în Lista siturilor arheologice se includ în cadastrul de specialitate al zonelor protejate naturale și construite.

(4) Calitatea de sit arheologic înregistrată în Lista siturilor arheologice se notează de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în Cartea funciară, cu titlu gratuit, la solicitarea Ministerului Culturii sau a instituțiilor sale subordonate, a autorităților publice locale sau a proprietarilor terenurilor respective.

(5) Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și oficiile din subordinea sa au obligația să furnizeze la cerere, cu titlu gratuit, pe orice tip de suport, documentele necesare Ministerului Culturii și serviciilor sale publice deconcentrate pentru actualizarea Listei monumentelor istorice, a Repertoriului arheologic național și a Listei siturilor arheologice.

Art. 252 Semnalizarea siturilor arheologice

(1) Obligația marcării siturilor arheologice, amplasarea semnelor și indicatoarelor rutiere sau de altă natură menite să le poziționeze în spațiu revine autorităților publice locale competente teritorial, care trebuie să prevadă în bugetele lor fondurile necesare în acest sens.

(2) Orice sit arheologic amenajat în scopul expunerii către public va avea obligatoriu explicații sintetice despre caracteristicile istorice ale vestigiilor prin text și/sau reprezentări grafice, machete sau alte forme de reconstituiri virtuale.

Art. 253 Includerea siturilor arheologice de interes național prioritar în strategiile de dezvoltare

Dezvoltarea durabilă a siturilor arheologice de interes național prioritar este obiectiv de interes național; este obligatorie includerea cercetărilor arheologice, a protejării și punerii în valoare a patrimoniului arheologic în strategiile de dezvoltare economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.

Art. 254 Regimul comercializării, deținerii și utilizării detectoarelor de metale

(1) Persoanele fizice și juridice pot deține și/sau utiliza detectoare de metale doar cu autorizația prealabilă emisă de Ministerul Culturii, în condițiile stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) În vederea deținerii și/sau utilizării detectoarelor de metale, persoanele fizice sau juridice au obligația obținerii prealabile a autorizației emise de Ministerul Culturii și, ulterior, a autorizației inspectoratului județean de poliție sau a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, în a căror rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, sediul.

(3) Instituții publice și unitățile și alte entități aflate în subordinea ministerelor care gestionează domeniile apărării, securității și ordinii publice, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, precum și muzeele de drept public acreditate, parcurile arheologice acreditate, universitățile acreditate care organizează programe de studii în domeniul istoriei și institutele de cercetare în domeniul arheologiei, din subordinea Academiei Române, pot deține și utiliza detectoare de metale, fără autorizațiile prevăzute la alin. (1) și (2).

(4) Muzeele, parcurile arheologice, universitățile și institutele de cercetare prevăzute la alin. (3) au obligația înregistrării, ca deținători și utilizatori de detectoare de metale, la Ministerul Culturii și la unitățile de poliție prevăzute la alin. (2).

(5) Deținerea și utilizarea detectoarelor de metale în situri arheologice sunt permise doar reprezentanților autorităților și instituțiilor prevăzute la alin. (3), precum și, cu avizul prealabil conform al serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, reprezentanților altor autorități și instituții publice.

(6) Utilizarea detectoarelor de metale în situri arheologice de către autorități sau instituții publice, altele decât cele prevăzute la alin. (3), este permisă doar sub supravegherea unui arheolog atestat de Ministerul Culturii.

(7) Autorizația de utilizare a detectoarelor de metale de către persoane fizice care nu sunt atestate ca arheologi de Ministerul Culturii, precum și autorizația de utilizare a detectoarelor de metale de către persoane juridice, altele decât cele prevăzute la alin. (3), se emite pe baza declarației solicitantului privind cunoașterea prevederilor legale din domeniul protejării patrimoniului cultural național și utilizarea detectoarelor exclusiv în scopuri legitime, altele decât cele de descoperire a bunurilor culturale de interes arheologic.

(8) Atunci când, în urma utilizării detectoarelor de metale în alte situații decât în cadrul unei cercetări arheologice, se extrage de la adâncimi mai mari de 15 centimetri față de nivelul actual de călcare un bun care se constată a fi bun cultural, iar în urma detecției ar rezulta posibilitatea existenței și a altor bunuri similare în subsol, descoperitorul nu va interveni asupra acestora și nu le va preleva având obligația expresă de a anunța imediat autoritățile publice prevăzute la art. 239 alin. (5).

(9) Pentru prelevarea bunurilor reperate și rămase nedescoperite în teren, serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, emite autorizație de cercetare arheologică preventivă în procedură de urgență, bazată pe procesul-verbal de predare a bunului cultural descoperit și predat în condițiile enunțate la alin. (8) și pe baza indicării localizării exacte a bunurilor reparate de către descoperitor.

(10) Încălcarea prevederilor alin. (6) și alin. (8) constituie contravenție.

(11) Deținerea și/sau utilizarea detectoarelor de metale de către persoane fizice sau juridice altele decât cele prevăzute la alin. (3), fără autorizațiile prevăzute la alin. (1) și (2), constituie infracțiune.

(12) Încălcarea prevederilor alin. (5) constituie infracțiune de braconaj arheologic.

(13) Nu constituie infracțiune, în sensul prevăzut de alin. (11):

a) deținerea de detectoare de metale destinate comercializării, în situația excepțională în care agentul comercial ar avea sediul într-un sit arheologic și ar deține o autorizație valabilă pentru comercializarea de detectoare de metale;

b) deținerea detectorului de metale achiziționat în condițiile prevăzute la lit. a), nu mai mult de 24 de ore de la data achiziționării, conform datelor înregistrate pe factura și bonul fiscal al tranzacției comerciale respective.

Paragraful 6 Finanțarea cercetărilor arheologice

Art. 255 Obligația finanțării cercetărilor arheologice

(1) Cercetările arheologice sistematice sunt finanțate de către instituțiile organizatoare ale cercetării și de către instituțiile lor partenere, precum și prin obținerea altor surse de finanțare, atât publice cât și private.

(2) În cazul lucrărilor asupra solului și subsolului în situri arheologice, este obligatorie stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției, prin documentația tehnică pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții/desființare și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate, finanțarea cercetării arheologice, a protejării patrimoniului arheologic, precum și, după caz, a oricăror alte modificări ale proiectului necesare pentru protejarea descoperirilor arheologice.

(3) Costurile pentru cercetare arheologică preventivă, supraveghere arheologică și diagnostic arheologic sunt suportate de către beneficiarul lucrărilor de investiții și sunt cuprinse obligatoriu în studiul de fezabilitate și în proiectul tehnic al investiției care generează necesitatea respectivelor cercetări, conform prezentului Cod.

(4) Pentru cercetarea zonelor cu potențial arheologic evidențiat întâmplător cu ajutorul detectoarelor de metale, în condițiile legii, muzeele care desfășoară activități în domeniul cercetării arheologice și parcurile arheologice au obligația de a prevedea în bugetele și în programele anuale proprii de activitate sumele necesare pentru efectuarea cercetărilor preventive corespunzătoare.

(5) Finanțarea cercetării arheologice, a conservării și a restaurării siturilor arheologice de interes național prioritar se face de la bugetul de stat, prin bugetul alocat Ministerului Culturii, precum și prin bugetele autorităților publice locale competente.

(6) Cheltuielile necesare în vederea elaborării planurilor de management al patrimoniului arheologic, a cercetărilor arheologice, conservării, restaurării și punerii în valoare a siturilor arheologice de interes național prioritar se pot asigura, prin cofinanțare, în condițiile legii, din bugetele autorităților administrației publice locale pe al căror teritoriu se află siturile respective.

(7) Autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare pentru:

- a)** elaborarea și, după caz, modificarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, în vederea protejării și punerii în valoare a patrimoniului arheologic;
- b)** elaborarea reglementărilor speciale de protecție în zonele sau siturile arheologice aflate pe raza lor administrativă;
- c)** marcarea limitelor siturilor arheologice și informarea publicului cu privire la regimul lor de protecție.

Art. 256 Despăgubiri și aducerea terenului la starea inițială

(1) Proprietarii sau arendașii de terenuri, persoane fizice sau juridice de drept privat, sunt îndreptățiți la plata unor despăgubiri pentru veniturile agricole și de alt tip, nerealizate pe terenurile care fac obiectul cercetărilor arheologice, pentru perioada în care se desfășoară acestea, în cuantumurile și în condițiile stabilite prin metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii.

(2) Despăgubirea prevăzută la alin. (1) pentru venitul agricol nerealizat într-un an calendaristic se plătește persoanei îndreptățite până la sfârșitul anului respectiv, de către:

- a)** instituția organizatoare a cercetării arheologice sistematice;
- b)** investitorul/beneficiarul persoană juridică sau instituția organizatoare a cercetării arheologice, după caz, în cadrul celorlalte tipuri de cercetări arheologice.

(3) Atunci când rezultatele cercetării preventive sau a celei de diagnostic nu justifică continuarea cercetării arheologice, iar terenul cercetat nu este destinat pentru lucrări de construire, aducerea la starea inițială a terenului cercetat revine persoanei juridice care a realizat cercetarea arheologică.

(4) Aducerea terenului la starea inițială, în condițiile prevăzute la alin. (3), se realizează în termen de un an de la încheierea cercetării arheologice.

(5) În cazul unor descoperiri arheologice, aducerea terenului la starea inițială se va face cu luarea de măsuri în vederea protejării patrimoniului arheologic descoperit.

Titlul IV - Protejarea peisajului cultural

Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice

Art. 257 Peisajul cultural

(1) Peisajul cultural este un regim juridic instituit asupra unei zone din extravilan și/sau intravilan ce cuprinde intervenții și/sau interacțiuni antropice semnificative din punct de vedere cultural într-un teritoriu cu sau fără valori naturale, delimitat geografic și topografic.

(2) Peisajul cultural protejat este categoria patrimoniului cultural național reprezentată de acele peisaje care, în urma evaluării lor prin intermediul criteriilor stabilite prin prezentul Cod și normele sale metodologice de aplicare, sunt declarate de către autoritățile publice centrale ori de către unitățile administrativ-teritoriale, după caz, pentru atingerea obiectivelor specifice de protejare a valorilor culturale pe care le conțin.

(3) Atunci când se stabilește regimul lor de protecție specific, nu este obligatoriu ca respectivele peisaje culturale, aflate în proces de evaluare, să cuprindă în limitele lor topografice și bunuri culturale imobile care să fie protejate distinct, în sensul prevăzut la art. 195.

(4) Măsurile de protejare a peisajelor culturale protejate se iau numai în temeiul planurilor de peisaj definite prin prezenta lege și prin detalierea acestor planuri de peisaj cu documentații de urbanism și de amenajarea teritoriului.

(5) Peisajele culturale protejate sunt opere ale omului sau rezultate ale interacțiunii dintre om și natură, ilustrative pentru evoluția societății umane și a așezărilor sale de-a lungul timpului, sub influența constrângerilor fizice și/sau a oportunităților din mediul înconjurător natural și ale forțelor sociale, economice și culturale succesive, atât interne, cât și externe teritoriului național, asupra cărora s-a instituit un regim de protecție.

Art. 258 Categoriile de peisaj cultural

(1) Prin natura tipurilor de valori cuprinse în limitele teritoriale identificate și în considerarea interesului științific și cultural variat pe care îl prezintă peisajele culturale, acestea pot face parte din categoriile:

a) zone construite urbane sau rurale;

b) parcuri, grădini și amenajări peisagistice istorice, altele decât cele care fac parte dintr-un monument istoric;

c) locuri memoriale, inclusiv câmpuri de luptă, atât cele constituite în acest scop, cât și cele care au fost doar delimitate pentru a reflecta acest scop;

d) arii de manifestare a unor tradiții sau a altor expresii imateriale de interes etnografic, social ori religios;

e) arii predominant naturale, ce prezintă un deosebit interes estetic sau științific pentru cunoașterea evoluției geologice sau biologice a mediului înconjurător, prin caracterul lor ilustrativ pentru evoluția societății umane.

(2) Peisajele culturale din toate categoriile prevăzute la alin. (1) se pot suprapune total sau parțial cu arii naturale protejate, așa cum sunt acestea definite și reglementate de Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2001, fiindu-le aplicabile ambele regimuri de protecție.

(3) Criteriile și procedurile în temeiul cărora se încadrează în categorii specifice și se evaluează peisajele culturale se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(4) În situații justificate, categoriile de peisaje culturale prevăzute la alin. (1) pot avea zone de protecție prin care se pot asigura culoare vizuale favorabile sau tranziții graduale dinspre restricțiile de construire din interiorul peisajelor culturale protejate către permisivitățile zonelor neprotejate din vecinătate.

Art. 259 Peisajul cultural protejat

(1) Peisajele culturale protejate sunt componente ale patrimoniului cultural care au preeminență în cadrul procesului de dezvoltare durabilă a teritoriului național, în vederea asigurării dreptului cetățenilor la un mediu de viață sănătos și marcat de valori de biodiversitate, estetice și de identitate culturală.

(2) Peisajele culturale sunt protejate indiferent de starea lor de conservare și de regimul de proprietate al terenurilor care intră în alcătuirea lor.

(3) În funcție de importanța și semnificația lor culturală, peisajele culturale protejate fac parte din următoarele categorii:

a) aria culturală – peisaje culturale cu semnificație și importanță națională;

b) peisajul cultural reper al memoriei comunității – peisaje culturale de importanță locală.

(4) Procedura de instituire a protecției legale a peisajelor culturale, atât cu titlu de „reper al memoriei comunității” cât și cu titlu de „arie culturală”, forma și conținutul documentației de clasare și modalitatea de înscriere în Registrul peisajelor culturale, se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 260 Aria culturală

(1) Instituirea protecției cu titlul de „arie culturală” a peisajelor culturale cu semnificație și importanță națională se face prin procedura de clasare și se aprobă prin ordin al ministrului culturii, în baza avizului favorabil al Comisiei Naționale a Peisajelor Culturale.

(2) Instituirea protecției legale asupra peisajelor culturale care se află în limitele teritoriale a două sau mai multe județe urmează calea procedurală prevăzută de prezentul Cod pentru ariile culturale.

Art. 261 Peisaje culturale repere ale memoriei comunității

(1) Pentru peisajele culturale de importanță locală, autoritățile publice competente pot institui protecția cu titlu de „reper al memoriei comunității”.

(2) Protecția cu titlu de „reper al memoriei comunității” din categoria peisajelor culturale se instituie prin:

a) hotărâre a consiliului local competent teritorial, pentru peisajele culturale care nu depășesc limitele teritoriale ale unei singure unități administrativ-teritoriale;

b) hotărâre a consiliului județean competent teritorial, pentru peisajele culturale care se află în limitele teritoriale a două sau mai multe unități administrativ-teritoriale dintr-un județ.

(3) Autoritățile publice menționate la lit. a) și b) pot solicita serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, avizul prealabil, consultativ, cu privire la oportunitatea instituirii protecției cu titlu de „reper al memoriei comunității”.

Art. 262 Experții atestați în domeniul protejării peisajului cultural

În vederea protejării peisajelor culturale și a respectării prevederilor legale în domeniu, experții atestați de Ministerul Culturii, în domeniul protejării peisajului cultural, au următoarele atribuții:

- a)** semnalează Ministerului Culturii peisajele culturale care pot fi clasate;
- b)** elaborează studii privind peisajele culturale;
- c)** participă la elaborarea documentațiilor de clasare a peisajelor culturale;
- d)** avizează documentațiile de clasare a peisajelor culturale;
- e)** participă la realizarea de rapoarte cu privire la situația peisajelor culturale protejate;
- f)** în urma acțiunilor de monitorizare proprii, semnalează autorităților publice competente orice încălcări ale prevederilor planurilor de peisaj;
- g)** orice alte atribuții prevăzute de lege.

Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice

Secțiunea 1 - Mecanisme de instituire a protecției legale

Art. 263 Declanșarea procedurii de instituire a regimului de protecție asupra peisajelor culturale

(1) Procedura de instituire a protecției peisajelor culturale cu titlul de „arie culturală” sau cu titlul de „reper al memoriei comunității” se declanșează la propunerea:

- a)** Ministerului Culturii și serviciilor sale publice deconcentrate;
- b)** primarilor sau președinților consiliilor județene, după caz;
- c)** a cel puțin o treime dintre consilierii locali sau cei județeni, după caz;
- d)** instituțiilor publice specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural;
- e)** organizațiilor profesionale din domeniile arhitecturii, urbanismului, peisagisticii, protejării patrimoniului cultural sau natural;
- f)** organizațiilor neguvernamentale care au ca obiect de activitate protejarea patrimoniului cultural sau natural.

(2) Propunerile inițiatorilor prevăzuți la alin. (1) vor fi însoțite de un memoriu în care vor fi indicate potențialele valori culturale identificate, criteriile în care acestea se încadrează;

memoriul servește drept bază pentru elaborarea documentației tehnice subsecvente, în vederea instituirii regimului de protecție legală.

Art. 264 Documentația de clasare a peisajului cultural

(1) Documentația de clasare cuprinde obligatoriu informații și date tehnice referitoare la:

- a)** delimitarea topografică a peisajului cultural;
- b)** valorile care se regăsesc în limitele peisajului cultural și care impun clasarea acestuia;
- c)** obligații, restricțiile și permisivitățile referitoare la gestionarea și intervenția asupra peisajului cultural;
- d)** măsurile specifice pentru managementul, protejarea și gestionarea peisajului cultural, prevăzute în planul de peisaj.

(2) Documentația de clasare este elaborată de colective tehnice de specialitate și se avizează de experți atestați de Ministerul Culturii în domeniul peisajului cultural.

(3) Componenta colectivelor care participă la elaborarea documentației de clasare se stabilește în funcție de specificul și complexitatea peisajului cultural ce urmează a fi protejat și poate include:

- a)** peisagiști;
- b)** urbaniști;
- c)** arhitecți;
- d)** geografi;
- e)** istorici cu specializări în artă, arheologie, istorie;
- f)** specialiști în etnografie sau folclor;
- g)** specialiști provenind din alte domenii conexe peisajului cultural.

Art. 265 Criterii de evaluare a peisajelor culturale

(1) În vederea evaluării peisajelor culturale se folosesc criterii adaptate specificului fiecărei categorii.

(2) Criteriile de evaluare se referă, fără a se rezuma, la:

- a)** vechimea constituirii caracteristicilor ariei culturale respective;
- b)** coerența relațiilor stabilite între elementele ce intră în alcătuirea peisajului cultural;
- c)** semnificațiile culturale și memorialistice;
- d)** importanța științifică sub toate aspectele relevante care ar putea să fie de natură istorică, culturală, tehnică, socială sau de mediu, fie ele combinate sau individualizate în cadrul respectivului teritoriu analizat.

Art. 266 Delimitarea peisajelor culturale

- (1)** Peisajele culturale cuprind între limitele lor determinate topografic teritorii ale uneia sau ale mai multor unități administrativ-teritoriale.
- (2)** Delimitările și reglementările peisajelor culturale protejate se fac în conformitate cu prevederile generale ale prezentei legi și ale normelor sale de aplicare, completate cu cele care rezultă din legislația în vigoare privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
- (3)** Delimitările peisajelor culturale protejate se fac în temeiul cercetărilor științifice și de teren prealabile, care urmăresc identificarea și definirea precisă a elementelor valoroase din punct de vedere cultural și/sau natural și a relațiilor cu funcție socială și memorială pe care acestea le susțin.
- (4)** Delimitările peisajelor culturale protejate și planurile de peisaj aferente acestora se preiau obligatoriu în documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism ale unităților teritorial-administrative în care aceste peisaje culturale sunt localizate, în vederea detalierii lor consecvente prin reglementări specifice activităților de amenajarea teritoriului și urbanism.
- (5)** Documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism ale unităților teritorial-administrative adoptate cu încălcarea prevederilor alin. (4) sunt nule de drept.
- (6)** Rămân în vigoare limitele zonelor asupra cărora la data adoptării prezentei legi este instituit un regim special de protecție, în temeiul altor norme legale din domeniul protejării monumentelor istorice, urbanismului, amenajării teritoriului și protecției mediului.

Art. 267 Registrul peisajelor culturale

- (1)** Registrul peisajelor culturale constituie principalul instrument de protejare și monitorizare a peisajelor culturale.
- (2)** Registrul peisajelor culturale este un instrument informațional public, gestionat de Institutul Național al Patrimoniului, actualizat permanent și publicat online în regim de sursă deschisă.
- (3)** Înscrierea în Registrul peisajelor culturale a statutului de „peisaj cultural protejat” se efectuează:
 - a)** cu indicarea titlului de protecție și a actului prin care acesta a fost instituit;
 - b)** cu indicarea categoriei specifice în care se încadrează peisajul cultural înscris;
 - c)** cu atribuirea codului unic de identificare a peisajului cultural protejat în relație cu documentația de evidență a acestora și respectiv, cu planurile de peisaj asociate lor;
 - d)** cu descrierea limitelor peisajului cultural, prin repere geografice, poștale sau prin repere grafice care au detalieri topografice precise în documentațiile de evidență.
- (4)** Registrul peisajelor culturale include, fără însă a se limita la:
 - a)** lista peisajelor culturale asupra cărora s-a instituit regimul de protecție și codurile aferente acestora;
 - b)** documentații de clasare;
 - c)** avize de oportunitate și avize de conformitate pentru intervențiile realizate asupra peisajelor culturale;
 - d)** rapoarte de monitorizare a peisajelor culturale.

Art. 268 Revocarea regimului de protecție legală a peisajelor culturale

(1) Dreptul de inițiativă și procedurile în vederea revocării regimului de protecție legală a peisajelor culturale urmează procedura prevăzută de prezentul Cod și normele sale de aplicare pentru instituirea respectivului regim de protecție legală.

(2) Revocarea titlului de „arie culturală” urmează procedura stabilită la instituirea titlului și se aprobă prin ordin al ministrului culturii, cu avizul prealabil al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale.

(3) Pentru revocarea regimului de protecție legală a peisajelor culturale cu titlul de „reper al memoriei comunității”, consiliile locale sau, după caz, consiliile județene decid prin votul favorabil a două treimi din membri, pe baza avizului prealabil al serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii.

Secțiunea 2 - Instrumentele de control și gestiune a peisajelor culturale protejate

Art. 269 Planul de peisaj

(1) Planul de peisaj este instrumentul principal pentru controlul, gestiunea și organizarea intervențiilor asupra peisajelor culturale protejate și face parte integrantă din actul juridic prin care se instituie protecția legală a acestora.

(2) Planul de peisaj este constituit din documentația tehnică de specialitate elaborată potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii, în procesul de instituire a protecției legale a peisajului cultural, în forma avizată de Ministerul Culturii.

(3) Planurile de amenajarea teritoriului sau de urbanism, elaborate pentru teritorii protejate legal ca peisaje culturale, care se adoptă fără avizul Ministerului Culturii, sunt nule de drept.

(4) Avizul prevăzut la alin. (3) certifică respectarea prevederilor cuprinse în planul de peisaj și detalierea lor corespunzătoare în documentațiile specifice pentru amenajarea teritoriului și urbanismului.

(5) În cadrul peisajelor culturale protejate se determină sarcini de utilitate publică, inclusiv interdicții temporare pentru construire sau desființare în cazul bunurilor imobile care sunt stabilite în mod explicit în planul de peisaj, în scopul prezervării coerenței și autenticității caracterului istoric și cultural care a determinat instituirea regimului de protecție legală.

(6) În completare la reglementările de urbanism și amenajarea teritoriului, planurile de peisaj adoptate la momentul instituirii protecției legale prevăd în mod obligatoriu regimul de protecție a bunurilor imobile din perimetrul protejat.

(7) Prin planurile de peisaj pot fi introduse sarcini de utilitate publică, respectiv:

a) interzicerea dreptului de a construi pe anumite părți ale imobilelor sau ale spațiului public;

b) interzicerea dreptului de a desființa construcții sau părți de construcții;

c) interzicerea dreptului de a înființa sau de a desființa un fond vegetal fără avizul prealabil conform al Ministerului Culturii sau al serviciilor specializate ale autorităților publice locale cu atribuții de protejare a peisajelor culturale.

(8) Prin planurile de peisaj pot fi introduse sarcini de utilitate publică care implică limitări sau condiționări ale unor drepturi, respectiv:

a) limitări sau condiționări ale dreptului de a construi, cu referire la volum, masă, formă, texturi și culori;

b) limitări sau condiționări ale dreptului de utilizare a anumitor specii, tipuri sau forme de plante în cadrul unor imobile sau în spațiul public.

(9) Prin planurile de peisaj pot fi introduse sarcini de utilitate publică care implică obligații specifice, respectiv:

a) obligația de a construi sau de a amenaja imobilele sau spațiul public;

b) obligația de a planta, de a menține sau de a gestiona într-un mod specific vegetația.

(10) Sarcinile de utilitate publică ale planurilor de peisaj se formulează:

a) în formă grafică și prin regulamente în formă scrisă, care să localizeze cu precizie perimetrele ce fac obiectul prevederilor alin. (4) - (6);

b) în formă grafică și prin planificare sub formă scrisă, de grafice și/sau de tabele de corespondență, pentru aspectele revăzute la alin. (7).

(11) Planurile de peisaj au caracter de perpetuitate din momentul instituirii regimului de protecție legală a peisajelor culturale pe care le vizează și nu pot fi revocate decât simultan cu revocarea respectivului regim de protecție legală.

(12) Modificarea planurilor de peisaj se face pe aceeași procedură administrativă descrisă pentru inițiativele de revocare a regimului de protecție legală a peisajului cultural.

(13) În lipsa detaliierilor prin planuri specifice de urbanism și amenajarea teritoriului, măsurile prevăzute în planurile de peisaj, adoptate la instituirea regimului de protecție legală a peisajelor culturale, servesc necesar și suficient:

a) Ministerului Culturii, direct sau prin serviciile deconcentrate, pentru stabilirea politicilor publice, exercitarea măsurilor de monitorizare, control și sancționare, precum și pentru exercitarea controlului prin intermediul avizelor;

b) autorităților publice locale pentru gestionarea proceselor economice sau sociale ce condiționează dezvoltarea durabilă, fundamentarea eliberării autorizațiilor de construire sau desființare, gestionarea adecvată a spațiului public și a mediului, precum și pentru exercitarea funcțiilor proprii de monitorizare, control și sancționare.

(14) Intervențiile asupra peisajelor culturale efectuate cu încălcarea obligațiilor și sarcinilor de utilitate publică stabilite în planul de peisaj constituie contravenție.

Art. 270 Planul de gestionare a peisajului cultural

În completarea regulilor tehnice referitoare la regimul de construire, regulile minimale și cu caracter general pentru gestionarea peisajelor culturale se detaliază prin planuri de gestionare a peisajului cultural care au aplicabilitate limitată în timp.

Art. 271 Preluarea măsurilor de management și protejare a peisajului cultural în documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism

(1) Măsurile privind protejarea peisajelor culturale la nivel național, regional, județean sau local sunt preluate obligatoriu în documentațiile de amenajarea teritoriului și/sau urbanism, după caz.

(2) Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism care nu preiau și detaliază documentațiile de clasare înregistrate în Registrul peisajelor culturale sunt nule de drept.

(3) După instituirea protecției unui peisaj cultural, delimitarea topografică, valorile, obligațiile, restricțiile, permisivitățile și măsurile specifice pentru managementul și protejarea peisajului cultural cuprinse în documentația de clasare sunt preluate obligatoriu și detaliate în documentațiile de amenajarea teritoriului și/sau urbanism, după caz.

(4) În lipsa unor documentații de amenajarea teritoriului și/sau urbanism, care să detalieze conținutul documentației de clasare, aceasta se constituie în instrumentul operațional pentru gestionarea și/sau intervenția asupra peisajului cultural protejat.

(5) Protejarea peisajelor culturale se realizează în special prin următoarele măsuri:

a) planurile de urbanism la toate nivelurile vor conține seturi de modele arhitecturale specifice fiecărei zone;

b) planurile prevăzute la lit. a) vor cuprinde cel puțin următoarele elemente, în scopul păstrării aspectului zonelor respective:

1. regimul de înălțime, volumetria și cromatica să se încadreze în tradițiile constructive locale;

2. materialele utilizate să fie cât mai apropiate de cele utilizate în mod tradițional;

3. densitatea construcțiilor și trama stradală să se încadreze în practicile locale uzuale.

Art. 272 Monitorizarea peisajelor culturale

(1) Ministerul Culturii, prin serviciile publice deconcentrate ale acestuia și Institutul Național al Patrimoniului, supraveghează continuu situația teritoriilor înscrise în Registrul peisajelor culturale, evaluând:

a) conservarea valorilor care au dus la clasarea fiecărui peisaj cultural;

b) respectarea condițiilor impuse în legătură cu obligațiile, restricțiile și permisivitățile;

c) îndeplinirea măsurilor prevăzute în planurile de peisaj.

(2) Monitorizarea peisajelor culturale și controlul îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), lit. b) se realizează cu sprijinul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, conform normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(3) Rezultatele activității de monitorizare și control sunt consemnate în raportul anual privind situația generală a peisajelor culturale și a procesului de protejare a acestora.

Secțiunea 3 - Avize de specialitate pentru protejarea peisajului cultural

Art. 273 Avize emise de Ministerul Culturii

Pentru protejarea peisajelor culturale, Ministerul Culturii emite:

- a) avize de oportunitate pentru dezvoltarea de documentații de amenajarea teritoriului și urbanism pentru teritoriile care înglobează peisaje culturale protejate;
- b) avize de conformitate necesare pentru aprobarea documentațiilor de amenajarea teritoriului și urbanism de către autoritățile competente.

Art. 274 Avizele de oportunitate

(1) Avizele de oportunitate emise de Ministerul Culturii, prevăzute la art. 273 lit. a):

- a) conțin indicații de specialitate referitoare la protejarea peisajele culturale incluse în Registrul peisajelor culturale, pentru teritoriul vizat de documentația de amenajarea teritoriului sau urbanism;
- b) specifică aspectele care trebuie detaliate obligatoriu în cadrul documentațiilor de amenajare a teritoriului sau urbanism;
- c) se eliberează la solicitarea autorității centrale, a autorităților județene sau a unităților administrativ-teritoriale competente, înainte de demararea procesului de elaborare a documentațiilor de amenajare a teritoriului sau urbanism.

(2) Avizele de oportunitate, sau, după caz comunicarea de respingere a avizării, se emit în termen de 30 zile lucrătoare din momentul înregistrării documentației complete.

Art. 275 Avizele de conformitate

(1) Avizele de conformitate se emit pe baza documentațiilor de amenajarea teritoriului sau urbanism elaborate de autoritatea centrală, autoritățile județene, respectiv unitățile administrativ-teritoriale.

(2) Ministerul Culturii emite aviz de conformitate în cazul îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de lege.

(3) În cazul în care documentațiile de amenajarea teritoriului sau de urbanism, după caz, nu îndeplinesc toate condițiile prevăzute de lege, Ministerul Culturii are obligația de a informa solicitantul avizului cu privire la respingerea solicitării și condițiile necesar a fi îndeplinite pentru emiterea avizului de conformitate.

(4) Avizul de conformitate sau, după caz comunicarea de respingere a avizării, se emite în termen de 30 de zile lucrătoare din momentul înregistrării documentației complete.

Art. 276 Emiterea autorizațiilor de construire pentru teritoriile protejate ca peisaje culturale

(1) Pentru teritoriile protejate ca peisaje culturale autorizațiile de construire se emit de către unitățile administrativ-teritoriale, cu condiția respectării prevederilor aferente documentațiilor de amenajarea teritoriului și urbanism care preiau și detaliază documentațiile de clasare a peisajelor culturale și a respectării prevederilor aferente documentațiilor de clasare a peisajelor culturale atunci când acestea nu au fost preluate și detaliate în documentații de amenajarea teritoriului sau urbanism.

(2) Autorizațiile de construire emise pe baza unor documentații care nu respectă prevederile referitoare la protecția peisajelor culturale sunt nule de drept.

(3) În cadrul peisajelor culturale se pot executa fără autorizație de construire lucrările de reparații la împrejurimi, acoperișuri, învelitori sau terase, atunci când nu se schimbă forma sau culoarea acestora și nici materialele din care sunt executate și cu respectarea prevederilor consemnate în planul de peisaj.

(4) Controlul respectării condițiilor de executare a reparațiilor prevăzute în planul de peisaj și planul de gestionare a peisajului se exercită de către departamentul însărcinat cu disciplina în construcții, competent teritorial, și/sau de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, prin raportare la planul de peisaj și/sau a obligației de folosință, după caz.

Secțiunea 4 - Alte măsuri de protecție specifice

Art. 277 Semnalizarea peisajelor culturale protejate

(1) Semnalizarea și marcarea în teren a limitelor fizice ale peisajelor culturale protejate se face de către autoritățile publice ale unităților administrativ-teritoriale, în mod prioritar pentru acele arii aflate în intravilan.

(2) Formatul și modul de dispunere a elementelor de marcaj în teren se stabilesc pentru fiecare peisaj cultural protejat, prin indicațiile conținute de documentația de clasare.

Art. 278 Afișajul în perimetrul peisajelor culturale

(1) În perimetrul peisajelor culturale protejate cu titlu de arie culturală sunt interzise:

a) afișajul publicitar de orice tip în sisteme care sunt fixate pe fațade sau care obturează fațadele clădirilor ori împrejuririle;

b) amplasarea de semnalizări și indicatoarele rutiere fără avizul Ministerului Culturii sau al serviciilor sale publice deconcentrate, după caz.

(2) Publicitatea exterioară în cadrul peisajelor culturale protejate legal cu titlu de „reper al memoriei comunității” este permisă numai în limitele prevederilor planului de peisaj, cu avizul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

(3) Atunci când se desfășoară lucrări autorizate de consolidare-restaurare a construcțiilor din cadrul peisajelor culturale protejate este permisă afișarea publicitară pe elementele de organizare de șantier, strict pentru perioada de șantier autorizată.

Art. 279 Acordarea titlului de „localitate istorică”

(1) La inițiativa sa sau la solicitarea motivată a municipiilor, orașelor sau comunelor pe teritoriul cărora se află bunuri din patrimoniul cultural național imobil cu valoare de unicat sau raritate la nivel național sau internațional, muzee, parcuri arheologice și colecții publice acreditate și cel puțin o arie culturală, Ministerul Culturii poate acorda respectivelor unități administrativ-teritoriale titlul de „localitate istorică”.

(2) Acordarea titlului de „localitate istorică” se face prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Titlul IV - Protejarea patrimoniului cultural mobil

Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice

Art. 280 Alcătuirea patrimoniului cultural național mobil

(1) Patrimoniul cultural național mobil al României, denumit în continuare „patrimoniul cultural național mobil”, este alcătuit din bunurile culturale mobile identificate ca atare, indiferent de regimul lor de proprietate, care reprezintă mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor/ interacțiunii omului cu acesta, ale potențialului creator uman, expresii ale valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor aflate în continuă evoluție.

(2) Bunurile culturale mobile care alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil sunt:

a) bunuri arheologice și istorico-documentare, precum:

- 1.** bunurile provenite din descoperirile arheologice terestre și subacvatice, unelte, ceramică, inscripții, monede, sigilii, bijuterii, piese de vestimentație și harnașament, arme, însemne funerare;
- 2.** elemente provenite din dezmembrarea monumentelor istorice;
- 3.** mărturii materiale și documentare privind istoria politică, economică, socială, militară, religioasă, științifică, artistică, sportivă sau din alte domenii;
- 4.** manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, cărți cu valoare bibliofilă;
- 5.** documente și tipărituri de interes social: documente de arhivă, hărți și alte materiale cartografice;
- 6.** obiecte cu valoare memorialistică;
- 7.** obiecte și documente cu valoare numismatică, filatelică, heraldică - monede, ponduri, decorații, insigne, sigilii, brevete, mărci poștale, drapele și stindarde;
- 8.** piese epigrafice;
- 9.** fotografii, clișee fotografice, filme, înregistrări audio și video;
- 10.** instrumente muzicale vechi;
- 11.** uniforme militare și accesorii ale acestora;
- 12.** obiecte care ilustrează istoria științei și tehnicii;
- 13.** partituri muzicale și manuscrise literare.

b) bunuri cu semnificație artistică, precum:

- 1.** lucrări de artă plastică: pictură, sculptură, grafică, desen, gravură, fotografie și altele;
- 2.** lucrări de artă decorativă și aplicată din sticlă, ceramică, metal, lemn, textile și alte materiale, podoabe;
- 3.** obiecte de cult: icoane, broderii, orfevrărie, mobilier și altele;
- 4.** proiecte și prototipuri de design;

5. materiale primare ale filmelor artistice de ficțiune, documentare și de animație;

6. mulaje artistice originale.

c) bunuri cu semnificație etnografică, precum:

1. unelte, obiecte de uz casnic și gospodăresc;

2. piese de mobilier;

3. ceramică;

4. textile, piese de port, pielărie;

5. alte obiecte din metal, lemn, os, piatră, sticlă;

6. obiecte de cult;

7. podoabe;

d) bunuri de importanță științifică, precum:

1. specimene rare și colecții de zoologie, botanică, mineralogie și anatomie;

2. trofee de vânat;

3. bunuri/specimene prezentând interes paleontologic.

e) bunuri de importanță tehnică, precum:

1. creații tehnice unicat;

2. rarități, indiferent de marcă;

3. prototipurile aparatelor, dispozitivelor și mașinilor din creația curentă;

4. creații tehnice cu valoare memorială;

5. realizări ale tehnicii populare: instalații de tehnică populară, instrumentar agricol, mijloace de transport, capcane de vânător, sisteme elevatoare, unelte și altele;

6. matrițe de CD-ROM, de DVD și altele asemenea.

(3) Din patrimoniul cultural național mobil al României fac parte bunuri culturale mobile care au importanță culturală sau științifică pentru România, indiferent care este originea lor geografică inițială.

(4) Bunuri culturale mobile, definite în conformitate cu legislația și procedurile administrative naționale care fac obiectul protecției prin clasare și al restricțiilor de circulație, reprezintă bunuri de patrimoniu național în raport cu prevederile europene și internaționale în vigoare.

Art. 281 Bunuri culturale mobile și ansambluri de bunuri culturale mobile care fac parte din patrimoniul cultural național mobil.

În sensul prezentei legi, din patrimoniul cultural național mobil fac parte:

a) bunurile culturale mobile aflate în proprietatea statului ori a unităților administrativ-teritoriale;

- b)** bunurile culturale mobile aflate în proprietatea sau în administrarea muzeelor și colecțiilor publice de drept public, parcurilor arheologice, arhivelor și bibliotecilor de drept public, Academiei Române și a altor organizații de drept public;
- c)** bunurile culturale mobile aparținând cultelor religioase recunoscute;
- d)** bunurile culturale mobile aflate, după caz, în administrarea sau în proprietatea companiilor naționale, regiilor autonome, societăților naționale sau al altor societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat;
- e)** bunurile culturale mobile provenite din descoperirile arheologice terestre și subacvatice, situri arheologice sau colecții arheologice și care au o vechime mai mare de 100 de ani;
- f)** bunuri culturale mobile - elemente care formează sau au format o parte integrantă a unor monumente istorice, care au fost dezmembrate și a căror vechime depășește 100 de ani;
- g)** bunurile culturale mobile clasate în categoria juridică „Tezaur” a patrimoniului cultural național;
- h)** bunurile culturale mobile din patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice de drept privat, precum și parcurilor arheologice;
- i)** colecțiile protejate de bunuri culturale mobile, desemnate ca atare, prin ordin al ministrului culturii;

Art. 282 Instituirea protecției pentru bunurile culturale mobile și a ansamblurilor de bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil.

(1) Asupra bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil se instituie prin prezenta lege și prin alte acte normative sau administrative măsuri de protecție și restricții, după caz, justificate de interesul public general de a proteja patrimoniul cultural național.

(2) Măsurile de protecție instituite prin prezenta lege și prin alte acte incidente sunt proporționale și adecvate scopului protejării patrimoniului cultural național mobil și transmiterii lui către generațiile viitoare.

(3) Bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil menționate la art. 281 sunt imprescriptibile.

Art. 283 Bunuri culturale mobile care nu fac obiectul protecției prin clasare și al restricțiilor de circulație.

(1) Următoarele bunuri culturale mobile, în măsura în care nu se încadrează într-una dintre categoriile de bunuri culturale prevăzute la art. 281 sau în categoriile protejate prin reglementări ale Uniunii Europene în vigoare, nu fac obiectul protecției prin clasare și al restricțiilor de circulație prevăzute pentru bunurile culturale mobile, prin prezenta lege:

- a)** bunurile culturale mobile creație contemporană cu o vechime mai mică de 50 de ani;
- b)** bunurile culturale creație a artizanilor sau a meșterilor populari cu o vechime mai mică de 50 de ani;
- c)** bunurile culturale de serie, produse industriale;

- d)** timbrele și efectele poștale precum și emisiunile jubiliare cu o vechime mai mică de 75 ani;
 - e)** emisiuni monetare sau medalistice cu o vechime mai mică de 75 ani;
 - f)** instrumentele muzicale cu o vechime mai mică de 75 de ani;
 - g)** bunurile de patrimoniu tehnic și industrial, mijloacele de transport cu o vechime mai mică de 75 de ani, cu excepția prototipurilor/capetelor de serie utilajelor unicat;
 - h)** specimene și/sau eșantioane naturale care nu prezintă importanță științifică sau culturală;
 - i)** bunuri culturale realizate de autori în viață, indiferent de vechimea lor.
- (2)** Bunurile culturale mobile prevăzute la alin. (1) pot fi comercializate și pot circula liber în afara teritoriului național, fără restricții, cu excepția situațiilor în care intră sub incidența prevederilor europene în vigoare.

Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice

Art. 284 Derularea procedurilor de protejare a bunurilor culturale mobile în sistem electronic.

Toate procedurile privind protejarea bunurilor culturale mobile vor fi derulate prin intermediul sistemului electronic organizat de Ministerul Culturii sau, după caz prin punctul unic de contact electronic.

Secțiunea 1 - Evidența și gestiunea bunurilor culturale mobile

Art. 285 Evidența bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil deținute de instituții publice și alte organizații

(1) Instituțiile publice și organizații specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, precum și alte organizații care dețin sau administrează cu titlu legal bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil menționate la art. 281, au obligația de a inventaria, documenta și fotografia bunurile culturale mobile din patrimoniul lor, precum și de a institui și actualiza permanent Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile și Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale mobile, în conformitate cu normele metodologice emise de Ministerul Culturii.

(2) Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale mobile conține informații de identificare și descriere a bunurilor culturale, precum și privind modul de dobândire și circulația acestora.

(3) Evidența bunurilor culturale mobile preluate în custodie de către instituțiile publice specializate se face într-un registru distinct, în conformitate cu normele metodologice emise de Ministerul Culturii.

(4) Instituțiile publice, organizațiile specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural, precum și alte organizații care dețin sau administrează cu titlu legal bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil au obligația de a asigura protecția instrumentelor de evidență, fie ele scrise, imprimate sau electronice pentru a împiedica pierderea sau modificarea neautorizată a datelor și informațiilor cuprinse în acestea.

(5) Prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii se stabilește standardul minimal privind informațiile și modul de realizare și organizare a documentelor necesare evidenței bunurilor culturale.

(6) Autoritățile administrației publice centrale și locale, în subordinea cărora funcționează muzee, parcuri arheologice sau alte instituții publice care dețin colecții de bunuri culturale, precum și cultele religioase au obligația de a asigura, cu prioritate, resursele necesare inventarierii și fotografierii bunurilor culturale mobile, precum și introducerii, menținerii și actualizării Registrului informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale mobile.

(7) Inventarele bunurilor culturale mobile ale autorităților și instituțiilor publice, precum și ale cultelor religioase se înscriu corespunzător în Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național, inventar gestionat de Ministerul Culturii sau de instituțiile aflate în subordinea sa, în conformitate cu normele metodologice emise de Ministerul Culturii.

Art. 286 Reguli de înscriere a bunurilor culturale mobile în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile, pentru instituțiile publice specializate

(1) Selecția și propunerile privind înscrierea bunurilor culturale mobile în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile se face cu avizul conform al comisiilor de inventariere și achiziții a bunurilor culturale mobile, organizate la nivelul instituției publice și cu aprobarea ordonatorului principal de credite.

(2) Cu excepția situațiilor în care au făcut obiectul confiscării și repartizării lor ulterioare către instituția specializată, în condițiile legii, este interzisă înregistrarea în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile a acelor bunuri culturale mobile:

a) a căror proveniență este insuficient dovedită prin documente sau care nu poate fi documentată pe alte căi;

b) a celor care fac sau ar putea face obiectul unei infracțiuni;

c) a celor care provin din săpături neautorizate.

(3) Comisiile de inventariere și achiziții a bunurilor culturale mobile au obligația de a face toate verificările posibile în mod rezonabil, pentru a se asigura legalitatea provenienței bunurilor culturale mobile ce urmează a fi înregistrate în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile, precum și, după caz, autenticitatea lor.

(4) În situația în care, în exercitarea atribuțiilor lor, comisiile de inventariere și achiziții au motive rezonabile să considere că bunurile culturale mobile analizate sunt falsuri sau că ar putea face obiectul unor posibile infracțiuni, au obligația să anunțe de îndată organele de poliție competente.

(5) Nu fac obiectul înregistrării în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile eșantioanele sau, după caz, fragmentele de bunuri culturale mobile prelevate în scopul investigațiilor, studiului sau al documentării științifice și care prin caracteristicile lor nu pot constitui bunuri culturale mobile de sine stătătoare.

Art. 287 Scoaterea din gestiune a bunurilor culturale mobile aparținând instituțiilor publice

(1) Scoaterea din gestiune a bunurilor culturale mobile înregistrate în Registrele-inventar ale bunurilor culturale mobile aflate în administrarea instituțiilor publice este permisă numai în următoarele situații:

a) distrugerea sau deteriorarea bunurilor culturale mobile, ce nu pot fi remediate prin intervenții de conservare curativă și restaurare;

b) restituirea bunurilor culturale mobile dispusă în urma unei hotărâri judecătorești irevocabile;

c) desființarea dreptului de administrare a bunurilor culturale mobile;

d) reconsiderarea justificată a valorii culturale și/sau științifice a bunului cultural mobil.

(2) Scoaterea din gestiune se face numai cu avizul conform al comisiei de inventariere și achiziții și cu aprobarea ordonatorului principal de credite, cu respectarea prevederilor legale referitoare la regimul bunurilor aflate în proprietatea statului și a unităților administrativ-teritoriale.

(3) Documentația justificativă precum și modalitățile de avizare și aprobare a scoaterii din gestiune a bunurilor culturale mobile din administrarea instituțiilor publice sunt stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(4) Scoaterea din gestiune a bunurilor culturale mobile, în alte situații decât cele prevăzute la alin. (1), este interzisă.

(5) Scoaterea din gestiune a bunurilor culturale mobile prevăzute la alin. (1) se notifică și se înregistrează corespunzător în Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național administrat de Institutul Național al Patrimoniului.

Art. 288 Organizarea evidenței centralizate a patrimoniului cultural național mobil

(1) Ministerul Culturii prin Institutul Național al Patrimoniului realizează, organizează și gestionează evidența centralizată a patrimoniului cultural național mobil, prin registre specifice de evidență, potrivit prezentului Cod și normelor sale metodologice de aplicare.

(2) Deținătorii de drepturi reale asupra bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național au obligația de a transmite Institutului Național al Patrimoniului și, după caz, Ministerului Culturii și serviciilor sale publice deconcentrate toate informațiile necesare înregistrării bunurilor culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil, în vederea constituirii și actualizării Inventarului centralizat al patrimoniului cultural național, conform prevederilor normelor metodologice emise de Ministerul Culturii.

(3) Datele de identificare, descrierea și imaginea bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, ce figurează în Inventarul centralizat al patrimoniului cultural național, au destinație publică.

(4) Datele de identificare ale persoanelor fizice sau juridice de drept privat, proprietare sau deținătoare de alte drepturi reale asupra bunurilor culturale mobile, nu au destinație publică fără acordul scris al acestora.

Secțiunea 2 - Clasarea bunurilor culturale mobile

Art. 289 Clasarea bunurilor culturale mobile

În sensul prezentei legi, prin clasarea bunurilor culturale mobile se înțelege procedura de stabilire a bunurilor culturale mobile care fac parte din categoria juridică „Tezaur” a patrimoniului cultural național mobil.

Art. 290 Definirea categoriei „Tezaur” și criteriile de clasare în această categorie

(1) Categoria „Tezaur” a patrimoniului cultural național mobil cuprinde bunuri culturale mobile cu valoare culturală și/sau științifică excepțională pentru România, altele decât cele prevăzute la art. 281 lit. a)-e).

(2) Valoarea excepțională pentru România se stabilește în funcție de semnificația și importanța istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică, tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică a bunului cultural mobil.

(3) Valoarea culturală și/sau științifică excepțională pentru România se stabilește conform prezentului Cod și a normelor metodologice de aplicare.

(4) Criteriile generale de clasare sunt:

a) vechimea bunului cultural mobil;

b) frecvența;

c) starea de conservare.

(5) Criteriile specifice de clasare sunt:

a) valoarea istorică, documentară și/sau științifică;

b) valoarea memorială;

c) autenticitatea;

d) autorul atelierul sau școala;

e) calitatea formală.

Art. 291 Modalități și situații de declanșare a procedurii de clasare a bunurilor culturale mobile

(1) Declanșarea procedurii de clasare a bunurilor culturale mobile se face:

a) din oficiu, în următoarele situații:

1. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată sau al căror regim de proprietate este incert sau necunoscut, care au făcut obiectul unei contravenții sau infracțiuni;

2. pentru bunurile culturale mobile, aflate în proprietate privată sau al căror regim de proprietate este incert sau necunoscut și care au făcut obiectul unor tentative de export ilegal sau, după caz, de circulație ilegală în interiorul Uniunii Europene;

3. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată sau al căror regim de proprietate este incert sau necunoscut, ce fac obiectul declanșării unei cercetări penale;
 4. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată sau al căror regim de proprietate este incert sau necunoscut, confiscate;
 5. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată sau al căror regim de proprietate este incert sau necunoscut și care sunt în pericol iminent de distrugere sau de alterare fizică, în vederea luării măsurilor necesare pentru salvarea lor;
 6. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată, care urmează a fi supuse unor operațiuni de conservare curativă sau restaurare;
 7. pentru bunurile culturale mobile ce fac obiectul unei donații;
 8. pentru bunurile culturale mobile din masa succesorală și a celor care fac obiectul unor legate testamentare;
 9. pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietate privată, cu excepția celor prevăzute la art. 281 lit. c) și d), pentru care se solicită scoaterea temporară sau definitivă în afara teritoriului României;
 10. pentru bunurile culturale mobile care ies din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
 11. pentru bunurile culturale mobile care sunt restituite de instituțiile publice, de întreprinderi publice și alte entități de drept public, în temeiul unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile;
 12. pentru bunurile culturale mobile din patrimoniul regiilor autonome, societăților și companiilor naționale cu capital majoritar de stat care se privatizează;
 13. pentru bunurile culturale care ies din patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice de drept privat;
- b)** la solicitarea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, proprietare ale bunului respectiv, cu excepția celor prevăzute la art. 281 lit. c), d) și h).
- (2)** În mod excepțional pot fi clasate bunuri culturale mobile contemporane, dacă sunt prototipuri/capete de serie utilaje unicat, în condițiile stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.
- (3)** Regimul de protecție ca bunuri culturale aparținând patrimoniului cultural național mobil este instituit din oficiu, prin prezentul Cod, pentru bunurile culturale mobile enumerate la art. 281 lit a)-e) și h).

Art. 292 Raportul de expertiză

- (1)** Stabilirea potențialului unui bun cultural mobil de a fi clasat se stabilește prin expertizarea în baza criteriilor generale de clasare.
- (2)** Raportul de expertiză în baza criteriilor generale de clasare este întocmit de experți atestați în domeniul patrimoniului cultural mobil.
- (3)** Raportul de expertiză prevăzut la alin. (2) se comunică de către expertul atestat care l-a întocmit serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial în

termen de 5 zile de la data întocmirii, în cazul în care se stabilește că bunul nu are potențial de a fi clasat.

(4) Rapoartele de expertiză prevăzute la alin. (3) se transmit, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, Institutului Național al Patrimoniului.

(5) Propunerea de clasare a bunurilor culturale mobile se face pe baza unui raport de expertiză extins, întocmit de experți atestați în domeniul patrimoniului cultural mobil.

(6) Raportul de expertiză extins, stabilește valoarea culturală și/sau științifică, atât în baza criteriilor generale, cât și a celor specifice, în conformitate cu prevederile normelor metodologice emise de Ministerul Culturii.

(7) Raportul de expertiză extinsă se comunică, de către expertul atestat care l-a întocmit, serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial, în termen de 5 zile de la data întocmirii.

(8) Concluziile raportului de expertiză extins, cuprinzând datele de identificare a bunului cultural mobil, se vor comunica proprietarului sau titularului de alte drepturi reale, în termen de 15 de zile de la data finalizării expertizei prin grija expertului atestat sau, după caz, prin grija serviciului public deconcentrat cu competență teritorială, după caz.

(9) Proprietarii, titularii altor drepturi reale sau ai dreptului de administrare și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile pentru care s-a declanșat sau urmează să se declanșeze procedura de clasare au obligația de a permite examinarea bunurilor respective de către experți atestați sau, după caz, de către conservatori sau restauratori atestați.

(10) Rapoartele de expertiză prevăzute la alin. (1) și (5) pot fi contestate de persoanele fizice și juridice interesate, organismul științific competent a se pronunța asupra contestației fiind Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

Art. 293 Procedura de clasare a bunurilor culturale mobile

(1) Clasarea se derulează de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii sau, după caz, de Ministerul Culturii, potrivit normelor metodologice emise de Ministerul Culturii.

(2) Declanșarea procedurii de clasare se comunică proprietarului bunului ce face obiectul procedurii, administratorului legal al bunului și altor persoane fizice sau juridice interesate.

(3) Organismul științific competent să hotărască asupra propunerilor de clasare este Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

(4) Propunerea Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil privind clasare se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

(5) În cazul respingerii propunerii de clasare, hotărârea Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor se comunică proprietarului bunului, administratorului acestuia sau titularului de alte drepturi reale asupra bunului, în termen de 30 de zile de la emiterea respectivei hotărâri.

(6) Ministerul Culturii comunică serviciilor publice deconcentrate ordinul de clasare, în termen de 30 de zile de la semnare.

(7) Ministerul Culturii, prin serviciile publice deconcentrate ale sale, elaborează și comunică, în scris, proprietarului, titularului altor drepturi reale sau, după caz, titularului

dreptului de administrare certificate privind clasarea pentru fiecare bun cultural mobil clasat în parte, în termen de 30 de zile de la primirea de către aceste a ordinului.

Art. 294 Regimul bunului cultural mobil în timpul procedurii de clasare din oficiu

De la data aducerii la cunoștință publică a declanșării procedurii de clasare și până la finalizarea procedurii de clasare, bunul cultural mobil ce face obiectul procedurii urmează regimul de protecție instituit prin prezenta lege pentru bunul cultural mobil clasat în categoria „Tezaur”.

Art. 295 Reluarea procedurii de clasarea pentru bunurile culturale mobile respinse la clasare

(1) În cazul în care propunerea de clasare a unui bun cultural mobil a fost respinsă, procedura poate fi reluată, la cerere, după minimum 5 ani.

(2) În situațiile în care au apărut elemente noi, justificative, acest termen poate fi redus de Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

Art. 296 Înscrierea bunurilor culturale mobile clasate în Registrul bunurilor culturale mobile clasate.

(1) Clasarea are ca efect înscrierea bunurilor culturale mobile în Registrul bunurilor culturale mobile clasate.

(2) Registrul bunurilor culturale mobile clasate este întocmit pe baza ordinelor privind bunurile culturale mobile clasate.

(3) Centralizarea, arhivarea, administrarea precum și evidența informatizată a documentelor care au stat la baza întocmirii Registrului bunurilor culturale mobile clasate se efectuează de către Institutul Național al Patrimoniului.

Art. 297 Declasarea bunurilor culturale mobile.

(1) Declasarea bunurilor culturale mobile are loc la cererea titularilor drepturilor de proprietate, a titularilor dreptului de administrare, a titularilor altor drepturi reale sau din oficiu, în următoarele cazuri:

a) invalidarea expertizei;

b) distrugere;

c) deteriorare gravă care nu poate fi remediată prin operațiuni de conservare curativă sau de restaurare;

(2) Declasarea urmează procedura stabilită la clasare, propunerea privind declasarea Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil fiind aprobată prin ordin al ministrului culturii.

Art. 298 Contestarea respingerii clasării, ordinului privind clasarea sau a ordinului privind declasarea unui bun cultural mobil.

(1) Propunerea Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Mobil privind respingerea clasării, ordinele privind clasarea și, respectiv, cele privind declasarea pot fi contestate de proprietarul sau de titularul dreptului de administrare asupra bunului cultural mobil ce face obiectul respingerii clasării, clasării și, respectiv, declasării.

(2) Contestarea hotărârii Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil de respingere a clasării bunurilor culturale mobile se face la instanțele de contencios administrativ competente în termen de 30 zile de la primirea acesteia de către persoana fizică sau juridică care a solicitat clasarea.

(3) Contestarea ordinului privind clasarea, respectiv de declasarea unui bun cultural mobil se face la Ministerul Culturii, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(4) Ministerul Culturii, este obligat să soluționeze contestația prevăzută la alin. (3) în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia.

(5) Persoana fizică sau juridică proprietară a bunului cultural mobil clasat, nemulțumită de modul de soluționare al contestației menționate la alin. (3), se poate adresa instanțelor de contencios administrativ competente, în termen de 30 zile de la primirea răspunsului Ministerului Culturii.

Art. 299 Actualizarea Registrului bunurilor culturale mobile clasate.

Institutul Național al Patrimoniului actualizează Registrul bunurilor culturale mobile clasate în baza ordinelor de clasarea sau declasare, după caz, precum și a documentației care a stat la baza clasării sau declasării bunurilor culturale mobile.

Art. 300 Obligații privind protejarea bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil

Proprietarii, titularii dreptului de administrare și a altor drepturi reale, precum și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile enumerate la art. 281 au următoarele obligații:

a) să asigure cele mai bune condiții de păstrare, depozitare și expunere, precum și de conservare preventivă a bunurilor, prevenind orice degradare, deteriorare sau distrugere a acestora;

b) să nu deterioreze și să nu distrugă aceste bunuri, iar în cazul celor din metal să nu le topească;

c) să asigure protecția și securitatea acestor bunuri;

d) să asigure, după caz, conservarea curativă și restaurarea acestor bunuri;

e) să înștiințeze în termen de 5 zile serviciile deconcentrate ale Ministerului Culturii în cazul constatării unui pericol iminent de distrugere sau degradare gravă a acestor bunuri;

f) să permită accesul specialiștilor din cadrul serviciilor deconcentrate ale Ministerului Culturii, a specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii ori organele de poliție, în scopul constatării existenței ori a stării de conservare a acestor bunuri; în cazul deținătorilor

persoane fizice și al persoanelor juridice de drept privat accesul specialiștilor serviciilor deconcentrate ale Ministerului Culturii, a celor desemnați de Ministerul Culturii ori al organelor de poliție este posibil numai cu acordul scris al proprietarului privind condițiile de acces;

g) să utilizeze și să permită utilizarea bunurilor culturale mobile la organizarea de expoziții, spectacole, demonstrații, parade ale modei, ca recuzită cinematografică sau teatrală, precum și în orice alte scopuri, pe perioade limitate, cu condiția să nu le fie periclitată integritatea și să nu fie expuse pierderii, deteriorării ori sustragerii, potrivit restricțiilor și permisivităților stabilite de Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile și expertizele realizate în prealabil permiterii utilizării de către un conservator sau restaurator atestat în categoria/domeniul patrimoniului cultural mobil din care face parte bunul respectiv, precum și cu încheierea unui contract de asigurare tip toate riscurile, pentru bunul/bunurile în cauză.

Art. 301 Interdicție de modificare sau dezmembrare a bunurilor culturale mobile

(1) Orice intervenție care conduce la distrugerea sau modificarea ireversibilă arbitrară a bunurilor culturale mobile care aparțin patrimoniului cultural național mobil, identificate la art. 281, este interzisă.

(2) Dezmembrarea sau modificarea bunurilor culturale mobile în scopul eludării procedurii de clasare sau a restricțiilor privind circulația instituite prin prezenta lege sunt strict interzise.

Art. 302 Accesul la bunurile culturale mobile care fac parte din patrimoniul cultural național mobil, pentru studii și cercetări

(1) Instituțiile publice au obligația să permită accesul la bunurile culturale mobile deținute în administrare, pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate, în condiții convenite de comun acord cu solicitanții accesului, cu respectarea normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile.

(2) În cazul bunurilor culturale mobile clasate sau a bunurilor culturale mobile ce alcătuiesc colecțiile protejate de bunuri culturale mobile aflate în proprietate privată, pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate este necesar acordul proprietarului.

Secțiunea 3 - Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile

Art. 303 Definițiile conservării preventive, conservării curative și a restaurării bunurilor culturale mobile.

(1) În sensul prezentei Legi, conservarea preventivă reprezintă ansamblul de măsuri și activități care au ca scop evitarea și minimizarea deteriorărilor și pierderilor ce ar putea afecta bunurile culturale mobile și care acționează indirect asupra lor, în contextul sau mediul în care acestea se găsesc.

(2) În sensul prezentei Legi, conservarea curativă reprezintă un ansamblu de măsuri și activități specifice și specializate întreprinse direct asupra unui bun cultural mobil sau a unui ansamblu de bunuri culturale mobile având ca scop stoparea proceselor de deteriorare sau întărirea acestora din punct de vedere structural, atunci când existența bunurilor culturale

mobile este amenințată iminent ca urmare a fragilității lor extreme sau a vitezei de deteriorare a acestora.

(3) În sensul prezentei Legi, restaurarea reprezintă un ansamblu de măsuri specifice și specializate întreprinse asupra unui bun cultural mobil aflat în stare stabilă, având ca scop îmbunătățirea evaluării, înțelegerii și utilizării acestuia, realizate atunci când bunul a pierdut o parte din semnificația sau utilitatea sa ca urmare a deteriorărilor sau reparațiilor anterioare.

(4) Conservarea preventivă, conservarea curativă și restaurarea sunt măsuri fundamentate științific și etic, care respectă semnificația și caracteristicile fizice ale unui bun cultural mobil urmărind protejarea lui și asigurând accesibilitatea lui pentru generațiile prezente și viitoare.

(5) Realizarea intervențiilor de conservare curativă asupra bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniul cultural național mobil, menționate la art. 281, este obligatorie.

(6) Intervențiile de conservare curativă și restaurare se realizează de către restauratori.

(7) Anumite măsuri de conservare curativă, care nu afectează integritatea structurală a bunurilor culturale mobile pot fi realizate și de către conservatori, în condițiile prevăzute în norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(8) Măsurile și acțiunile de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, prevăzute la art. 281, și a celor pentru care s-a stabilit oportunitatea declanșării procedurii de clasare se efectuează numai de către conservatori și restauratori atestați sau, după caz, de colective coordonate de conservatori sau restauratori atestați, în condițiile stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 304 Conservarea-restaurarea bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, aflate în pericol iminent de distrugere

Bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, indiferent de forma de proprietate, care sunt în pericol iminent de distrugere sau degradare gravă, vor fi supuse intervențiilor de urgență de restaurare, prin ordin al ministrului culturii, pe baza unui raport de expertiză aprobat de Comisia Națională pentru Muzee și Patrimoniu Cultural.

Art. 305 Conservarea preventivă a bunurilor culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil

(1) Organizarea și realizarea conservării preventive a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, prevăzute la art. 281, este obligatorie și prioritară pentru toți deținătorii de astfel de bunuri.

(2) Coordonarea și avizarea măsurilor de conservare preventivă pentru bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, prevăzute la art. 281, se realizează de către un conservator atestat.

(3) La nivelul muzeelor de drept public și parcurilor arheologice realizarea și implementarea măsurilor de conservare preventivă pentru toate bunurile culturale mobile administrate se face obligatoriu în baza unui plan de conservare preventivă fundamentat pe analiza riscurilor.

(4) La nivelul muzeelor de drept public, coordonarea analizei de riscurilor, elaborarea planului de conservare preventivă și coordonarea implementării lui se face de către conservatorul general.

Art. 306 Realizarea reproducerilor, copiilor, mulajelor, tirajelor postume și facsimilelor după bunuri culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil

(1) Realizarea de copii, mulaje, tiraje postume și facsimile după bunurile culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil, prevăzute la art. 281, se face cu respectarea normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile.

(2) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele executate după bunurile culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil, prevăzute la art. 281, trebuie să fie marcate vizibil pentru a nu fi confundate cu originalul; ele vor purta mențiunea „copie”, „facsimil”, „tiraj postum”, numele autorului și anul în care au fost realizate, precum și specificarea colecției în care se află originalul.

(3) Mențiunile prevăzute la alin. (2) sunt obligatorii, indiferent de anul în care au fost realizate copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele și ori de câte ori acestea sunt aduse la cunoștință publicului.

(4) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele după bunuri culturale mobile aflate în proprietate publică, pot fi executate numai cu acordul scris al titularului dreptului de administrare.

(5) Realizarea copiilor, mulajelor, tirajelor postume și facsimilelor după bunuri culturale mobile aflate în proprietate publică, precum și a celor menționate la art. 281, se notifică serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii în termen de 15 zile de la realizarea lor.

(6) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele după bunuri culturale mobile clasate în categoria „Tezaur”, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi executate numai cu acordul scris, prealabil al proprietarului și cu notificarea serviciului public deconcentrat în care este luat în evidență respectivul bun cultural mobil, în termen de 15 zile de la realizarea lor.

(7) Persoanele care execută reproduceri, copii, mulaje, tiraje postume și facsimile după bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, prevăzute la art. 281, sau înregistrări ale imaginilor acestora prin mijloace fotografice, video, digitale sau altele asemenea sunt obligate să utilizeze tehnici adecvate în conformitate cu normele de conservare și restaurare și să ia măsurile necesare pentru a nu fi afectate, imediat sau în timp, integritatea și calitatea originalelor.

Art. 307 Reguli privind realizarea intervențiilor de conservare-restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil

(1) Intervențiile de conservare curativă și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil se fac numai în condițiile fundamentării științifice a propunerilor de conservare-restaurare prin investigații prealabile, fizice, chimice sau biologice, după caz.

(2) Intervențiile de conservare curativă și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil se fac în baza unei metodologii aprobate de comisii de conservare-restaurare, în condițiile stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 308 Conservarea curativă și restaurarea bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, în laboratoare autorizate

(1) Intervențiile de conservare curativă și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil se fac numai în cadrul laboratoarelor de conservare-restaurare autorizate de Ministerul Culturii.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) bunurile culturale mobile de mari dimensiuni sau cele care nu pot fi deplasate fără a fi deteriorate, ce pot fi conservate-restaurate în locul în care se află, cu avizul prealabil conform al comisiei de conservare-restaurare, în baza concluziilor unui raport de expertiză elaborat de către un restaurator sau conservator atestat.

(3) Pentru bunurile prevăzute la alin. (2), efectuarea intervențiilor de conservare-restaurare va fi coordonată obligatoriu de către un laborator de conservare-restaurare autorizat.

(4) Prin excepție de la alin. (1), asupra bunurilor culturale mobile din patrimoniul cultural național mobil se pot realiza operațiuni de conservare curativă și restaurare în laboratoare de conservare și restaurare din străinătate cu un statut similar laboratoarelor autorizate în România, în condițiile avizării prealabile a metodologiei de conservare-restaurare de către un restaurator atestat.

(5) Intervențiile de conservare curativă și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, aflate în proprietate publică, efectuate în condițiile alin. (4), se notifică direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii.

(6) Intervențiile de conservare curativă și restaurare a bunurilor culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil aflate în proprietate privată se pot realiza în laboratoare din străinătate cu un statut similar laboratoarelor autorizate în România, numai în condițiile obținerii avizului prealabil al Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil.

Art. 309 Autorizarea și funcționarea laboratoarelor de conservare-restaurare a bunurilor culturale mobile

(1) Autorizarea laboratoarelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile se face la solicitarea persoanelor juridice de drept public sau privat care au ca obiect de activitate desfășurarea activităților de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile.

(2) Autorizarea laboratoarelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile se face de către Ministerul Culturii, în condițiile stabilite prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(3) Autorizarea laboratoarelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile este condiționată de angajarea în cadrul laboratorului a cel puțin unui conservator, restaurator sau investigator atestat, după caz, în domeniul pentru care se solicită autorizarea.

(4) Ministerul Culturii emite autorizațiile pentru laboratoarele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile și organizează evidența acestora.

(5) Laboratoarele de conservare și restaurare, care funcționează în cadrul instituțiilor publice muzeale, pot efectua astfel de lucrări pentru alte instituții publice muzeale, pentru persoane fizice sau juridice de drept public ori privat, cu respectarea condițiilor prevăzute în prezenta lege; în aceste cazuri solicitanții vor suporta cheltuielile legate de realizarea lucrărilor, în condiții contractuale.

(6) Persoanele juridice de drept privat, proprietare ale laboratoarelor autorizate de conservare-restaurare a bunurilor culturale mobile, sunt obligate să afișeze la loc vizibil autorizația eliberată potrivit dispozițiilor alin. (4).

Art. 310 Retragerea autorizării laboratoarelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile

(1) Autorizația poate fi retrasă de către ministrul culturii, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Național.

(2) Autorizația poate fi retrasă în următoarele situații:

a) conducătorul laboratorului este condamnat definitiv pentru una sau mai multe dintre următoarele infracțiuni: furt, tâlhărie, abuz de încredere, înșelăciune, gestiune frauduloasă, distrugere, delapidare, fals și uz de fals, abuz în serviciu, tăinuirea și favorizarea în legătură cu infracțiuni contra patrimoniului, mărturie mincinoasă dare și luare de mită.

b) în situația în care condițiile de autorizare nu mai sunt îndeplinite.

c) abateri grave de la deontologia profesională și încălcări ale prevederilor prezentei legi și ale normelor metodologice de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile;

d) erori profesionale care au determinat distrugeri sau deteriorări de bunuri culturale mobile.

Art. 311 Furnizarea de servicii, pe teritoriul României, de către laboratoarele de conservare și restaurare, din străinătate

Laboratoarele autorizate să efectueze lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, stabilite într-un alt stat membru, au dreptul de a furniza servicii pe teritoriul României, cu notificarea prealabilă a Ministerului Culturii și cu respectarea normelor metodologice de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile și ale prevederilor prezentei legi.

Art. 312 Aducerea la cunoștință publică a listei laboratoarelor de conservare și restaurare autorizate

Lista laboratoarelor de conservare și restaurare autorizate și statutul lor se aduce la cunoștință publică și se actualizează de către Institutul Național al Patrimoniului în baza informațiilor transmise de către Ministerul Culturii, pe platforma online dedicată protejării patrimoniului cultural.

Secțiunea 4 - Circulația bunurilor culturale mobile

Paragraful 1 - Circulația bunurilor culturale mobile pe teritoriul și în afara teritoriului României

Art. 313 Împrumuturile de bunuri culturale mobile

(1) Bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil pot fi împrumutate, după caz, unor instituții publice sau persoane juridice de drept public sau privat din țară sau străinătate, în scopul prezentării lor în cadrul expozițiilor, al realizării unor proiecte culturale sau în scopul cercetării și conservării-restaurării lor, în condițiile dreptului comun și cu respectarea normelor metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile și a normelor metodologice de conservare și restaurare a bunurilor culturale.

(2) Instituția sau persoana juridică de drept public sau de drept privat care ia bunurile culturale mobile cu împrumut răspunde civil, contravențional sau penal, după caz, pentru integritatea acestora.

(3) Persoana juridică de drept public sau privat care organizează expoziția sau proiectul cultural este obligată să ia măsuri pentru înlăturarea oricărui risc care ar periclita integritatea bunurilor culturale mobile luate cu împrumut sau care ar duce la pierderea, înstrăinarea ilicită sau dispariția lor, fiind obligat să asigure condiții optime de conservare și securitate pentru acestea.

(4) Organizatorul expoziției sau inițiatorul proiectului cultural trebuie să facă demersurile necesare, după caz, pentru o asigurare adecvată împotriva riscurilor care ar conduce la degradarea, pierderea, înstrăinarea ilicită sau dispariția bunurilor culturale mobile ce fac obiectul împrumutului.

(5) Prevederile alin. (2) - (4) se aplică în mod corespunzător și bunurilor culturale mobile luate cu împrumut din străinătate.

Art. 314 Circulația bunurilor culturale mobile în afara teritoriului național

(1) Scoaterea bunurilor culturale mobile aparținând persoanelor fizice sau juridice de drept public sau de drept privat de pe teritoriul național face obiectul autorizării de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii sau a Ministerului Culturii, în condițiile prevăzute de prezenta lege și de normele privind regimul circulației bunurilor culturale mobile, emise de Ministerul Culturii.

(2) Bunurile culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național mobil, prevăzute la art. 281 nu pot părăsi definitiv teritoriul național.

Art. 315 Definiția exportului de bunuri culturale mobile

(1) Scoaterea bunurilor culturale mobile de pe teritoriul vamal al Uniunii Europene constituie operațiune de export.

(2) Exportul bunurilor culturale mobile poate fi temporar sau definitiv și se efectuează numai pe baza certificatului de export sau, după caz, a licenței de export, în condițiile stabilite în normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile.

Art. 316 Licența și certificatul de export

(1) Licența de export se eliberează pentru exportul temporar, temporar repetat sau definitiv al bunurilor culturale mobile, de pe teritoriului vamal al Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile legislației europene în vigoare, respectiv, ale Regulamentului (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012 pentru Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale precum și cu respectarea prevederilor normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile.

(2) Certificatul de export se eliberează, în conformitate cu normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobil, pentru exportul de pe teritoriului vamal al Uniunii Europene al bunurilor culturale mobile ce nu fac obiectul legislației europene în vigoare.

(3) Pentru exportul repetat al bunurilor culturale mobile pot fi eliberate, în condiții stabilite prin normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile, licențe de export deschise specifice, licențe de export deschise generale și după caz, certificate de export deschise specifice sau certificate de export deschise generale.

(4) Valabilitatea documentelor prevăzute la alin. (3) nu poate depăși 5 ani.

(5) Documentele prevăzute la alin. (3) pot fi retrase de Ministerul Culturii, în condițiile încălcării condițiilor de eliberare a lor.

Art. 317 Certificatul de circulație

Bunurile culturale mobile pot părăsi teritoriul României pentru a circula temporar sau definitiv pe teritoriul vamal al Uniunii Europene, numai în baza unui certificat de circulație, eliberat în condițiile prevăzute de normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile.

Art. 318 Eliberarea autorizațiilor de circulație

(1) Autorizațiile de circulație sunt certificatul de export, licența de export și certificatul de circulație.

(2) Autorizațiile de circulație se eliberează de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în condițiile prevăzute de normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile precum și a legislației europene în vigoare.

(3) Circulația bunurilor culturale mobile în baza licențelor de export deschise specifice și generale, a certificatele de export deschise specifice și generale, a certificatelor de circulație deschise specifice și generale se face cu notificarea Ministerului Culturii, de fiecare dată când bunul sau bunurile culturale mobile părăsesc sau revin pe teritoriul național.

(4) Scoaterea de pe teritoriului României a bunurilor culturale mobile clasate în categoria „Tezaur” se aprobă de Ministerul Culturii, în condițiile prevăzute de normele metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile.

(5) Eliberarea documentelor prin care se autorizează scoaterea bunurilor culturale mobile de pe teritoriul național se realizează electronic prin intermediul platformelor digitale dedicate protejării patrimoniului cultural național administrate de Ministerul Culturii, direct sau prin instituțiile sale subordonate, ori prin intermediul unor platforme digitale dezvoltate la nivelul Uniunii Europene, după caz.

(6) Bunurile culturale mobile introduse pe teritoriul României cu caracter temporar, în condiții legale, nu fac obiectul autorizării circulației, nici a eliberării certificatului de export, licenței de export sau a certificatului de circulație, după caz.

Art. 319 Definirea circulației ilegale a bunurilor culturale mobile

(1) Scoaterea de pe teritoriul României, pe orice cale, a bunurilor culturale mobile pentru care nu s-a obținut certificatul de export, licența de export sau, după caz, certificatul de circulație, eliberate în condițiile legii, constituie operațiuni de circulație ilegală, respectiv de export ilegal sau, după caz, de părăsire ilegală a teritoriului național.

(2) Nerevenirea bunurilor culturale mobile pe teritoriul României la data expirării termenului prevăzut de certificatul de export, licența de export sau, după caz, certificatul de circulație, constituie operațiune de export ilegal sau, după caz, de circulație ilegală în interiorul Uniunii Europene.

(3) Bunurile culturale mobile care fac obiectul operațiunilor de export ilegal sau, după caz, de circulație ilegală în interiorul Uniunii Europene, se confiscă și intră în proprietatea publică a statului, urmând a fi date în administrarea unei instituții publice specializate.

Art. 320 Monitorizarea circulației bunurilor culturale mobile

(1) Ministerul Culturii monitorizează direct sau prin intermediul serviciilor sale publice deconcentrate circulația bunurilor culturale mobile în afara teritoriului național.

(2) Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Finanțelor sprijină activitatea de monitorizare și control a circulației bunurilor culturale mobile în afara teritoriului național.

(3) În scopul monitorizării în timp real a circulației bunurilor culturale mobile Ministerul Culturii și serviciile sale publice deconcentrate operează un sistem electronic de alertă integrat în platforma dedicată protejării patrimoniului cultural național gestionată de Ministerul Culturii sau instituțiile aflate în subordinea sa.

(4) Platforma dedicată protejării patrimoniului cultural național preia informații și din alte sisteme de alertă europene și internaționale.

Art. 321 Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României

(1) Bunurile culturale mobile care fac obiectul scoaterii ilegale în afara României, pierderii, furtului sau distrugerii totale se înscriu în Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României, în condițiile prevăzute de Normele de evidență a bunurilor culturale mobile.

(2) Registrul bunurilor culturale mobile distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României este actualizat permanent și pus la dispoziția publicului prin platforme digitale dedicate protejării patrimoniului cultural național gestionate de Institutul Național al Patrimoniului.

Art. 322 Importul de bunuri culturale mobile

(1) Introducerea pe teritoriul României a oricăror bunuri culturale mobile care au părăsit țara de origine fără îndeplinirea formalităților legale este interzisă.

(2) Bunurile culturale mobile introduse în condițiile prevăzute la alin. (1) se confiscă și se transmit/dau în custodia unei instituții publice specializate.

(3) Introducerea bunurilor culturale mobile pe teritoriul vamal al României, cu excepția bunurilor culturale mobile încărcate în mijloace de transport care tranzitează fără oprire prin apele teritoriale sau prin spațiul aerian al teritoriului vamal, fac obiectul declarației vamale.

(4) Bunurile culturale mobile, altele decât cele care fac obiectul Regulamentului (U.E.) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale mobile se declară de către deținătorul cu drepturi reale asupra lor, la birourile vamale desemnate, în termen de maximum 3 zile de la intrarea lor pe teritoriul național.

(5) Pentru bunurile culturale mobile care fac obiectul Regulamentului (U.E.) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale, deținătorul cu drepturi reale al bunurilor culturale mobile respective este obligat să solicite eliberarea unui certificat de import, în termen de maximum 3 zile de la declararea la punctele vamale desemnate.

(6) Certificatele de import se eliberează de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii în condițiile prevăzute de legislația europeană în vigoare și de normele privind circulația bunurilor culturale mobile.

(7) Pentru bunurile culturale mobile introduse pe teritoriul național cu titlul temporar, în temeiul unui certificat de export temporar sau a unui document echivalent, eliberat de autoritățile competente din țara de origine a bunurilor, pentru perioada exportului temporar prevăzută în certificatul de export sau în documentul echivalent nu se eliberează certificat de import.

Art. 323 Garanții guvernamentale

(1) Statul român poate acorda garanții guvernamentale pentru asigurarea împotriva riscurilor specifice a bunurilor culturale mobile străine aflate temporar pe teritoriul statului român.

(2) Autoritățile publice locale și județene pot stabili scheme proprii de asigurare împotriva riscurilor specifice, pentru a facilita organizarea expozițiilor și proiectelor culturale cu bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național sau cu bunuri culturale mobile provenind din patrimoniul cultural mobil al altor state.

(3) Garanțiile prevăzute de prezentul articol se acordă la solicitarea proprietarilor sau administratorilor bunurilor culturale mobile asigurate prin garanție guvernamentală, în

condițiile stabilite prin prevederile legale în vigoare și potrivit regimului general de asigurare împotriva riscurilor pentru bunurile culturale mobile din patrimoniul cultural național.

Paragraful 2 - Restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, începând cu data de 1 ianuarie 1993

Prezentul Paragraf reglementează restituirea de către statul român a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, începând cu data de 1 ianuarie 1993.

Art. 324 Bunuri culturale mobile ce pot face obiectul restituirii

(1) În înțelesul prezentului Paragraf, prin „bun cultural” se înțelege, după caz, bunul care face parte din:

a) patrimoniul cultural național al României, fiind clasificat sau definit ca atare înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului național;

b) patrimoniul național al unui stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu legislația statului respectiv, fiind clasificat sau definit ca atare înainte ori după părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene.

(2) În înțelesul prezentului Paragraf, „colecțiile publice” desemnează colecțiile care sunt proprietatea statelor membre ale Uniunii Europene, ale autorităților locale ori regionale din statele membre ale Uniunii Europene sau ale instituțiilor publice aflate pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, instituții definite ca publice potrivit legislației respectivelor state al Uniunii Europene, aceste instituții fiind semnificativ finanțate ori în proprietatea statului respectiv sau în proprietatea autorităților locale ori regionale.

Art. 325 Părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene

(1) În înțelesul prezentului Paragraf, „părăsirea ilegală a teritoriului unui stat membru al Uniunii Europene” desemnează, după caz:

a) scoaterea unui bun cultural mobil de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, cu încălcarea legislației acestui stat în materie de protecție a bunurilor culturale mobile sau cu încălcarea Regulamentului (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale;

b) nerevenirea la sfârșitul unei scoateri legale temporare în afara teritoriului național sau orice încălcare a uneia dintre condițiile acestei scoateri temporare a unui bun cultural mobil.

(2) În înțelesul prezentului Paragraf:

a) prin „stat membru solicitant” se înțelege statul membru al cărui bun cultural mobil a părăsit ilegal teritoriul său;

b) prin „stat membru solicitat” se înțelege statul membru pe teritoriul căruia se găsește un bun cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul unui alt stat membru;

c) prin „restituire” se înțelege returnarea materială a bunului cultural mobil pe teritoriul statului membru solicitant;

d) prin „posesor” se înțelege persoana care deține material bunul cultural mobil în nume propriu;

e) prin „deținător” se înțelege persoana care deține material bunul cultural mobil în numele altcuiva.

Art. 326 Măsuri privind bunurile culturale mobile aflate pe teritoriul României, care au părăsit ilegal teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene

(1) Dacă în cadrul unei urmăriri penale, efectuate în condițiile legii, sunt descoperite indicii că un bun cultural mobil, care se găsește pe teritoriul statului român, a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție notifică statul interesat, în condițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicate.

(2) Dacă, în condițiile alin. (1), bunul cultural mobil este descoperit, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție notifică aceasta statului membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului, iar procurorul solicită instanței competente să dispună măsuri privind transmiterea bunului cultural mobil respectiv unei instituții specializate, în vederea conservării, în condițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată.

(3) Orice stat membru al Uniunii Europene poate cere Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, efectuarea de cercetări în vederea descoperii locului unde se află, precum și a posesorului sau deținătorului unui bun cultural mobil determinat. Cererea trebuie să cuprindă date cu privire la descrierea bunului cultural mobil care face obiectul cererii, precum și informații cu privire la localizarea efectivă sau prezumtivă a bunului cultural mobil.

(4) Statul membru al Uniunii Europene, proprietar al bunului cultural mobil descoperit, are dreptul de a verifica dacă bunul respectiv este un bun cultural mobil în înțelesul prezentului Paragraf, în termen de 6 luni de la data comunicării notificării prevăzute la alin. (1) și, după caz, la alin. (2).

(5) Măsurile de conservare prevăzute la alin. (2) încetează, dacă statul membru al Uniunii Europene interesat nu introduce acțiunea în restituire în termen de 3 ani de la data la care a luat cunoștință despre locul în care se află bunul cultural mobil și despre identitatea posesorului sau detentorului, în condițiile prezentului Paragraf.

(6) Autoritățile române competente vor lua toate măsurile necesare pentru a preveni orice tentativă de a eluda procedura de restituire a bunului cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

(7) Autoritățile române competente vor acționa ca mediator între posesorul sau, după caz, deținătorul bunului cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene și statul solicitant, în vederea restituirii bunului cultural mobil respectiv, fără ca prin aceasta să se aducă atingere dreptului statului solicitant de a iniția acțiune în instanță, în vederea restituirii bunului cultural mobil.

(8) Cooperarea și consultarea cu autoritățile centrale ale statelor membre se vor face și prin utilizarea modulului pentru bunuri culturale al Sistemului de informare al pieței interne,

denumit în continuare I.M.I., instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei.

(9) Schimbul de informații prin intermediul I.M.I. se face în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private.

Art. 327 Acțiunea în restituire a bunurilor care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Acțiunea în restituirea bunului cultural mobilcare a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este introdusă de statul interesat la Curtea de Apel București, împotriva posesorului sau detentorului bunului.

(2) Acțiunea în restituire prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele documente:

a) descrierea bunului care face obiectul acțiunii în restituire;

b) declarație conform căreia bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun culturalmobil;

c) declarație a autorităților competente ale statului membru al Uniunii Europene reclamant, conform căreia bunul cultural mobila părăsit ilegal teritoriul său.

(3) Dacă la data la care este formulată acțiunea în restituire scoaterea de pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene reclamant nu mai prezintă caracter ilicit, acțiunea este respinsă ca fiind inadmisibilă.

(4) Acțiunea în restituire prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care statul membru al Uniunii Europene reclamant a luat cunoștință despre locul în care se află bunul cultural mobilși despre identitatea posesorului sau detentorului, dar nu mai târziu de 30 de ani de la data la care bunul cultural mobil a părăsit ilegal teritoriul statului reclamant, membru al Uniunii Europene.

(5) În cazul bunurilor culturale mobilecare fac parte din colecțiile publice prevăzute la art. 324 alin. (2), precum și pentru bunurile eclesiastice care, în statele membre ale Uniunii Europene, fac obiectul unei protecții speciale, în conformitate cu legile naționale, acțiunea în restituire se prescrie în termen de 75 de ani, cu excepția statelor membre ale Uniunii Europene în care acțiunea este imprescriptibilă sau în cazul acordurilor bilaterale încheiate de România cu statele membre ale Uniunii Europene, care stabilesc un termen mai mare de 75 de ani.

(6) Guvernul României, prin Ministerul Culturii, va prezenta Comisiei Europene, o dată la 5 ani, un raport privind acțiunile introduse cu privire la restituirea bunurilor culturale mobilecare au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.

Art. 328 Restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene

(1) Curtea de Apel București hotărăște restituirea bunului cultural mobil dacă s-a stabilit că bunul care face obiectul acțiunii în restituire este un bun cultural mobil în sensul art. 324 și că

părăsirea teritoriului național al statului membru al Uniunii Europene are caracter ilegal, în condițiile art. 325.

(2) În condițiile alin. (1), instanța hotărăște acordarea unei despăgubiri echitabile posesorului de bună-credință al bunului cultural mobil, precum și instituției specializate care a efectuat măsurile de conservare prevăzute la art. 326 alin. (2); acordarea despăgubirii posesorului este dispusă numai în cazul depunerii de către acesta a tuturor diligențelor în vederea verificării provenienței licite a bunului cultural, cu ocazia achiziționării acestuia.

(3) Sentința Curții de Apel București prin care se dispune restituirea bunului cultural și acordarea despăgubirilor prevăzute la alin. (2) poate fi atacată cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție în termen de 15 zile de la comunicare; Înalta Curte de Casație și Justiție va judeca recursul de urgență.

(4) Pentru a determina dacă posesorul a depus diligența necesară, se țin cont de toate circumstanțele achiziției, în special de documentația privind proveniența bunului cultural mobil, de autorizațiile de circulație necesare în temeiul legislației statului membru solicitant, de natura părților, de prețul plătit, de eventuala consultare de către posesor a registrelor accesibile privind bunurile culturale furate și de orice informații pertinente pe care acesta ar fi putut să le obțină în mod rezonabil sau de orice alt demers pe care o persoană rezonabilă l-ar fi întreprins în aceleași circumstanțe.

(5) În cazul admiterii recursului prevăzut la alin. (3), Înalta Curte de Casație și Justiție, casând sentința, va rejudeca litigiul în fond.

(6) În caz de donație sau de succesiune, posesorul nu poate beneficia de un statut favorabil față de persoana de la care a achiziționat bunul cu acest titlu.

(7) Plata despăgubirilor prevăzute la alin. (2) cade în sarcina statului membru al Uniunii Europene reclamant, se efectuează în momentul remiterii materiale a bunului care a făcut obiectul acțiunii în restituire și trebuie să acopere, după caz:

a) cheltuielile efectuate de posesorul de bună-credință în legătură cu achiziționarea și conservarea bunului cultural;

b) cheltuielile efectuate de instituția specializată în legătură cu conservarea bunului cultural.

(8) Ministerul Culturii ia măsuri pentru restituirea către statul reclamant a bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul acestuia, în vederea efectuării de către statul reclamant a plății despăgubirilor acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului de bună-credință, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural.

(9) Cheltuielile ce decurg din executarea hotărârii judecătorești prin care se restituie bunul cultural cad în sarcina statului membru al Uniunii Europene reclamant.

(10) Dreptul statului membru al Uniunii Europene reclamant de a intra în posesia bunului cultural care face obiectul restituirii se prescrie în termen de 3 ani de la data la care hotărârea judecătorească prin care se dispune restituirea bunului respectiv a rămas definitivă și irevocabilă, dacă în acest termen statul membru reclamant nu plătește despăgubirile prevăzute la alin. (2).

(11) Statul membru al Uniunii Europene reclamant are dreptul la acțiunea în regres împotriva persoanei responsabile de scoaterea ilegală a bunului cultural de pe teritoriul său, în cazul în

care bunul cultural a fost restituit conform alin. (1), precum și atunci când statul respectiv a plătit despăgubirile prevăzute la alin. (2).

Art. 329 Dreptul statelor membre ale Uniunii Europene la alte acțiuni

Exercitarea dreptului de a introduce acțiunea în restituire nu aduce atingere dreptului statului membru al Uniunii Europene reclamant și, după caz, al proprietarului bunului cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene de a formula alte acțiuni, civile sau penale, în conformitate cu legislația națională a statului respectiv.

Paragraful 3 - Recuperarea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României

Art. 330 Ministerul Culturii – titular al dreptului la acțiune în restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României

(1) Ministerul Culturii poate cere oricărui stat, în condițiile legii, efectuarea de cercetări în vederea descoperirii locului unde se află, precum și a identificării posesorului sau deținătorului unui anume bun cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul României; cererea trebuie să cuprindă date cu privire la descrierea bunului cultural mobil, precum și informații cu privire la localizarea prezumtivă a bunului cultural mobil în cauză.

(2) Acțiunea în restituirea bunului cultural mobil care a părăsit ilegal teritoriul statului român poate fi introdusă de Ministerul Culturii.

(3) Bunurile culturale mobile care fac obiectul prezentului Paragraf sunt cele prevăzute la art. 324 coroborat cu art. 281.

(4) Recuperarea bunului cultural mobil identificat în condițiile alin. (1) se realizează conform procedurilor legale convenite între părți.

(5) Prevederile art. 325 se aplică în mod corespunzător bunurilor culturale mobile din România, care fac obiectul prezentului Paragraf.

(6) Înainte de a introduce acțiunea în restituire, Ministerul Culturii poate decide participarea la o procedură de arbitraj, în conformitate cu legislația internă a statului membru solicitat.

Art. 331 Alte atribuții ale Ministerului Culturii în recuperarea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României

(1) Ministerul Culturii ia măsuri pentru revenirea în țară a bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul statului român, precum și pentru efectuarea de către statul român a părții despăgubirilor acordate de instanța de judecată posesorului sau deținătorului bunului, precum și instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea bunului cultural mobil.

(2) Ministerul Culturii are dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei responsabile de scoaterea ilegală a bunului cultural mobil de pe teritoriul statului român, în cazul în care bunul cultural mobil a fost recuperat, iar statul român a fost obligat la plata unor despăgubiri posesorului sau detentorului și, după caz, instituției specializate care a efectuat cheltuielile privind conservarea materială a bunului cultural mobil.

(3) Ministerul Culturii va notifica, inclusiv prin intermediul I.M.I., autorităților competente ale statelor membre ale Uniunii Europene cu privire la recuperarea bunurilor culturale mobile ce au părăsit ilegal teritoriul României.

(4) Ministerul Culturii va utiliza I.M.I., după caz, pentru a difuza informații relevante privind bunurile culturale mobile care au fost furate sau care au părăsit ilegal teritoriul României.

Paragraful 4 - Comercializarea bunurilor culturale mobile

Art. 332 Vânzarea bunurilor culturale mobile

(1) Vânzarea sau intermedierea vânzării bunurilor culturale mobile, inclusiv vânzarea on-line, cu excepția celor prevăzute la art. 283, aflate în proprietate privată, se efectuează numai prin operatorii economici autorizați de Ministerul Culturii, cu respectarea prevederilor prezentei legi și a normelor metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile, aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(2) Vânzarea bunurilor culturale mobile clasate în categoria „Tezaur” și a colecțiilor protejate de bunuri culturale mobile se face numai prin intermediul operatorilor economici autorizați.

(3) Fac excepție de la prevederile alin. (1) și (2) vânzările de bunuri culturale mobile către rude de până la gradul al IV-lea sau către autorități și instituții publice din România.

(4) Este interzisă comercializarea bunurilor culturale mobile, cu excepția celor prevăzute la art. 283, pentru care nu au fost întocmite raporte de expertiză, de către un expert atestat, în vederea evaluării potențialului lor de a fi clasate.

(5) Contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (1) – (4) sunt nule de drept.

Art. 333 Autorizarea operatorilor economici în vederea comercializării bunurilor culturale mobile

(1) Autorizarea operatorilor economici în vederea comercializării bunurilor culturale mobile se face de către Ministerul Culturii, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil, în conformitate cu prevederile normelor metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile.

(2) Evidența autorizațiilor eliberate operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile se organizează de către direcția de specialitate din cadrul Ministerului Culturii.

(3) Operatorii economici autorizați în vederea comercializării bunurilor culturale mobile sunt înscrși, în baza autorizațiilor eliberate de Ministerul Culturii, în Registrul operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile.

(4) Registrul operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile se actualizează permanent și se aduce la cunoștință publică prin grija Ministerului Culturii și a Institutului Național al Patrimoniului, prin publicare în mediul online.

(5) Datele de identificare a operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile și statusul autorizațiilor se aduc la cunoștință publică prin afișare în mediul online.

(6) Este interzisă autorizarea operatorilor economici ai căror administratori, acționari sau personal de conducere au cazier judiciar pentru abuz de încredere, înșelăciune, gestiune frauduloasă, distrugere, delapidare, fals și uz de fals, abuz în serviciu, tăinuirea și favorizarea în legătură cu infracțiuni contra patrimoniului, mărturie mincinoasă, dare și luare de mită.

Art. 334 Suspendarea și retragerea autorizației eliberate în vederea comercializării bunurilor culturale mobile

(1) Autorizația eliberată operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile poate fi suspendată sau retrasă, după caz, în condițiile prevăzute de prezenta lege și de normele metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile.

(2) Autorizația se suspendă în următoarele situații:

a) la cererea titularului autorizației;

b) angajații operatorului economic săvârșesc erori profesionale care determină distrugerea sau deteriorarea bunurilor culturale mobile;

c) condițiile în care s-a acordat autorizația nu mai sunt întrunite, inclusiv schimbarea consilierului de specialitate sau a punctului de lucru;

d) schimbarea sediului;

e) în cazul în care împotriva personalului de conducere al operatorului economic s-a pus în mișcare o acțiune penală în legătură cu activitatea pentru care a fost autorizat, până la soluționarea definitivă a cauzei;

f) alte situații prevăzute de normele metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile.

(3) Autorizația se retrage în următoarele situații:

a) operatorul economic nu îndeplinește obligațiile prevăzute la art. 337 și art. 338;

b) autorizația operatorului economic a fost suspendată în mod repetat pentru cauzele prevăzute la alin. (2), lit. b);

c) operatorii economici a căror autorizație de funcționare a fost suspendată își continuă activitatea în perioada de suspendare;

d) dacă împotriva administratorilor, acționarilor, personalului de conducere sau a consilierului de specialitate al operatorului economic autorizat este pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru săvârșirea, infracțiunilor de abuz de încredere, înșelăciune, gestiune frauduloasă, distrugere, delapidare, fals și uz de fals, abuz în serviciu, tăinuirea și favorizarea în legătură cu infracțiuni contra patrimoniului, mărturie mincinoasă dare și luare de mită.

(4) Orice modificare a statusului autorizației, în sensul celor prevăzute la alin. (1), se consemnează în Registrul operatorilor economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile și se aduce de îndată la cunoștință publică.

Art. 335 Monitorizarea și controlul activității operatorilor economici autorizați

Monitorizarea și controlul activității operatorilor economici autorizați se face de către reprezentanții serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, precum și ai organelor de poliție, după caz.

Art. 336 Operatorii economici autorizați în alte state membre ale Uniunii Europene

(1) Operatorii economici autorizați în alte state membre ale Uniunii Europene pot comercializa bunuri culturale mobile pe teritoriul României numai cu notificarea prealabilă a Ministerului Culturii, însoțită de copii ale documentelor de autorizare corespunzătoare, emise de autoritățile competente, în conformitate cu prevederile legale în materie, în vigoare în statul respectiv.

(2) Operatorii economici autorizați în alte state membre ale Uniunii Europene, care comercializează bunuri culturale mobile pe teritoriul României sunt obligați să respecte dispozițiile prezentei legi precum și normele metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile, în toate situațiile în care comerțul practicat are ca obiect bunuri culturale mobile provenind de pe teritoriul României.

Art. 337 Registrul bunurilor culturale mobile oferite spre vânzare de operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile

(1) Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați să dețină un registru, în care să menționeze, corect și complet, pentru fiecare bun cultural mobil oferit spre vânzare numele și adresa ofertantului, numele și adresa proprietarului, altul decât ofertantul, descrierea, concluziile raportului de expertiză și, după caz, prețul de vânzare, precum și numele și adresa cumpărătorului.

(2) Registrul bunurilor culturale mobile oferite spre vânzare prevăzut la alin. (1) se înregistrează la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii în a cărei rază teritorială își are sediul operatorul economic autorizat.

(3) Informațiile conținute în registrul prevăzut la alin. (1) au caracter confidențial.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (3), operatorul economic autorizat este obligat să pună la dispoziția reprezentanților serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, a organelor de poliție și de cercetare penală informațiile cuprinse în registrul prevăzut la alin. (1), ori de câte ori sunt solicitate, inclusiv în scopul realizării de analize statistice.

(5) Registrul va fi întocmit și în format electronic, cu obligația de a îl imprima și de a înregistra actualizările la serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii în a cărei rază teritorială de acțiune își are sediul sau, după caz, punctul de lucru, operatorul economic autorizat să comercializeze bunuri culturale mobile.

(6) Nu este admisă radierea niciunei înregistrări realizate în registrul prevăzut la alin. (1), nici chiar în situația în care bunul cultural mobil este retras de la vânzare de către proprietarul acestuia.

(7) Este interzisă comercializarea sau intermedierea vânzării bunurilor culturale care nu figurează în registrul prevăzut la alin. (1) și care nu au fost expertizate în vederea stabilirii potențialului de a fi clasate.

Art. 338 Certificate de vânzare

- (1)** Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile vor elibera cumpărătorilor certificate de vânzare pentru fiecare bun cultural.
- (2)** Modelul certificatelor de vânzare este stabilit în normele metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile.
- (3)** Certificatele de vânzare vor fi înregistrate de operatorul economic autorizat în evidența electronică centralizată organizată de Ministerul Culturii, conform normelor privind comercializarea bunurilor culturale mobile.

Art. 339 Reguli privind comercializarea bunurilor culturale mobile

- (1)** Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația de a asigura experizarea tuturor bunurilor culturale mobile oferite spre vânzare, în vederea stabilirii potențialului acestora de a fi clasate și de a transmite rapoartele de expertiză serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, în termen de 5 zile de la realizarea expertizei.
- (2)** Pentru bunurile culturale mobile identificate ca având potențialul de a fi clasate, potrivit alin. (1), serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii va derula procedura de clasare.
- (3)** Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația să informeze în scris proprietarul bunului cultural mobil cu privire la declanșarea procedurii de clasare.
- (4)** Proprietarul bunului cultural mobil pentru care s-a stabilit potențialul de a fi clasat este obligat să pună la dispoziția serviciului public deconcentrat toate informațiile și documentele necesare declanșării procedurii de clasare.
- (5)** Operatorii economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația:
 - a)** să respecte dreptul de preempțiune al statului și al unităților administrativ-teritoriale pentru bunurile culturale mobile clasate în categoria „Tezaur”, în condițiile stabilite la art. 28 - 30;
 - b)** să aducă la cunoștința cumpărătorilor prevederile legale cu privire la comercializarea și circulația bunurilor culturale mobile;
 - c)** să facă diligențele necesare pentru a stabili proveniența bunurilor culturale mobile oferite spre vânzare, asigurându-se în mod rezonabil că acestea nu fac sau nu au făcut obiectul unor fapte ilicite;
 - d)** să nu introducă sau să scoată în afara teritoriului României bunuri culturale mobile despre care există suspiciunea rezonabilă că ar proveni din surse ilicite sau că ar face obiectul unor operațiuni ilicite de circulație și transfer de proprietate și să nu intermedieze sau să faciliteze astfel de operațiuni;
 - e)** să înștiințeze, de îndată, organele de poliție și Ministerul Culturii, în cazul în care au motive întemeiate să considere că bunurile culturale mobile oferite spre vânzare au făcut sau ar putea face obiectul unor fapte ilicite;
 - f)** să înștiințeze, de îndată, organele de poliție și Ministerul Culturii, în cazul în care bunurile culturale mobile clasate în categoria „Tezaur” sau cele care au potențialul de a fi clasate precum și bunuri culturale mobile care aparțin colecțiilor protejate de bunuri culturale mobile,

care fac obiectul comercializării, dispar sau sunt distruse, în vederea includerii acestora în Registrul bunurilor culturale mobile distruse, furate, dispărute sau scoase ilegal în afara teritoriului României.

Art. 340 Comercializarea bunurilor culturale mobile prin intermediul internetului

(1) Comercializarea bunurilor culturale mobile prin intermediul internetului este supusă regulilor de comercializare prevăzute de prezenta lege și de normele metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile.

(2) Bunurile culturale mobile clasate în categoria „Tezaur” și cele care au potențialul de a fi clasate, precum și colecțiile protejate de bunuri culturale mobile pot fi puse în vânzare on-line doar de către operatori economici autorizați, cu respectarea procedurilor prealabile prevăzute de prezenta lege.

Paragraful 5 - Restituirea bunurilor culturale mobile deținute de instituții publice

Art. 341 Restituirea bunurilor culturale mobile deținute de instituții publice

(1) Bunurile culturale mobile depuse în custodia unor instituții publice după data de 31 decembrie 1947 vor fi restituite de către instituțiile deținătoare persoanelor fizice sau juridice care le-au depus, potrivit dreptului comun, la cererea scrisă a acestora, cu avizul Comisiei Naționale pentru Muzee și Patrimoniu Cultural Mobil și sub condiția asigurării condițiilor de conservare și securitate de către persoanele cărora li se restituie, în conformitate cu normele în vigoare la data restituirii.

(2) Bunurile culturale mobile preluate înainte de 6 septembrie 1940 de autorități ale statului nu pot fi revendicate.

(3) Bunurile culturale mobile ce au fost confiscate de autorități ale statului ca urmare a săvârșirii unor contravenții sau infracțiuni nu pot face obiectul revendicărilor.

(4) Bunurile culturale mobile clasate sau cele care au potențialul de a fi clasate, precum și bunurile culturale mobile care fac parte dintr-o colecție protejată de bunuri culturale mobile nu se restituie în natură.

(5) Pentru bunurile culturale mobile prevăzute la alin. (4), proprietarii de drept sunt îndreptățiți la compensații al căror quantum se stabilește, pentru fiecare caz în parte, de către o comisie de specialitate numită prin ordin al ministrului culturii.

(6) Compensațiile nu pot depăși suma de 500 000 de lei, pentru fiecare bun în parte.

(7) Compensațiile vor fi acordate din bugetele autorităților publice în subordinea cărora funcționează instituțiile în administrarea cărora se află bunurile culturale mobile în cauză.

(8) La recomandarea comisiei prevăzute la alin. (5), autoritățile publice sau, după caz, instituțiile prevăzute la alin. (7) pot opta pentru restituirea în natură a bunurilor culturale mobile pentru care există o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu privire la restituire.

(9) Bunurile culturale mobile clasate, pentru care există, la data intrării în vigoare a prezentului Cod, hotărâri definitive, inclusiv ale Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, pot fi transmise proprietarilor de drept numai după garantarea în scris, de către

aceștia, sub sancțiunile aplicate faptei de fals în declarații prevăzute de Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, a respectării dispozițiilor prezentei legi.

(10) În cazul în care obiectul restituirii prevăzut la alin. (9) îl reprezintă colecții formate din mai multe bunuri culturale mobile aflate în procedură de clasare, acestea pot fi retrocedate proprietarilor, anual, pe părți din colecții, după declanșarea procedurii de clasare, acestea având regim de protecție prevăzut pentru bunurile clasate în „Tezaur”.

Secțiunea 5 - Colecții private și colecționari particulari

Art. 342 Înregistrarea bunurilor culturale mobile și a colecțiilor private de bunuri culturale mobile aparținând persoanelor fizice sau juridice de drept privat

(1) În scopul protejării patrimoniului cultural național mobil și al combaterii traficului ilicit de bunuri culturale mobile, colecționarii de bunuri culturale mobile, persoane fizice sau juridice de drept privat, altele decât cele prevăzute la Titlul II Capitolul II, pot înregistra bunurile culturale mobile sau colecțiile proprii în evidența bunurilor culturale și a colecțiilor private de bunuri culturale mobile, organizată la nivel județean de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

(2) Înregistrarea bunurilor culturale mobile și a colecțiilor private de bunuri culturale mobile este condiționată de proveniența licită a acestora.

(3) Înregistrarea colecțiilor private de bunuri culturale se face în conformitate cu normele metodologice emise de Ministerul Culturii, în Registre de evidență a bunurilor culturale mobile aparținând persoanelor fizice sau juridice de drept privat, nespecializate.

(4) Datele referitoare la bunurile și colecțiile menționate la alin. (1) sunt confidențiale și nu au destinație publică.

Art. 343 Sprijin pentru deținătorii de bunuri culturale mobile și colecții de bunuri culturale mobile aparținând persoanelor fizice sau juridice de drept privat

Specialiștii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, precum și cei din cadrul muzeelor și colecțiilor de drept public vor acorda, gratuit, persoanelor fizice sau juridice care dețin bunuri culturale mobile luate în evidența serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, sprijinul metodologic necesar protejării bunurilor culturale mobile.

Titlul VI – Protejarea patrimoniului cultural imaterial

Capitolul I - Cadrul general și definiții specifice

Art. 344 Cadrul general de protejare a patrimoniului cultural imaterial

(1) Prezentul titlu stabilește cadrul general necesar pentru protejarea patrimoniului cultural imaterial, respectiv pentru identificarea, inventarierea, evidența, documentarea, cercetarea, conservarea, promovarea, punerea în valoare, transmiterea și revitalizarea patrimoniului cultural imaterial ca factor de dezvoltare economică, determinant al coeziunii sociale și caracteristică definitorie a comunităților umane.

(2) Modalitățile de protecție directă prevăzute de prezenta lege pot fi folosite doar de persoanele juridice care reprezintă o comunitate culturală, astfel cum este definită aceasta de prezentul Cod.

Art. 345 Patrimoniul cultural imaterial

Patrimoniul cultural imaterial este alcătuit din elemente culturale imateriale tradiționale aparținând următoarelor categorii:

- a)** tradiții și expresii orale, incluzând limba ca vector al patrimoniului cultural imaterial;
- b)** artele spectacolului;
- c)** practici sociale, jocuri, ritualuri și evenimente festive;
- d)** cunoștințe și tehnici legate de meșteșuguri tradiționale;
- e)** cunoștințe și practici referitoare la natură și la univers, inclusiv cunoștințe și practici medicale tradiționale;
- f)** gastronomie și tradiții culinare.

Art. 346 Caracteristici și forme ale expresiilor culturale tradiționale

(1) Expresiile culturale tradiționale sunt caracterizate prin următoarele elemente:

- a)** caracterul anonim al originii creației lor;
- b)** transmiterea și păstrarea lor sunt făcute în special în cadrul unei comunități culturale și cu precădere în afara sistemelor educaționale sau de formare profesională oficiale sau instituționalizate, respectiv pe cale non-formală și informală;
- c)** sunt realizate în principal cu ajutorul unor unelte sau instrumente acționate de energii naturale, cum sunt cea hidraulică sau eoliană, ori de forța musculară umană sau animală;
- d)** existența și cunoașterea lor pot fi delimitate teritorial și sunt percepute ca fiind intrinsec legate de comunitățile în care au fost create, sunt păstrate și transmise;
- e)** realizarea, efectuarea sau prestarea lor se face fără utilizarea de tipare, modele sau orice alt mijloc de reproducere care să permită prin natura lui obținerea de produse, servicii, lucrări sau interpretări identice;
- f)** sunt transmise și păstrate în principal pe cale orală;
- g)** sunt comune unor comunități care pot fi delimitate utilizând criterii de vârstă, geografice, de gen, etnice, profesionale sau altele asemenea;
- h)** sunt realizate în cadrul comunităților culturale de către persoane care fac parte din acestea;
- i)** sunt realizate de către persoane fizice sau grupuri de persoane fizice organizate ad-hoc, creatori-interpreți sau meșteșugari tradiționali, fără a fi necesare autorizarea ori recunoașterea acestora de către o autoritate sau instituție publică.

(2) Expresiile culturale tradiționale cuprind, în funcție de forma de exprimare:

- a)** creație exprimată în forme verbale cum sunt: lirica și epica tradițională, textele rituale ori ceremoniale și altele asemenea;
- b)** creație exprimată în forme non-verbale: cântecul și dansul;
- c)** creație exprimată în forme sincretice: obiceiuri;
- d)** creație exprimată în forme materiale, respectiv:
 - 1. cunoștințe și tehnici legate de meșteșuguri tradiționale și produsele acestora, cum sunt: desenul și modelul decorativ, obiecte, instrumente, unelte și instalații;
 - 2. cunoștințe și tehnici legate de meșteșuguri tradiționale referitoare la construcții sau componente de construcții cu funcțiuni civile diverse și produsele acestora;
 - 3. cunoștințe și practici legate de ocupațiile tradiționale, gastronomie, medicină tradițională și produsele acestora.

Art. 347 Termeni și expresii specifice patrimoniului cultural imaterial

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

a) meșteșug – componentă a expresiilor culturale tradiționale care are următoarele caracteristici suplimentare:

- 1. are ca scop realizarea de produse, prestarea de servicii ori efectuarea de lucrări, folosind în special materii prime, unelte, instrumente, și tehnici tradiționale;
- 2. este realizat de către o persoană fizică, care deține un certificat de notorietate;
- 3. face parte din expresiile culturale tradiționale din zona geografică în care este realizat și a fost transmis prin modalitățile prevăzute la art. 346 alin. (1) lit. b) și f), în interiorul comunității.

b) certificat de notorietate – document eliberat în urma consultării cu specialiștii din domeniu, de către autoritatea publică locală, pentru practicanții expresiilor culturale tradiționale cu activitate pe teritoriul administrativ al autorității administrativ-teritoriale, prin care se confirmă această activitate;

c) tradițional – caracteristică a unui element al patrimoniului cultural imaterial care exprimă o continuitate activă într-o anumită comunitate culturală, prin formele de manifestare specifice, care permite deosebirea între elementele de același tip create în comunități culturale diferite și care aplicată mai multor elemente creează identitatea și unitatea culturală a unei comunități;

d) zonă de interes etnografic - teritoriu delimitat geografic, în care elemente originale ale patrimoniului cultural imaterial sunt identificate ca fiind încă vii și sunt păstrate în forme originare și autentice;

e) Tezaur uman viu - titlu conferit unui purtător individual al unui element al patrimoniului cultural imaterial, care este recunoscut de către comunitatea purtătorilor de cultură și de cea științifică drept creator, interpret, purtător și transmitător, după caz, de expresii culturale tradiționale în formă și cu mijloace tradiționale;

f) oină - joc sportiv național românesc, cu caracter tradițional;

g) comunitate culturală – grup de oameni în interiorul căruia au fost create, sunt păstrate și transmise elemente ale patrimoniului cultural imaterial.

Art. 348 Drepturi asociate titlului de „Tezaur uman viu”

(1) Titularii titlului de „Tezaur uman viu” beneficiază de următoarele drepturi:

a) pot obține, în condițiile legii, certificarea de instructor, formator sau evaluator de competențe profesionale în domeniul în care își desfășoară activitatea pentru care le-a fost acordat titlul de „Tezaur uman viu”;

b) beneficiază de sprijin financiar sau material din partea instituțiilor publice cu atribuții în domeniul expresiilor culturale tradiționale în vederea organizării de activități de învățare pentru domeniul sau ocupația în care își desfășoară activitatea;

c) sunt scutiți de impozitul pe proprietate și de impozitul pe venit sau, după caz, de impozitul pe profit, pentru activitățile în considerarea cărora li s-a acordat titlul de „Tezaur uman viu”.

(2) Titlul de „Tezaur uman viu” este viager, personal și netransmisibil și se acordă de Ministerul Culturii, la propunerea Comisiei Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, potrivit normelor metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 349 Marca tradițională distinctivă

(1) Marca tradițională distinctivă este însemnul grafic, elementul de port sau orice formă cu exprimare fizică creată în scopul deosebirii unei creații populare de altele asemenea din alte zone etnografice, al cărei regim juridic este reglementat prin prezentul Cod.

(2) Marca tradițională distinctivă poate fi utilizată pentru orice expresie culturală tradițională care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 346 alin. (1).

(3) Creatorii-interpreți și meșteșugarii tradiționali se pot asocia în asociații, potrivit legii, în vederea adoptării mărcii tradiționale distinctivă necesare deosebirii creațiilor acestora de creații similare din alte zone etnografice.

(4) În cazul în care într-o anumită zonă etnografică există mai multe asociații ale creatorilor-interpreți și meșteșugarilor tradiționali, acestea vor adopta de comun acord o singură marcă tradițională distinctivă.

(5) În vederea adoptării unei mărci tradiționale distinctivă, asociațiile prevăzute la alin. (3) vor elabora, cu sprijinul instituțiilor prevăzute la *Capitolul II al Titlului al II-lea* din prezentul cod, o descriere detaliată a expresiilor culturii tradiționale cărora li se aplică marca tradițională distinctivă.

(6) Descrierea prevăzută la alin. (5) va conține referiri la tehnicile, metodele, uneltele și materiile prime utilizate, elementele de design caracteristice, inclusiv regimul cromatic, precum și la orice alte elemente care să poată permite identificarea corectă și completă a expresiilor culturii tradiționale.

(7) Marca tradițională distinctivă poate fi utilizată, cu acordul exprimat în scris al asociației care a adoptat-o și de către alți creatori-interpreți și meșteșugari tradiționali din aceeași zonă etnografică, chiar dacă nu sunt membri în asociația respectivă.

(8) Niciunul dintre elementele unei mărci tradiționale distinctivă nu poate fi inclus într-un însemn grafic protejat prin intermediul instrumentelor juridice ale proprietății industriale.

(9) Este interzisă exploatarea economică a expresiilor culturale tradiționale fără acordul scris al asociațiilor prevăzute la alin. (3), iar în cazul comunităților unde nu există astfel de asociații, fără acordul statului român, exprimat de Ministerul Culturii.

(10) Asociațiile sau fundațiile care, potrivit statutelor proprii, desfășoară activități în domeniul expresiilor culturale tradiționale, dar nu sunt organizații ale creatorilor-interpreți și meșteșugarilor tradiționali în sensul prezentei legi, nu pot adopta o marcă tradițională distinctivă.

(11) Încălcarea prevederilor alin. (8) și (9) atrage nulitatea mărcilor, brevetelor, denumirilor de origine sau oricăror alte instrumente de protejare a proprietății intelectuale sau industriale.

(12) Nulitatea poate fi invocată pe întreaga durată de protecție prevăzută pentru instrumentele respective de către titularul mărcii tradiționale distinctive sau de către orice persoană care se consideră vătămată.

Art. 350 Certificatul de notorietate

(1) Certificatul de notorietate se acordă la solicitarea persoanei interesate de către autoritatea publică locală pe al cărei teritoriu are domiciliul și urmează să își desfășoare activitatea, cu respectarea următoarelor condiții:

a) pe teritoriul unității administrativ-teritoriale există resursele naturale necesare practicării activității, după caz;

b) solicitantul a practicat expresia culturală tradițională pentru care solicită certificatul de notorietate pentru o durată de cel puțin trei ani anterior datei solicitării;

c) învățarea expresiei culturale tradiționale pentru care se solicită certificatul de notorietate s-a realizat în conformitate cu prevederile art. 346 alin. (1) lit. b) și f);

d) solicitantul deține mijloacele tehnice necesare practicării expresiei culturale tradiționale.

(2) Îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), lit. b)-d) se poate dovedi cu înscrisuri sau declarații pe propria răspundere ale unor persoane cu domiciliul pe teritoriul unității administrativ-teritoriale și față de care solicitantul nu este rudă sau afin până la gradul al IV-lea inclusiv.

(3) Certificatul de notorietate se poate elibera pentru o expresie culturală tradițională principală și mai multe expresii culturale tradiționale secundare.

(4) Certificatul de notorietate este documentul care permite deținătorului să își desfășoare activitatea într-una dintre formele de organizare prevăzute de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 182/2016.

(5) Deținătorul unui certificat de notorietate nu poate desfășura activități de vânzare a altor produse decât cele realizate de acesta.

(6) Deținătorii certificatelor de notorietate înregistrați conform prevederilor alin. (4) organizează și țin contabilitatea în partidă simplă.

(7) Activitatea deținătorilor certificatelor de notorietate înregistrați conform prevederilor alin. (4) este scutită de taxa pe valoarea adăugată.

(8) În termen de 48 de ore de la eliberarea unui certificat de notorietate, autoritatea publică locală transmite o copie a acestuia serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii, competent teritorial.

(9) Persoanele care realizează activități specifice creatorilor-interpreți sau meșteșugarilor tradiționali fără îndeplinirea procedurilor prevăzute de alin. (1) și (4) nu beneficiază de facilitățile prevăzute de prezenta lege.

(10) Procedura eliberării și a formatului certificatului de notorietate se aprobă prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(11) Creatorii-interpreți sau meșteșugarii tradiționali au dreptul afișării, într-un loc vizibil, la domiciliu, reședință sau atelier, după caz, a calității de creator- sau meșteșugar tradițional, a numărului certificatului de notorietate și a domeniului în care își desfășoară activitatea, precum și însemnul mărcii tradiționale distinctive specifice zonei geografice în care își desfășoară activitatea, indiferent dacă sunt sau nu membri în asociația care deține marca tradițională respectivă.

(12) Expunerea afișajului prevăzut la alin. (11) este scutită de taxe de autorizare și amplasare sau de orice altă natură.

Capitolul II - Proceduri și măsuri de protejare specifice

Art. 351 Exprimarea componentelor patrimoniului cultural imaterial

(1) Exprimarea în modul specific a oricărei componente a patrimoniului cultural imaterial, de către o persoană sau un grup de persoane este liberă și nu poate fi interzisă.

(2) Exprimarea, în modul specific, a oricărei componente a patrimoniului cultural imaterial, poate fi limitată doar cazul în care această exprimare poate avea ca rezultat direct un pericol iminent asupra siguranței sau sănătății publice ori a uneia sau mai multor persoane.

Art. 352 Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial

(1) Se înființează Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial care cuprinde expresiile culturale tradiționale existente pe teritoriul României.

(2) Repertoriul național al patrimoniului imaterial este organizat în liste, după cum urmează:

a) Lista expresiilor culturale tradiționale dispărute;

b) Lista expresiilor culturale tradiționale aflate în pericol de dispariție;

c) Lista expresiilor culturale tradiționale vii.

(3) Repertoriul național al patrimoniului cultural imaterial este organizat și administrat de Institutul Național al Patrimoniului, potrivit normelor aprobate prin ordin al ministrului culturii.

(4) Repertoriul prevăzut la alin. (1) preia înregistrările existente în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial înființat prin Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial.

Art. 353 Programul național de protejare a patrimoniului cultural imaterial

(1) Ministerul Culturii instituie „Programul național de protejare a patrimoniului cultural imaterial” care se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

(2) Programul prevăzut la alin. (1) va cuprinde cel puțin următoarele măsuri:

a) stabilirea modalităților de finanțare pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de salvare, protejare și punere în valoare a elementelor patrimoniului cultural imaterial;

b) stabilirea de criterii de identificare și evaluare, standarde de conservare și procedee de punere în valoare a expresiilor culturale tradiționale ale comunităților culturale;

c) stabilirea de măsuri pentru reconstituirea segmentelor vieții tradiționale - materiale și imateriale - despre care comunitățile dețin doar informații documentare orale sau scrise;

d) stabilirea unor măsuri concrete pentru susținerea programelor și a proiectelor care promovează elementele patrimoniului cultural imaterial;

e) stabilirea măsurilor concrete pentru stimularea inițiativelor comunitare de revitalizare a manifestărilor de viață tradițională cu accent asupra elementelor de patrimoniu cultural imaterial ce pot deveni o sursă de dezvoltare economică la nivel local, regional sau/și național;

f) sprijinirea proiectelor de punere în valoare a patrimoniului cultural imaterial comun în zonele și așezările în care sunt comunități multietnice, în scopul ilustrării diversității patrimoniului cultural imaterial de pe teritoriul României.

Art. 354 Redevențele obținute din utilizarea expresiilor culturale tradiționale înscrise în Repertoriul Național al Patrimoniului Imaterial

(1) Utilizarea oricărei expresii culturale tradiționale înscrise în Repertoriul național al patrimoniului imaterial, în formă nemodificată și în afara comunităților culturale în care au fost create și păstrate acestea se poate face numai în urma plății unei redevențe al cărei quantum este stabilit prin ordin al ministrului culturii.

(2) Beneficiarul redevenței prevăzute la alin. (1) este organizația prevăzută la art. 349 alin. (3), iar pentru comunitățile în care nu sunt înființate astfel de organizații, beneficiarul este statul român, prin Institutul Național al Patrimoniului.

(3) Sumele colectate de către organizațiile prevăzute la art. 349 alin. (3) se utilizează numai pentru activități de activități de susținere, promovare sau protejare a elementelor patrimoniului cultural imaterial în comunitate.

(4) Sumele colectate de către Institutul Național al Patrimoniului se utilizează numai pentru susținerea, promovarea sau protejarea elementelor patrimoniului cultural imaterial desfășurate în comunitățile culturale din care au fost preluate expresii culturale.

(5) Procedura de stabilire, colectare și utilizare a redevențelor pentru utilizarea expresiilor culturale tradiționale se stabilește prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii.

Art. 355 Comercializare produselor realizate de meșteșugarii tradiționali

(1) Comercializarea produselor realizate de meșteșugarii tradiționali se poate face direct în atelierul în care își desfășoară aceștia activitatea sau în alte spații.

(2) În cazul comercializării produselor meșteșugărești în alte spații decât atelierelor, trebuie respectate următoarele condiții:

a) afișarea vizibilă a copiei certificatului de notorietate și a însemnului mărcii tradiționale distinctive;

b) ambalarea produselor vândute astfel încât acestea să poată fi transportate în condiții care să permită păstrarea integrității fizice a acestora;

c) aplicarea pe fiecare produs sau pe ambalajul acestuia, după caz, a unei etichete ori a unui însemn care să cuprindă: denumirea produsului, numele meșteșugarului, numărul certificatului de notorietate, localitatea de proveniență și însemnul mărcii tradiționale distinctive.

Art. 356 Realizare lucrărilor de restaurare de către meșteșugari tradiționali

Meșteșugarii tradiționali pot realiza lucrări tehnice de restaurare numai sub îndrumarea și supervizarea unei persoane atestate într-una din specializările prevăzute la art. 85 alin. (4) lit. b) sau c), respectiv alin. (5) lit. b) și c), după caz, cu excepția situației în care meșteșugarii tradiționali sunt atestați.

Art. 357 Mineritul în scopul practicării meșteșugurilor tradiționale

Prin derogare de la prevederile Legii minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, meșteșugarii tradiționali care dețin un certificat de notorietate au dreptul la obținerea unui permis de exploatare pentru rocile utilizabile în construcții fără termenul limită prevăzut de lege, cu respectarea următoarelor condiții:

a) utilizarea rocii să fie strict necesară pentru practicarea meșteșugului pentru care are certificatul de notorietate titularul permisului de exploatare;

b) este interzisă comercializarea rocii în forma brută exploatată ori în urma unei prelucrări minimale care nu reprezintă produsul meșteșugăresc finit specific meșteșugului.

c) obligația titularului de permis de a repara prejudiciile produse mediului prin operațiunile de exploatare și prelucrare

d) dreptul de exploatare este personal și netransmisibil, direct sau indirect, prin acte sau fapte comise sau omise.

Art. 358 Exploatarea fondului forestier de către meșteșugarii tradiționali

(1) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, meșteșugarii tradiționali care dețin un certificat de notorietate pot exploata produse lemnoase și produse nelemnoase vegetale din fondul forestier aflat în proprietatea lor, fără atestarea prevăzută la art. 62 alin. (2) din legea menționată, cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

a) utilizarea produselor lemnoase și produselor nelemnoase vegetale să fie necesară în mod specific meșteșugului practicat, fie ca materie primă, fie drept combustibil;

b) notificarea prealabilă a ocolului silvic în a cărui competență teritorială se află fondul silvic afectat despre tipul și cantitățile de produse lemnoase și produse nelemnoase vegetale urmează a fi recoltate, notificarea urmând a fi depusă în scris, sau prin sisteme electronice de comunicare la distanță, cu cel puțin 12 zile lucrătoare înainte de exploatarea propriu-zisă;

c) obligația beneficiarului de reparare a prejudiciului adus mediului prin plantarea a doi arbori din aceeași specie pentru fiecare arbore recoltat în fondul forestier din care s-a realizat recoltarea;

d) este interzisă comercializarea produselor lemnoase și produselor nelemnoase vegetale în forma recoltată ori în urma unei prelucrări minimale care nu reprezintă produsul meșteșugăresc finit specific meșteșugului;

e) dreptul de exploatare este personal și netransmisibil, direct sau indirect, prin acte sau fapte comisive sau omisive.

(2) În cazul meșteșugarilor tradiționali care dețin un certificat de notorietate și care nu au în proprietate fonduri forestiere, aceștia au prioritate la eliberarea autorizației prevăzute la art. 60 alin. (1), respectiv la achiziția în modurile prevăzute la art. 60 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, fără a fi atestați, cu respectarea corespunzătoare a condițiilor prevăzute la alin. (1).

Art. 359 Protejarea patrimoniului cultural imaterial la nivel internațional

Patrimoniul cultural imaterial, sub toate formele sale de manifestare, incluzând limba, al meglenoromânilor, istroromânilor și aromânilor, precum și al românilor de pretutindeni, respectiv al comunităților istorice românești și din diaspora este sprijinit și protejat de statul român, prin Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii și alte autorități ale administrației publice centrale prin măsuri cum sunt:

a) înființarea de centre culturale și finanțarea funcționării acestora;

b) finanțarea publicațiilor în limba română ale comunităților istorice românești din afara granițelor;

c) finanțarea participării membrilor comunităților istorice românești din afara granițelor la activități culturale și educaționale transfrontiere, în România și străinătate.

Art. 360 Patrimoniul cultural imaterial – element educațional local

(1) Serviciile deconcentrate ale Ministerului Culturii, instituțiile publice de cultură și cercetare a patrimoniului cultural imaterial, asociațiile prevăzute la art. 349 alin. (3), respectiv persoanele prevăzute la art. 329 alin. (1), acolo unde nu există asociații, colaborează cu unitățile de învățământ de stat sau private, autorizate în condițiile legii, pentru dezvoltarea de teme referitoare la patrimoniul cultural local.

(2) Activitățile asociate temelor prevăzute la alin. (1) se pot desfășura și în incinta atelierelor meșteșugărești sau în alte spații decât cele școlare, potrivit legii.

Art. 361 Obligația finanțării înregistrării și inventarierii formelor de expresie ale patrimoniului cultural imaterial

Este obligatorie bugetarea anuală, la nivel central și local pentru realizarea de cercetări în vederea înregistrării și inventarierii formelor de expresie ale patrimoniului cultural imaterial.

Art. 362 Zone de interes etnografic

(1) Delimitarea zonelor de interes etnografic se realizează de Ministerul Culturii, în urma consultării institutelor și centrelor de cercetare din domeniu și se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

(2) Protejarea zonelor de interes etnografic se realizează prin următoarele măsuri:

a) desfășurarea expresiilor culturale tradiționale specifice unei zone de interes etnografic poate fi limitată doar de prevederile legale referitoare la siguranța și securitatea publică și a persoanelor;

b) practicile agricole tradiționale se desfășoară cu respectarea următoarelor reguli:

1. materialul semincer este provenit din sursele proprii ale practicanților sau este înregistrat în băncile de gene ca material genetic autohton;

2. utilizarea gunoiului de grajd se face conform cutumelor locale;

3. sunt folosite, în special unelte și mijloace tehnice non-mecanizate; este permisă utilizarea de unelte și mijloace mecanizate dacă pentru aceasta nu este necesară o autorizare sau atestare speciale;

4. în cazul agriculturii și domeniilor conexe, nu sunt utilizați fertilizatori, amelioratori sau alte substanțe chimice;

5. în cazul zootehniei și domeniilor conexe, inclusiv apicultura, nu sunt utilizate substanțe chimice sau produse prin procedee industriale care să faciliteze creșterea, îngrășarea sau maturizarea animalelor, cu excepția tratamentelor medicamentoase de urgență.

c) intervențiile asupra construcțiilor tradiționale se fac doar folosind materiale și materii prime naturale locale, cu excluderea materialelor de construcție rezultate în urma unor procese tehnologice industriale.

Art. 363 Servicii de alimentație publică în gospodării rurale

Oferirea de servicii de alimentație publică în gospodăriile rurale sub titlul „Bucătărie tradițională la...” se face potrivit normelor stabilite prin ordin comun al Ministerului Culturii și autorității publice centrale responsabile în domeniul turismului. Titlul este conferit de autoritățile publice locale.

Art. 364 Târguri tradiționale

Oferirea de servicii de organizare de evenimente rurale sub titlul „Târgul tradițional de la...” se face potrivit normelor stabilite prin ordin comun al Ministerului Culturii și autorității publice centrale responsabile în domeniul turismului. Titlul este conferit de autoritățile publice locale.

Art. 365 Culturi agricole specifice culturii tradiționale

(1) Pentru asigurarea resurselor necesare conservării, restaurării și punerii în valoare a elementelor patrimoniului cultural imaterial, unitățile administrativ-teritoriale au obligația să asigure condițiile necesare pentru înființarea de culturi agricole specifice culturii tradiționale pe terenuri aflate în proprietatea publică a acestora, pe suprafețe de minimum 1 hectar la nivelul comunelor și de minimum 5 hectare la nivelul județelor.

(2) Înființarea culturilor prevăzute la alin. (1) se face după consultarea organizațiilor de drept public și privat cu activități în domeniul conservării, restaurării și punerii în valoare a patrimoniului cultural imaterial aflat pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale, pentru identificarea nevoilor de resurse materiale necesare activităților de conservare, restaurare și punere în valoare.

Art. 366 Oina – sport național

(1) Prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului culturii, în urma consultării Federației Române de Oină, se aprobă programele analitice pentru disciplina Educație fizică și Sport, aferente claselor V-XII, astfel încât să fie inclusă practicarea oinei pentru cel puțin două ore pe lună, pentru fiecare clasă de studiu.

(2) Programul național "Redescoperă oina!" și derularea lui în instituțiile de învățământ preuniversitar pot fi sprijinite de stat, de structuri ale administrației centrale, de organizații neguvernamentale și de structuri ale administrației locale, în vederea promovării jocului de oină ca sport național al României.

Titlul VII- Sancțiuni

Capitolul I - Contravenții

Secțiunea 1 - Prevederi cu caracter general

Art. 367 Prevederi cu caracter general

(1) Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege sau impuse prin actul de constatare emis de organul constatat, în termenul prevăzut de acestea, se sancționează cu amendă reprezentând 5% din minimul amenzii contravenționale prevăzute de prezentul Cod, respectiv din valoarea amenzii aplicate, după caz, pentru fiecare zi de întârziere.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică pentru o perioadă de 90 de zile, după care autoritatea publică competentă material are dreptul să adopte una dintre următoarele măsuri:

a) efectuarea lucrărilor necesare ori a altor acte sau fapte, după caz, pe cheltuiala persoanei sancționate;

b) preluarea temporară a bunului de către autoritățile publice, pentru o durată de maximum 6 luni și efectuarea lucrărilor ori a altor acte sau fapte necesare, după caz, pe cheltuiala titularului dreptului de proprietate;

c) confiscarea bunului ce face obiectul contravenției.

(3) Veniturile precum și orice alte beneficii materiale obținute, direct sau indirect, ca urmare a săvârșirii unor fapte sancționate potrivit prezentului Cod se confiscă.

(4) Săvârșirea contravențiilor prevăzute în prezenta secțiune de organisme de conducere colectivă ale persoanelor juridice sau de organisme deliberative ale autorităților administrației publice locale atrage răspunderea solidară a membrilor acestora.

Secțiunea 2 - Contravenții

Art. 368 Contravenții care se sancționează cu amendă de la 2000 de lei la 10000 de lei, în cazul persoanelor fizice, și cu amendă de la 5000 de lei la 20000 de lei, în cazul persoanelor juridice

Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie, potrivit legii penale, infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 2000 de lei la 10000 de lei, în cazul persoanelor fizice, și cu amendă de la 5000 de lei la 20000 de lei, în cazul persoanelor juridice, nerespectarea următoarelor prevederi ale prezentului Cod: art. 33 alin. (1) lit. c), e) și f); art. 35; art. 40 alin. (1)-(3); art. 99 alin. (3) și (4); art. 108 lit. n) și o); art. 109 lit. a) și d); art. 110 lit. a); art. 111 lit. e); art. 112 lit. a) și h); art. 114 lit. d), e), g) și h); art. 115; art. 116 lit. a) pct. 1 și 2 și lit. c); art. 125 lit. b), c), e), j) și l); art. 172 alin. (2); art. 210 alin. (9); art. 211 alin. (6)-(10); art. 214 alin. (1), (3) și (5); art. 226 alin. (1) lit. c) – e) și i) – k); art. 228 alin. (1); art. 252; art. 254 alin. (6); art. 256 alin. (2) și (3); art. 266 alin. (4); art. 271 alin. (1) și (3); art. 277 alin. (1); art. 292 alin. (3) și (7) – (9); art. 302 alin. (1); art. 306 alin. (5); art. 309 alin. (6); art. 339 alin. (3), (4) și (5) lit. b) și f); art. 355 alin. (2); art. 356; art. 357 lit. c); art. 358 alin. (1) lit. b) și c).

Art. 369 Contravenții care se sancționează cu amendă de la 10000 de lei la 20000 de lei, în cazul persoanelor fizice și de la 15000 de lei la 50000 de lei și sancțiuni complementare

Dacă degradările bunurilor imobile din patrimoniul cultural național, rezultate din calitatea deficitară a execuției lucrărilor de restaurare, pe durata garanției prevăzute la **art. 225** nu sunt de natură a face obiectul infracțiunii de distrugere, se aplică sancțiunea contravențională a amenzii de la 10000 de lei la 20000 de lei, în cazul persoanelor fizice și de la 15000 de lei la 50000 de lei, în cazul persoanelor juridice și sancțiunea complementară a suspendării sau anulării atestării expertului atestat responsabil pentru lucrare și, respectiv agentului economic care a efectuat lucrarea.

Art. 370 Contravenții care se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 20000 de lei, în cazul persoanelor fizice, și cu amendă de la 10000 de lei la 30000 de lei, în cazul persoanelor juridice

Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie, potrivit legii penale, infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 5000 lei la 20000 lei, în cazul persoanelor fizice și cu amendă de la 10000 de lei la 30000 de lei, în cazul persoanelor juridice, nerespectarea următoarelor prevederi ale prezentului Cod: art. 26 alin. (2); art. 33 alin. (1) lit. a), b), d), g) și alin. (2); art. 63 alin. (2) și (3); neplata taxelor prevăzute la art.

78alin. (1) și art. 79alin. (3) cu excepția cazurilor în care, prin legislația specifică domeniului fiscal sunt prevăzute alte contravenții; art. 108 lit. j); art. 110 lit. c) și d); art. 111 lit. a) – c), f) și g); art. 112 lit. b), e), f), i) și j); art. 113 alin. (1); Art. 117 lit. f), i) și j); art. 125 lit. a), d), i) și m) – p); art. 142 alin. (4) și (5); art. 147; art. 167; art. 201 alin. (3); art. 219; art. 221 alin. (5); art. 226 alin. (1) lit. a), b) și g); art. 240 alin. (1), (3), (4) și (8) teza a 2-a; art. 254 alin. (8); art. 286 alin. (1) – (4); art. 288 alin. (3) și (5); art. 300 lit. a)-g); art. 306 alin. (2) și (3); art. 339 alin. (5) lit. c); art. 350 alin. (5); art. 363; art. 364; art. 365 alin. (1).

Art. 371 Sanțiuni complementare pentru contravențiile prevăzute la **art. 370**

(1) Bunurile prevăzute la art. 26 alin. (1), nepredate în termenul prevăzut de art. 26 alin. (2) se confiscă.

(2) Bunurile înregistrate în Registrul-inventar al bunurilor culturale mobile, cu încălcarea prevederilor art. 286 alin. (2), se confiscă.

(3) Copiile, mulajele, tirajele postume sau facsimilele executate cu încălcarea prevederilor art. 306 alin. (2) se confiscă.

(4) Pentru fapta prevăzută la art. 339 alin. (5) lit. c), se aplică sancțiunea complementară a suspendării autorizației de funcționare pe o durată de 6 luni.

Art. 372 Contravenții care se sancționează cu amendă de la 10000 de lei la 35000 de lei, în cazul persoanelor fizice și cu amendă de la 15000 de lei la 50000 de lei, în cazul persoanelor juridice

Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie, potrivit legii penale. infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 10000 de lei la 35000 de lei, în cazul persoanelor fizice și cu amendă de la 15000 de lei la 50000 de lei, în cazul persoanelor juridice, nerespectarea următoarelor prevederi ale prezentului Cod: art. 65; art. 108 lit. b), g) și h); art. 110 lit. e) – g); art. 111 lit. d); art. 112 lit. g); art. 125 lit. f) și h); art. 132 alin. (1) - (3); art. 134 alin. (5); art. 146 alin. (3) și (4); art. 149 alin. (1) – (5); art. 167; art. 168; art. 169alin. (2); art. 220 alin. (3), (6)-(8), art. 222 alin. (4); art. 226 alin. (1) lit. l); art. 229 alin. (1) și (3); art. 240 alin. (2) și (7); art. 241 alin. (4) și (6); art. 248 alin. (1); art. 251 alin. (2); art. 269 alin. (14); art. 278 alin. (1) și (2); art. 285 alin. (1), (3) și (4); art. 305 alin. (1) și (3); art. 306 alin. (1), (4), (6) și (7); art. 307; art. 313alin. (2) – (4); art. 322 alin. (3) și (4); Art. 347 alin. (5) lit. a).

Art. 373 Sanțiuni complementare pentru contravențiile prevăzute la art. 372

(1) Pentru nerespectarea obligației prevăzute la art. 132 alin. (2) și (3), se aplică sancțiunea complementară a desființării muzeului, respectiv a colecției publice, în situația în care nu se obține acreditarea în termen de 120 zile.

(2) Pentru încălcarea prevederilor art. 220 alin. (1), se aplică și sancțiunea complementară a revenirii la starea inițială în situația în care pot fi recuperate caracteristici purtătoare de valoare culturală autentice documentate ale bunului imobil desființat și este obținut Ministerului Culturii sau serviciului public deconcentrat al acestuia, după caz.

(3) Pentru executarea de lucrări de construcții sau desființare fără avizele conforme prevăzute de prezentul cod, cu nerespectarea condițiilor acestora, fără autorizație de construire/desființare sau cu nerespectarea acesteia la imobile aparținând patrimoniului cultural asupra cărora a fost instituit un regim juridic de protecție, Ministerul Culturii și autoritățile publice locale pot dispune desființarea construcțiilor și amenajărilor ridicate astfel și aplica sancțiunea complementară de menținere a indicatorilor urbanistici aplicabili imobilului pe o perioadă de până la 10 de ani de la data dispariției fizice ori a degradării majore a construcțiilor purtătoare de elemente de valoare culturală acestuia ca urmare a unor acțiuni comise ori omise ale proprietarului sau deținătorului cu orice titlu al imobilului respectiv.

(4) În înțelesul alin. (1), indicatori urbanistici sunt procentul de ocupare a terenului și coeficientul de ocupare a terenului, prevăzuți de art. 47 alin. (5) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare.

(5) În intervalul prevăzut la alin. (1), Ministerul Culturii poate să refuze avizarea oricărei alte construcții pe terenul protejat, până la reconstruirea sau, după caz, desființarea prevăzută la alin. (1).

(6) Pentru încălcarea prevederilor art. 224 alin. (4) se aplică sancțiunea complementară a suspendării autorizației de construire aferente lucrărilor efectuate cu încălcarea respectivelor prevederi în situația în care nu se obține avizul prevăzut la art. 224 alin. (1) în termen de 120 zile.

(7) Pentru încălcarea prevederilor art. 229 alin. (1) și (3), art. 278 alin. (1) și (2), pe lângă sancțiunea prevăzută la alin. (1), se aplică și sancțiunea complementară a desființării afișajului și cea a aducerii imobilului la starea inițială.

(8) Pentru încălcarea prevederilor art. 269 alin. (14), se aplică și sancțiunea complementară a aducerii peisajului cultural la starea inițială în situația în care pot fi recuperate caracteristici purtătoare de valoare culturală autentice documentate ale bunului imobil asupra căruia s-a intervenit și este obținut avizul Ministerului Culturii sau serviciului public deconcentrat al acestuia, după caz, în termen de 120 zile.

(9) Utilizarea titulaturii de „muzeu”, „parc arheologic” sau „colecție publică” și funcționarea în continuare, după revocarea acreditării prevăzute la art. 134, se sancționează și cu sancțiunea complementară a închiderii persoanei juridice.

(10) În cazul faptelor prevăzute la art. 339 alin. (5) lit. a), se aplică sancțiunea complementară a suspendării autorizației de funcționare pe o durată de la 6 luni la un an.

Art. 374 Contravenții care se sancționează cu amendă de la 15000 de lei la 60000 de lei, în cazul persoanelor fizice și cu amendă de la 25000 de lei la 100000 de lei, în cazul persoanelor juridice

Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie, potrivit legii penale, infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 15000 de lei la 60000 de lei, în cazul persoanelor fizice și cu amendă de la 25000 de lei la 100000 de lei, în cazul persoanelor juridice, nerespectarea următoarelor prevederi ale prezentului Cod: art. 23 alin. (1), (2) și (5); art. 31 alin. (1) și (2); art. 197 alin. (5) și (12); art. 202 alin. (1) și (3); art. 220 alin. (1), (3) și (4); art. 222 alin. (1), (2) și (4); art. 236 alin. (1), (5) și (6); art. 249 alin. (2); art.

251 alin. (1), (3)-(5); art. 287 alin. (1), (2) și (4); art. 303 alin. (8); art. 308 alin. (1), (3) și (6); art. 332 alin. (1), (4); art. 337; art. 338 alin. (1) și (3); art. 339 alin. (1) și alin. (5) lit. d) și e); art. 340; art. 362 alin. (2).

Art. 375 Sanțiuni complementare pentru contravențiile prevăzute la art. 374

(1) Bunurile pentru care se încalcă prevederile art. 31 alin. (1) și (2) și art. 340 se confiscă.

(2) Pentru încălcarea prevederilor art. 202 alin. (1) și (4), art. 222 alin. (1), (2) și (4), art. 236 alin. (1), (5) și (6) se aplică sancțiunea complementară a suspendării sau anulării avizului Ministerului Culturii și/sau, după caz, a autorizației de construire aferente lucrărilor efectuate cu încălcarea respectivelor prevederi.

(3) Pentru încălcarea prevederilor art. 337, art. 338 alin. (1) și (3) și art. 339 alin. (1) și alin. (5) lit. d) și e), se aplică sancțiunea complementară a retragerii autorizației agentului economic emise de Ministerul Culturii.

Art. 376 Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac, după caz, de către:

- a)** specialiștii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii;
- b)** împuterniciții Ministerului Culturii;
- c)** Poliția Română;
- d)** reprezentanții autorităților publice locale împuterniciți în acest sens.

(2) Aplicarea amenzii contravenționale se prescrie în trei ani de la data săvârșirii faptei.

(3) Sumele provenite din amenziile percepute de specialiștii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii fac venit la bugetul de stat și vor fi repartizate serviciilor publice deconcentrate Ministerului Culturii care le va utiliza exclusiv pentru protejarea patrimoniului cultural construit.

(4) Prevederile prezentului Cod se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul II - Infrațiuni

Art. 377

Încălcarea prevederilor art. 197 alin. (2) și (3), precum și săvârșirea faptelor prevăzute la art. 197 alin. (8) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani și cu obligarea la repunerea bunurilor culturale imobile în situația anterioară, după caz.

Art. 378

(1) Încălcarea prevederilor art. 241 alin. (7) și art. 254 alin. (5) și (11) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. Bunurile culturale descoperite se confiscă. Echipamentele utilizate pentru săvârșirea faptei se confiscă în situația descoperirilor de valoare excepțională.

(2) Valoarea bunurilor descoperite în situația prevăzută la alin. (1) se stabilește de experții acreditați ai serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii sau, după caz, de alți experți acreditați.

(3) Fapta prevăzută la art. 254 alin. (5), săvârșită din culpă, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

(4) Distrugerile provocate sitului și/sau vestigiilor descoperite, ca urmare a săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) și (2), constituie circumstanță agravantă.

Art. 379

Săvârșirea faptei prevăzute la art. 301 se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 380

(1) Săvârșirea faptelor prevăzute la art. 247 alin. (7) și (9), art. 319 alin. (1) și (2), art. 322 alin. (1), încălcarea prevederilor art. 314 alin. (1) și (2), art. 315 alin. (2), art. 317 constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani. Bunurile culturale se confiscă.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 381

Săvârșirea faptei prevăzute la art. 332 alin. (2) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. Bunurile culturale se confiscă.

Art. 382

(1) Exploatarea economică a expresiilor culturale tradiționale fără acordul scris al asociațiilor prevăzute la art. 349 alin. (3), respectiv al Institutului Național al Patrimoniului, după caz, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă.

(2) Veniturile obținute ca urmare a săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) se confiscă.

Art. 383

(1) Comercializarea rocilor obținute în condițiile art. 357 lit. (b) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Veniturile obținute ca urmare a săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) se confiscă, iar certificatul de notorietate se anulează, fără posibilitatea reînnoirii acestuia sau obținerii unui alt certificat de notorietate.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 384

(1) Comercializarea produselor lemnoase și produselor nelemnoase obținute în condițiile art. 358alin. (1) lit. d) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Veniturile obținute ca urmare a săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) se confiscă, iar certificatul de notorietate se anulează, fără posibilitatea reînnoirii acestuia sau obținerii unui alt certificat de notorietate.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 385

Topirea sau modificarea, sub orice formă, a bunurilor culturale mobile clasate, care sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 386

Constituirea de grupuri și rețele organizate, în vederea desfășurării de săpături arheologice neautorizate și a altor activități ce constituie braconaj arheologic constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani.

Art. 387

(1) Desfășurarea de activități de braconaj arheologic și de circulație ilicită a bunurilor culturale mobile, în formă continuată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani și confiscarea bunurilor ce au făcut obiectul infracțiunii, au fost utilizate sau rezultate din fapta incriminată.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 388

În cazul neîndeplinirii obligației prevăzute la art. 226 alin. (4), de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea, proprietarii bunului cultural național imobil pot cere instanței de judecată competente îndeplinirea acestei obligații, precum și daune-interese pentru prejudiciile provocate de neîndeplinirea obligației

Titlul VIII - Dispoziții tranzitorii și finale

Capitolul I - Dispoziții tranzitorii

Art. 389 Regimul atestărilor și acreditărilor persoanelor fizice, în domeniul patrimoniului cultural

(1) Acreditările și atestările ca expert, expert tehnic, verficator, verficator tehnic, conservator, restaurator și arheolog, acordate anterior datei intrării în vigoare a prezentului Cod de Ministerul Culturii sau de instituțiile sale subordonate persoanelor fizice, în oricare din domeniile patrimoniului cultural, își păstrează valabilitatea.

(2) Atestarea ca specialist acordată anterior datei intrării în vigoare a prezentului Cod de Ministerul Culturii se echivalează cu cea de expert în respectivul domeniu și/sau specializare la data intrării în vigoare a prezentului cod.

Art. 390 Soluționarea procedurilor în curs la data intrării în vigoare a Codului patrimoniului cultural

(1) Dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, procedurile în curs la data intrării în vigoare a Codului patrimoniului cultural se soluționează de către autoritățile sau instituțiile abilitate, în conformitate cu dispozițiile legale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost inițiate.

(2) Termenele prevăzute de prezenta lege se calculează pe zile calendaristice, incluzând în termen și ziua în care el începe să curgă și ziua când se împlinește, cu excepțiile expres prevăzute de prezenta lege

Art. 391 Menținerea acreditărilor muzeelor și colecțiilor publice și a autorizațiilor de funcționare a laboratoarelor și atelierelor de conservare-restaurare și a operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile

(1) Acreditarea, reacreditarea, organizarea, funcționarea și atribuțiile muzeelor și colecțiilor publice se mențin în conformitate cu dispozițiile legale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost aprobate.

(2) Autorizațiile de funcționare a laboratoarelor și atelierelor de conservare-restaurare se mențin, în conformitate cu dispozițiile legale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost aprobate.

(3) Autorizațiile de funcționare a operatorilor economici care comercializează bunuri culturale mobile se mențin, în conformitate cu dispozițiile legale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost aprobate.

(4) Entitățile prevăzute la alin. (1) – (3) se vor conforma noilor prevederi legale aplicabile, de la data intrării lor în vigoare.

Capitolul II - Dispoziții finale

Secțiunea 1 - Acte normative emise în aplicarea Codului patrimoniului cultural

Art. 392 Acte normative ce urmează a fi emise în aplicarea Codului patrimoniului cultural

(1) În termen de 180 de zile de la data publicării prezentei legi, se aprobă următoarele acte normative, prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la data intrării în vigoare a prezentului Cod:

a) acte normative general aplicabile domeniului patrimoniului cultural național:

1. Norme metodologice privind protejarea bunurilor culturale prin instituirea regimului juridic de „reper al memoriei comunității”;
2. Norme metodologice de conservare-restaurare a bunurilor culturale și de autorizare a laboratoarelor de conservare-restaurare a bunurilor culturale;
3. Norme metodologice pentru evaluarea și reevaluarea financiară a bunurilor culturale;
4. Norme metodologice de atestare a arheologilor, conservatorilor, restauratorilor, investigatorilor, specialiștilor, experților, verficatorilor și tehnicienilor din domeniul patrimoniului cultural;
5. Codul deontologic al experților și debutanților atestați în domeniile de expertiză pentru care se acordă atestare de către Ministerul Culturii;
6. Norme metodologice privind exercitarea dreptului de preempțiune al statului și al autorităților publice locale asupra bunurilor culturale și terenurilor aflate în situri arheologice;
7. Regulamentele de organizare și funcționare a organismelor științifice de specialitate ale Ministerului Culturii;
8. Norme metodologice privind taxa de patrimoniu, taxă de proximitate a monumentului istoric și timbrul monumentelor istorice;

b) acte normative în domeniul protejării patrimoniului cultural național imobil:

1. Norme metodologice privind inventarierea, evidența și clasarea, clasarea de urgență și declasarea monumentelor istorice;
2. Norme metodologice privind emiterea certificatului de imunitate la clasare;
3. Norme metodologice privind întocmirea și conținutul obligației de folosință a monumentului istoric;
4. Norme metodologice emiterea acordurilor și avizarea documentațiilor și partajarea competențelor de emitere a avizelor de către Ministerul Culturii direct, respectiv prin serviciile publice deconcentrate ale sale;
5. Norme metodologice de acordare a creditelor din fonduri publice, pentru lucrări de protejare a monumentelor istorice și a bunurilor culturale mobile clasate;
6. Norme metodologice de semnalizare a monumentelor istorice;
7. Normele metodologice în vederea identificării, recuperării, protejării și valorificării materialelor, obiectelor, instalațiilor și a altor elemente rezultate din unor lucrări, a căror

refolosire este judicioasă din punct de vedere economic sau dictată de un interes arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic.

8. Ordin privind aprobarea Regulamentului cercetărilor arheologice și a procedurilor și standardelor arheologice;

9. Ordin privind aprobarea Procedurii de acordare a autorizațiilor pentru cercetarea arheologică și a Metodologiei de aplicare a procedurii de descărcare de sarcină arheologică;

10. Norme metodologice privind înscrierea în Lista siturilor arheologice

11. Norme metodologice privind înscrierea în Repertoriul arheologic național;

12. Norme metodologice privind elaborarea și derularea Programului Național de Finanțare a Cercetării Arheologice

13. Norme metodologice privind criteriile și metodologia finanțării cercetărilor arheologice de către Ministerul Culturii;

14. Ordin privind aprobarea Listei siturilor arheologice de interes național prioritar și a normelor metodologice de înscriere a unor situri arheologice în Lista siturilor arheologice de interes național prioritar;

15. Norme metodologice privind comercializarea, deținerea și utilizarea detectoarelor de metale;

16. Norme metodologice privind acordarea despăgubirilor pentru venitul agricol nerealizat ca urmare a săpăturilor arheologice;

17. Norme metodologice pentru evaluarea financiară a prejudiciului adus patrimoniului cultural național imobil;

c) acte normative în domeniul protejării peisajelor culturale:

1. Norme metodologice privind aprobarea criteriilor și procedurilor de evaluare și clasare a peisajelor culturale;

2. Norme metodologice privind elaborarea și conținutul minimal al planului de peisaj;

3. Norme metodologice privind monitorizarea peisajelor culturale și controlul îndeplinirii condițiilor impuse;

d) acte normative în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil:

1. Norme metodologice de evidență și inventariere a bunurilor culturale mobile;

2. Norme metodologice de clasare a bunurilor culturale mobile;

3. Norme metodologice privind regimul circulației bunurilor culturale mobile;

4. Norme metodologice privind comercializarea bunurilor culturale mobile;

5. Norme metodologice privind acordarea certificatelor de garanție guvernamentală;

6. Norme metodologice privind conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile;

7. Norme metodologice de finanțare de către muzeele și colecțiile de drept public a administrării, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor încredințate de titularii dreptului de proprietate privată;

e) acte normative în domeniul protejării patrimoniului cultural național imaterial:

1. Norme metodologice privind eliberarea certificatului de notorietate în domeniul patrimoniului cultural imaterial;
 2. Norme metodologice privind redevența pentru utilizarea expresiilor culturale tradiționale înscrise în Repertoriul Național al Patrimoniului Cultural Imaterial;
 3. Norme metodologice privind acordarea titlului de „Tezaur uman viu”;
 4. Norme metodologice privind delimitarea zonelor de interes etnografic;
 5. Ordin privind aprobarea Programului național de protejare a patrimoniului cultural imaterial;
 6. Ordin privind autorizarea serviciilor de alimentație publică în gospodăriile rurale;
- f) acte normative referitoare la instituții publice specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural național:
1. Norme metodologice privind înființarea, acreditarea, clasificarea muzeelor, parcurilor arheologice și colecțiilor publice.
 2. Norme metodologice de finanțare de către muzeele și colecțiile de drept public a administrării, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor încredințate de titularii dreptului de proprietate privată.
- (2) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Cod, se aprobă următoarele acte normative, prin ordin al ministrului culturii, care se publică în Monitorul Oficial al României:
- a) Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național al Patrimoniului;
- b) Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național pentru Cercetare și Formare Culturală.
- (3) În termen de un an de la data intrării în vigoare a Codului patrimoniului cultural, se vor elabora, modifica în mod corespunzător cu prevederile, termenii și expresiile corespondente din Codul patrimoniului cultural și aproba prin ordin al ministrului culturii normele subsecvente legislației speciale care a fost încorporată în conținutul Codului, altele decât cele menționate la alin. (1).

Art. 393 Includerea oinei în programele analitice școlare

- (1) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, se aprobă, prin ordin comun al ministrului educației și ministrului culturii, programele analitice pentru disciplina Educație Fizică și Sport cu includerea practicării oinei.
- (2) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, se aprobă, prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și ministrului culturii, programele analitice pentru disciplina „Protejarea patrimoniului cultural”.

Secțiunea 2 - Acte normative abrogate prin Codul patrimoniului cultural

Art. 394 Actele normative abrogate

(1) La data intrării în vigoare a prezentului Cod, se abrogă următoarele acte normative:

1. Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 259 din 9 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
2. Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 938 din 20 noiembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 311/2003 a muzeelor și colecțiilor publice, republicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 207 din 24 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 6/2008 privind regimul juridic al patrimoniului tehnic și industrial, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 24 din 11 ianuarie 2008;
5. Ordonanța Guvernului nr. 47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 45 din 31 ianuarie 2000
6. Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 168 din 5 martie 2008;
7. Ordonanța Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 215 din 28 august 1992, aprobată cu modificări prin Legea nr. 11/1994 privind unele ordonanțe ale Guvernului emise în baza Legii nr. 81/1992 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și autorizarea contractării și garantării unor credite externe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 14 martie 1994;
8. Ordonanța Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 31 august 1994, aprobată prin Legea nr. 41/1995 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 68 din 26 august 1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 30 mai 1995;
9. Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 378/2001, republicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 951 din 24 noiembrie 2006;
10. Ordonanța Guvernului nr. 21/2006 privind regimul concesionării monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 83 din 30 ianuarie 2006, aprobată cu modificări prin Legea nr. 454/2006 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 21/2006 privind regimul concesionării monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial al României al României, Partea I, nr. 1004 din 18 decembrie 2006.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului Cod, se abrogă orice alte dispoziții contrare.

Secțiunea 3 - Acte normative modificate

Art. 395 Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Punctele 27-29 din Anexa nr. 2 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului, vor avea următorul cuprins:

„27. monumentele de for public și monumentele istorice;

28. patrimoniul arheologic din sol, subsol și mediul subacvatic, siturile și zonele arheologice de interes național;

29. muzeele și colecțiile publice de importanță națională, bunuri culturale aflate în patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice de importanță națională;”.

2. La Anexa nr. 2 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului, după punctul 28, se introduce un nou punct, pct. 28¹, cu următorul cuprins:

„28¹. peisajele culturale;”.

3. La Anexa nr. 2 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului, după punctul 29, se introduce un nou punct, pct. 29¹, cu următorul cuprins:

„29¹. bunurile culturale aflate în patrimoniul bibliotecilor și arhivelor publice, precum și în patrimoniul altor organizații de drept public;”.

4. La Anexa nr. 3 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al județului, după punctul 5, se introduce un nou punct, pct. 5¹, cu următorul cuprins:

„5¹. monumentele de for public și monumentele istorice;”.

5. Punctul 6 din Anexa nr. 3 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al județului va avea următorul cuprins:

„6. siturile și zonele arheologice care nu sunt declarate de interes național;”.

6. La Anexa nr. 3 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al județului, după punctul 6, se introduc patru noi puncte, pct. 6¹ – 6⁴, cu următorul cuprins:

„6¹. peisajele culturale;

6². bunurile culturale aflate în patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice de importanță județeană;

6³. bunurile culturale aflate în patrimoniul organizațiilor de drept public care funcționează la nivel județean;

6⁴. Bunurile culturale cu regim juridic de „reper al memoriei comunității” prin hotărâre a consiliului județean;”.

7. Punctul 7 din Anexa nr. 4 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al comunei, al orașului sau al municipiului va avea următorul cuprins:

„7. monumentele de for public și monumentele istorice;”.

8. La Anexa nr. 4 Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al comunei, al orașului sau al municipiului, după punctul 12, se introduc patru puncte, pct. 12¹ – 12⁴, cu următorul cuprins:

„12¹. peisajele culturale;

12². bunurile culturale aflate în patrimoniul muzeelor și colecțiilor publice de importanță locală;

12³. bunurile culturale aflate în patrimoniul organizațiilor de drept public care funcționează la nivel local;

12⁴. bunurile culturale cu regim juridic de „reper al memoriei comunității” prin hotărâre a consiliului local;”.

Art. 396 Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 291, alin. (3), lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) serviciile constând în permiterea accesului la bălciuri, parcuri de distracții și parcuri recreative ale căror activități sunt încadrate la codurile CAEN 9321 și 9329, potrivit Clasificării activităților din economia națională - CAEN, actualizată prin Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 337/2007, târguri, expoziții și evenimente culturale, evenimente sportive, cinematografe, altele decât cele scutite conform art. 292 alin. (1) lit. m);”

2. La articolul 292, alin. (1), lit. m) va avea următorul cuprins:

„m) livrările de bunuri și serviciile prestate de muzee și colecții publice acreditate serviciile constând în permiterea accesului la castele, case memoriale, monumente istorice, monumente de arhitectură și arheologice, centre culturale, grădini zoologice și botanice, prestările de servicii culturale și/sau livrările de bunuri strâns legate de acestea, efectuate de instituțiile publice sau de alte organisme culturale fără scop patrimonial, recunoscute ca atare de către Ministerul Culturii, prestările de servicii și/sau livrările de bunuri efectuate de deținătorii de certificate de notorietate, prestările de servicii de alimentație publică în gospodăriile rurale;”

3. La articolul 456 alin. (1) lit. x) va avea următorul cuprins:

„x) clădirile clasate ca monumente, indiferent de titularul dreptului de proprietate sau de administrare, care au fațada stradală și/sau principală renovată sau reabilitată conform prevederilor prezentului Cod.”

4. La articolul 456 alin. (2) lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) clădiri pentru care s-a instituit un regim de protecție, altele decât monumentele istorice, amplasate în zone de protecție ale monumentelor istorice, și în zonele construite protejate, precum și construcții cu valoare arhitecturală sau istorică deosebită, stabilite prin documentații de urbanism aprobate;”

5. La articolul 464 alin. (1) lit. z) va avea următorul cuprins:

„z) suprafețele construite ale terenurilor aferente clădirilor clasate ca monumente, prevăzute la art. 456 alin. (1) lit. x), indiferent de titularul dreptului de proprietate sau de administrare.”

6. Alineatul (5) al articolului 489 va avea următorul cuprins:

„(5) Consiliul local poate majora impozitul pe clădiri și impozitul pe teren cu până la 500% pentru clădirile și terenurile neîngrijite sau vacante, respectiv virane, situate în intravilan.”

Art. 397 Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 933 din 13 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, alin. (1), lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) lucrări de construire, reconstruire, extindere, reparare, consolidare, protejare, restaurare, conservare, precum și orice alte lucrări, indiferent de valoarea lor, care urmează să fie efectuate la toate categoriile de monumente istorice prevăzute de lege— - teren și/sau construcții, la imobile amplasate în situri arheologice, zone de protecție a monumentelor istorice și în zone construite protejate, stabilite potrivit legii, la imobile cuprinse în Lista indicativă pentru Lista monumentelor istorice, la imobile asupra cărora s-a instituit regimul juridic de protecție de reper al memoriei comunității, ori la construcții alte imobile cu valoare arhitecturală sau istorică deosebită, stabilite prin documentații de urbanism aprobate.”

2. La articolul 6, alin. (1), lit. a) va avea următorul cuprins:

„a) fac cunoscute solicitantului informațiile privind regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării, în conformitate cu prevederile planurilor urbanistice și ale regulamentelor aferente acestora ori ale planurilor de amenajare a teritoriului, după caz, avizate și aprobate potrivit legii, precum și în conformitate cu regimul de protejare a patrimoniului cultural stabilit potrivit legii și prin acte ale autorității publice centrale de specialitate și ale serviciilor sale publice deconcentrate;”

3. La articolul 6, alin (1), după lit. d) se introduce o nouă literă, lit. d¹), cu următorul cuprins:

„d¹) încunoștințează investitorul/solicitantul cu privire la obligația de a contacta autoritatea competentă pentru protejarea patrimoniului cultural, în scopul obținerii actului administrativ al acesteia, necesar în vederea autorizării; actul poate cuprinde, după caz, interdicția, avizarea favorabilă sau avizarea condiționată a autorizării, precum și eventuale precizări privind necesitatea derulării de cercetări arheologice ori a luării unor măsuri de conservare, restaurare sau punere în valoare a patrimoniului cultural.”

4. Alineatul (16⁴) al articolului 7 va avea următorul cuprins:

„(16⁴) Pentru lucrările la infrastructura de transport și/sau tehnico-edilitară de interes public, finanțate prin programe guvernamentale sau fonduri externe, autorizațiile de construire se pot emite în baza studiului de fezabilitate sau a documentației de avizare a lucrărilor de intervenție, și a proiectului P.A.C./P.A.D., urmând ca avizele și acordurile prevăzute de lege să fie obținute până la demararea executării lucrărilor realizate în baza proiectului tehnic.”

5. La articolul 7, după alineatul (16⁵), se introduc două noi alineate, alin. (16⁶) - (16⁷) cu următorul cuprins:

„(16⁶) Pentru lucrările prevăzute la alin. (16⁴), în cazul intervenției pe bunurile imobile asupra cărora a fost instituit un regim juridic de protecție a patrimoniului cultural, avizele sunt de tipul:

a) aviz de principiu emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțite de documentația tehnică, evaluarea arheologică teoretică, cu condiția ca până la demararea lucrărilor inițiatorul proiectului să realizeze diagnosticul arheologic intruziv și cercetarea arheologică preventivă;

b) avizul conform emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțite de rezultatele diagnosticului arheologic intruziv și ale cercetării arheologice, precum și a D.T.A.C./D.T.A.D., respectiv P.A.C./P.A.D.

(16⁷) Inițiatorul proiectului își asumă riscul modificării proiectului, prin rezervarea de fonduri în acest sens, dacă până la emiterea avizului conform potrivit alin. (16⁶) lit. b) sau pe parcursul execuției lucrărilor sunt identificate elemente noi care să impună reluarea procedurilor de avizare prevăzute de lege, necunoscute la data emiterii avizelor, precum și/sau modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestora, după caz.”

6. După articolul 8 se introduce un nou articol, art. 8¹, cu urmatorul cuprins:

„Art. 8¹

(1) Compartimentul de specialitate din subordinea arhitectului - șef inventariază situația existentă a construcțiilor pentru care au fost transmise notificări, respectiv s-a solicitat autorizarea unor lucrări, în vederea identificării, recuperării, protejării și valorificării materialelor, obiectelor, instalațiilor și a altor elemente a căror re folosire este judicioasă din punct de vedere economic sau dictată de un interes arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic.

(2) În cazul lucrărilor prevăzute la art. 3 lit. b) compartimentul de specialitate din subordinea arhitectului - șef va colabora în realizarea inventarierii prevăzute la alin. (1) cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

(3) Documentația tehnică pentru autorizarea executării lucrărilor de construire, atunci când se intervine pe o clădire existentă, și documentația tehnică pentru autorizarea lucrărilor de desființare vor cuprinde, în mod obligatoriu, măsuri pentru recuperarea și valorificarea, potrivit legii, a materialelor, obiectelor, instalațiilor și elementelor, inventariate potrivit prevederilor alin. (1) și (2).

(4) Materialele, obiectele, instalațiile și elementele, ce urmează a se recupera potrivit prevederilor alin. (1), se valorifică de către proprietar. În cazul materialelor recuperate în urma unor lucrări descrise la art. 3 lit. b) Institutul Național al Patrimoniului urmat de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii au drept de preempțiune la vânzare.”

7. La articolul 11, partea introductivă a alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Se pot executa fără autorizație de construire/desființare, dar cu acordul emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, următoarele lucrări care nu modifică structura de rezistență și/sau aspectul arhitectural al construcțiilor cu regim juridic de monument istoric, amplasate în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate, precum și al construcțiilor cu valoare arhitecturală sau istorică, stabilite prin documentații de urbanism aprobate sau protejate cu titlul de „reper al memoriei comunității”.”

8. Alineatul 3 al articolului 11 va avea următorul cuprins:

„(3) La construcțiile cu caracter speciale, definite potrivit anexei nr. 2, având destinația de unități sanitare sau unități de învățământ care sunt monumente istorice, amplasate în zone de protecție a monumentelor și în zone construite protejate, stabilite potrivit legii, se pot

executa fără autorizație de construire, dar cu acordul emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, lucrări care nu modifică structura de rezistență și/sau aspectul arhitectural al construcțiilor de finisaje interioare și exterioare, reparații și înlocuiri de tâmplărie interioară și exterioară, dacă se păstrează forma, dimensiunile golurilor și tâmplăriei, reparații la acoperișuri, învelitori sau terase, atunci când nu se schimbă forma acestora și materialele din care sunt executate, reparații și înlocuiri la pardoseli și la instalațiile interioare.”

9. La articolul 11, alineatele (4)-(6) se abrogă.

10. La articolul 11, după alineatul 7, se introduc cinci noi alineate, alin. (7¹)- (7⁵) cu următorul cuprins:

„(7¹) În situațiile prevăzute la alin. (7), atunci când lucrările se încadrează între cele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b), este necesar acordul scris emis de serviciile publice deconcentrate ale ministerului competent în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(7²) Acordul scris emis de serviciul public deconcentrat al ministerului competent în domeniul protejării patrimoniului cultural prevăzut la alin. (2)-(7¹), respectiv răspunsul motivat privind refuzul acordului, se emite în cel mult 30 de zile de la momentul constituirii documentației complete.

(7³) Procedura emiterii acordului scris, respectiv răspunsul motivat privind refuzul acordului se stabilesc prin ordin al ministrului competent în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(7⁴) Autoritățile abilitate să autorizeze lucrările de construcții prevăzute la art. 4 și art. 43 lit. a) determină dacă lucrările prevăzute la alin. (2)-(7¹) se pot executa fără autorizație.

(7⁵) În situația în care, pentru lucrările prevăzute la alin. (2)-(7) este necesară, potrivit prevederilor în vigoare, emiterea avizului serviciului public deconcentrat al ministerului competent în domeniul protejării patrimoniului cultural, acesta va emite un singur act, acordul scris, cu respectarea prevederilor legale privind condițiile de emitere atât a avizelor, cât și a acordurilor.”

Art. 398 Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 373 din 10 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La anexa nr. 1, la nr. crt. 12⁴, la coloana nr. 2 “Avizează”, sintagma „Ministerul Culturii” se elimină.

2. În cuprinsul Anexei nr. 1 la Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, sintagma „Ministerul Culturii prin direcțiile județene” se înlocuiește cu sintagma „Ministerul Culturii sau serviciile publice deconcentrate ale acestuia, după caz”.

Art. 399 Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 201 din 21 martie 2014, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Alineatul (1) al articolului 27 va avea următorul cuprins:

„(1) Cultele recunoscute și unitățile lor de cult pot avea și dobândi, în proprietate sau în administrare, bunuri mobile și imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii, cu respectarea prevederilor legale referitoare la protejarea patrimoniului cultural național.”

2. Alineatul (1) al articolului 29 va avea următorul cuprins:

„(1) Cultele au dreptul exclusiv de a produce și valorifica obiectele și bunurile necesare activității de cult, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor legale referitoare la protejarea patrimoniului cultural.”

3. La articolul 31, după alineatul (4), se introduce un nou alineat, alin. (5) cu următorul cuprins:

„(5) În vederea asigurării protejării bunurilor culturale mobile și imobile, în cazul dizolvării cultelor religioase, acestea au obligația, înainte de dizolvare, a asigurării transferului respectivelor bunuri către alte persoane fizice sau juridice, în condițiile legii.”

Art. 400 Alineatul (1) al articolului 11 din Legea minelor nr. 85/2003, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.197 din 27 martie 2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Efectuarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, situri arheologice, peisaje culturale, rezervații naturale, zonele de protecție sanitară și perimetrele de protecție hidrogeologica ale surselor de alimentare cu apă, precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri sunt strict interzise.”

Art. 401 Legea nr. 185/2016 privind unele măsuri necesare pentru implementarea proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 25 octombrie 2016, se modifică și va avea următorul cuprins:

1. Partea introductivă a alin. (4) al articolului 22 va avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la prevederile art. 1 alin. (1), art. 4, 5 și ale definiției "Drept de execuție a lucrărilor de construcții" din anexa nr. 2 la Legea nr. 50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de la prevederile contrare din Codul patrimoniului cultural, după caz:

2. La articolul 22, alineatul (4) lit. h)-o) vor avea următorul cuprins:

h) serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii emit avizele necesare implementării proiectelor din domeniul gazelor naturale;

i) pentru proiectele de importanță națională în domeniul gazelor naturale, avizele emise de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii sunt de tipul:

i1. aviz de principiu, emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțite de documentația tehnică, evaluare arheologică teoretică, aviz necesar pentru demararea procedurii de notificare, obținerea acordului de mediu și a autorizației de construire, cu

condiția ca până la demararea lucrărilor inițiatorul proiectului să realizeze diagnosticul arheologic intruziv de teren și cercetarea arheologică preventivă, după caz;

i2. avizul conform, emis ca urmare a solicitării inițiatorului proiectului, însoțite de rezultatele diagnosticului arheologic intruziv de teren și ale cercetării arheologice preventive pentru siturile identificate prin diagnostic intruziv;

j) avizul conform prevăzut la lit. i2) se emite cu respectarea propunerilor comisiilor științifice de specialitate, respectiv:

j1. formulate de comisiile zonale ale monumentelor istorice, atunci când avizul se referă la intervenția pe monumentele istorice, indiferent de grupa valorică, în zonele de protecție ale acestora, în zonelor construite protejate și în peisaje culturale;

j2. formulate de Comisia Națională de Arheologie, atunci când avizul se referă la intervenția în situri arheologice;

k) avizele prevăzute la lit. i) și j) se emit în termen de 45 de zile de la data depunerii de către inițiatorul proiectului a documentației complete;

l) inițiatorul proiectului își asumă riscul modificării proiectului ulterior obținerii acordului de mediu și a autorizației de construire, ca urmare a cercetării arheologice preventive;

m) cercetarea arheologică preventivă se realizează înaintea executării lucrărilor de construcții care presupun intervenții asupra solului și subsolului;

n) suspendarea lucrărilor de construire pe zona cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător nu conduce la suspendarea autorizației de construire;

o) zona cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător se delimitează în jurul locului descoperirii arheologice întâmplătoare în funcție de suprafața terenului efectiv afectată de această descoperire, fără a aduce atingere dreptului de a folosi, de a exploata și/sau de a începe sau continua lucrările de construire pentru restul suprafeței de teren, care face obiectul autorizației de construire emise.”

3. La articolul 22 alin. (4) lit. p) se abrogă.

Art. 402 Partea introductivă și punctele 8-9 de la lit. d) de la art. 8 din Legea nr. 256/2018 privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 964 din 14 noiembrie 2018, se modifică și vor avea următorul cuprins:

“Art. 8

Prin derogare de la prevederile Codului Patrimoniului cultural, operațiunile petroliere executate offshore se desfășoară cu respectarea următoarelor condiții:

(...)

d)

8. fișele de vot ale membrilor comisiei zonale a monumentelor istorice competente;

9. fișele de vot ale membrilor secțiunii de evidență a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice”

Art. 403 Partea introductivă, punctul i de la litera h) și litera k) de la alineatul (4) al articolului 21 din Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 25 iunie 2019, se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la prevederile art. 1 alin. (1), art. 4, 5 și ale definiției "Drept de execuție a lucrărilor de construcții" din anexa nr. 2 la Legea nr. 50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de la prevederile contrare din Codul patrimoniului cultural, după caz: (...)

(i). formulate de comisiile zonale ale monumentelor istorice, atunci când avizul se referă la intervenția pe monumentele istorice, indiferent de grupa valorică, în zonele de protecție ale acestora, în zonelor construite protejate și în peisaje culturale;

(...)

k) cercetarea arheologică preventivă se realizează înaintea executării lucrărilor de construcții care presupun intervenții asupra solului și subsolului;”

Art. 404 Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1095 din 5 decembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după litera o) se introduce o nouă literă, lit. o¹), cu următorul cuprins:

„o¹) cultura de cânepă – cultură de *Canabis sativa* L, subspecia *sativa*, plantă anuală înființată în câmp, pe teren amplasat în extravilan și în grădinile familiale pe teren amplasat în intravilan.”

2. La articolul 2, după litera s) se introduce o nouă literă, lit. ș), cu următorul cuprins:

„ș) Grădina familială - suprafața de teren amplasat în intravilan destinat obținerii produselor agricole, pentru consum propriu al membrilor gospodăriei agricole individuale cu suprafața de cel mult 15,00 ari. Nu se admit suprafețe cu grădini familiale la entitățile cu personalitate juridică.”

3. Alineatul (1²) al articolului 7 va avea următorul cuprins:

„(1²) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (1¹), cultivarea plantelor de cânepă *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și mac *Papaver somniferum* L se află sub controlul și supravegherea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin structurile cu atribuții în inspecții tehnice.”

4. Alineatul (1) al articolului 12 va avea următorul cuprins:

„(1) Este permisă cultivarea plantelor de cânepă *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* în vederea producerii de tulpini, sămânță, în cercetarea agricolă ori pentru producerea de sămânță certificată, numai cu autorizarea de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin direcțiile pentru agricultură județene sau a municipiului București. În cazul cultivării plantelor de cânepă și mac în scopul producerii de sămânță certificată vor fi respectate

prevederile legislației actuale în vigoare. Este permisă cultivarea plantelor de mac *Papaver somniferum* L, pentru obținerea de semințe folosite în scop alimentar, numai cu autorizarea de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin direcțiile pentru agricultură județene sau a municipiului București.”

5. La articolul 12, după alineatul (1), se introduc patru noi alineate, alineatele (1¹) - (1⁴), cu următorul cuprins:

„(1¹) Culturile prevăzute la alin. (1) sunt monitorizate pe tot parcursul perioadei de vegetație.

(1²) Culturile de plante de cânepă *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* cu suprafața maximă de 15,00 ari pot fi înființate în grădinile familiale, pe teren amplasat în intravilan, producția rezultată fiind utilizată exclusiv pentru uz propriu, gospodăresc și tradițional, prin declararea pe propria răspundere a suprafeței, producției estimate și realizată aferente fiecărei părți componente a plantei, respectiv tulpină, frunze, inflorescențe, fructe, semințe cât și a produselor obținute în urma prelucrării.

(1³) Prevederile alin. (1²) se aplică terenurilor aflate în proprietate, declarația pe propria răspundere înlocuiește contractul de valorificare a producției.

(1⁴) Nu este permisă autorizarea culturilor de cânepă *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și *Mac Papaver somniferum* L, în spații protejate.”

6. La articolul 12, alineatul (2) se abrogă.

7. La articolul 12, alineatele (3) -(4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Furnizorii de semințe de *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și *Mac Papaver somniferum* L, au obligația de a livra semințele numai către deținătorii autorizației de cultivare.

(4) Cultivatorii de *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și *Mac Papaver somniferum* L autorizați au obligația de a însămânța terenurile deținute, numai cu semințe din soiurile înregistrate în Catalogul oficial al soiurilor și hibrizilor de plante de cultură din România sau în Cataloagele Comune ale Uniunii Europene, produse de operatori economici înregistrați și autorizați de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin autoritățile oficiale desemnate.”

8. Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„Art. 14

Modalitățile de aplicare a prevederilor prezentului capitol, modelul și cererea de autorizație pentru cultivarea în scopul menționat la art. 12, alin. (1) a plantelor de *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și *Mac Papaver somniferum* L, se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi și conform prevederilor legale în vigoare.”

9. La articolul 15, după alineatul (1), se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Desfășurarea activităților de cultivare a plantelor, este interzisă fără autorizația eliberată de Ministerul Sănătății sau a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, după caz, conform normelor metodologice de aplicare a prezentei legi.”

10. Alineatul (4) al articolului 42 va avea următorul cuprins:

„(4) Ministerul Sănătății colectează, analizează și comunică Agenției Naționale Antidrog, în vederea centralizării și transmiterii către organismele internaționale, toate datele statistice pe

care le dețin în legătură cu activitățile prevăzute la art. 1, solicitate prin convențiile internaționale la care România este parte.”

11. La articolul 42, după alineatul (4), se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:

”(5) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale comunică Ministerului Sănătății și Agenției Naționale Antidrog situația pentru anul în curs a suprafețelor pentru care s-au eliberat autorizații de cultivare pentru culturile de cânepă *Canabis sativa* L, subspecia *sativa* și *Mac Papaver somniferum* L, precum și suprafețele rămase în cultură și producțiile obținute după recoltare.”

12. La articolul 52, alineatul (1), după litera d), se introduc două noi litere, lit. e) - f) cu următorul cuprins:

”e) nerespectarea prevederilor art. 12 alin. (1) și (3), cu amendă de la 3.000 lei la 5.000 lei.

f) nerespectarea prevederilor art. 12, alin. (4) reprezintă infracțiune și se sancționează conform Codului penal.”

Art. 405 Modificări și completări aduse altor acte normative

(1) Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 2 martie 2020, se completează cu prevederile prezentului Cod al patrimoniului cultural privind înființarea și funcționarea, în cadrul Inspectoratului General al Poliției Române și al unităților teritoriale aflate în subordinea acestuia, a unor structuri specializate în prevenirea, descoperirea și urmărirea faptelor ce încalcă regimul legal al bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național.

(2) Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 30 iulie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se va completa cu prevederile prezentei legi privind organizarea în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală a unor structuri specializate în prevenirea și combaterea traficului ilegal de bunuri culturale.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se vor completa și modifica cu expresiile corespundente din Codul patrimoniului cultural:

a) Legea nr. 334/2002 Legea bibliotecilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 11 februarie 2005, cu modificările și completările ulterioare;

b) Legea nr. 120/2006 a monumentelor de for public, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 403 din 10 mai 2006, cu modificările ulterioare;

c) Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 118/2006 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 143/2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 351 din 23 mai 2007, cu modificările și completările ulterioare;

- d)** Legea nr. 50/1991 privind autorizarea lucrărilor de construcții, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 933 din 13 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- e)** Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 472 din 5 iulie 2011;
- f)** Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local
- g)** Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265/2006 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 6 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare;
- h)** Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 22 februarie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

Secțiunea 4 - Alte dispoziții finale

Art. 406 Atestarea persoanelor fizice de către Ministerul Culturii

(1) Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală va organiza primele sesiuni de atestare pentru fiecare din domeniile de expertiză, potrivit prevederilor art. 84 în termen de două luni de la înființare.

(2) Până la organizarea sesiunilor de atestare prevăzute la alin. (1), atestarea de către Ministerul Culturii a persoanelor fizice pentru executarea de intervenții și expertize asupra patrimoniului cultural național se realizează prin Institutul Național al Patrimoniului.

Art. 407 Constituirea organismelor științifice de specialitate ale Ministerului Culturii

(1) În termen de 40 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Cod și în conformitate cu prevederile sale, se constituie organismele științifice de specialitate ale Ministerului Culturii, prevăzute la Titlul II Capitolul III Secțiunea 2 și Titlul II Capitolul III Secțiunea 3.

(2) Organismele științifice de specialitate ale Ministerului Culturii, constituite în temeiul unor acte normative abrogate prin prezentul Cod, își încetează de drept activitatea, la data intrării în vigoare a acestuia.

Art. 408 Menținerea și preluarea registrelor, listelor, repertoriilor din domeniul patrimoniului cultural național

Registrele, listele și repertoriile din domeniul patrimoniului cultural național, cum sunt cele prevăzute la art. 37 alin. (2) și la art. 156, existente la data intrării în vigoare a prezentului act normativ, instituite prin acte normative abrogate prin prezentul Cod, se mențin individual sau se preiau prin integrare în alte registre, liste sau repertorii, după caz, se completează și

actualizează în continuare, cu menționarea temeiului legal al operațiunilor de completare și actualizare efectuate.

Art. 409 Registrul peisajelor culturale

Institutul Național al Patrimoniului va întocmi registrul prevăzut la art. 267 alin. (1) în termen de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentului Cod.

Art. 410 Actualizarea Listei monumentelor istorice

(1) La data intrării în vigoare a prezentului Cod, Institutul Național al Patrimoniului, în colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, cu asigurare resurselor necesare de ordonatorul principal de credite, va actualiza Lista monumentelor istorice, operând radieri, modificări, corecturi, îndreptări de erori materiale și orice alte operațiuni necesare, în scopul asigurării concordanței Listei cu situația din teren.

(2) Operațiunile prevăzute la alin. (1) se vor efectua pe baza referatelor de necesitate întocmite de personalul de specialitate al Ministerului Culturii, serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Institutului Național al Patrimoniului, referate întocmite în urma verificărilor documentare și de teren și a propunerii comisiilor zonale ale monumentelor istorice și peisajelor culturale, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și Peisajelor Culturale și Comisiei Naționale de Arheologie.

(3) Lista actualizată, prevăzută la alin. (1) se aprobă prin ordin al ministrului culturii și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 411 Lista siturilor arheologice

În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a normelor prevăzute la art. 392 alin. (1) lit. b) pct. 10, Institutul Național al Patrimoniului, în aplicarea prevederilor art. 231 alin. (3) lit. a) și 243 va întocmi Lista siturilor arheologice.

Art. 412 Registrele privind muzeele și colecțiile publice cu activitate temporar suspendată sau desființate

Institutul Național al Patrimoniului instituie și publică pe pagina de internet „Registrul muzeelor și colecțiilor publice cu activitate temporar suspendată” în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Cod.

Art. 413 Regimul bunurilor culturale mobile clasate anterior în categoriile „Tezaur” și „Fond” ale patrimoniului cultural național

(1) Bunurile culturale mobile clasate anterior intrării în vigoare a prezentului Cod, în categoriile „Tezaur” și „Fond” ale patrimoniului cultural național mobil, în temeiul Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, dobândesc regimul de protecție corespunzător bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, regim

instituit prin prezentul act normativ, potrivit încadrării lor într-una dintre categoriile prevăzute la art. 281 lit. a)-d) și h).

(2) Bunuri culturale mobile clasate în temeiul Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, care nu se încadrează în categoriile prevăzute la art. 281 lit. a)-d) și h), dobândesc regimul de protecție instituit de prezentul Cod pentru bunurile clasate în categoria „Tezaur” a patrimoniului cultural național mobil.

(3) Regimurile de protecție prevăzute la alin. (1) și (2) se instituie de drept, de la data intrării în vigoare a prezentului Cod.

(4) Registrul bunurilor culturale mobile clasate se actualizează și completează cu datele corespunzătoare regimului de protecție instituit prin prezentul Cod, aplicabil bunurilor culturale mobile clasate anterior intrării în vigoare a prezentului act normativ, potrivit prevederilor alin. (1) și (2).

Art. 414 Interzicerea protejării elementelor patrimoniului cultural imaterial ca obiecte ale drepturilor de proprietate industrială sau de autor

Prevederile prezentei legi nu pot fi folosite, în întregime sau în parte, de nici o persoană fizică sau juridică pentru a obține protecția unui element al patrimoniului cultural imaterial prin intermediul actelor normative care reglementează proprietatea industrială sau dreptul de autor.

Secțiunea 5 - Intrarea în vigoare

Art. 415 Intrarea în vigoare

Prezentul Cod intră în vigoare în termen de 18 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 din Constituția României, republicată.